315

N. Inw. 315.

WYSTAWA OPRAWY KSIĄŻKI - KRAKÓW
CZERWIEC/LIPIEC 1925
WŁAŚCICIEL Bibljoteka Jagellońska
NR. KATALOGU WYSTAWY 36.

331
6.

762

Iste liber legatus est pro libraria artistarum Collegii maioris per venerabilem virum magistrum Jacobum de Gostynyn Sacre Theologie professorem. Oretur pro eo.

Glosa Magistri Jacobi de Gostynin super 4 Evangelia.

315.

[illegible]

In nomine sancte et individue trinitatis patris et filii et spiritus sancti. Ad laudem et gloriam omnipotentis dei, intemerate genitricis eius virginis marie [illegible] necnon militantis ecclesie augmentum [illegible] premisso domino adiutore recommendacione sacre theologie et in principalem thematis [illegible] assignacionem utriusque biblie [illegible] antequam aggrediar evangelium matthei [illegible] quam principale thema in principio eiusdem libri [illegible] quod dicitur Johannis primo capitulo: Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. [illegible]

[illegible]

Lex Mosaica

lex evangelica

[illegible]

Lex lita

Lex humana

[illegible]

in vetus testamentum [illegible]

[illegible] evangelistarum et apostolorum [illegible]

[illegible]

Primus prologus in

Matheus ex iudea sicut in ordine primus ponitur ita ewangelium in iudea primus scripsit cuius vocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit duorum in generatione christi principia presumens unius cuius prima circumcisio in carne alterius cuius secundum cor electio fuit. Et ex utrisque in patribus christus. Sic quaternario numero triformiter posito principium a credendi fide in electionis tempus porrigens et ex electione usque in transmigrationis diem dirigens atque a transmigratione die usque in christum definiens decursam adventus domini ostendit generationem et numero satisfaciens et tempori ut et se quod esset ostenderet et dei in se opus monstrans etiam in his quorum genus posuit christi operantis a principio testimonium non negaret.

Secunda pars in qua tangitur modus scribendi quem tenuit ewangelista matheus in describendo genealogie christi a qua incipit suum ewangelium et primo tangitur modus scribendi quoad radicem genealogie christi que sunt duo patres scilicet david et abraham quia radicem huius genealogie sicut patet in principio ewangelii liber generationis [illegible]

Quarum omnium rerum tempus ordo numerus dispositio vel ratio quod fidei necessarium est deus christus est qui factus ex muliere factus sub lege natus ex virgine passus in carne omnia in cruce fixit ut triumphans ea in semetipso resurgens in corpore et patris nomen patribus filio et filii nomen patri restituens in filiis sine principio sine fine ostendens unum se cum patre esse quia unus est.

In quo evangelio utile est desiderantibus deum sic prima vel media vel perfecta cognoscere ut et vocationem apostoli et opus evangelii et dilectionem dei in carne nascentis per universa legentes intelligant atque id in eo in quo apprehensi sunt et apprehendere appetunt recognoscant. Nobis enim hoc in studio argumenti fuit et fidem facte rei tradere et operantis dei intelligendam diligenter esse dispositionem querentibus non tacere.

Matheus cum primo predicasset evangelium in iudea volens transire ad gentes primus evangelium scripsit hebraice quod fratribus a quibus ibat ad memoriam reliquit. Sicut enim necesse fuit ad confirmationem fidei evangelium predicare sic et contra hereticos scribi.

Cum autem plures essent qui evangelium scripserunt quatuor tantum habent auctoritatis testimonium quia per quattuor partes mundi fidem trinitatis [illegible]

Cum aut plures evangelium scripserunt
quattuor tm habent auctoritatis testimonium
quia per quattuor mundi partes fidem [illegible]
[illegible]) et sunt quasi quattuor rotae in q[uadri]-
ga domini, que vehit eum per predicationem
evangelii. et genus humanum [illegible] morte
perpetuum. eorum erat predicatione vivificandum
unde et aliorum evangelia ceciderunt nec recepta
sunt quia nolebant personam [illegible] propter
virtutem [illegible] designantur enim evangelii
per quattuor figuras que in eis sunt descripte. [illegible]
mysterii. [illegible] Matheus in homine intelligitur
quia circa humanitatem Christi precipue immoratur. Marcus
in leone, qui agit de resurrectione. Lucas in vitulo
agens de sacerdotio. Iohannes in aquila, scribens
sacramenta divinitatis. Christus vero quem describunt
homo fuit de virgine natus, vitulus in immolatione,
leo in resurrectione, aquila in ascensione. vel in
homine humanitas. in vitulo sacerdotium. in leone
regnum. in aquila sacramentum divinitatis exprimitur

Liber generationis iesu christi
filii david filii abraham

Abraham genuit ysaac. ysaac aut
genuit iacob. iacob aut genuit iudam

[illegible]

Et fratres eius. Judas autem genuit phares

et zaram de thamar. Phares autem genuit

esrom. Esrom autem genuit aram. Aram

autem genuit aminadab. Aminadab autem

genuit naason. Naason autem genuit salmon.

Salmon autem genuit booz de raab. Booz

autem genuit obed ex ruth. Obeth autem

Jesse. Jesse autem genuit david regem.

[illegible]

David autem rex genuit salomonem ex ea

que fuit urie. Salomon autem genuit roboam.

Roboam autem genuit abiam. Abias autem genuit

asa. Asa autem genuit iosaphat. Josaphat autem

genuit ioram. Joram autem genuit oziam.

Ozias autem genuit ioatham. Joatham autem

genuit genuit achas. Achas autem genuit

ezechiam. Ezechias autem genuit manassen.

Manasses autem genuit amon. Amon autem

genuit iosiam. Josias autem genuit iechoniam

et fratres eius in transmigratione babilonis.

Et post transmigrationem babilonis iechonias

genuit salathiel. Salathiel autem genuit zoroba-

bel. Zorobabel autem genuit abiud.

Abiud autem genuit eliachim. Eliachim

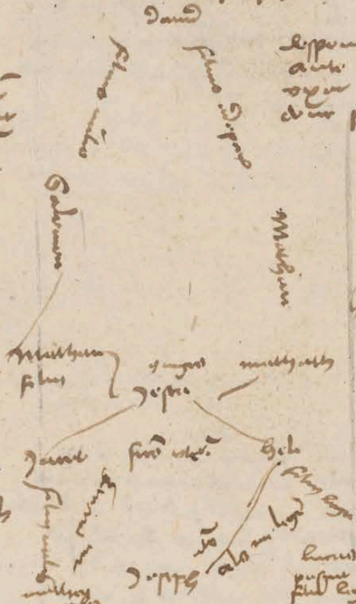
autem genuit azor. Azor autem genuit sadoch.

[illegible]

Sadoch autem genuit achim, achim autem genuit eliud. eliud autem genuit eleazar. Eleazar autem genuit mathan. mathan autem genuit iacob. iacob autem genuit ioseph virum marie. De qua natus est iesus qui vocatur christus.

Omnes itaque generationes ab abraham usque ad david generationes quatuordecim. Et a david usque ad transmigrationem babilonis generationes quatuordecim. Et a transmigratione babilonis usque ad christum generationes quatuordecim.

Christi autem generatio sic erat. Cum esset desponsata mater iesu maria ioseph antequam convenirent, inventa est in utero habens de spiritu sancto.

Ioseph autem vir eius cum esset iustus et nollet eam traducere, voluit occulte dimittere eam. Hec autem eo cogitante ecce angelus domini apparuit in somnis ioseph dicens: Ioseph fili david, noli timere accipere mariam coniugem tuam. Quod enim in ea natum est de spiritu sancto est. pariet autem filium

et vocabis nomen eius iesum ipse enim
saluum faciet populum suum a peccatis
eorum hoc autem totum factum est ut
adimpleretur quod dictum est a domino
per prophetam dicentem Ecce virgo in
utero habebit et pariet filium et vo
cabitur nomen eius emanuel quod
est interpretatum nobiscum deus

Exurgens autem ioseph a sompno fecit
sicut precepit ei angelus domini et ac
cepit coniugem suam et non cognosce
bat eam donec peperit filium suum
primogenitum et vocavit nomen eius iesum

Cum natus esset iesus in beth
leem iude in diebus herodis
regis ecce magi ab oriente venerunt
Jherusalem dicentes ubi est qui
natus est rex iudeorum vidimus

enim stellam eius in oriente et venimus

adorare eum

Audiens autem herodes rex turbatus est

et omnis hierosolima cum illo Et con

gregans omnes principes sacerdotum et

scribas populi sciscitabatur ab eis ubi

christus nasceretur At illi dixerunt ei in beth

leem iude Sic enim scriptum est per pro

phetam Et tu bethleem terra iuda ne

quaquam minima es in principibus iuda

Ex te enim exiet dux qui regat populum

meum israel Tunc herodes clam vocatis

magis diligenter didicit ab eis tempus

stelle que apparuit eis Et mittens eos in

bethleem dixit Ite et interrogate

diligenter de puero et cum inveneritis

renunciate michi ut ego veniens ado

rem eum

Qui cum audissent regem abierunt

Et ecce stella quam viderant in oriente

antecedebat eos usque dum veniens

staret supra ubi erat puer Videntes autem

stellam gavisi sunt gaudio magno valde

Et intrantes domum invenerunt puerum

cum Maria matre eius Et procidentes

adoraverunt eum et apertis thesauris

suis obtulerunt ei munera aurum thus

et mirram Et responso accepto in sompnis

ne redirent ad Herodem per aliam viam

reversi sunt in regionem suam

Qui cum recessissent ecce angelus domini

apparuit in sompnis Joseph dicens Surge

et accipe puerum et matrem eius et fuge

in Egiptum et esto ibi usque dum dicam tibi

Futurum est enim ut Herodes querat pue

rum ad perdendum eum Qui consur

gens accepit puerum et matrem eius nocte et secessit

in Egiptum Et erat ibi usque ad obitum

Herodis ut impleretur quod dictum est a

domino per prophetam dicentem Ex Egipto

vocavi filium meum

Tunc herodes videns quoniam illusus esset a
magis iratus est valde et mittens occidit
omnes pueros qui erant in bethleem et
in omnibus finibus eius a bimatu et infra
secundum tempus quod exquisierat a magis
Tunc adimpletum est quod dictum est per
Jheremiam prophetam dicentem Vox in
rama audita est ploratus et ululatus multus
Rachel plorans filios suos et noluit
consolari quia non sunt Defuncto autem
herode ecce angelus domini apparuit in
sompnis Joseph in egipto dicens Surge et
accipe puerum et matrem eius et vade in
terram israel Defuncti sunt enim qui querebant
animam pueri Qui consurgens accepit puerum
et matrem eius et venit in terram israel
Audiens autem quod archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo timuit illo ire et am-
monitus in sompnis secessit in partes galilee
Et veniens habitavit in civitate que dicitur
nazareth ut adimpleretur quod dictum est
per prophetas quoniam nazareus vocabitur

In diebus autem illis venit Jo-
hannes baptista predicans in

Capitulum tercium

deserto iudee et dicens. penitentiam agite.
Appropinquabit enim regnum celorum. hic est
enim de quo dictum est per ysaiam prophetam
dicentem. Vox clamantis in deserto. parate
viam domini. rectas facite semitas eius.
Ipse autem iohannes habebat vestimentum
de pilis camelorum et zonam pelliceam
circa lumbos suos. esca autem eius erat
locuste et mel silvestre. Tunc exibat ad
eum ierusolima et omnis iudea et omnis
regio circa iordanem et baptizabantur ab
eo in iordane confitentes peccata sua.
Videns autem multos phariseorum et sa
duceorum venientes ad baptismum suum
dixit eis. Progenies viperarum quis de
monstravit vobis fugere a ventura ira.
Facite ergo fructum dignum penitentie.
Et ne velitis dicere intra vos. patrem
habemus abraham. Dico enim vobis quia
potens est deus de lapidibus istis suscitare
filios abrahe. Iam enim securis ad radicem

Capitulum tercium

Arborum posita est. Omnis ergo arbor
que non facit fructum bonum excidetur
et in ignem mittetur. Ego quidem baptizo
vos in aqua in penitenciam qui autem
post me venturus est fortior me est cuius
non sum dignus calciamenta portare
ipse vos baptizabit in spiritu sancto et
igne. Cuius ventilabrum in manu sua
et permundabit aream suam et congregabit
triticum in horreum suum paleas autem
comburet igni inextinguibili. Tunc venit
Iesus a Galilea in Iordanem ad Iohannem
ut baptizaretur ab eo. Iohannes autem pro-
hibebat eum dicens ego a te debeo ba-
ptizari et tu venis ad me. Respondens
autem Iesus dixit ei Sine modo sic enim
decet nos implere omnem iusticiam. Tunc
dimisit eum. Baptizatus autem Iesus con-
festim ascendit de aqua et ecce aperti
sunt ei celi et vidit spiritum dei descen-
dentem sicut columbam et venientem super se
Et ecce vox de celis dicens hic est filius meus
dilectus in quo michi complacui

Capitulum Quartum

[T]unc iesus ductus est
in desertum a spiritu ut tem
taretur a diabolo Et cum ieiunasset
quadraginta diebus et quadraginta
noctibus postea esuriit Et accedens
temptator dixit ei Si filius dei es
dic ut lapides isti panes fiant Qui
respondens dixit Scriptum est Non
in solo pane vivit homo sed in omni
verbo quod procedit de ore dei Tunc
assumpsit eum diabolus in sanctam civi
tatem et statuit eum supra pinnaculum
templi et dixit ei Si filius dei es mitte
te deorsum Scriptum est enim Quia
angelis suis mandavit de te et in manibus
tollent te ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum Ait ei iesus rursum scri
ptum est Non temptabis dominum

Matthei evangeliste

[illegible]

deum tuum Iterum assumpsit eum
diabolus in montem excelsum valde
et ostendit ei omnia regna mundi et
gloriam eorum et dixit ei hec omnia
tibi dabo si cadens adoraveris me
Tunc dixit ei iesus vade sathana scri-
ptum est enim dominum deum tuum
adorabis et illi soli servies Tunc
reliquit eum diabolus et ecce angeli
accesserunt et ministrabant ei

[illegible]

Cum autem audisset Jesus quod Johannes

traditus esset secessit in galileam Et relicta

civitate nazareth venit et habitavit in

civitate Capharnaum maritima in finibus

Zabulon et neptalim ut adimpleretur

quod dictum est per ysaiam prophetam

Terra zabulon et terra neptalim via

maris trans jordanem Galilea gentium

populus qui habitabat ambulabat in

tenebris vidit lucem magnam et seden-

tibus in regione umbre mortis lux orta

est eis Exinde cepit Jesus predicare et

dicere. penitentiam agite appropinquabit

enim regnum celorum

Ambulans autem Jesus iuxta mare

Galilee vidit duos fratres Symonem qui

vocatur petrum et andream fratrem eius

mittentes rhete in mare Erant enim

Et ait illis venite post me faciam vos fieri piscatores

piscatores hominum At illi continuo
relictis rhetibus secuti sunt eum Et
procedens inde vidit alios duos fratres
Jacobum zebedei et Johannem fratrem
eius in navi cum zebedeo patre eorum
reficientes rhetia sua et vocavit eos
Illi autem statim relictis rhetibus et
patre secuti sunt eum
Et circuibat Jesus totam Galileam docens
in synagogis eorum et predicans evangelium
regni et sanans omnem languorem
et omnem infirmitatem in populo Et abiit
opinio eius in totam Syriam et obtu
lerunt ei omnes male habentes varijs lan
guoribus et tormentis comprehensos
et qui demonia habebant et lunaticos
et paraliticos et curavit eos Et secute

[illegible gloss]

Cum turbe multe de Galilea et Decapoli

[illegible gloss]

et hierosolimis et de Iudea et de transiordane

[illegible gloss]

Videns autem Iesus turbas

[illegible gloss]

ascendit in montem Et cum

[illegible gloss]

sedisset accesserunt ad eum discipuli eius

[illegible gloss]

Et aperiens os suum docebat eos dicens

[illegible gloss]

Beati pauperes spiritu quoniam ipsi possidebunt terras

[illegible gloss]

Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur

[illegible gloss]

Beati qui esuriunt et sitiunt iusticiam

[illegible gloss]

quoniam ipsi saturabuntur Beati misericordes

[illegible gloss]

quoniam ipsi misericordiam consequentur

[illegible gloss]

Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt

[illegible gloss]

Beati pacifici quoniam filii dei vocabuntur

[illegible gloss]

Beati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam

[illegible gloss]

quoniam ipsorum est regnum celorum

[illegible gloss]

Beati estis cum maledixerint vobis

[illegible marginal glosses]

Quintum Capitulum

[illegible]

Homines et persecuti vos fuerint

[illegible]

et dixerint omne malum adversum

[illegible]

vos mentientes propter me. Gaudete

[illegible]

et exultate quoniam merces vestra copiosa

[illegible]

est in celis. Sic enim persecuti sunt

[illegible]

prophetas qui fuerunt ante vos

[illegible]

Vos estis sal terre. Quod si sal eva-

[illegible]

nuerit in quo salietur. Ad nihilum valet

[illegible]

ultra nisi ut mittatur foras et conculce-

[illegible]

tur ab hominibus. Vos estis lux

[illegible]

mundi. Non potest civitas abscondi

[illegible]

supra montem posita. Neque accendunt

[illegible]

lucernam et ponunt eam sub mo-
dio sed super candelabrum ut luceat
omnibus qui in domo sunt. Sic luceat
lux vestra coram hominibus ut vide-
ant opera vestra bona et glorificent
patrem vestrum qui in celis est.

Nolite putare quoniam veni solvere
legem aut prophetas non veni solve-
re sed adimplere. Amen quippe dico vobis
donec transeat celum et terra
iota unum aut apex unus non pre-
teribit a lege donec omnia fiant.

Qui ergo solverit unum de mandatis

Quintum Capitulum

ipse minimus et docuerit sic homines
minimus vocabitur in regno celorum.
Dico autem vobis quia nisi abundaverit
iusticia vestra plusquam scribarum et
phariseorum non intrabitis in regnum celorum
Audistis quia dictum est antiquis non
occides. qui autem occiderit reus erit iudicio
Ego autem dico vobis quia omnis qui
irascitur fratri suo reus erit iudicio
Qui autem dixerit fratri suo racha
reus erit concilio Qui autem dixerit
fatue reus erit gehenne ignis. Si ergo
offers munus tuum ad altare et ibi
recordatus fueris quia frater tuus habet
aliquid adversum te relinque ibi munus
tuum ante altare et vade prius
reconciliari fratri tuo et tunc

veniens offers munus tuum. Esto consen-
tiens adversario tuo cito dum es cum eo
in via ne forte tradat te adversarius
iudici. et iudex tradat te ministro. et in car-
cerem mittaris. Amen dico vobis non
exies inde donec reddas novissimum quadrantem.

Audistis quia dictum est antiquis non me-
chaberis. Ego autem dico vobis. quia omnis
qui viderit mulierem ad concupiscendum eam
iam mechatus est eam in corde suo. Quod
si oculus tuus dexter scandalizat te erue
eum et proice abs te. Expedit enim tibi
ut pereat unum membrorum. quam totum cor-
pus tuum mittatur in gehennam. Et
si dextera manus tua scandalizat te absci-
de eam et proice abs te. Expedit enim tibi
ut pereat unum membrorum tuorum quam
totum corpus tuum eat in gehennam. Dictum
est autem quicumque dimiserit uxorem suam
det ei libellum repudii. Ego autem dico vobis

Quintum Capitulum

Omnis omnis qui dimiserit uxorem suam

excepta fornicationis causa facit eam me-

chari. et qui dimissam duxerit adulterat.

Iterum audistis quia dictum est antiquis

non periurabis. reddes autem domino iuramenta

tua. Ego autem dico vobis non iurare

omnino. neque per celum quia thronus dei est

neque per terram quia scabellum est pedum

eius. neque per Ierosolimam quia civitas

est magni regis. Neque per caput tuum iura-

veris. quia non potes unum capillum album

facere aut nigrum. Sit autem sermo vester

est est. non non. quod autem his abundantius

est a malo est. Audistis quia dictum est

oculum pro oculo. dentem pro dente. Ego

autem dico vobis non resistere malo. Sed

si quis te percusserit in dextram maxillam

tuam prebe ei et alteram. Et qui vult tecum

in iudicio contendere et tunicam tuam tollere

dimitte ei et pallium. et quicumque te angariaverit

mille passus · vade cum illo et alia
duo · Qui petit a te da ei · et vo-
lenti mutuari a te ne avertaris
Audistis quia dictum est diliges pro-
ximum tuum · et odio habebis inimicum
tuum · Ego autem dico vobis diligite
inimicos vestros · benefacite his qui ode-
runt vos · et orate pro persequentibus
et calumniantibus vos · ut sitis filii patris
vestri qui in celis est · Qui solem suum
oriri facit super bonos et malos · et pluit
super iustos et iniustos · Si enim diligitis
eos qui vos diligunt quam mercedem
habebitis · Nonne et publicani hoc faciunt
Et si salutaveritis fratres vestros tantum
quid amplius facitis · Nonne et ethnici
hoc faciunt · Estote ergo vos perfecti
sicut et pater vester celestis perfectus est
Attendite ne iusticiam ve-
stram faciatis coram hominibus

Sextum capitulum

[illegible]

ut videamini ab eis alioquin mercedem

[illegible]

non habebitis apud patrem vestrum

qui in caelis est. Cum ergo facis elemo

[illegible]

sinam noli tuba canere ante te sicut

[illegible]

ypocrite faciunt in sinagogis et in vicis

[illegible]

ut honorificentur ab hominibus. Amen

[illegible]

dico vobis receperunt mercedem suam

[illegible]

Te autem faciente elemosinam nesciat

[illegible]

sinistra tua quid faciat dextera tua ut

[illegible]

sit elemosina tua in abscondito et pater tuus

[illegible]

qui videt in abscondito reddet tibi. Et cum

[illegible]

oratis non eritis sicut ypocrite qui amant

[illegible]

in sinagogis et in angulis platearum

[illegible]

stantes orare ut videantur ab hominibus

[illegible]

Amen dico vobis receperunt mercedem

[illegible]

suam. Tu autem cum oraveris intra

[illegible]

in cubiculum tuum et clauso ostio ora

[illegible]

patrem tuum in abscondito et pater tuus

[illegible]

qui videt in abscondito reddet tibi. Orantes

[illegible]

autem nolite multum loqui sicut ethnici

[illegible]

Putant enim quod in multiloquio suo exaudiantur
Nolite ergo assimilari eis. Scit enim pater vester
quid opus sit vobis antequam petatis eum
Sic ergo vos orabitis. Pater noster qui es
in celis sanctificetur nomen tuum. Adveniat
regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo
et in terra. Panem nostrum supersubstantialem da nobis
hodie. Et dimitte nobis debita nostra sicut
et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne
nos inducas in temptationem. Sed libera nos
a malo. Amen. Si enim dimiseritis hominibus
peccata eorum dimittet et vobis pater vester celestis
Si autem non dimiseritis hominibus
neque pater vester dimittet vobis peccata vestra. Cum
autem ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes
Exterminant enim facies suas ut pareant ho-
minibus ieiunantes. Amen dico vobis quia
receperunt mercedem suam. Tu autem cum
ieiunas unge caput tuum et faciem tuam lava

[illegible glosses]

Sextum capitulum

[illegible glosses]

ne videantur hominibus ieiunantes sed patri tuo
qui est in abscondito. et pater tuus qui videt in
abscondito reddet tibi. Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra ubi erugo et tinea de-
molitur. et ubi fures effodiunt et furantur
Thesaurizate autem vobis thesauros in celo
ubi nec erugo nec tinea demolitur. et ubi
fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim
thesaurus tuus est ibi est et cor tuum. Lucerna
corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus
fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit
Si autem oculus tuus fuerit nequam totum
corpus tuum tenebrosum erit. Si ergo lumen
quod in te est tenebre sunt ipse tenebre quante
erunt. Nemo potest duobus dominis servire
Aut enim unum odio habebit et alterum diliget
aut unum sustinebit et alterum contempnet
Non potestis deo servire et mammone. Ideo
dico vobis ne solliciti sitis anime vestre

[illegible glosses]

Mathei

quid manducetis neque corpori vestro quid induamini

Nonne anima plus est quam esca et corpus plus

quam vestimentum. Respicite volatilia celi quoniam non

serunt neque metunt neque congregant in hor

rea. et pater vester celestis pascit illa. Nonne

vos magis pluris estis illis. Quis autem vestrum

cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum

unum. Et de vestimento quid solliciti estis

Considerate lilia agri quomodo crescunt. Non la

borant neque nent. Dico autem vobis quoniam

nec Salomon in omni gloria sua coopertus est

sicut unum ex istis. Si autem fenum agri quod hodie

est et cras in clibanum mittitur deus sic

vestit. quanto magis vos minime fidei. Nolite

ergo solliciti esse dicentes quid manducabimus

aut quid bibemus aut quo operiemur. Hec enim

omnia gentes inquirunt. Scit enim pater vester quia

his omnibus indigetis. Querite ergo primum regnum

dei et iusticiam eius et hec omnia adicientur vobis

Nolite ergo solliciti esse in crastinum. Crastinus enim

[illegible]

Vide ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

Ad hoc dicit [illegible] virginitatis suam stellam [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] generatio [illegible] [illegible] partus in [illegible] [illegible] ... [illegible] ... predicta [illegible] 1
in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] apparuit

[illegible] in [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] virginalis [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] videmus stellam [illegible] [illegible] [illegible] stellam [illegible] [illegible] in [illegible]. lego apud aliquem magos [illegible] ex libris Balaam
huius stelle apparitionem [illegible] ... [illegible] ... apud [illegible]
[illegible] ... apparuit stelle ... [illegible] in [illegible] ... [illegible]
et [illegible] in [illegible] ... [illegible] stella [illegible] in [illegible] ... apparuit [illegible]
[illegible] ... [illegible] et [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible] ... [illegible]
[illegible] in [illegible] ... in [illegible] [illegible]

Illud dicitur nasci proprie quod naturali ordine producitur ex aliquo principio generato in identitate naturali sicut dicimus fructum nasci ex arbore. Illud vero producitur quod non ex principio coniuncto et ex voluntate agentis et non ordine naturali in esse deducitur, et hoc de [illegible]

Uno [illegible] [illegible] [illegible] primus masculus puta [illegible] [illegible] est formatus. Et primus effectus est [illegible] [illegible] [illegible] ex costa [illegible] quo ad primum masculum [illegible] naturalem [illegible] [illegible] totam [illegible] corpori [illegible] formata fuit [illegible] [illegible]

descendit ab abraha[m] [illegible] [illegible]

Uno modo ratione seminalem nisi sit corpus formatum est [illegible] anima formata in semine patris existente descendente vel descendente ab abraham mediate vel immediate. Isto modo Ysaac descendit ab abraham et alii Iudei, et non Christus.
Alio modo ratione corpulentam solam nisi sit corpus formatum ex materia preparata per [illegible] [illegible] [illegible] derivata ab abraham mediate vel immediate. Isto modo Christus descendit ab abraham per [illegible] [illegible] que fuit [illegible] b. virgine descendebat ab eo

- Biblia dividitur in testamenta
  - Vetus dividitur
    - Legales et dicuntur legales quia in eis leges et mandata data dei ad populum promulgantur et sunt v libri
      - Genesis — l
      - Exodus — xl
      - Leviticus (Et prima [illegible] in se continet) — xxvii
      - Numeri — xxxvi
      - Deuteronomium — xxxiiii
    - Historiales et dicuntur historiales quia in eis gesta et historie promulgantur et sunt [illegible]
      - Josue — xxiiii
      - Judicum — xxi
      - Ruth — iiii
      - Regum libri: primus — xxxi; secundus — xxiiii; tercius — xxii; quartus — xxv
      - Paralipomenon: primus — xxix; secundus — xxxvi
      - Esdre primus — x
      - Neemias — xiii
      - Esdre iii — xxvi
      - Thobias — xiiii
      - Judith — xv
      - Hester — xvi
      - David — cl (per quinquagenas David omnes [illegible] [illegible] sicut ille)
      - Job — xli
      - Machabeorum: primus — xv; secundus — xv
    - Sapientiales et dicuntur sapientiales quia in eis de vera sapientia et sancta doctrina [illegible] et sunt v
      - Parabole — xxxi
      - Ecclesiastes — xii
      - Cantica — viii
      - Sapientia — xix
      - Ecclesiasticus — li
    - Prophetales et dicuntur prophetales quia in eis quid sit futurum edocemur et sunt duplices
      - maiores
        - Ysaias — lxvi
        - Jeremias — lii
        - Trenorum — vi
        - Baruch — xlviii
        - Ezechiel — xiiii
        - Daniel — xiiii
      - minores
        - Osee — iii
        - Johel — ix
        - Amos — i
        - Abdias — iiii
        - Jonas — vii
        - Micheas — iii
        - Naum — iii
        - Abacuk — iii
        - Sophonias — iii
        - Aggeus — xiii
        - Zacharias — iiii
        - Malachias — xl
        - David — xli
        - Job
  - Novum dividitur
    - Legales
      - Matheus — xxviii
      - Marcus — xvi
      - Lucas — xxiiii
      - Johannes — xxi
    - Historiales [illegible]
      - Actus apostolorum — xxviii
    - Sapientiales
      - Romanos — xvi
      - Corinthios: primam — xvi; secundam — xiii
      - Galatas — vi
      - Ephesios — vi
      - Philippenses — iiii
      - Colosenses — iiii
      - Thessalonicenses: primam — v; secundam — iii
      - Thimotheum: primam — vi; secundam — iiii
      - Titum — iii
      - Philemonem — i
      - Hebreorum — xiii
      - Paulus
    - Prophetales unus Apocalypsis — xxii
  - Canonice due [illegible]
    - Jacobi — v
    - Petri — v

Septimum cap[itulum]

Dies sollicitus erit sibi ipsi. Sufficit diei malicia sua.

Nolite iudicare et non iudicabimini

nolite condemnare et non condemnabimini

In quo enim iudicio iudicaveritis iudicabimini

et in qua mensura mensi fueritis remetietur

vobis. Quid autem vides festucam in oculo

fratris tui et trabem in oculo tuo non vides

Aut quomodo dicis fratri tuo frater sine eiciam

festucam de oculo tuo et ecce trabs est in oculo

tuo. Ypocrita eice primum trabem de oculo

tuo et tunc videbis eicere festucam de oculo

fratris tui. Nolite sanctum dare canibus neque

mittatis margaritas vestras ante porcos ne forte con-

culcent eas pedibus suis et conversi

disrumpant vos. Petite et dabitur vobis

Querite et invenietis. pulsate et aperietur vobis

[illegible]

[illegible]

Omnis enim qui petit accipit. et qui querit

invenit. et pulsanti aperietur. Aut quis est

ex vobis homo quem si petierit filius suus pa

nem. numquid lapidem porriget ei? Si ergo

vos cum sitis mali. nostis bona data dare fi

liis vestris. (Aut si piscem petierit numquid

serpentem porriget ei) quanto magis pater

vester qui in celis est dabit bona petentibus se.

Omnia ergo quecumque vultis ut faciant vobis homi

nes et vos facite illis. hec est enim lex et prophete.

Intrate per angustam portam. quia lata porta

et spaciosa via est que ducit ad perditionem

et multi sunt qui intrant per eam. Quam angu

sta porta et arta via est que ducit ad vitam

et pauci sunt qui inveniunt eam. Attendite

a falsis prophetis qui veniunt ad vos in

vestimentis ovium. intrinsecus autem sunt lupi

rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos.

[illegible]

Septimum Capitulum

Numquid colligunt de spinis uvas aut
de tribulis ficus. Sic omnis arbor bona
fructus bonos facit mala autem arbor ma-
los fructus facit. Non potest arbor ma-
la bonos fructus facere. Omnis arbor que
non facit fructum bonum exciditur et in
ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum
cognoscetis eos. Non omnis qui dicit
michi domine domine intrabit in regnum celorum
sed qui facit voluntatem patris mei qui in ce-
lis est ipse intrabit in regnum celorum. Multi
dicent michi in illa die domine domine
nonne in nomine tuo prophetavimus. et in
nomine tuo demonia eiecimus. et in nomine
tuo virtutes multas fecimus. Et tunc confi-
tebor vobis illis quia numquam novi vos
discedite a me omnes qui operamini iniquitatem

Omnis ergo qui audit verba mea hec et
facit ea assimilabitur viro sapienti qui
edificavit domum suam supra petram
et descendit pluvia et venerunt flumina et
flaverunt venti et irruerunt in domum
illam et non cecidit fundata enim erat
supra petram. Et omnis qui audit verba mea
hec et non facit ea similis erit viro stulto
qui edificavit domum suam super harenam
et descendit pluvia et venerunt flumina
et flaverunt venti et irruerunt in domum
illam et cecidit et fuit ruina eius magna
Et factum est cum consumasset Jesus verba hec
admirabantur turbe super doctrina eius
Erat enim docens eos sicut potestatem habens
et non sicut scribe eorum et pharisei
Cum autem descendisset Jesus
de monte secute sunt eum

Capitulum septimum

turbe multe. Et ecce leprosus veniens
adorabat eum dicens domine si vis
potes me mundare. Et extendens iesus
manum tetigit eum dicens volo mundare.
Et confestim mundata est lepra eius. Et ait
illi iesus vide nemini dixeris sed vade
ostende te sacerdoti et offer munus quod
precepit moyses in testimonium illis.
Cum autem introisset capharnaum accessit
ad eum centurio rogans eum dicens
Domine puer meus iacet in domo paraliticus
et male torquetur. Et ait illi iesus Ego
veniam et curabo eum. Et respondens centurio
ait domine non sum dignus ut intres
sub tectum meum. sed tantum dic verbo et sa
nabitur puer meus. Nam et ego homo sum
sub potestate constitutus habens sub me milites
et dico huic vade et vadit et alii veni

Octavum

et venit. et servo meo fac hoc et facit.
Audiens autem Jesus miratus est. et sequentibus
illis dixit Amen dico vobis non inveni
tantam fidem in Israel. Dico autem vobis, quod
multi ab oriente et occidente venient et re
cumbent cum abraham et ysaac et iacob
in regno celorum. filii autem regni eicientur
in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor
dentium. Et dixit Jesus centurioni vade
et sicut credidisti fiat tibi. et sanatus est
puer ex illa hora. Et cum venisset Jesus
in domum petri vidit socrum eius iacentem
et febricitantem. et tetigit manum eius et di
misit eam febris. et surrexit et ministrabat
eis. Vespere autem facto. obtulerunt ei multos
demonia habentes et eiciebat spiritus verbo
et omnes male habentes curavit ut adimpleretur
quod dictum est per Esaiam prophetam dicentem

Capitulum

Ipse infirmitates nostras accepit et egritudines
nostras portavit. Videns autem Jesus turbas
multas circum se, iussit discipulos ire trans
fretum. Et accedens unus scriba ait illi
Magister sequar te quocumque ieris. Et di-
cit ei Jesus vulpes foveas habent et volucres
celi nidos, filius autem hominis non habet
ubi caput suum reclinet. Alius autem de di-
scipulis eius ait illi Domine permitte me pri-
mum ire et sepelire patrem meum. Jesus au-
tem ait illi Sequere me et dimitte mortuos se-
pelire mortuos suos. Et ascendente eo in
naviculam, secuti sunt eum discipuli eius.
Et ecce motus magnus factus est in mari
ita ut navicula operiretur fluctibus, ipse
vero dormiebat. Et accesserunt ad eum di-
scipuli eius et suscitaverunt eum dicentes
Domine salva nos perimus. Et dicit eis
Jesus Quid timidi estis modice fidei.

Tunc surgens imperavit ventis et mari. Et

facta est tranquillitas magna. Porro homines

mirati sunt dicentes. Qualis est hic quia

venti et mare obediunt ei. Et cum venisset

Jesus trans fretum in regione Gerasenorum

occurrerunt ei duo habentes demonia de

monumentis exeuntes seui nimis, ita

ut nemo posset transire per viam illam.

Et ecce clamaverunt dicentes. Quid nobis

et tibi Jesu fili dei. Venisti huc ante tempus

torquere nos. Erat autem non longe ab illis

grex multorum porcorum pascens. Demones

autem rogabant eum dicentes. Si eicis nos

hinc, mitte nos in gregem porcorum. Et

ait illis. Ite. At illi exeuntes abierunt

in porcos. Et ecce magno impetu abiit totus

grex per preceps in mare et mortui sunt in aquis.

Pastores autem fugerunt et venientes in civitatem

Nom

mirauerunt hec omnia et de his qui

demonia habuerant. Et ecce tota ciuitas

exiit obuiam iesu, et viso eo rogabant

eum ut transiret a finibus eorum

Et ascendens iesus in nauiculam

transfretauit et uenit

in ciuitatem suam. Et ecce offerebant ei

paraliticum iacentem in lecto. Videns autem

Iesus fidem eorum dixit paralitico. Confide

fili. Remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam

de scribis dixerunt intra se hic blasphemat

Et cum vidisset iesus cogitationes eorum

dixit. Vt quid cogitatis mala in cordibus

vestris. Quid est facilius dicere dimittuntur

tibi peccata tua. an dicere surge et ambula

Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem

in terra dimittendi peccata, tunc ait paralitico

Surge tolle lectum tuum et vade in domum tuam

Capitulum

Et surrexit · et abiit in domu[m] suam Vi

dentes aut[em] turbe timuerunt et glorificaverunt

deum qui dedit potestatem talem hominibus

Et cum transiret Jesus inde vidit hominem

sedentem in theloneo matheum nomine

Et ait illi Sequere me Et surgens secutus

est eum. Et factum est discumbente eo in domo

Ecce multi publicani et peccatores venientes

discumbebant cum Jesu et discipulis eius

Et videntes pharisei dicebant discipulis

eius Quare cum publicanis et peccatoribus

manducat magister vester At Jesus audiens ait

Non est opus valentibus medicus sed male

habentibus · Euntes autem discite quid est

misericordiam volo et non sacrificium

Non enim veni vocare iustos sed peccatores

Tunc accesserunt ad eum discipuli Johannis

dicentes Quare nos et pharisei ieiu

namus frequenter discipuli aut[em] tui

non ieiunant. Et ait illis Jesus Nunc-
quid possunt filii sponsi lugere quamdiu cum
illis est sponsus. Venient autem dies cum
auferetur ab eis sponsus. et tunc ieiunabunt
Nemo autem immittit commissuram panni
rudis in vestimentum vetus. Tollit enim ple-
nitudinem eius a vestimento et peior
scissura fit. Neque mittunt vinum novum in
utres veteres. alioquin rumpuntur utres
et vinum effunditur. et utres pereunt.
Sed vinum novum in novos utres mittunt
et ambo conservantur. Hec illo loquente
ad eos ecce princeps unus accessit et ad-
orabat eum dicens Domine filia mea modo
defuncta est. sed veni impone manum tuam
super eam et vivet. Et surgens Jesus seque-
batur eum et discipuli eius. Et ecce mulier
que fluxum sanguinis patiebatur duo-
decim annis accessit retro et tetigit fim-
briam vestimenti eius. Dicebat enim intra se

Cam

[illegible]

Si tetigero tantum vestimentum eius salva
[illegible]
ero. At Jesus conversus et videns eam dixit
[illegible]
Confide filia fides tua te salvam fecit. Et
[illegible]
salva facta est mulier ex illa hora. Et cum
[illegible]
venisset Jesus in domum principis et vidisset
[illegible]
tibicines et turbam tumultuantem dicebat
[illegible]
Recedite. Non est enim mortua puella sed
[illegible]
dormit. Et deridebant eum. Et cum eiecta
[illegible]
esset turba intravit et tenuit manum eius
[illegible]
et dixit puella surge. Et surrexit puella.
[illegible]
Et exiit fama hec in universam terram.
[illegible]
Et transeunte inde Jesu secuti sunt eum duo
[illegible]
ceci clamantes et dicentes miserere nostri fili David.
[illegible]
Cum autem venisset domum accesserunt ad eum
[illegible]
ceci. Et dixit eis Jesus Creditis quia hoc possum
[illegible]
facere vobis. Dicunt ei utique domine. Tunc
[illegible]
tetigit oculos eorum dicens Secundum fidem vestram
[illegible]
fiat vobis. Et aperti sunt oculi eorum. Et com-
[illegible]
minatus est illis Jesus dicens Videte ne quis
[illegible]
sciat. Illi autem exeuntes diffamaverunt
[illegible]

[illegible interlinear and marginal glosses]

eum in tota terra illa. Egressis autem
illis ecce obtulerunt ei hominem mutum
daemonium habentem. et eiecto daemonio lo-
cutus est mutus. et miratae sunt turbae di-
centes Numquam apparuit sic in Israel. Pha-
risaei autem dicebant In principe daemoniorum
eicit daemones. Et circuibat Iesus omnes civitates
et castella docens in synagogis eorum et prae-
dicans evangelium regni. et curans omnem
languorem et omnem infirmitatem. Videns
autem turbas misertus est eis quia erant vexati
et iacentes sicut oves non habentes pastorem.
Tunc dicit discipulis suis Messis quidem
multa operarii autem pauci. Rogate ergo dominum
messis ut mittat operarios in messem suam.
Et convocatis duodecim discipulis
suis dedit illis potestatem spirituum
immundorum ut eicerent eos et curarent
omnem languorem et omnem infirmitatem.

[illegible glosses]

Decimum

Duodecim autem apostolorum nomina sunt hec
Primus Simon qui dicitur petrus andreas
frater eius philippus et bartholomeus iacobus
zebedei et johannes frater eius thomas
et mattheus publicanus et iacobus alphei
et thadeus Simon chananeus et judas scarioth
qui et tradidit eum. hos duodecim mi-
sit Jesus precipiens eis et dicens In viam
gentium ne abieritis et in civitates sama-
ritanorum ne intraveritis sed potius ite ad
oves que perierunt domus israel. Euntes
autem predicate dicentes. quia appropinquabit
regnum celorum. Infirmos curate mortuos
suscitate leprosos mundate demones eicite
Gratis accepistis. gratis date. Nolite possidere
aurum neque argentum neque pecuniam
in zonis vestris. Non peram in via neque
duas tunicas neque calciamenta neque virgam
Dignus est enim operarius cibo suo. In quam

Capitulum

cumque domum aut ciuitatem aut castellum

intraueritis · interrogate quis in ea dignus sit

et ibi manete donec exeatis. Intrantes autem

in domum · salutate eam dicentes · pax

huic domui. Et siquidem fuerit domus illa

digna veniet pax vestra super eam. Si autem

non fuerit digna · pax vestra reuertetur ad vos

Et quicumque non receperit vos neque audierit

sermones vestros exeuntes foras de domo

vel ciuitate · excutite puluerem de pedibus

vestris. Amen dico vobis tolerabilius

erit terre Sodomorum et Gomorreorum

in die iudicii quam illi ciuitati. Ecce ego

mitto vos sicut oues in medio luporum

Estote ergo prudentes sicut serpentes et sim

plices sicut columbe. Cauete autem ab homini

bus. Tradent enim vos in conciliis et in synagogis

suis flagellabunt vos et ad presides et ad

reges ducemini propter me in testimonium

illis et gentibus. Cum autem tradent vos

nolite cogitare quomodo aut quid loquamini

Dabitur enim vobis in illa die quid loquamini

non enim vos estis qui loquimini sed spiritus patris

vestri qui loquitur in vobis. Tradet autem frater

fratrem in mortem et pater filium et in

surgent filii in parentes et morte eos affi

cient. et eritis odio omnibus hominibus propter

nomen meum. Qui autem perseveraverit usque

in finem hic salvus erit. Cum autem persequentur

vos in civitate ista, fugite in aliam. Amen

dico vobis non consummabitis civitates Israel

donec veniat filius hominis. Non est discipulus

super magistrum nec servus super dominum suum.

Sufficit discipulo ut sit sicut magister eius

et servus sicut dominus eius. Si patrem familias

Beelzebub vocaverunt quanto magis domesticos eius.

Ne ergo timueritis eos. Nihil enim est opertum

quod non reveletur, et occultum quod non

sciatur. Quod dico vobis in tenebris dicite

in lumine. et quod in aure auditis predicate

Decimum

super tecta. Et nolite timere eos qui occidunt
corpus animam autem non possunt occidere
sed potius timete eum qui potest et animam
et corpus perdere in gehennam. Nonne
duo passeres asse veneunt et unus ex illis
non cadet super terram sine patre vestro.
Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt
Nolite ergo timere: multis passeribus meliores
estis vos. Omnis ergo qui confitebitur me co
ram hominibus confitebor et ego eum coram
patre meo qui in celis est. Qui autem nega
verit me coram hominibus negabo et ego eum
coram patre meo qui in celis est. Nolite ar
bitrari quia venerim pacem mittere in terram
non veni pacem mittere sed gladium. Veni enim
separare hominem adversus patrem suum et fi
liam adversus matrem suam et nurum
adversus socrum suam et inimici hominis
domestici eius. Qui amat patrem aut
matrem plusquam me non est me dignus
Et qui amat filium aut filiam super me non est me dignus

Capitulum

Et q[ui] no[n] accipit cruce[m] sua[m] & s[equi]t[ur] me no[n] e[st] me dign[us].

Qui invenit anima[m] sua[m] p[er]det illam & q[ui]

p[er]diderit anima[m] sua[m] propter me inve

niet eam. Qui recipit vos me recipit

& qui me recipit recipit eum q[ui] me misit.

Qui recipit p[ro]phetam in nomine prophete

mercedem p[ro]phete accipiet. Et qui recipit iu

stu[m] in nomine iusti merced[em] iusti accipiet.

Et quicu[m]q[ue] potu[m] dederit uni ex minimis

istis calicem aque frigide tantu[m] in nomine

discipuli amen dico vobis no[n] p[er]det merced[em] sua[m].

Et factu[m] est cum co[n]sumasset

Jesus p[re]cipiens duodecim disci

pulis suis transiit inde ut doceret & p[re]dicaret in ci

vitatibus eoru[m]. Johannes aut[em] cum audisset

in vinculis opera Cristi mittens duos de di[scipulis]

suis ait illi: Tu es qui venturus es an

aliu[m] expectamus. Et respondens Jesus

ait illis: Euntes renu[n]ciate Johanni que

audistis & vidistis. Ceci vident claudi

Undecimum

Ambulant leprosi mundantur surdi audiunt
mortui resurgunt pauperes evangelisantur
Et beatus est qui non fuerit scandalisatus in
me. Illis autem abeuntibus cepit Jhesus dicere
ad turbas de Johanne. Quid existis in desertum
videre arundinem vento agitatam. Sed
quid existis videre hominem mollibus vestitum
Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus
regum sunt. Sed quid existis videre pro
phetam. Etiam dico vobis et plusquam pro
phetam. Hic est enim de quo scriptum est
Ecce ego mitto angelum meum ante faciem
tuam qui preparabit viam tuam ante te
Amen dico vobis non surrexit inter natos
mulierum maior Johanne baptista. Qui
autem minor est in regno celorum maior est
illo. A diebus autem Johannis baptiste
usque nunc regnum celorum vim patitur
et violenti rapiunt illud. Omnes enim

[illegible]

prophete et lex usque ad Iohannem prophe-

taverunt. Et si vultis recipere, ipse est Helias

qui venturus est. Qui habet aures audiendi

audiat. Cui autem similem estimabo generationem

istam? Similis est pueris sedentibus in foro,

qui clamantes coequalibus dicunt: Cecinimus

vobis et non saltastis; lamentavimus et non

planxistis. Venit enim Iohannes neque manducans

neque bibens, et dicunt: Demonium habet. Venit

filius hominis manducans et bibens, et dicunt:

Ecce homo vorax et potator vini, publicanorum

et peccatorum amicus. Et iustificata est sapientia

a filiis suis. Tunc cepit exprobrare

civitatibus in quibus facte sunt plurime virtutes

eius, quia non egissent penitentiam. Ve tibi Corozain,

ve tibi Bethsaida, quia si in Tyro et Sidone

facte essent virtutes que facte sunt in

vobis, olim in cilicio et cinere penitentiam

egissent. Verumtamen dico vobis: Tyro et Sidoni

[illegible]

Vndecimum

remissius erit in die iudicii quam vobis. Et
tu Capharnaum numquid usque in celum exal
taberis usque in infernum descendes. Quia
si in Sodomis facte fuissent virtutes que fac
te sunt in te forte mansissent usque in hanc diem.
Verumtamen dico vobis quia terre Sodomorum remissius
erit in die iudicii quam tibi. In illo tempore
Respondens Jesus dixit. Confiteor tibi pater
Domine celi et terre quia abscondisti hec a sa
pientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis
Ita pater quoniam sic fuit placitum ante te. Omnia
mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo
novit filium nisi pater neque patrem quis
novit nisi filius et cui voluerit filius revelare
Venite ad me omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam vos. Tollite iugum
meum super vos et discite a me quia mitis sum
et humilis corde. Et invenietis requiem
animabus vestris. Iugum enim meum suave est et onus meum
leve

[illegible]

Capitulum

[illegible]

In illo tempore abiit Jesus per

sata sabbato discipuli autem

eius esurientes ceperunt vellere spicas

et manducare pharisei autem videntes di-

xerunt ei Ecce discipuli tui faciunt quod

non licet eis facere sabbatis At ille dixit eis

Non legistis quid fecerit David quando esuriit

et qui cum eo erant quomodo intravit in domum

dei et panes propositionis comedit quos non

licebat ei edere neque his qui cum eo erant

nisi solis sacerdotibus Aut non legistis in lege

quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum

violant et sine crimine sunt Dico autem vobis

quia templo maior est hic Si autem sciretis

quid est misericordiam volo et non sacrificium

numquam condempnassetis innocentes Dominus

enim est filius hominis etiam sabbati

Et cum inde transisset venit in synagogam eorum

[illegible]

Duodecimum

Et ecce homo manum habens aridam
et interrogabant eum dicentes Si licet sabbatis
curare. ut accusarent eum. Ipse autem dixit
eis illis. Quis erit ex vobis homo qui
habeat ovem unam et si ceciderit hec sabbatis
in foveam. nonne tenebit et levabit eam
Quanto magis melior est homo ove. Itaque licet
sabbatis benefacere. Tunc ait homini Extende
manum tuam Et extendit. et restituta est sanitati
sicut altera. Exeuntes autem pharisei consi
lium faciebant adversus eum. quomodo perderent
eum Jesus autem sciens recessit inde. et secuti
sunt eum multi. et curavit eos omnes Et precepit
eis. ne manifestum eum facerent. ut
adimpleretur quod dictum est per Ysaiam prophetam
dicentem Ecce puer meus quem elegi. dilectus
meus in quo bene complacuit anime mee
ponam spiritum meum super eum. et iudicium

[illegible] non contendet neque cla
mabit neque audiet aliquis in plateis voce(m)
eius. Arundinem quassatam non confringet
et linum fumigans non extinguet. Donec
eiciat ad victoriam iudicium. et in nomine
eius gentes sperabunt. Tunc oblatus est
ei demoniacus habens cecus et mutus et curavit
eum ita ut loqueretur et videret. Et stupebant
omnes turbe et dicebant Numquid hic est filius
David. Pharisei autem audientes dixerunt hic
non eicit demones nisi in belzebub principe
demoniorum. Iesus autem sciens cogitationes eorum
dixit eis. Omne regnum divisum contra se
desolabitur. et omnis civitas vel domus divisa
contra se non stabit. Et si sathanas sathanam
eicit adversus se divisus est. quomodo ergo stabit regnum
eius. Et si ego in belzebub eicio demones
filii vestri in quo eiciunt. Ideo ipsi iudices

Cam Undecimum

Vespere erunt Si autem ego in spiritu dei eicio
demones igitur pervenit in vos regnum dei.
Aut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis
et vasa eius diripere nisi prius alligaverit
fortem et tunc domum illius diripiet. Qui
non est mecum contra me est. et qui non con-
gregat mecum spargit. Ideo dico vobis omne
peccatum et blasphemia remittetur hominibus
spiritus autem blasphemie non remittetur. Et quicum-
que dixerit verbum contra filium hominis re-
mittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum
sanctum non remittetur ei neque in hoc seculo
neque in futuro. Aut facite arborem bonam
et fructum eius bonum. aut facite arborem
malam et fructum eius malum siquidem
ex fructu arbor agnoscitur. Progenies
viperarum quomodo potestis bona loqui cum
sitis mali Ex abundancia enim cordis os loquitur

Bonus homo de bono thesauro profert
bona. et malus homo de malo thesauro
profert mala. Dico autem vobis quod omne
verbum ociosum quod locuti fuerint homines
reddent racionem de eo in die iudicii. Ex verbis
enim tuis iustificaberis. et ex verbis tuis conde
mnaberis. Tunc responderunt ei quidam de
scribis et phariseis dicentes Magister volumus
a te signum videre. Qui respondens ait illis
Generatio mala et adultera signum querit. et si
gnum non dabitur ei nisi signum Jone prophete.
Sicut enim fuit Jonas in ventre ceti tribus
diebus et tribus noctibus. sic erit filius hominis
in corde terre tribus diebus et tribus noctibus. Viri
ninivite surgent in iudicio cum generatione ista
et condemnabunt eam. quia penitenciam egerunt
in predicatione Jone. Et ecce plus quam Jona hic.
Regina austri surget in iudicio cum genera

ista et condempnabit eam quia venit
a finibus terre audire sapientiam Salomonis
et ecce plus quam Salomon hic. Cum autem
immundus spiritus exierit ab homine ambu-
lat per loca arida querens requiem et non
invenit. Tunc dicit Revertar in domum meam
unde exivi. et veniens invenit eam vacuam
scopis mundatam et ornatam. Tunc vadit
et assumit septem alios spiritus secum ne-
quiores se et intrantes habitant ibi. et
fiunt novissima hominis illius peiora prioribus.
Sic et erit generationi huic pessime. Adhuc
eo loquente ad turbas ecce mater eius et fratres
stabant foris querentes loqui ei. Dixit autem
quidam ei Ecce mater tua et fratres tui foris
stant querentes te. At ipse respondens dicenti
sibi ait Que est mater mea et qui sunt

fratres mei · Et extendens manum in discipulos
suos dixit · Ecce mater mea et fratres mei
Quicumque enim fecerit voluntatem patris mei
qui in celis est · ipse meus frater et soror et mater est
In illo die exiens Jesus de domo
sedebat secus mare · Et congregate
sunt ad eum turbe multe · ita ut in na
viculam ascendens sederet · et omnis turba
stabat in littore · Et locutus est eis multa
in parabolis dicens · Ecce exiit qui seminat
seminare · Et dum seminat quedam ceciderunt
secus viam · et venerunt volucres et comederunt
ea · Alia autem ceciderunt in petrosa · ubi non
habebant terram multam · et continuo exorta
sunt quia non habebant altitudinem terre
Sole autem orto estuaverunt · et quia non
habebant radicem aruerunt · Alia autem
ceciderunt in spinas · et creverunt spine

et suffocaverunt ea. Alia autem ceciderunt
in terram bonam et dabant fructum, aliud
centesimum aliud sexagesimum aliud tricesimum.
Qui habet aures audiendi audiat.
Et accedentes discipuli dixerunt ei: Quare in
parabolis loqueris eis? Qui respondens ait
illis: Quia vobis datum est nosse mi-
sterium regni celorum, illis autem non est
datum. Qui enim habet dabitur ei et ab-
undabit; qui autem non habet, et quod habet au-
feretur ab eo. Ideo in parabolis loquor
eis quia videntes non vident et au-
dientes non audiunt neque intelligunt.
Et adimpletur in eis prophetia Ysaie dicentis:
Auditu audietis et non intelligetis, et vi-
dentes videbitis et non videbitis. In-
crassatum est enim cor populi huius et
auribus graviter audierunt et oculos
suos clauserunt ne quando videant

oculis et auribus audiant. et corde intelligant

et convertantur et sanem eos. Vestri autem

beati oculi quia vident et aures vestre quia

audiunt. Amen quippe dico vobis quia

multi prophete et iusti cupierunt videre que

videtis et non viderunt. et audire que auditis

et non audierunt. Vos ergo audite parabolam

seminantis. Omnis qui audit verbum regni

et non intelligit venit malus et rapit quod

seminatum est in corde eius. hic est qui secus

viam seminatus est. hic est qui verbum audit

et continuo cum gaudio accipit illud. Non

habet autem in se radicem sed est temporalis. facta

autem tribulatione et persecutione propter verbum con-

tinuo scandalizatur. Qui autem seminatus est

in spinis hic est qui verbum dei audit et

sollicitudo seculi istius et fallacia divitiarum

suffocat verbum et sine fructu efficitur.

[illegible]

Cum vero in terram bonam seminatus est

hic est qui audit verbum et intelligit et

fructum affert et facit aliud quidem cen

tesimum aliud autem sexagesimum aliud vero

tricesimum. Aliam parabolam proposuit illis

dicens. Simile factum est regnum celorum homi

ni qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum

autem dormirent homines venit inimicus eius et super

seminavit zizania in medio tritici et abiit

Cum autem crevisset herba et fructum fecisset

tunc apparuerunt et zizania. Accedentes

autem servi patrisfamilias dixerunt ei domine

nonne bonum semen seminasti in agro tuo

Unde ergo habet zizania. Et ait illis inimicus

homo hoc fecit. Servi autem dixerunt ei vis imus

et colligimus ea. Et ait non ne forte col

ligentes zizania eradicetis simul et triticum

Sinite utraque crescere usque ad messem

et in tempore messis dicam messoribus Colligite
primum zizania et alligate ea in fasciculos ad
comburendum triticum autem congregate in
horreum. Aliam parabolam proposuit eis dicens
Simile est regnum celorum grano sinapis quod
accipiens homo seminavit in agro suo. Quod minimum
quidem est omnibus seminibus. Cum autem creverit
maius est omnibus oleribus. et fit arbor. ita
ut volucres celi veniant et habitent in ramis
eius. Aliam parabolam locutus est eis Simile
est regnum celorum fermento quod acceptum
mulier abscondit in farine satis tribus donec
fermentatum est totum. Hec omnia locutus est Ihesus
in parabolis ad turbas. et sine parabolis non loque-
batur eis. ut impleretur quod dictum erat per
prophetam dicentem Aperiam in parabolis os meum
eructabo abscondita a constitutione mundi. Tunc
dimissis turbis venit in domum. et accesserunt
ad eum discipuli eius dicentes Edissere nobis

Parabolam zizaniorum agri. Qui respondens ait

Qui seminat semen bonum est filius hominis

Ager autem est mundus. Bonum vero semen: hi sunt

filii regni. Zizania autem filii sunt nequam

Inimicus autem qui seminavit ea est dyabolus

Messis vero consummatio seculi est. Messores autem

angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania

et igni comburuntur, sic erit in consummatione

seculi. Mittet filius hominis angelos suos et colli-

gent de regno eius omnia scandala et eos

qui faciunt iniquitatem et mittent eos in ca-

minum ignis. Ibi erit fletus et stridor dentium

Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris

eorum. Qui habet aures audiendi audiat

Simile est regnum celorum thesauro abscondito

in agro, quem qui invenit homo abscondit

et pre gaudio illius vadit et vendit universa

que habet et emit agrum illum. Iterum

simile est regnum celorum homini negoti-

atori querenti bonas margaritas. In

[illegible]

Inventa autem una preciosa margaritha abyt

et vendidit omnia que habuit et emit eam

Iterum simile est regnum celorum sagene misse

in mare. et ex omni genere piscium congreganti

Quam cum impleta esset educentes. et secus

littus sedentes. Elegerunt bonos in vasa sua

malos autem foras miserunt Sic erit in consummatione

seculi Exibunt angeli et separabunt malos

de medio iustorum. et mittent eos in caminum

ignis. ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis

hec omnia Dicunt ei etiam Ait illis ideo omnis

scriba doctus in regno celorum similis est homini

patrifamilias qui profert de thesauro suo nova

et vetera. Et factum est cum consummasset Jesus

parabolas istas transiit inde Et veniens in pa

triam suam docebat eos in synagogis eorum

ita ut mirarentur et dicerent Unde huic sapientia

hec et virtutes Nonne hic est fabri filius Nonne

mater eius dicitur maria et fratres eius Jacobus

et Joseph et Simon et Judas. et sorores eius

[illegible]

Quartumdecimum

Nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic
omnia ista? Et scandalizabantur in eo. Jesus
autem dixit eis: Non est propheta sine honore
nisi in patria sua et in domo sua. Et non
fecit ibi virtutes multas propter incredulitatem illorum.
In illo tempore audivit Herodes
tetrarcha famam Jesu, et ait pueris
suis: Hic est Johannes baptista; ipse surrexit
a mortuis, et ideo virtutes operantur in eo.
Herodes enim tenuit Johannem et alligavit
eum et posuit in carcerem propter Herodiadem
uxorem fratris sui. Dicebat enim illi Johannes:
Non licet tibi habere eam. Et volens eum occidere
timuit populum, quia sicut prophetam eum habebant.
Die autem natalis Herodis saltavit filia Herodiadis
in medio et placuit Herodi. Unde cum
iuramento pollicitus est ei dare quodcumque
postulasset ab eo. At illa praemonita a matre
sua: Da mihi, inquit, hic in disco caput
Johannis baptistae. Et contristatus est rex

[illegible]

propter iuramentum autem et eos qui pariter

recumbebant iussit dari. Misitque et decollavit

Iohannem in carcere. Et allatum est caput

eius in disco. et datum est puelle. et illa

attulit matri sue. Et accedentes discipuli eius

tulerunt corpus eius. et sepelierunt illud

et venientes nuntiaverunt Iesu. Quod cum

audisset Iesus secessit inde in navicula

in locum desertum seorsum. Et cum audissent

turbe. secute sunt eum pedestres de civitatibus.

Et exiens vidit turbam multam et misertus

est eis. et curavit languidos eorum. Vespere

autem facto accesserunt ad eum discipuli eius

dicentes. Desertus est locus et hora iam

preteriit. dimitte turbas. ut euntes in ca-

stella emant sibi escas. Iesus autem dixit

eis. Non habent necesse ire. Date illis vos man-

ducare. Responderunt ei. Non habemus hic nisi

quinque panes et duos pisces. Qui ait eis.

Afferte mihi illos huc. Et cum iussisset turbam

[illegible]

Quartumdecimum

~~statis fenum cum~~ discumbere super fenum Acc-
epit quinque panibus et duobus piscibus asp-
iciens in celum benedixit et fregit et dedit
discipulis panes. discipuli autem turbis. Et
manducaverunt omnes et saturati sunt. Et tu-
lerunt reliquias duodecim cophinos fra-
gmentorum plenos. Manducantium autem fuit
numerus quinque milia virorum exceptis mulieribus
et parvulis. Et statim compulit discipulos
ascendere in naviculam et precedere eum trans
fretum donec dimitteret turbas. Et dimissa
turba ascendit in montem solus orare.
Vespere autem facto solus erat ibi. Navicula
autem in medio mari iactabatur fluctibus.
Erat enim contrarius ventus. Quarta autem
vigilia noctis venit ad eos ambulans
super mare. Et videntes eum super mare am-
bulantem turbati sunt dicentes quia fan-
tasma est. Et pre timore clamaverunt. Statim-
que Iesus locutus est eis dicens: Habete
fiduciam, ego sum, nolite timere. Respondens

[illegible]

Respondens autem petrus dixit. Domine si tu es

iube me ad te venire super aquas. At ipse ait

Veni. Et descendens petrus de navicula ambu

labat super aquam ut veniret ad iesum. Vi

dens vero ventum validum timuit. Et cum ce

pisset mergi clamavit dicens Domine salvum me

fac. Et continuo Iesus extendens manum appre

hendit eum et ait illi Modice fidei quare du

bitasti. Et cum ascendissent in naviculam cessa

vit ventus. Qui autem in navicula erant venerunt

et adoraverunt eum dicentes Vere dei filius es.

Et cum transfretassent venerunt in terram genesar. Et

cum cognovissent eum viri loci illius miserunt

in universam regionem illam, et obtulerunt ei omnes

male habentes, et rogabant eum ut vel fimbriam

vestimenti eius tangerent et quicumque tetigerunt

salvi facti sunt.

Tunc accesserunt ad eum ab hierosolimis

scribe et pharisei dicentes Quare discipuli

tui transgrediuntur traditionem seniorum. Non enim

lavant manus suas cum panem manducant.

Ipse autem respondens ait illis Quare et vos

[illegible]

Transgredimini mandatum dei propter traditionem vestram.

Nam deus dixit Honora patrem

et matrem et qui maledixerit patri vel matri morte

moriatur. Vos autem dicitis quicumque dixerit

patri vel matri munus quodcumque est ex me tibi pro-

derit. et non honorificabit patrem suum aut matrem

suam. et irritum fecistis mandatum dei propter tra-

ditionem vestram. Hypocrite bene prophetavit de vobis

Esaias dicens Populus hic labiis me honorat. cor

autem eorum longe est a me. Sine causa autem colunt

me docentes doctrinas et mandata hominum. Et

convocatis ad se turbis dixit eis Audite et

intelligite. Non quod intrat in os coinquinat hominem

Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei Scis

quia pharisei audito verbo hoc scandalizati sunt

At ille respondens ait Omnis plantatio quam non

plantavit pater meus celestis eradicabitur

Sinite illos ceci sunt et duces cecorum. Cecus

autem si ceco ducatum prestet ambo in foveam cadunt

Respondens autem Petrus dixit ei Edissere nobis pa-

rabolam. At ille dixit Adhuc et vos

sine intellectu estis Non intelligitis quia omne quod

in os intrat in ventrem vadit et in secessum

emittitur. Que autem procedunt de ore de corde
exeunt. et ea coinquinant hominem. De corde enim
exeunt cogitationes male. homicidia. adulteria.
fornicationes. furta. falsa testimonia. blasphemie.
Hec sunt que coinquinant hominem. Non lotis autem
manibus manducare non coinquinat hominem. Et
egressus inde Jesus secessit in partes Tyri et Sy-
donis. Et ecce mulier chananea a finibus illis
egressa clamavit dicens ei. Miserere mei domine
fili David. filia mea male a demonio vexatur.
Qui non respondit ei verbum. et accedentes discipuli
eius rogabant eum dicentes. Dimitte eam quia
clamat post nos. Ipse autem respondens ait. Non sum missus
nisi ad oves que perierunt domus Israel. At illa
venit et adoravit eum dicens. Domine adiuva me.
Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum
et mittere canibus. At illa dixit. Etiam domine.
Nam et catelli edunt de micis que cadunt de
mensa dominorum suorum. Tunc respondens Jesus
ait illi. O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut
vis. Et sanata est filia eius ex illa hora. Et
cum transisset inde Jesus venit secus mare

Galilee et ascendens in montem sedebat ibi

Et accesserunt ad eum turbe multe habentes secum

mutos cecos claudos debiles et alios

multos et proiecerunt eos ad pedes eius et

curavit eos ita ut turbe mirarentur vide-

ntes mutos loquentes et claudos ambulantes

cecos videntes et magnificabant deum israel

Iesus autem convocatis discipulis suis dixit

Misereor turbe quia triduo iam perseverant

mecum et non habent quod manducent et dimitte-

re eos ieiunos nolo ne deficiant in via. Et di-

cunt ei discipuli Unde ergo nobis in deserto

panes tantos ut saturemus turbam tantam.

Et ait illis iesus Quot panes habetis At

illi dixerunt septem et paucos pisciculos Et p-

recepit turbe ut discumberent super terram. Et acci-

piens septem panes et pisces gratias agens fregit

et dedit discipulis et discipuli dederunt populo

Et comederunt et saturati sunt omnes Et quod

superfuit de fragmentis tulerunt septem sportas

plenas Erant autem qui manducaverunt quattuor

milia hominum extra parvulos et mulieres Et

Ca xvi

Dimissa turba ascendit in naviculam, et venit in fines Magedan.

Et accesserunt ad eum pharisei et Saducei tentantes et rogaverunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respondens ait illis: facto vespere dicitis: serenum erit, rubicundum est enim celum. Et mane: hodie tempestas, rutilat enim triste celum. Faciem ergo celi diiudicare nostis, signa autem temporum non potestis. Generatio mala et adultera signum querit, et signum non dabitur ei nisi signum Jone prophete. Et relictis illis abiit. Et cum venissent discipuli eius transfretum, obliti sunt panes accipere. Qui dixit illis: Intuemini et cavete a fermento phariseorum et Saduceorum. At illi cogitabant inter se dicentes: Quia panes non accepimus. Sciens autem Jesus dixit: Quid cogitatis inter vos modice fidei, quia panes non habetis? Nondum intelligitis neque recordamini quinque panum et quinque milium hominum, et quot cophinos sumpsistis? Neque septem panum et

Sextumdecimum

quatuor milia hominum. et quot sportas sump

sistis. Quare non intelligitis. quia non de

pane dixi vobis. cavete a fermento phariseorum

et Saduceorum. Tunc intellexerunt quia non

dixerit cavendum a fermento panum. sed a

doctrina phariseorum et saduceorum. Venit

autem Jesus in partes Cesaree Philippi. et in

terrogabat discipulos suos dicens. Quem dicunt

homines esse filium hominis. At illi dixerunt

Alii Johannem baptistam. alii autem Heliam

alii vero Jheremiam aut unum ex prophetis

Dicit illis Jesus. Vos autem quem me esse dicitis

Respondens Simon Petrus dixit. Tu es Christus

filius dei vivi. Respondens Simon Petrus dixit

Tu es Christus filius dei vivi. Respondens autem

Jesus dixit ei. Beatus es Simon Bariona. quia

caro et sanguis non revelavit tibi. sed pater meus

qui in celis est. Et ego dico tibi. quia tu

es Petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam

meam. et porte inferi non prevalebunt adversus

eam. Et tibi dabo claves regni celorum. Et

Et quodcumque solveris super terram erit solutum et in celis

Et quodcumque ligaveris super terram erit
ligatum et in celis. Tunc precepit discipulis
suis ut nemini dicerent quia ipse esset Jesus
xpistus. Exinde cepit Jesus ostendere discipulis
suis quia oporteret eum ire Jerosolimam
et multa pati a senioribus et scribis et prin-
cipibus sacerdotum. Et occidi et tertia die resurgere.
Et assumens eum Petrus cepit increpare
illum dicens. Absit a te domine, non erit tibi
hoc. Qui conversus dixit Petro: Vade post
me sathana: scandalum es michi. quia non
sapis ea que dei sunt. sed ea que hominum. Tunc
Jesus dixit discipulis suis. Si quis vult ve-
nire post me abneget semetipsum. et tollat crucem
suam et sequatur me. Qui enim voluerit animam
suam salvam facere perdet eam. Qui autem
perdiderit animam suam propter me inveniet
eam. Quid enim prodest homini si mundum
universum lucretur anime vero sue detrimentum
patiatur. Aut quam dabit homo commutationem
pro anima sua. Filius enim hominis venturus

est in gloria patris sui cum angelis suis
et tunc reddet unicuique secundum opera eius
Amen dico vobis sunt quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem donec videant filium
hominis venientem in regno suo
Et post dies sex assumpsit Iesus
Petrum et Iacobum et Iohannem
fratrem eius et duxit illos in montem excelsum
seorsum et transfiguratus est ante eos Et
resplenduit facies eius sicut sol vestimenta
eius autem facta sunt alba sicut nix Et ecce
apparuerunt illis Moyses et Helias cum eo loquentes
Respondens autem Petrus dixit ad Iesum Domine
bonum est nos hic esse si vis faciamus hic tria
tabernacula tibi unum Moysi unum et Helie unum
Adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbravit
eos Et ecce vox de nube dicens hic est filius
meus dilectus in quo mihi bene complacui
ipsum audite Et audientes discipuli ceciderunt
in faciem suam et timuerunt valde Et accessit
Iesus et tetigit eos dixitque eis surgite

et nolite timere. Levantes autem oculos suos
neminem viderunt nisi solum Jesum. Et
descendentibus illis de monte precepit Jesus
dicens Nemini dixeritis visionem donec
filius hominis a mortuis resurgat. Et interro
gaverunt eum discipuli dicentes Quid ergo scribe
dicunt Heliam oportet primum venire. At ille resp
ait eis Helias quidem venturus est et restituet
omnia. Dico autem vobis quia Helias iam venit
et non cognoverunt eum sed fecerunt in eo quecumque
voluerunt. Sic et filius hominis passurus est ab eis.
Tunc intellexerunt discipuli quia de Johanne
baptista dixisset eis. Et cum venisset ad turbam
accessit ad eum homo genibus provolutus ante
eum dicens Domine miserere filio meo quia lu
naticus est et male patitur. Nam sepe cadit
in ignem et crebro in aquam. Et obtuli eum
discipulis tuis et non potuerunt curare eum.
Respondens autem Jesus ait O generatio incredula et
perversa quousque ero vobiscum usque quo patiar
vos. Afferte huc illum ad me. Et increpavit

Capitulum septimum C

illum Iesus et exiit ab eo demonium. et curatus

est puer ex illa hora Tunc accesserunt discipuli

ad Iesum secreto et dixerunt Quare nos

non potuimus eicere illum. Dixit illis Iesus

propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico

vobis si habueritis fidem sicut granum sinapis

dicetis monti huic transi hinc et transibit et

nil impossibile erit vobis Hoc autem genus non

eicitur nisi per orationem et ieiunium. Conversantibus

autem eis in galilea dixit illis Iesus filius

hominis tradendus est in manus hominum et occi-

dent eum. et tercia die resurget Et contristati

sunt vehementer. Et cum venissent Capharnaum

accesserunt qui didrachma accipiebant ad Petrum

et dixerunt ei Magister vester non solvit didrachma

Ait etiam. Et cum intrasset in domum prevenit

eum Iesus dicens Quid tibi videtur Simon Reges

terre a quibus accipiunt tributum vel censum

a filiis suis an ab alienis Et ille dixit ab

alienis (Et ille dixit ab alienis) dixit illi Iesus

Ergo liberi sunt filii ut autem non scandalizemus

eos vade ad mare et mitte hamum et eum

piscem qui primo ascenderit tolle et aperto

ore eius invenies staterem. illum sumens

da eis pro me et te

In illa hora accesserunt discipuli

ad Iesum dicentes Quis putas

maior est in regno celorum. Et advocans

Iesus parvulum statuit eum in medio eorum

et dixit amen dico vobis nisi conversi fueritis

et efficiamini sicut parvuli non intrabitis in

regnum celorum. Quicumque ergo humiliaverit se

sicut parvulus iste hic est maior in regno celorum

Et qui susceperit unum parvulum talem in nomine

meo me suscipit. Qui autem scandalizaverit unum

de pusillis istis qui in me credunt expedit ei

ut suspendatur mola asinaria in collo eius et de-

mergatur in profundum maris. Ve mundo a scandalis.

Necesse est enim ut veniant scandala verumtamen

ve homini illi per quem scandalum venit. Si autem

manus tua vel pes tuus scandalizat te abscide

eum et proice abs te. Bonum tibi est ad vitam ingredi.

[illegible]

debilem vel claudum quam duas manus vel
duos pedes habentem mitti in ignem eternum
Et si oculus tuus scandalizat te erue eum
et proice abs te Bonum tibi est cum uno oculo
habentem in vitam intrare quam duos oculos
habentem mitti in gehennam ignis Videte ne
contempnatis unum ex his pusillis dico enim
vobis quia angeli eorum in celis semper vident
faciem patris mei qui in celis est Venit enim
filius hominis salvare quod perierat Quid vobis
videtur Si fuerint alicui centum oves et erraverit
una ex eis nonne relinquit nonagintanovem
in montibus et vadit querere eam que erravit
Et si contigerit ut inveniat eam Amen dico
vobis quia gaudet super eam magis quam super
nonagintanovem que non erraverunt Sic non
est voluntas ante patrem vestrum qui in celis est
ut pereat unus de pusillis istis Si autem peccaverit
in te frater tuus vade et corripe eum inter te et
ipsum solum Si te audierit lucratus eris fratrem
tuum Si autem te non audierit adhibe tecum ad
huc unum vel duos ut in ore duorum vel trium

testimonium stet omne verbum. Quod si non
audierit eos dic ecclesie. Si autem ecclesiam non audierit
sit tibi sicut ethnicus et publicanus. Amen dico
vobis quecumque alligaveritis super terram erunt li
gata et in celo. Et quecumque solveritis super terram
erunt soluta et in celo. Iterum dico vobis quia
si duo ex vobis consenserint super terram de omni
re quamcumque petierint fiet illis a patre meo qui in celis est.
Ubi enim sunt duo vel tres congregati in
nomine meo ibi sum in medio eorum. Tunc acce
dens Petrus ad eum dixit Domine quotiens pecca
bit in me frater meus et dimittam ei usque septies.
Dicit illi Jesus non dico tibi usque septies sed usque
septuagesies septies. Ideo assimilatum est regnum celorum
homini regi qui voluit rationem ponere cum servis suis. Et
cum cepisset rationem ponere oblatus est ei unus qui de
bebat ei decem milia talenta. Cum autem non haberet unde
redderet, iussit eum dominus eius venundari et
uxorem eius et filios et omnia que habebat et reddi.
Procidens autem servus ille orabat eum dicens
patientiam habe in me et omnia reddam tibi.

Misertus aut[em] domin[us] s[er]vi illius dimisit
eum. et debitu[m] dimisit ei. Egressus aut[em] s[er]vus
ille invenit unu[m] de [con]s[er]vis suis qui debebat
ei centu[m] denarios. et tenens suffocabat eum
dicens Redde quod debes. Et procidens con-
s[er]vus suus rogabat eu[m] dicens pacia[m]
habe in me. et om[n]ia reddam tibi. Ille au[tem] noluit
s[ed] abijt et misit eum in carcere[m] donec redderet
debitum. Videntes au[tem] conservi eius q[ue] fiebat
contristati sunt valde et venerunt et narraverunt d[omi]no
suo om[n]ia que facta fuerant. Tunc vocavit eu[m]
illum d[omin]us suus et ait illi Serve neq[uam] omne
debitu[m] dimisi tibi q[uonia]m rogasti me Nonne [er]go
oportuit et te misereri [con]s[er]vi tui. sic et ego tui
misertus sum. Et iratus d[omin]us eius tradidit eum
tortoribus. quoadusq[ue] redderet universum debitum
Sic et p[ate]r meus celestis faciet vobis si non re-
miseritis unusquisq[ue] fr[atr]i suo de cordibus vestris

Cap. mathei

[illegible]

Et factum est cum consummasset Jesus

sermones istos migravit a Galilea

Et venit in fines Judee trans Jordanem Et secute

sunt eum turbe multe et curavit eos ibi Et acces-

serunt ad eum pharisei temptantes eum et dicentes

Si licet homini dimittere uxorem suam quacumque

ex causa. Qui respondens ait eis Non legistis quia

qui fecit hominem ab initio masculum et feminam

fecit eos Et dixit Propter hoc dimittet homo patrem

et matrem et adherebit uxori sue et erunt duo in

carne una Itaque iam non sunt duo sed una caro

Quod ergo deus coniunxit homo non separet. Dicunt

illi Quid ergo moyses mandavit dari libellum

repudii et dimittere. Ait illis Quoniam moyses ad du-

ritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores vestras

ab initio autem non fuit sic. Dico autem vobis quia quicumque

dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam duxerit

mechatur Et qui dimissam duxerit mechatur

Dicunt ei discipuli eius Si ita est causa hominis cum

uxore non expedit nubere. Qui dixit illis Non

omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est

[illegible]

Decimum nonum

Sunt enim eunuchi qui de matris utero sic
nati sunt. Et sunt eunuchi qui facti sunt ab
hominibus. Et sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt
propter regnum celorum. Qui potest capere capiat. Tunc
oblati sunt ei paruuli ut manus eis imponeret
et oraret. Discipuli autem increpabant eos. Ihesus
vero ait eis. Sinite paruulos et nolite eos
prohibere ad me venire. Talium est enim regnum celorum.
Et cum imposuisset eis manus abiit inde. Et
ecce unus accedens ait illi Magister bone
quid boni faciam ut habeam vitam eternam
Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono
Unus est bonus deus. Si autem vis ad vitam
ingredi serva mandata. Dicit ei. Que. Ihesus
autem dixit. Non homicidium facies. Non
adulterabis. Non facies furtum. Non falsum
testimonium dices. Honora patrem tuum et matrem.
Diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit
illi adolescens. Omnia hec custodivi a iuventute
mea. Quid adhuc michi deest. Ait illi Ihesus
Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes

et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo

et veni sequere me. Cum audisset autem adolescens

verbum abiit tristis. Erat enim habens multas

possessiones. Jesus autem dixit discipulis suis

Amen dico vobis quia dives difficile intrabit

in regnum caelorum. Et iterum dico vobis. facilius

est camelum per foramen acus transire quam

divitem intrare in regnum caelorum. Auditis autem his

discipuli mirabantur valde dicentes. Quis ergo

poterit salvus esse. Aspiciens autem Jesus dixit illis

Apud homines hoc impossibile est apud deum autem omnia

possibilia sunt. Tunc respondens Petrus dixit ei

Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te.

Quid ergo erit nobis. Jesus autem dixit illis

Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me in

regeneratione cum sederit filius hominis in sede

maiestatis sue sedebitis et vos super sedes

duodecim iudicantes duodecim tribus Israel. Et omnis qui reliquerit

domum vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem

aut filios aut agros propter nomen meum centuplum accipiet et

vitam eternam possidebit. Multi autem erunt primi novissimi et novissimi primi

Vigesimum

Simile est regnum celorum homini patrifamilias
qui exiit primo mane conducere operarios
in vineam suam. Et egressus circa horam tertiam
vidit alios stantes in foro ociosos et dixit illis
Ite et vos in vineam meam. Cum sero autem factum
esset dicit dominus vinee procuratori suo Voca ope
rarios et redde illis mercedem incipiens a novissimis
usque ad primos Cum venissent ergo qui circa un
decimam horam venerant acceperunt singulos dena
rios Et accipientes murmurabant adversus patrem
familias dicentes hi novissimi una hora fecerunt
Conventione autem facta cum operariis ex denario
diurno misit eos in vineam suam Et egressus cir
ca Et quod iustum fuerit dabo vobis Illi autem abie
runt Iterum autem exiit circa sextam et nonam
horam et fecit similiter Circa undecimam vero exiit et
invenit alios stantes et dixit illis Quid hic statis
tota die ociosi Dicunt ei Quia nemo nos conduxit
Dicit illis Ite et vos in vineam meam Cum sero
et primi illos nobis fecisti Venientes autem et primi
arbitrati sunt quod plus essent accepturi acceperunt

acceperunt et ipsi singulos denarios Et accipie-
tes murmurabant adversus patremfamilias
dicentes hi novissimi una hora fecerunt et pares
illos nobis fecisti qui portavimus pondus diei
et estus At ille respondens uni eorum dixit
Amice non facio tibi iniuriam Nonne ex dena-
rio convenisti mecum Tolle quod tuum est et vade
Volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi A-
ut non licet michi quod volo facere An oculus tuus
nequam est quia ego bonus sum Sic erunt no-
vissimi primi et primi novissimi Multi enim s[unt]
vocati pauci vero electi Et ascendens Jesus Ihe-
rosolimam assumpsit duodecim discipulos secreto
et ait illis Ecce ascendimus Iherosolimam et filius
hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis
et condempnabunt eum morte et tradent eum
gentibus ad illudendum et flagellandum et cru-
cifigendum et tercia die resurget Tunc accessit ad
eum mater filiorum zebedei cum filiis suis
adorans et petens aliquid ab eo Cui dixit et
Quid vis Ait illi Dic ut sedeant hi duo filii

mei unus ad dexteram tuam et unus ad
sinistram in regno tuo. Respondens autem Iesus
dixit Nescitis quid petatis. potestis bibere calicem
quem ego bibiturus sum. Dicunt ei possumus.
Ait illis Calicem quidem meum bibetis sedere
autem ad dexteram meam vel sinistram non
est meum dare vobis. sed quibus paratum est
a patre meo. Et audientes decem indignati sunt
de duobus fratribus. Iesus autem vocavit eos ad
se et ait. Scitis quia principes gentium dominantur
eorum. et qui maiores sunt potestatem ex-
ercent in eos. Non ita erit inter vos. sed quicumque
voluerit inter vos maior fieri sit vester minister. Et qui
voluerit inter vos primus esse erit vester servus. Sicut
filius hominis non venit ministrari. sed ministrare
et dare animam suam redemptionem pro multis.
Et egredientibus illis ab Hiericho. secuta est
eum turba multa. Et ecce duo ceci sedentes
secus viam audierunt quia Iesus transiret
et clamaverunt dicentes Domine miserere nostri fili
David. Turba autem increpabat eos ut tacerent

At illi magis clamabant dicentes domine
miserere nostri fili David. Et stetit Iesus et voca-
vit eos et ait Quid vultis ut faciam vobis. Di-
cunt illi Domine ut aperiantur oculi nostri. Misertus
autem eorum Iesus tetigit oculos eorum. Et con-
festim viderunt et secuti sunt eum.

¶ Et cum appropinquassent Hierosolimis
et venissent Bethphage ad montem O-
liveti. Tunc Iesus misit duos discipulos dicens
eis Ite in castellum quod contra vos est et
statim invenietis asinam alligatam et pullum
cum ea solvite et adducite mihi. Et si quis vobis
aliquid dixerit dicite quia dominus hiis opus
habet et confestim dimittet eos. Hoc autem factum
est ut adimpleretur quod dictum est per prophetam
dicentem Dicite filie Syon Ecce rex tuus venit
tibi mansuetus sedens super asinam et pullum
filium subiugalis. Euntes autem discipuli fecerunt
sicut precepit illis Iesus. Et adduxerunt asinam
et pullum et imposuerunt super eos vestimenta
sua et eum desuper sedere fecerunt. Plurima

Vigesimum primum

Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via

Alii autem cedebant ramos de arboribus et ster

nebant in via. Turbe autem que precedebant

et que sequebantur clamabant dicentes

Osanna filio David. benedictus qui venit

in nomine domini Osanna in altissimis

Et cum intrasset Jerusalem commota est uni

versa civitas dicens Quis est hic. populi

autem dicebant hic est Jesus propheta a Naza

reth Galilee. Et intravit Jesus in templum

dei et eiciebat omnes vendentes et ementes

in templo. et mensas nummulariorum et cathe

dras vendentium columbas evertit et dicit eis

Scriptum est domus mea domus orationis vocabitur

vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et

accesserunt ad eum ceci et claudi in templo

et sanavit eos. videntes autem principes sacerdotum

et scribe mirabilia que fecit et pueros clamantes

et dicentes Osanna filio David indignati

sunt et dixerunt ei Audis quid isti dicunt

Jesus autem dixit eis utique. nunquam legistis

Omnia ex ore infantium et lactantium perfecisti
laudem. Et relictis illis abiit foras extra civitatem
in bethaniam ibique mansit. Mane autem revertens
in civitatem esuriit. Et videns fici arborem
unam secus viam venit ad eam et nihil invenit
in ea nisi folia tantum et ait illi. Numquam ex te fructus
nascatur in sempiternum et arefacta est continuo ficul-
nea. Et videntes discipuli mirati sunt dicentes. Quo-
modo continuo aruit. Respondens autem Jesus ait eis amen
dico vobis si habueritis fidem et non hesitaveritis
non solum de ficulnea facietis sed et si monti huic
dixeritis tolle et iacta te in mare fiet. Et omnia
quecumque petieritis in oratione credentes accipietis.
Et cum venisset in templum accesserunt ad eum
docentem principes sacerdotum et seniores populi
dicentes in qua potestate hec facis et quis tibi
dedit hanc potestatem. Respondens Jesus dixit eis. Inter-
rogabo vos et ego unum sermonem quem si dixeritis
michi et ego vobis dicam in qua potestate hec
facio. Baptismus Johannis unde erat e celo an

Vigesimumprimum

ex hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes

Si dixerimus e celo dicet nobis. Quare ergo

non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus

timemus turbam. Omnes enim habebant Iohannem

sicut prophetam. Et respondentes Iesu dixerunt nescimus.

Ait illis et ipse. Nec ego dico vobis in qua

potestate hec facio. Quid autem vobis videtur.

Homo quidam habebat duos filios. et accedens

ad primum dixit. Fili vade hodie operari in vi-

neam meam. Ille autem respondens ait nolo.

Postea autem penitentia motus abiit. Accedens

autem ad alterum dixit similiter. At ille respondens ait

Eo domine. et non ivit. Quis ex duobus fecit voluntatem

patris. Dicunt ei primus. Dicit illis Iesus. Amen

dico vobis quia publicani et meretrices precedunt

vos in regno dei. Venit enim ad vos

Iohannes in via iustitie et non credidistis ei.

Publicani autem et meretrices crediderunt ei. Vos

autem videntes nec penitentiam habuistis postea ut

crederetis ei. Aliam parabolam audite. Homo

erat paterfamilias qui plantavit vineam

et sepem circumdedit ei · et fodit in ea tor-
cular · et edificavit turrim · et locavit eam
agricolis · et peregre profectus est · Cum autem
tempus fructuum appropinquasset misit servos
suos ad agricolas ut acciperent fructus eius
Et agricole apprehensis servis eius alium ce-
ciderunt alium occiderunt alium vero lapidaverunt
Iterum misit alios servos plures prioribus
et fecerunt illis similiter · Novissime autem misit
ad eos filium suum dicens · verebuntur filium meum
Agricole autem videntes filium dixerunt intra se
hic est heres venite occidamus eum et habebimus
hereditatem eius · Et apprehensum eum eiecerunt
extra vineam et occiderunt · Cum ergo venerit
dominus vinee · quid faciet agricolis illis · Aiunt
illi · malos male perdet · et vineam suam locabit
aliis agricolis · qui reddant ei fructum temporibus
suis · Dicit illis ihesus · Numquam legistis in scri-
pturis · lapidem quem reprobaverunt edificantes
hic factus est in caput anguli · A domino fa-
ctum est istud et est mirabile in oculis nostris

Vigesimumprimum

Ideo dico vobis quia auferetur a vobis regnum
dei et dabitur genti facienti fructus eius
Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur
super quem vero ceciderit conteret
eum. Et cum audissent principes sacer-
dotum et pharisei parabolas eius cogno-
verunt quod de ipsis diceret. Et querentes eum
tenere timuerunt turbas quoniam sicut prophetam
eum habebant. Et respondens Iesus dixit iterum
in parabolis eis dicens
Simile factum est regnum celorum
homini regi qui fecit nuptias filio
suo. Et misit servos suos vocare invitatos
ad nuptias et nolebant venire. Iterum mi-
sit alios servos dicens dicite invitatis
Ecce prandium meum paravi tauri mei
et altilia occisa sunt et omnia parata venite
ad nuptias. Illi autem neglexerunt et abierunt
alius in villam suam alius vero ad nego-
tiacionem suam. Reliqui vero tenuerunt servos
eius et contumeliis affectos occiderunt.

Rex aut(em) cu(m) audisset iratus e(st) et missis
exercitib(us) suis p(er)didit homicidas illos
et civitatem illoru(m) succendit. Tunc ait
servis suis Nuptie quide(m) parate sunt s(ed) qui
invitati erant no(n) fuerunt digni. Ite ergo ad exitus
viarum et quoscu(m)q(ue) inveneritis vocate ad nu-
ptias. Et egressi servi eius in vias congrega-
verunt omnes quos invenerunt malos et bonos
et imple(te) sunt nuptie discumbentium. Intravit
aut(em) rex ut videret discumbentes et vidit ibi
hominem no(n) vestitum veste nuptiali. Et ait illi
Amice quo(modo) huc intrasti no(n) habens vestem nu-
ptialem. At ille obmutuit. Tunc dixit rex
ministris ligatis manibus et pedibus eius
mittite eum in tenebras exteriores. Ibi erit
fletus et stridor dentium. Multi enim sunt
vocati pauci vero electi. Tunc abeuntes
Pharisei consilium inierunt ut caperent eum
in sermone. Et mittunt ei discipulos suos

Vigesimum secundum

cum Herodianis dicentes Magister scimus

quia verax es et viam dei in veritate doces

et non est tibi cura de aliquo Non enim respicis

personam hominum Dic ergo nobis quid tibi videtur

licet censum dari cesari aut non Cognita

autem Jesus nequitia eorum ait Quid me

temptatis ypocrite Ostendite michi numisma census

At illi obtulerunt ei denarium Et ait illis Jesus

Cuius est imago hec et superscriptio Dicunt ei

Cesaris Tunc ait illis Reddite ergo que sunt

Cesaris cesari et que sunt dei deo Et audientes

mirati sunt et relicto eo abierunt In illo

die accesserunt ad eum saducei qui dicunt non

esse resurrectionem et interrogaverunt eum dicentes

Magister moyses dixit Si quis mortuus fuerit

non habens filium ut ducat frater eius uxorem

illius et suscitet semen fratri suo Erant autem

apud nos septem fratres et primus uxore du-

cta defunctus est et non habens semen reliquit

uxorem suam fratri suo. Similiter secundus et
tercius usque ad septimum. Novissime autem omnium
et mulier defuncta est. In resurrectione ergo cuius
erit de septem uxor? Omnes enim habuerunt eam.
Respondens autem Jesus ait illis: Erratis nescientes
scripturas neque virtutem dei. In resurrectione enim
neque nubent neque nubentur, sed erunt sicut
angeli dei in celo. De resurrectione autem mortuorum
non legistis quod dictum est a deo dicente vobis
Ego sum deus abraham et deus ysaac et
deus iacob. Non est deus mortuorum sed viventium.
Et audientes turbe mirabantur in doctrina eius.
Pharisei autem audientes quod silencium imposuisset
saduceis convenerunt in unum et interrogavit eum
unus ex eis legis doctor temptans eum. Magister
quod est mandatum magnum in lege? Ait illi Jesus
Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo
et in tota anima tua et in tota mente tua.
Hoc est maximum et primum mandatum.
Secundum autem simile est huic. Diliges

[illegible]

XXIII

proximum tuum sicut te ipsum. In his duobus

mandatis universa lex pendet et prophetae. Congregatis

autem pharisaeis interrogavit eos Iesus dicens

Quid vobis videtur de Christo cuius filius est

Dicunt ei David. Ait illis: Quomodo ergo David in

spiritu vocat eum dominum dicens Dixit dominus

domino meo sede a dextris meis donec ponam

inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Si ergo David

vocat eum dominum quomodo filius eius est. Et

nemo poterat ei respondere verbum neque ausus

fuit quisquam ex illa die eum amplius interrogare.

Tunc Iesus locutus est ad turbas et

ad discipulos suos dicens Super

cathedram Moysi sederunt scribae et pharisaei.

Omnia ergo quaecumque dixerint vobis servate et

facite. Secundum opera vero eorum nolite facere.

Dicunt enim et non faciunt. Alligant autem onera

gravia et importabilia et imponunt in humeros

hominum, digito autem suo nolunt ea movere.

Omnia vero opera sua faciunt ut videantur ab hominibus.

Congregatis autem

Dilatant enim phylacteria sua et magnificant
fimbrias. Amant autem primos recubitus in cenis
et primas cathedras in synagogis et salutationes
in foro et vocari ab hominibus Rabbi. Vos autem nolite
vocari Rabbi. Unus est enim magister vester. Omnes
autem vos fratres estis. Et patrem nolite vocare
vobis super terram. unus est enim pater vester qui in celis est.
Nec vocemini magistri quia magister vester unus est Christus. Qui
maior est vestrum erit minister vester. Qui autem se ex-
altaverit humiliabitur, et qui se humiliaverit exalta-
bitur. Ve autem vobis scribe et pharisei hypocrite qui
clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non
intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ve vobis scribe
et pharisei hypocrite qui comeditis domos viduarum
orationes longas orantes propter hoc amplius accipietis
iudicium. Ve vobis scribe et pharisei hypocrite qui cir-
cuitis mare et aridam ut faciatis unum proselytum
et cum fuerit factus facitis eum filium gehenne duplo
quam vos. Ve vobis duces ceci qui dicitis quicumque
iuraverit per templum nihil est. qui autem iuraverit
in auro templi debitor est. Stulti et ceci quid enim

maius est aurum aut templum quod sanctificat

aurum Et quicumque iuraverit in altari nihil est

quicumque autem iuraverit in dono quod est super illud debet

Ceci quid enim maius est donum an altare quod

sanctificat donum Qui ergo iuraverit in altari

iurat in eo et in omnibus que super illud sunt Et

quicumque iuravit in templo iurat in illo et in eo qui

habitat in ipso Et qui iurat in celo iurat in throno

dei et in eo qui sedet super eum Ve vobis scribe

et pharisei ypocrite qui decimatis mentam et anetum

et ciminum et reliquistis que graviora sunt legis

iudicium et misericordiam et fidem hec oportuit

facere et illa non omittere Duces ceci excolantes

culicem camelum autem glutientes Ve vobis scribe

et pharisei ypocrite qui mundatis quod deforis est

calicis et parapsidis intus autem pleni estis rapina

et immunditia Pharisee cece munda prius quod intus est

calicis et parapsidis ut fiat et id quod deforis est

mundum Ve vobis scribe et pharisei ypocrite quia

similes estis sepulcris dealbatis que a foris parent

hominibus speciosa intus autem vero plena sunt ossibus

mortuorum et omni spurcitia Sic et vos a
foris quidem paretis hominibus iusti intus autem pleni
estis ypocrisi et iniquitate Ve vobis scribe et pharisei
ypocrite qui edificatis sepulcra prophetarum
et ornatis monumenta iustorum et dicitis Si fuissemus
in diebus patrum nostrorum non essemus socii eorum
in sanguine prophetarum Itaque testimonio estis vobis
metipsis quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt
Et vos implete mensuram patrum vestrorum Ser
pentes genimina viperarum quomodo fugietis a iudicio
gehenne Ideo ecce ego mitto ad vos
prophetas et sapientes et scribas et ex illis occidetis
et crucifigetis et ex eis flagellabitis in synagogis
vestris et persequemini de civitate in civitatem ut ve
niat super vos omnis sanguis iustus qui effusus est
super terram a sanguine abel iusti usque ad sanguinem
Zacharie filii barachie quem occidistis inter templum
et altare Amen dico vobis venient hec omnia super
generationem istam Iherusalem Iherusalem que occidis prophetas
et lapidas eos qui ad te missi sunt quotiens volui
congregare filios tuos quemadmodum gallina

congregat filios suos sub alas et noluisti

Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta

Dico enim vobis non me videbitis amodo donec

dicatis benedictus qui venit in nomine domini

Et egressus Jesus de templo ibat et ac-

cesserunt discipuli eius ut ostenderent

ei edificationes templi. Ipse autem respondens dixit illis

Videtis hec omnia. Amen dico vobis non relin-

quetur hic lapis super lapidem qui non destruatur

Sedente eo autem super montem oliveti accesserunt

ad eum discipuli secreto dicentes Dic nobis quando

hec erunt. et quod signum adventus tui et con-

summationis seculi. Et respondens Jesus dixit eis Videte

ne quis vos seducat. Multi enim venient in nomine

meo dicentes Ego sum christus. et multos seducent

Audituri enim estis prelia et opiniones preliorum

Videte ne turbemini. Oportet enim hec fieri. sed

nondum est finis. Consurget enim gens in gentem

et regnum in regnum. et erunt pestilentie et fames

et terre motus per loca. Hec autem omnia initia sunt

dolorum. Tunc tradent vos in tribulationem

et occident vos et eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. Et tunc scandalizabuntur multi et invicem tradent et odio habebunt invicem. Et multi pseudo prophete surgent et seducent multos. et quoniam abundabit iniquitas refrigescet caritas multorum. Qui autem perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Et predicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus et tunc veniet consummacio. Cum ergo videritis abhominacionem desolacionis que dicta est a daniele propheta stantem in loco sancto qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes et qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua et qui in agro non revertatur tollere tunicam suam. Ve autem pregnantibus et nutrientibus in illis diebus. Orate autem ut non fiat fuga vestra in hieme vel sabbato. Erit enim tunc tribulacio magna qualis non fuit ab inicio mundi usque modo neque fiet. Et nisi breviati fuissent dies illi non fieret salva omnis caro. Sed propter electos breviabuntur dies illi.

Vigesimum quartum

Tunc si quis vobis dixerit ecce hic est christus

aut illic nolite credere. Surgent enim pseudochristi

et pseudoprophetae et dabunt signa magna et

prodigia ita ut in errorem inducantur si fieri potest

etiam electi. Ecce praedixi vobis. Si ergo dixerint

vobis ecce in deserto est nolite exire. Ecce

in penetralibus nolite credere. Sicut enim fulgur

exit ab oriente et paret usque in occidentem

ita erit et adventus filii hominis. Ubicumque

fuerit corpus illic congregabuntur et aquilae.

Statim autem post tribulationem dierum illorum sol

obscurabitur et luna non dabit lumen suum

et stellae cadent de caelo et virtutes caelorum com-

movebuntur. Et tunc parebit signum filii hominis

in caelo. Et tunc plangent omnes tribus terrae

et videbunt filium hominis venientem in nubibus

caeli cum virtute multa et maiestate. Et mittet

angelos suos cum tuba et voce magna et

congregabunt electos eius a quattuor ventis

a summis caelorum usque ad terminos eorum.

Ab arbore autem fici discite parabolam. Cum iam

cum iam ramus eius tener fuerit et folia nata
scitis quia prope est estas. Ita et vos cum videritis
hec omnia, scitote quia prope est in ianuis. Amen
dico vobis quia non preteribit generatio hec donec omnia
fiant. Celum et terra transibunt verba autem mea
non preteribunt. De die autem illa et hora nemo
scit neque angeli celorum nisi pater solus.
Sicut autem in diebus noe ita erit et adventus
filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante di-
luvium comedentes et bibentes nubentes et
nuptum tradentes usque ad eum diem quo intravit
noe in archam et non cognoverunt donec venit
diluvium et tulit omnes ita erit et adventus
filii hominis. Tunc duo erunt in agro unus assumetur
et unus relinquetur. Due molentes in mola una
assumetur et una relinquetur. Duo in lecto unus
assumetur et unus relinquetur. Vigilate ergo quia
nescitis qua hora dominus vester venturus sit. Illud autem
scitote quia si sciret paterfamilias qua hora fur
venturus esset vigilaret utique et non sineret perfodi.

domum suam fodi. Et vos estote parati quia
qua nescitis hora filius hominis venturus est.
Quis putas est fidelis servus et prudens
quem constituit dominus super familiam suam
ut det illis cibum in tempore. Beatus ille servus
quem cum venerit dominus eius invenerit sic
facientem. Amen dico vobis quoniam super omnia
bona sua constituet eum. Si autem dixerit malus
servus ille in corde suo moram facit dominus meus
venire, et ceperit percutere conservos suos, mandu-
cet autem et bibat cum ebriosis, veniet dominus
servi illius in die qua non sperat, et hora qua
ignorat, et dividet eum, partemque eius ponet cum
hypocritis. Illic erit fletus et stridor dentium.
Tunc simile erit regnum celorum decem
virginibus que accipientes lampades suas exi-
erunt obviam sponso et sponse. Quinque autem ex
eis erant fatue et quinque prudentes. Sed quinque
fatue acceptis lampadibus non sumpserunt oleum
secum, prudentes vero acceperunt oleum in

in vasis suis cum lampadibus Moram autem

facientem sponso dormitaverunt omnes et dormierunt

Media autem nocte clamor factus est ecce sponsus

venit exite obviam ei Tunc surrexerunt omnes

virgines ille et ornaverunt lampades suas

Fatue autem sapientibus dixerunt Date nobis de oleo

vestro quia lampades nostre extinguuntur

Responderunt prudentes dicentes Ne forte non

sufficiat nobis et vobis ite potius ad vendentes

et emite vobis Dum autem irent emere

venit sponsus et que parate erant intraverunt

cum eo ad nuptias et clausa est ianua No

vissime vero veniunt et relique virgines dicentes

Domine domine aperi nobis At ille respondens ait

Amen dico vobis nescio vos Vigilate itaque

quia nescitis diem neque horam Sicut enim

homo peregre proficiscens vocavit servos suos

et tradidit illis bona sua Et uni dedit quinque

talenta alii autem duo alii vero unum unicuique

secundum propriam virtutem et profectus est statim abiit

Accessit autem et qui duo talenta acceperat et ait Domine duo talenta tr

mihi. Ecce alia duo superlucratus sum. Ait illi dominus eius Euge serve b

fidelis quia super pauca fuisti fidelis supra multa te constituam intra in g

domini tui.

Vigesimum quintum

Autem qui quinque talenta acceperat et operatus

est in eis et lucratus est alia quinque Similiter qui

duo Qui autem unum acceperat abiens fodit

in terram et abscondit pecuniam domini sui

Post multum vero temporis venit dominus servorum

illorum et posuit rationem cum eis Et accedens

qui quinque talenta acceperat obtulit alia

quinque talenta dicens domine quinque talenta

tradidisti mihi ecce alia quinque superlucratus

sum Ait illi dominus eius Euge serve bone

et fidelis quia super pauca fuisti fidelis super

multa te constituam intra in gaudium domini

tui Accedens autem et qui unum talentum ac-

ceperat ait domine scio quia homo durus es

metis ubi non seminasti et congregas ubi non

sparsisti et timens abii et abscondi talentum

tuum in terra Ecce habes quod tuum est Respondens

autem dominus eius dixit ei Serve male et

piger sciebas quia meto ubi non semino

et congrego ubi non sparsi Oportuit ergo

te committere pecuniam meam nummulariis

et veniens ego recepissem utique quod meum
est cum usura Tollite itaque ab eo talentum et
date ei qui habet decem talenta Omni enim
habenti dabitur et abundabit Ei autem qui
non habet et quod videtur habere auferetur
ab eo Et inutilem servum eycite in tenebras
exteriores illic erit fletus et stridor dentium
Cum autem venerit filius hominis in maiestate
sua et omnes angeli eius cum eo tunc sedebit super
sedem maiestatis sue et congregabuntur ante
eum omnes gentes et separabit eos ab invicem
sicut pastor segregat oves ab edis Et sta-
tuet oves quidem a dextris suis edos autem a sinistris
Tunc dicet rex hiis qui a dextris eius erunt
Venite benedicti patris mei possidete paratum
vobis regnum a constitutione mundi Esurivi
enim et dedistis michi manducare Sitivi et dedistis
michi bibere hospes eram et collegistis me Nu-
dus eram et operuistis me Infirmus et
visitastis me In carcere eram et venistis ad
me Tunc respondebunt ei iusti dicentes domine

quando te vidimus esurientem et pavimus
sitientem et dedimus tibi potum Quando au-
te vidimus hospitem et collegimus te aut
nudum et cooperuimus te Aut quando te vidimus
infirmum aut in carcere et venimus ad te
Et respondens rex dicet illis Amen dico vobis
quamdiu fecistis uni de his fratribus meis
minimis mihi fecistis Tunc dicet et his qui
a sinistris erunt Discedite a me maledicti
in ignem eternum qui paratus est dyabolo et an-
gelis eius Esurivi enim et non dedistis mihi man-
ducare Sitivi et non dedistis mihi potum
hospes eram et non collegistis me Nudus
et non operuistis me Infirmus et in carcere
et non visitastis me Tunc respondebunt ei
et ipsi dicentes Domine quando te vidimus esurientem
aut sitientem aut hospitem aut nudum aut infirmum
aut in carcere et non ministravimus tibi Tunc
respondebit illis dicens Amen dico vobis quamdiu
non fecistis uni de minoribus his nec mihi fecistis
Et ibunt hii in supplicium eternum iusti autem in vitam eternam

Factum est cum consummasset
Jesus sermones hos omnes dixit
discipulis suis Scitis quia post biduum
pascha fiet et filius hominis tradetur ut
crucifigatur. Tunc congregati sunt principes
sacerdotum qui dicebatur Cayphas et con
silium fecerunt ut Jesum dolo tenerent et
occiderent Dicebant autem Non in die festo
Ne forte tumultus fieret in populo. Cum autem
esset Jesus in bethania in domo Simonis le
prosi accessit ad eum mulier habens alabastrum
unguenti pre. et effudit super caput eius recum
bentis Videntes autem discipuli indignati
sunt dicentes Ut quid perditio hec Potuit
enim istud venundari multo et dari pauperibus
Sciens autem Jesus ait illis Quid molesti
estis huic mulieri. Opus enim bonum operata
est in me Nam semper pauperes habetis vobiscum
me autem non semper habebitis Mittens enim hec
hec unguentum hoc in corpus meum ad
sepeliendum me fecit. Amen dico vobis

quia cum possent corpus et carnem
Christi cum Judeis eciam ipsi cum
congregatus esset ad eos in atrium
Cayphe et proposuit cum eis Christum
de vendendo denarios [illegible] CC
[illegible] a hoc est de in precio

N[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in templo [illegible] [illegible] et pro-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] xx [illegible] et cum de-
[illegible] [illegible] et edificare templum ut
non relinquerent [illegible] super lapidem
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut [illegible] xx [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
hec omnia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vigesimum septimum

Ubicumque predicatum fuerit hoc evangelium
in toto mundo, dicetur et quod hec fecit in me-
moriam eius. Tunc abiit unus de duo-
decim qui dicebatur Judas Scarioth ad
principes sacerdotum et ait illis: Quid vultis
michi dare et ego vobis eum tradam? At
illi constituerunt ei triginta argenteos.
Et exinde querebat opportunitatem ut eum
traderet. Prima autem die azimorum accesserunt
discipuli ad Jesum dicentes: Ubi vis paremus
tibi comedere pascha? At Jesus dixit: Ite
in civitatem ad quendam et dicite ei: Magister
dicit: Tempus meum prope est; apud te facio
pascha cum discipulis meis. Et fecerunt
discipuli sicut constituit illis Jesus et para-
verunt pascha. Vespere autem facto discum-
bebat cum duodecim discipulis suis. Et
edentibus illis dixit: Amen dico vobis quia
unus vestrum me traditurus est. Et contristati
valde ceperunt singuli dicere: Numquid
ego sum, domine? At ipse respondens ait: Qui

intinget mecum manum in parapside hic

me tradet. Filius quidem hominis vadit

sicut scriptum est de illo. Ve autem homini

illi per quem filius hominis tradetur. Bonum

erat ei si natus non fuisset homo ille. Respondens

autem Judas qui tradidit eum dixit. Numquid

ego sum rabbi. Ait illi. Tu dixisti. Cenantibus

autem eis accepit Jesus panem et benedixit

ac fregit dedit que discipulis suis et ait. Accipite

et comedite. Hoc est enim corpus meum.

Et accipiens calicem gratias egit et dedit

illis dicens bibite ex hoc omnes. Hic est enim

sanguis meus novi testamenti qui pro multis

effundetur in remissionem peccatorum. Dico autem vobis

non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem

illum cum illud bibam vobiscum novum in

regno patris mei. Et hymno dicto exierunt

in montem oliveti. Tunc dicit illis Jesus

Omnes vos scandalum patiemini in me in

ista nocte. Scriptum est enim percutiam pastorem

Vigesimum Sextum

et dispergentur oves gregis. Postquam
autem resurrexero precedam vos in galileam
Respondens autem petrus ait illi. Et si omnes
scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor
Ait illi Jesus Amen dico tibi quia in hac
nocte antequam gallus cantet, ter me
negabis. Ait illi petrus Etiam si oportuerit
me mori tecum non te negabo. Similiter et omnes
discipuli dixerunt. Tunc venit Jesus cum illis
in villam que dicitur gethsemani Et dixit
discipulis suis Sedete hic donec vadam illuc
et orem. Et assumpto petro et duobus filiis
Zebedei cepit contristari et mestus esse. Tunc
ait illis Tristis est anima mea usque ad
mortem. Sustinete hic et vigilate mecum
Et progressus pusillum procidit in faciem suam
orans et dicens pater mi si possibile est transeat
a me calix iste verumtamen non sicut ego
volo sed sicut tu. Et venit ad discipulos suos
et invenit eos dormientes et dicit petro Sic
non potuistis una hora vigilare mecum

Vigilate et orate ut non intretis in te-

tacionem Spiritus quidem promptus est caro autem

infirma Iterum secundo abiit et orat

dicens pater mi si non potest hic calix transire

nisi bibam illum fiat voluntas tua Et

venit iterum et invenit eos dormientes

Erant enim oculi eorum gravati Et relictis

illis iterum abiit et oravit tercio eundem sermonem

dicens Tunc venit ad discipulos suos et dicit

illis Dormite iam et requiescite Ecce appro-

pinquabit hora et filius hominis tradetur in

manus peccatorum Surgite eamus ecce appro-

pinquabit qui me tradet Adhuc eo loquente

ecce Judas unus de duodecim venit et cum eo

turba multa cum gladiis et fustibus

missi a principibus sacerdotum et senioribus

populi Qui autem tradidit eum dedit illis

signum dicens Quemcumque osculatus fuero

ipse est tenete eum Et confestim accedens

ad Jesum dixit Ave Rabbi Et osculatus est

eum Dixitque illi Jesus Amice ad quid

Vigesimum Sextum

Tunc accesserunt et manus in-
iecerunt in Iesum et tenuerunt eu. Et ecce
unus ex his qui erant cum Iesu exten-
dens manu exemit gladium suu et p-
cutiens servu principis sacerdotum, am-
putavit auriculam eius. Tunc ait illi Ie[su]s
Converte gladium tuu in locu suu.
Omnes enim qui acceperint gladiu gladio
peribunt. An putas quia non possum rogare
patrem meum et exhibebit modo mihi plus
quam duodecim legiones angelorum.
Quomodo ergo implebuntur scripture. Quia sic op[or]t[et] fieri.
In illa hora dixit Iesus turbis Tamquam
ad latronem existis cum gladiis et fustibus
comprehendere me. Cotidie apud vos sede-
bam docens in templo et non me tenuistis.
Hoc autem totum factum est ut adimplerentur
scripture prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto
eo fugerunt. At illi tenentes Iesum du-
xerunt ad Caypham principem sacerdotum
ubi scribe et seniores convenerant. Petrus

autem sequebatur eum a longe usque in
atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro
sedebat cum ministris ut videret finem. Principes
autem sacerdotum et omne concilium querebant
falsum testimonium contra Jesum ut eum
morti traderent et non invenerunt
cum multi falsi testes accessissent. Novissime
autem venerunt duo falsi testes et dixerunt Hic
dixit Possum destruere templum dei et post tri-
duum reedificare illud. Et surgens princeps
sacerdotum ait illi Nihil respondes ad ea que
isti adversum te testificantur. Jesus autem tacebat.
Et princeps sacerdotum ait illi Adiuro te per deum
vivum ut dicas nobis si tu es Christus filius
dei. Dicit illi Jesus Tu dixisti. Verumtamen
dico vobis amodo videbitis filium hominis sedentem
a dextris virtutis dei et venientem in nubibus
celi. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta
sua dicens Blasphemavit. Quid adhuc egemus
testibus. Ecce nunc audistis blasphemiam. Quid
vobis videtur. At illi respondentes dixerunt Reus

[illegible] Vicesimum sextum [illegible]

est mortis. Tunc expuerunt in faciem eius

[illegible]

et colaphis eum ceciderunt alii autem palmas

[illegible]

in faciem eius dederunt dicentes prophetiza

[illegible]

nobis Christe quis est qui te percussit. Petrus

[illegible]

vero sedebat foris in atrio: et accessit ad eum

[illegible]

una ancilla dicens Et tu cum Jesu Galileo

[illegible]

eras. At ille negavit coram omnibus dicens

[illegible]

Nescio quid dicis. Exeunte autem illo ianuam

[illegible]

vidit eum alia ancilla et ait his qui erant

[illegible]

ibi. Et hic erat cum Jesu Nazareno. Et iterum

[illegible]

negavit cum iuramento quia non novi hominem.

[illegible]

Et post pusillum accesserunt qui stabant et

[illegible]

dixerunt Petro Vere et tu ex illis es. Nam

[illegible]

et loquela tua te manifestum facit. Tunc

[illegible]

cepit detestari et iurare quia non novisset

[illegible]

hominem. Et continuo gallus cantavit.

[illegible]

Et recordatus est Petrus verbi Jesu quod

[illegible]

dixerat priusquam gallus cantet ter me ne-

[illegible]

gabis. Et egressus foras flevit amare.

[illegible]

Mane autem facto consilium in-

[illegible]

ierunt omnes principes sacerdotum

[illegible]

et seniores populi adversus Jesum ut
eum morti traderent Et vinctum adduxe-
runt eum et tradiderunt Poncio pilato p(re)si-
di. Tunc videns judas qui eum tradide-
rat damnatus esset penitentia ductus retulit
triginta argenteos principibus sacerdotum
et senioribus dicens peccavi tradens sanguinem
iustum. At illi dixerunt Quid ad nos
tu videris. Et proiectis argenteis in templo
recessit. et abiens laqueo se suspendit. Prin-
cipes autem sacerdotum acceptis argenteis di-
xerunt Non licet eos mittere in corbonam
quia precium sanguinis est. Consilio autem
inito emerunt ex illis agrum figuli in se-
pulturam peregrinorum. propter hoc vocatus
est ager ille acheldemach hoc est ager san-
guinis. usque in hodiernum diem. Tunc
impletum est quod dictum est per Jeremiam
prophetam dicentem Et acceperunt triginta
argenteos precium appreciati quem appre-
ciaverunt a filiis israel. et dederunt eos

Vigesimum septimum

in regnum sequente. sicut consuetum in domo

Iesus autem stetit ante presidem. et interrogavit
eum preses dicens Tu es rex iudeorum
Dicit illi Iesus Tu dicis Et cum accusaretur
a principibus sacerdotum et senioribus. nihil
respondit. Tunc dicit illi pilatus Non audis
quanta adversum te dicunt testimonia. et
non respondit ei ad ullum verbum. ita ut
miraretur preses vehementer. Per diem autem
sollempnem consueverat preses populo dimittere
unum vinctum quem voluissent. Habebat autem
tunc vinctum insignem qui dicebatur barrabas
Congregatis ergo illis dixit pilatus Quem
vultis dimittam vobis barrabam an iesum
qui dicitur christus Sciebat enim quod per invidiam
tradidissent eum. Sedente autem illo
pro tribunali misit ad eum uxor eius dicens
Nihil tibi et iusto illi. multa enim passa sum
hodie per visum propter eum. Principes autem
sacerdotum et seniores persuaserunt populis

Ut peterent barrabam iesum vero perderent

Respondens autem preses ait illis Quem vultis

vobis de duobus dimitti At illi dixerunt

Barrabam Dicit illis pilatus Quid igitur faciam

de iesu qui dicitur cristus Dicunt omnes

Crucifigatur Ait illis preses Quid enim

mali fecit. At illi magis clamabant dicentes

crucifigatur Videns autem pilatus quia nil

proficeret sed magis tumultus fieret accepta

aqua lavit manus coram populo dicens

Innocens ego sum a sanguine iusti huius

vos videritis Et respondens universus populus

dixit Sanguis eius super nos et super filios

nostros Tunc dimisit illis barrabam iesum

autem flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur

Tunc milites presidis suscipientes iesum

in pretorio congregaverunt ad eum universam

cohortem et exuentes eum clamidem cocci-

neam circumdederunt eum Et plectentes coronam

de spinis posuerunt super caput eius et ha

rundinem in dextera eius et genu flexo ant

Vicesimum septimum

[illegible]

cum illudebant ei dicentes Ave rex [illegible]

Iudeorum Et expuentes in eum acceperunt

arundinem et percutiebant caput eius. Et

postquam illuserunt ei exuerunt eum cla-

mide et induerunt eum vestimentis

eius et duxerunt eum ut crucifigerent.

Exeuntes autem invenerunt hominem cireneum

nomine Simonem hunc angariaverunt

ut tolleret crucem eius Et venerunt in locum

qui dicitur golgatha quod est calvarie locus

Et dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum

Et cum gustasset noluit bibere. Postquam autem

crucifixerunt eum diviserunt vestimenta eius

sortem mittentes ut impleretur quod dictum

est per prophetam dicentem. Diviserunt sibi

vestimenta mea et super vestem meam mi-

serunt sortem Et sedentes servabant eum

Et imposuerunt super caput eius causam ipsius

scriptam. Hic est rex Iudeorum. Tunc cruci-

fixi sunt cum eo duo latrones unus a dextris

et unus a sinistris Pretereuntes autem

[illegible]

Blasphemabant eum moventes capita sua

et dicentes Vah qui destruis templum dei

et in triduo illud reedificas salva temetipsum

si filius dei es descende de cruce. Similiter et prin

cipes sacerdotum illudentes cum scribis et se

nioribus dicebant Alios salvos fecit seipsum

non potest salvum facere. Si rex israel est descendat

nunc de cruce et credimus ei. Confidit in deo li

beret nunc eum si vult Dixit enim quia filius

dei sum. Idipsum autem et latrones qui crucifixi

erant cum eo improperabant ei. A sexta autem

hora tenebre facte sunt super universam terram

usque ad horam nonam. Et circa horam nonam

clamavit Iesus voce magna dicens heli heli

lamazabatani hoc est Deus meus deus meus

ut quid dereliquisti me. Quidam autem illic stan

tes et audientes dicebant heliam vocat iste.

Et continuo currens unus ex eis acceptam spon

giam implevit aceto et imposuit harundini et

dabat ei bibere. Ceteri vero dicebant Sine videamus

an veniat helias liberans eum. Iesus autem

Vicesimum septimum

Iterum clamans voce magna emisit spiritum

Et ecce velum templi scissum est in duas

partes a summo usque deorsum. et terra mota

est; et petre scisse sunt et monumenta aperta

sunt et multa corpora sanctorum, qui dor

mierant surrexerunt Et exeuntes de monu

mentis post resurrectionem eius venerunt

in sanctam civitatem et apparuerunt multis

Centurio autem et qui cum eo erant custodientes

Iesum viso terre motu et hiis que fiebant timu

erunt valde dicentes vere filius dei erat iste

Erant autem ibi mulieres multe a longe que se

cute erant Iesum a Galilea ministrantes ei

Inter quas erat Maria magdalena et Maria

Iacobi et Ioseph mater et mater filiorum zebedei

Cum autem sero factum esset venit quidam homo

dives ab arimathia nomine Ioseph qui et ipse

discipulus erat Iesu. Tunc pilatus iussit reddi

corpus Et accepto corpore Ioseph involvit illud

in sindone munda et posuit illud in monu

mento suo novo quod exciderat in petra

et advolvit saxum magnum ad hostium
monumenti et abiit. Erat autem ibi Maria
Magdalene et altera Maria sedentes contra
sepulcrum. Altera autem die que est post para
sceve convenerunt principes sacerdotum et
pharisei ad Pilatum dicentes: Domine recordati
sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens:
post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri
sepulcrum usque in diem tertium, ne forte
veniant discipuli eius et furentur eum
et dicant plebi: surrexit a mortuis, et erit
novissimus error peior priore. Ait illis Pilatus:
Habetis custodiam, ite custodite sicut scitis.
Illi autem abeuntes munierunt sepulcrum
signantes lapidem cum custodibus.
Vespere autem sabbati que lucescit
in prima sabbati venit Maria
Magdalene et altera Maria videre sepulcrum.
Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus
enim domini descendit de celo et accedens
revolvit lapidem et sedebat super eum. Erat

Vigesimum octavum

autem aspectus eius sicut fulgur et vestimenta

eius sicut nix. Pre timore autem eius exterriti

sunt custodes. Et facti sunt velud mortui.

Respondens autem angelus dixit mulieribus

Nolite timere vos. Scio enim quod Jesum qui

crucifixus est queritis. Non est hic. Surrexit

enim sicut dixit. Venite et videte locum ubi

positus erat dominus. Et ite cito dicite

discipulis eius quia surrexit. Et ecce precedit

vos in galileam. Ibi eum videbitis. Ecce

predixi vobis. Et exierunt cito de monumento

cum timore et gaudio magno currentes

nunciare discipulis eius. Et ecce Jesus occurrit

illis dicens Avete. Ille autem accesserunt et

tenuerunt pedes eius et adoraverunt eum.

Tunc ait illis Jesus Nolite timere. Ite

nunciate fratribus meis ut eant in galileam

ibi me videbunt. Que cum abissent ecce

quidam de custodibus venerunt in civitatem

et nunciaverunt principibus sacerdotum omnia

que facta fuerant. Et congregati cum senioribus

seniores accepta pecunia copiosam dede-
runt militibus dicentes dicite quia discipuli
eius nocte venerunt et furati sunt eum
nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit
a preside, nos suadebimus ei et securos vos fa-
ciemus. At illi accepta pecunia fecerunt
sicut erant docti. Et divulgatum est verbum
istud apud iudeos usque in hodiernum diem.
Undecim autem discipuli abierunt in Galileam
in montem ubi constituerat illis Jesus. Et
videntes eum adoraverunt, quidam autem
dubitaverunt. Et accedens Jesus locutus est
eis dicens. Data est mihi omnis potestas in celo
et in terra. Euntes ergo docete omnes gentes
baptizantes eos in nomine patris et filii
et spiritus sancti docentes eos servare omnia
quecumque mandavi vobis. Et ecce ego
vobiscum sum omnibus diebus usque
ad consummationem seculi.

Tercio assimilatur leoni propter tempus et modum quo deus est factus [illegible] ... [illegible]

Et pyxis ... [illegible]

Sic enim ... [illegible] in sepulcro ... [illegible]

... Catulus leonis Juda Et [illegible] ...

Quarto assimilatur eciam leoni propter [illegible] ...

[illegible]

Et quia [illegible] in purpura ... Mattheum ... Ezechiel propheta ... [illegible]

[illegible]

Marcus evangelista dei electus

et petri in baptismate filius atque

in divino sermone discipulus sacerdotium

in israel agens secundum carnem levita

ad fidem cristi conversus evangelium in ytalia

scripsit ostendens in eo quid et generi

suo deberet et cristo. Nam initium principii

in voce prophetae exclamantis instituens

ordinem leviticae electionis ostendit ut pre

dicans praedestinatum iohannem filium zachariae

in voce angeli annuntiantis emissum non

solum verbum carnem factum sed et corpus

domini in omnia per verbum divinae vocis

animatum in initio evangelicae praedicationis

ostenderet ut qui haec legens sciret cui initium

carnis in domino et dei adventantis habitaculum

caro deberet agnoscere atque in se verbum vocis

quod in consonantibus perdiderat inveniret.

Denique cum scripti evangelii opus initiatum
et a baptismo domini potius deum inchoantes
non laborarunt nativitatem carnis quam in
superius viderat dicere. sed totum exprimens
expulsum deserto. ieiunium numeri. temptationem
diaboli. congregationem bestiarum et ministerium
protulit angelorum. ut instituens nos ad
intelligendum singula in brevem compingens
nec auctoritatem facte rei demeret. et perficiendi
operis plenitudinem non negaret. Denique
amputasse sibi post fidem pollicem dicitur
ut sacerdotio reprobus haberetur. sed tantum
consentiens fidei predestinata potuit electio
ut nec sic in opere verbi perderet quod prius
meruerat in genere. Nam alexandrie episcopus
fuit. Cuius per singula opus fuit scire
et evangelii in se dicta disponere et disci-
plinam legis in se agnoscere. et divinam

in carne domini intelligere naturam

Carne in nos primum requiri oportet

Deitatis inquisita volumine agnosci [illegible]

et nobis mercedem exhortationis qui enim

plantat et qui rigat unum sunt qui autem

incrementum prestat deus est

Initium evangelii Jesu Christi

filii dei. Sicut scriptum est in

Esaya propheta Ecce mitto

angelum meum ante faciem tuam qui

preparabit viam tuam ante te. Vox cla

mantis in deserto parate viam domini

rectas facite semitas eius. Fuit in deserto

Joannes baptizans et predicans baptismum

penitentie in remissionem peccatorum. Et egre

diebatur ad eum omnis Judee regio

et Jerosolimite universi et baptizabantur

ab illo in Jordane flumine confitentes

peccata sua. Et erat Joannes vestitus
pilis camelorum et zona pellicea circa
lumbos eius. et locustas et mel silvestre
edebat et predicabat dicens. Venit fortior
me post me cuius non sum dignus pro
cumbens solvere corrigiam calciamentorum
eius. Ego baptisavi vos in aqua. ille
vero baptisabit vos in spiritu sancto. Et fa
ctum est in diebus illis venit Jesus a Na
zareth Galilee et baptisatus est a Joanne
in Jordane. Et statim ascendens de aqua
vidit celos apertos et spiritum sanctum tan
quam columbam descendentem et manentem
in ipso. Et vox facta est de celis. Tu es
filius meus dilectus in te complacui. Et sta
tim expulit spiritus eum in desertum. Et
erat in deserto quadraginta diebus et 40

M C primum

... [d]eserto . et tentabatur a sathana . Eratque

cum bestijs et angeli ministrabant illi

Postquam autem traditus est Joannes venit

Jesus in Galileam predicans evangelium

regni dei et dicens Quoniam impletum est tempus

et appropinquavit regnum dei . penitemini et cre-

dite evangelio . Et preteriens secus mare

Galilee vidit Simonem et Andream fratrem

eius mittentes retia in mare . Erant enim

piscatores [hominum] . Et protinus relictis

retibus secuti sunt eum . Et progressus

inde pusillum vidit Jacobum Zebedei et

Joannem fratrem eius et ipsos componentes

retia in navi . et statim vocavit illos . Et

relicto patre suo Zebedeo in navi cum mercenarijs

secuti sunt eum . Et ingrediuntur Capharnaum

Et statim sabbatis ingressus in synagogam

docebat eos. Et stupebant super doctrina eius
erat enim docens eos quasi potestatem habens
et non sicut scribe. Et erat in synagoga eorum
homo in spiritu immundo. et exclamavit dicens
Quid nobis et tibi Ihesu nazarene venisti
perdere nos. Scio quis sis sanctus dei. Et com-
minatus est ei Ihesus dicens obmutesce et
exi de homine. Et discerpens eum spiritus
immundus. et exclamans voce magna exiit
ab eo. Et mirati sunt omnes. ita ut conquirerent
inter se dicentes. Quidnam est hoc. Quenam
doctrina hec nova. Quia in potestate spiritibus
immundis imperat. et obediunt ei. Et processit
rumor eius statim in omnem regionem Galilee.
Et protinus egredientes de synagoga venerunt
in domum symonis et andree cum Iacobo et
Iohanne. Decumbebat autem socrus symonis
febricitans. et statim dicunt ei de illa. Et ac-
cedens elevavit eam apprehensa manu eius

Primum

Et dimisit eam febris et ministrabat eis

Vespere autem facto cum occidisset sol afferebant ad eum

omnes male habentes et demonia habentes et

erat omnis civitas congregata ad ianuam. Et

curavit multos qui vexabantur variis lan-

guoribus. Et demonia multa eiciebat et non

sinebat ea loqui quoniam sciebant eum. Et di-

luculo valde surgens egressus abiit in de-

sertum locum ibique orabat. Et prosecutus est eum

Simon et qui cum illo erant. Et cum invenissent

eum dixerunt ei: quia omnes querunt te.

Et ait illis: Eamus in proximos vicos et civi-

tates ut et ibi predicem. Ad hoc enim veni.

Et erat predicans in sinagogis eorum et in

omni Galilea et demonia eiciens. Et venit

ad eum leprosus deprecans eum et genu

flexo dixit: Si vis potes me mundare. Ihesus

autem misertus eius extendit manum suam et

tangens eum ait illi: Volo mundare. Et

cum dixisset statim discessit ab eo lepra et

Marci

et mundatus est. Et comminatus est ei

statimque eiecit illum et dicit ei vide

nemini dixeris. sed vade ostende te princi-

sacerdotum et offer pro emundatione tua

que precepit moyses in testimonium illis

Et egressus cepit predicare et diffamare

sermonem ita ut iam non posset manifeste

introire in civitatem sed foris in desertis locis

esse et conveniebant ad eum undique

Et iterum intravit Capharnaum

post dies octo. et auditum est quod

in domo esset et convenerunt multi ita ut non

caperet neque ad ianuam. et loquebatur eis ver-

Et venerunt ad eum ferentes paraliticum qui

a quatuor portabatur. Et cum non possent offerre

eum illi pre turba nudaverunt tectum ubi erat

et patefacientes submiserunt grabatum in quo

paraliticus iacebat. Cum autem vidisset Iesus fidem

illorum ait paralitico fili dimittuntur tibi pecca-

Erant autem illic quidam de scribis

Quidam de scribis

sedentes et cogitantes in cordibus suis

Quid hic sic loquitur blasphemat. Quis

potest dimittere peccata nisi solus deus

Quo statim cognito ihesus spiritu suo

quia sic cogitarent intra se dicit illis Quid

ista cogitatis in cordibus vestris. Quid

est facilius dicere paralitico. Dimittuntur

tibi peccata tua. An dicere surge et ambula

tolle grabatum tuum et ambula. Ut autem

sciatis quia filius hominis habet potestatem

in terra dimittendi peccata ait paralitico. Tibi

dico surge tolle grabatum tuum et vade

in domum tuam. Et surrexit statim ille

et sublato grabato abiit inde coram omnibus

ita ut mirarentur omnes. Et honorificarent

deum dicentes. quia numquam sic vidimus.

Et egressus est rursus ad mare. Omnisque

turba veniebat ad eum et docebat

eos. Et cum preteriret vidit levi alphei

sedentem ad teloneum et ait illi sequere me

[illegible]

Et surgens secutus est eum. Et fa-

ctum est cum accumberet in domo illius

multi publicani et peccatores simul dis-

cumbebant cum Jesu et discipulis eius

Erant enim multi qui sequebantur eum

Et scribe et pharisei videntes quia man-

ducaret cum publicanis et peccatoribus

et dicebant discipulis eius Quare cum

publicanis et peccatoribus manducat et bibit

magister vester Hoc audito Jesus ait illis Non

necesse habent sani medico sed qui male habent

Non enim veni vocare iustos sed peccatores

Et erant discipuli Johannis et pharisei

ieiunantes et veniunt et dicunt illi

Quare discipuli Johannis et phariseorum

[illegible]

Ieiunant. tui autem discipuli non ieiunant

Et ait illis iesus Numquid possunt filii

nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est

ieiunare Quanto tempore habent secum

sponsum non possunt ieiunare Venient

autem dies cum auferetur ab eis sponsus

et tunc ieiunabunt in illis diebus. Nemo

Assumentum panni rudis assuit vestimento

veteri alioquin aufert supplementum novum

a veteri. et maior scissura fit Et nemo

mittit vinum novum in utres veteres. alioquin

dirumpet vinum utres et vinum effundetur

et utres peribunt Sed vinum novum in utres

novos mitti debet. Et factum est iterum cum

dominus sabbatis ambularet per sata et discipuli eius

ceperunt pregredi et vellere spicas

pharisei autem dicebant ei Ecce quid faciunt [discipuli tui]

in sabbatis quod non licet Et ait illis

Numquam legistis quid fecerit david quando necesse

habuit et esuriit ipse et qui cum eo erant

quomodo introivit in domum dei sub abiathar

principe sacerdotum et panes propositionis manducavit

quos non licebat manducare nisi solis sacerdotibus

et dedit eis qui cum eo erant Et dicebat

eis Sabbatum propter hominem factum est et non

homo propter sabbatum Itaque dominus est filius

hominis etiam sabbati

Et introivit iterum in synagogam

Et erat ibi homo habens manum aridam

Et observabant eum si sabbatis curaret ut

accusarent illum Et ait homini habenti manum

aridam Surge in medium Et dicit eis licet

sabbatis benefacere an male animam salvam

[illegible interlinear and marginal glosses]

an perdere At illi tacebant Et circumspiciens

eos cum ira contristatus super cecitate cordis

eorum dicit homini Extende manum tuam

Et extendit et restituta est manus illi

Exeuntes autem pharisei et statim cum Hero

dianis consilium faciebant adversus eum

quomodo eum perderent Jesus autem cum discipulis suis

secessit ad mare et multa turba a Galilea

et Judea secuta est eum Et ab Jerosolimis

et ab Idumea et trans Jordanem et qui circa

Tyrum et Sidonem multitudo magna au

dientes que faciebat venerunt ad eum Et di

xit Jesus discipulis suis ut in navicula sibi

deservirent propter turbam ne comprimerent eum

Multos enim sanabat ita ut irruerent

in eum ut illum tangerent quotquot ha

bebant plagas Et spiritus immundi cum illum

videbant procidebant ei Et clamabant

dicentes Tu es filius dei Et vehementer

[illegible marginal commentary]

comminabatur eis ne manifestarent illum

Et ascendens in montem vocavit ad se

quos voluit ipse et venerunt ad eum Et fecit

ut essent duodecim cum illo et ut

mitteret eos predicare Et dedit illis potestatem

curandi infirmitates et eiciendi demonia

Et imposuit Simoni nomen Petrus Et Ja

cobum zebedei et Joannem fratrem Jacobi

Et imposuit eis nomina Boanerges quod est

filii tonitrui Et andream et philippum et

bartholomeum et mattheum et thomam et

Jacobum alphei et thadeum et Simonem Cha

naneum et Judam Scarioth qui tradidit illum

Et veniunt ad domum et convenit iterum turba

ita ut non possent neque panem manducare Et cum

audissent sui exierunt tenere eum dicebant

enim quia in furorem versus est Et scribe qui

ab Jerosolimis descenderant dicebant quia beelzebub

habet Et quia in principe demonum eicit demonia

C. Tercium

Et convocatis eis in parabolis dicebat illis

Quomodo potest sathanas sathanam eicere

Et si regnum in se dividatur non potest regnum

illud stare. Et si domus super domum semetipsam

dispertiatur non potest domus illa stare. Et si

sathanas consurrexit in semetipsum dispertitus est

et non poterit stare sed finem habet. Nemo potest

vasa fortis ingressus in domum diripere nisi

prius fortem alliget et tunc domum eius diripiet

Amen dico vobis quoniam omnia dimittentur filiis

hominum peccata et blasphemie quibus blasphe-

maverint. Qui autem blasphemaverit in spiritum

sanctum non habet remissionem in eternum sed reus

erit eterni delicti. Quoniam dicebant spiritum immundum

habet. Et veniunt mater eius et fratres et foris

stantes miserunt ad eum vocantes eum. Et

sedebat circa eum turba et dicunt ei Ecce

mater tua et fratres tui foris querunt te. Et

respondens eis ait Que est mater mea et fratres

[illegible]

mee. Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant ait Ecce mater mea et fratres mei.

Qui enim fecerit voluntatem dei hic frater meus et soror mea et mater est.

Et iterum cepit docere ad mare et congregata est ad eum turba multa Et docebat illos ita ut in navim ascendens sederet in mari Et omnis turba circa mare super terram erat. et docebat eos in parabolis multa et dicebat illis in doctrina sua Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum Et dum seminat aliud cecidit circa viam et venerunt volucres celi et comederunt illud Aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam. et statim exortum est quoniam non habebat altitudinem terre Et quando exortus est sol exestuavit Et eo quod non haberet radicem exaruit Et aliud cecidit in spinas

et ascenderunt spine et suffocaverunt illud
et fructum non dedit. Et aliud cecidit
in terram bonam et dabat fructum asc-
endentem et crescentem et afferebat unum
triginta et unum sexaginta et unum
centum. Et dicebat: Qui habet aures
audiendi audiat. Et cum esset singularis
interrogaverunt eum hii qui cum eo erant duodecim
parabolam. Et dicebat eis: Vobis datum
est nosse mysterium regni dei. Illis autem qui
foris sunt in parabolis omnia fiunt, ut vi-
dentes videant et non videant, et audientes
audiant et non intelligant, ne quando convertantur
et dimittantur eis peccata. Et ait illis: Nescitis
parabolam hanc? Et quomodo omnes parabolas
cognoscetis? Qui seminat verbum seminat.
Hii autem sunt qui circa viam ubi seminatur
verbum et cum audierint confestim venit Sathanas
et aufert verbum quod seminatum est

[illegible marginal gloss]

in cordibus eorum. Et hi sunt similiter
qui super petrosa seminantur qui cum
audierint verbum statim cum gaudio
accipiunt illud. Et non habent radicem in
se sed temporales sunt. Deinde orta
tribulatione et persecutione propter verbum
confestim scandalizantur. Et alii sunt
qui in spinis seminantur. Hi sunt qui verbum
audiunt et erumne seculi et decep-
tio divitiarum et circa reliqua concupiscentie
introeuntes suffocant verbum et sine fructu
efficitur. Et hi sunt qui super terram seminati sunt
qui audiunt verbum et suscipiunt et fructi-
ficant unum triginta unum sexaginta
et unum centesimum. Et dicebat illis: Numquid
venit lucerna ut sub modio ponatur aut
sub lecto? Nonne ut super candelabrum po-
natur? Non est enim aliquid absconditum

[illegible]

quod non manifestetur, nec factum est

occultum quod non veniat in palam. Si

quis habet aures audiendi audiat. Et

dicebat illis: videte quid audiatis. In qua

mensura mensi fueritis remetietur vobis

et adicietur vobis. Qui enim habet dabitur

illi, et qui non habet, etiam quod habet au-

feretur ab illo. Et dicebat: Sic est regnum

dei quemadmodum si homo iaciat sementem

in terram, et dormiat, et exurgat nocte et

die, et semen germinet et increscat dum

nescit ille. Ultro enim terra fructificat, primum

herbam, deinde spicam, deinde plenum fru-

mentum in spica. Et cum se produxerit

fructus, statim mittit falcem, quoniam adest

messis. Et dicebat: Cui assimilabimus regnum

dei? aut cui parabole comparabimus illud?

Sicut granum sinapis quod cum seminatum fuerit

in terra maius est omnibus seminibus que

sunt in terra Et cum natum fuit ascendit

in arborem et fit maius omnibus oleribus

et facit ramos magnos ita ut possint sub

umbra eius aves celi habitare Et talibus

multis parabolis loquebatur eis verbum prout

poterant audire Sine autem parabola non loquebatur

eis Seorsum autem discipulis suis disserebat

omnia Et ait illis in illa die cum sero esset

factum Transeamus contra Et dimittentes

turbam assumunt eum ita ut erat in navi

Et alie naves erant cum illo Et facta est

procella magna venti et fluctus mittebat

in navem ita ut impleretur navis Et erat

ipse in puppi super cervical dormiens et exc-

-itant eum Et dicunt illi Magister non ad te

pertinet quia perimus Et exurgens comminatus

est vento et dixit mari Tace obmutesce

Et cessavit ventus. et facta e[st] tran-
quillitas magna et ait illis Quid
timidi estis Necdum habetis fidem
Et timuerunt timore magno et di-
cebant ad alterutrum Quis putas est
hic quia ventus et mare obediunt ei
Et venerunt trans fretum maris
in regionem Gerasenorum
Et exeunti ei de navi statim occurrit
de monumentis homo in spiritu immundo
qui domicilium habebat in monumentis
Et neque catenis iam quisquam poterat
eum ligare. quia saepe compedibus
et catenis vinctus dirupisset catenas
et compedes comminuisset. et nemo
poterat eum domare Et semper die ac nocte
in monumentis et in montibus erat

[illegible]

[illegible]

clamans et concidens se lapidibus

Videns autem Iesum a longe cucurrit et

adoravit eum et clamans voce magna

dixit Quid mihi et tibi Iesu fili dei al

tissimi adiuro te per deum ne me tor

queas Dicebat enim illi Exi spiritus im

munde ab homine isto Et interrogabat eum

Quod tibi nomen est Et dixit ei Legio mihi

nomen est quia multi sumus Et deprecaba

tur eum multum ne se expelleret extra regionem

Erat autem ibi circa montem grex porcorum

magnus pascens in agris Et deprecaban

tur eum spiritus dicentes Mitte nos in porcos

ut in eos introeamus Et concessit eis

statim Iesus Et exeuntes spiritus immundi

introierunt in porcos et magno impetu

grex precipitatus est in mare ad duo

milia et suffocati sunt in mari

[illegible]

Quintum C

aut[em] pascebant eos fugerunt et nuntia[verunt]
in civitate[m] et in agros. Et eg[ressi]
sunt videre quid esset factu[m] et veniu[n]t ad
Iesum. et vide[n]t illum qui a demonio
vexabatur sedentem vestitum et sane mentis
et timuerunt. Et narraverunt illis qui v[iderant]

qualiter factum esset ei qui demo[nium]
habuerat. et de porcis. Et rogare
ceperunt eum ut discederet de finibus
eorum. Cumque ascenderet navim. cepit
illum deprecari qui a demonio vexatus
fuerat. ut esset cum illo. et non admi[sit]
eum sed ait illi vade in domum
tuam ad tuos et annuncia illis quanta
tibi d[omi]n[u]s fecerit. et misertus sit tui. Et
abiit et cepit predicare in decapoli qua[n]ta
sibi fecisset Iesus et omnes mirabant[ur]
Et cum ascendisset Iesus in navim

venit transfretans convenit turba multa

ad eum. et erat circa mare. Et venit

quidam de archisynagogis nomine Jairus

et videns eum procidit ad pedes eius

et deprecabatur eum multum dicens quia

filia mea in extremis est veni impone

manum tuam super eam ut salva sit et

vivat. Et abiit cum illo. et sequebatur

eum turba multa. et comprimebant eum.

Et mulier que erat in profluvio sanguinis

annis duodecim et fuerat multa perpessa

a compluribus medicis et erogaverat

omnia sua nec quicquam profecerat sed magis

deterius habebat cum audisset de Jesu venit

in turba retro. et tetigit vestimentum eius

Dicebat enim quia si vel vestimentum eius

tetigero salva ero. Et confestim siccatus

est fons sanguinis eius et sensit corpore

quia sanata esset a plaga. Et statim

Iesus a semetipso cognoscens virtutem

que exierat de illo conversus ad turbam

aiebat: Quis tetigit vestimenta mea

Et dicebant ei discipuli sui: Vides

turbam comprimentem te et dicis quis

me tetigit. Et circumspiciebat videre

eam que hoc fecerat. Mulier vero ti-

mens et tremens sciens quod factum

esset in se venit et procidit ante eum

et dixit ei omnem veritatem. Ille autem di-

xit ei: Filia fides tua te salvam fecit

vade in pace et esto sana a plaga

tua. Adhuc eo loquente veniunt

nuncii ad archisynagogum dicentes

quia filia tua mortua est. Quid ultra

vexas magistrum? Iesus autem audito

Vos · quid dicitis ait archisinagogo

Noli timere · tantummodo crede · Et non ad

misit quemquam se sequi · nisi petrum

et iacobum et iohannem fratrem iacobi

et veniunt in domum archisinagogi · Et vidit

tumultum et flentes et eiulantes multum

et ingressus ait illis · Quid turbamini

et ploratis · puella non est mortua · sed

dormit · Et irridebant eum · Ipse vero

eiectis omnibus · assumit patrem et matrem

puelle · et qui secum erant · et ingreditur

ubi · puella erat iacens · et tenens manum

puelle ait illi · Thabitacumi · quod est

interpretatum puella tibi dico surge · et confes

tim surrexit puella · et ambulabat · Erat autem

annorum xii · et obstupuerunt stupore

magno · Et precepit illis vehementer ut

nemo id sciret · et iussit dari illi manducare

Textum Cap.

[illegible]

Et egressus inde abiit in

[illegible]

patriam suam et sequebantur

[illegible]

eum discipuli sui. Et facto sabbato

[illegible]

cepit in sinagoga docere et multi au

[illegible]

dientes admirabantur in doctrina eius

[illegible]

dicentes unde huic hec omnia. Et que

[illegible]

sapientia que data est illi et virtutes tales

[illegible]

que per manus eius efficiuntur. Nonne

[illegible]

hic est faber filius Marie frater Iacobi et

[illegible]

Ioseph et Jude et Simonis. Nonne et

[illegible]

sorores eius hic nobiscum sunt. Et

[illegible]

scandalizabantur in illo. Et dicebat illis

[illegible]

Jesus quia non est propheta sine honore

[illegible]

nisi in patria sua et in domo sua et

[illegible]

in cognatione sua. Et non poterat ibi ullam

[illegible]

virtutem facere nisi paucos infirmos impositis

[illegible]

manibus curavit et mirabatur propter in

[illegible]

credulitatem eorum. Et circuibat castella in

[illegible]

Mar

Et vocavit duodecim

et cepit eos mittere binos et dabat

illis potestatem spirituum immundorum et precepit

eis ne quid tollerent in via nisi virgam

tantum non peram non panem neque in

zona es sed calceatos sandalijs et ne

induerentur duabus tunicis Et dicebat

eis Quocumque introieritis in domum

illic manete donec exeatis inde Et

quicumque non receperint vos neque audierint vos

exeuntes inde excutite pulverem de pedibus

vestris in testimonium illis Et exeuntes

predicabant ut penitenciam agerent et demonia

multa eiciebant et ungebant oleo multos

egros et sanabantur Et audivit rex Herodes

manifestum enim factum est nomen eius et dice

bat Quia Joannes baptista resurrexit

a mortuis et propterea virtutes operantur in illo

Alii autem dicebant quia Helias est alii vero di-

cebant quia propheta est quasi unus ex prophetis

Quo audito herodes ait Quem ego

decollavi Iohannem hic a mortuis resurrexit

Ipse enim herodes misit ac tenuit Iohannem

et vinxit eum in carcere propter herodiadem

uxorem philippi fratris sui quia duxerat eam

Dicebat enim Iohannes herodi Non licet tibi

habere uxorem fratris tui. herodias autem insi-

diabatur illi et volebat occidere eum nec

poterat herodes enim metuebat Iohannem

sciens eum virum iustum et sanctum et

custodiebat illum et audito eo multa

faciebat et libenter eum audiebat Et

cum dies opportunus accidisset herodes na-

talis sui cenam fecit principibus et tribunis

et primis galilee Cumque introisset filia

ipsius herodiadis et saltasset et placuisset

Herodes · simul recumbentibus rex ait puelle

Pete a me quod vis et dabo tibi Et iuravit

illi Quia quicquid petieris dabo tibi

Licet dimidium regni mei Que cum exisset

Dixit matri sue Quid petam At illa dixit

Caput Johannis baptiste Cumque introisset

statim cum festinatione ad regem petivit dicens

Volo ut protinus des michi in disco caput

Johannis baptiste · Et contristatus est rex propter

iusiurandum et propter simul discumbentes no-

luit eam contristare Sed misso spiculatore precepit

afferri caput eius in disco et decollavit eum

in carcere Et attulit caput eius in disco et

dedit illud puelle · et puella dedit matri sue

Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt

corpus eius et posuerunt illud in monumento

Et convenientes apostoli ad Iesum renunciaverunt

ei omnia que egerant et docuerant Et ait illi

Sextum C

Venite seorsum in desertum locum et requie-
scite pusillum. Erant enim qui veniebant
et redibant multi. Et nec spatium manducandi
habebant. Et ascendentes in navim abierunt
in desertum locum seorsum. Et viderunt eos
abeuntes et cognoverunt multi. et pedestres
de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et
preve[ne]runt eos. Et exiens vidit turbam multam
Jesus. et misertus est super eos quia erant sicut
oves non habentes pastorem et cepit illos
docere multa. Et cum iam hora multa fieret
accesserunt discipuli eius dicentes desertus est
locus hic et iam hora preterit dimitte illos
ut euntes in proximas villas et vicos emant
sibi cibos quos manducent. Et respondens ait illis
Date illis manducare. Et dixerunt ei Euntes
emamus ducentis denariis panes et dabimus
illis manducare. Et dicit eis Quot panes
habetis ite et videte. Et cum cognovissent

Dixerunt Quinque et duos pisces Et precepit

illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia

super viride fenum Et discubuerunt in partes per

centenos et quinquagenos Et acceptis quinque panibus et duobus

piscibus intuens in celum benedixit et fregit

panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos

et duos pisces divisit omnibus et manducaverunt

omnes et saturati sunt Et sustulerunt

reliquias fragmentorum duodecim cophinos

plenos et de piscibus Erant autem qui manducaverunt

quinque milia virorum Et statim

coegit discipulos ascendere navim ut precederent

eum trans fretum ad bethsaidam dum ipse

dimitteret populum Et cum dimisisset eos abiit

in montem orare Et cum sero esset erat

navis in medio maris et ipse solus in terra

Et vidit eos laborantes in remigando erat

erat enim ventus contrarius eis Et circa quartam

vigiliam noctis venit ad eos ambulans supra mare

Sextum c

mare et volebat preterire eos At illi ut vi

derunt eum ambulantem super mare putaverunt

fantasma esse et exclamaverunt Omnes enim viderunt

eum et conturbati sunt Et statim locutus est

cum eis Et dixit eis Confidite ego sum

nolite timere Et ascendit ad illos in navim

et cessavit ventus et plus magis intra se

stupebant Non enim intellexerunt de panibus

Erat enim cor eorum obcecatum Et cum

transfretassent venerunt in terram Genezareth et

applicuerunt Cumque egressi essent de navi

continuo cognoverunt eum et percurrentes uni

versam regionem illam ceperunt in grabatis

eos qui se male habebant circumferre

ubi audiebant eum esse Et quocumque

introibat in vicos vel villas aut civitates

in plateis ponebant infirmos et deprecabantur

eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent

et quotquot tangebant eum salvi fiebant

Et conveniunt ad eum pharisei

Et quidam de scribis venientes ab Iherusolimis

Et cum vidissent quosdam ex discipulis eius com-

munibus manibus id est non lotis manducare

panes vituperaverunt. Pharisei enim et omnes iude-

i nisi crebro laverint manus non manducant

tenentes traditionem seniorum. et a foro venientes

nisi baptizentur non comedunt. et alia multa

sunt que tradita sunt illis servare. baptismata

calicum et urceorum et eramentorum et lectorum

Et interrogabant eum pharisei et scribe Quare

discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum

sed communibus manibus manducant panem. At ille

respondens dixit eis bene prophetavit Ysaias de

vobis hypocritis sicut scriptum est populus hic

labiis me honorat. cor autem eorum longe est

a me. In vanum autem me colunt docentes doctrinas

et precepta hominum. Relinquentes enim mandatum

dei tenetis traditiones hominum. baptismata urceorum

et calicum et similia his facitis multa. Et dicebat illis

Bene irritum facitis preceptum dei ut tra-
dicionem vestram servetis. Moyses enim dixit:
honora patrem tuum et matrem tuam. Et qui
maledixerit patri vel matri morte moriatur. Vos
autem dicitis: Si dixerit homo patri aut matri cor-
ban quod est donum quodcumque ex me tibi
et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri
suo aut matri. Rescindentes verbum dei per
tradicionem vestram quam tradidistis. Et similia huius
multa facitis. Et advocans iterum turbas di-
cebat illis: Audite me omnes et intelligite.
nichil est extra hominem introiens in eum quod
possit eum coinquinare sed que de homine pro-
cedunt illa sunt que coinquinant hominem. Si quis
habet aures audiendi audiat. Et cum introisset
in domum a turba interrogabant eum disci-
puli eius parabolam. Et ait illis: Sic et vos im-
prudentes estis? Non intelligitis quia omne
extrinsecus introiens in hominem non potest eum coinquinare

[illegible]

quia non intrat in cor eius sed in ventrem vadit

et in secessum exit purgans omnes escas

Dicebat autem quoniam illa que de homine exeunt

illa communicant hominem ab intus enim de corde

hominum male cogitationes procedunt adulteria

fornicationes homicidia furta avaricie nequicie

dolus impudicitia oculus malus blasphemia

superbia stultitia. Omnia hec mala ab intus

procedunt et communicant hominem. Et inde surgens

abiit in fines Tyri et Sidonis. Et ingressus

domum neminem voluit scire et non potuit latere

Mulier enim statim ut audivit de eo cuius filia

habebat spiritum immundum intravit et procidit

ad pedes eius. Erat enim mulier gentilis Syro

phenissa genere. Et rogabat eum ut demonium

eiceret de filia eius. Qui dixit illi Sine

prius saturari filios non est enim bonum sumere

panem filiorum et mittere canibus. At illa respondit

et dixit illi Utique domine nam et catelli

[illegible]

comedunt sub mensa de micis puerorum

Et ait illi propter hunc sermonem vade et

exiit demonium a filia tua. Et cum abiisset

domum invenit puellam iacentem supra lectum

et demonium exiisse. Et iterum exiens de finibus

Tyri venit per Sidonem ad mare Galilee

inter medios fines Decapoleos. Et adducunt

ei surdum et mutum. Et deprecabantur eum

ut imponat illi manum. Et apprehendens eum

de turba seorsum misit digitos suos in

auriculas eius. et exspuens tetigit linguam

eius et suspiciens in celum ingemuit et ait

illi Ephpheta quod est adaperire. Et statim aperte

sunt aures eius. et solutum est vinculum lingue

eius et loquebatur recte. Et precepit illis ne

cui dicerent. Quanto autem eis precipiebat

tanto magis plus predicabant. et eo amplius

admirabantur dicentes bene omnia fecit

et surdos fecit audire et mutos loqui

In diebus illis iterum cum turba
multa esset cum Iesu nec haberent
quod manducarent. Convocatis discipulis ait
illis: Misereor super turbam quia ecce iam
triduo sustinent me nec habent quod manducent.
Et si dimisero eos ieiunos in domum suam defi-
cient in via. Quidam enim ex eis de longe
venerunt. Et responderunt ei discipuli sui: Unde
illos quis poterit hic saturare panibus in solitudine?
Et interrogavit eos: Quot panes habetis? Qui
dixerunt septem. Et precepit turbe discumbere super
terram. Et accipiens septem panes gratias agens
fregit et dabat discipulis suis ut apponerent et
apposuerunt turbe. Et habebant pisciculos paucos
et ipsos benedixit et iussit apponi. Et manducaverunt
et saturati sunt et sustulerunt quod superaverat
de fragmentis septem sportas. Erant autem qui
manducaverunt quasi quatuor milia et dimisit
eos. Et statim ascendens navim cum discipulis
suis venit in partes Dalmanutha. Et ex

Octavum C

Venit pharisei et ceperunt conquirere
cum eo querentes ab illo signum de celo
temptantes eum. Et ingemiscens spiritu ait
Quid generatio ista signum querit. Amen dico
vobis si dabitur generationi huic signum. Et
dimittens eos ascendit iterum navim et
abiit trans fretum. Et obliti sunt panem
sumere et nisi unum panem non habebant secum
in navi. Et precipiebat eis dicens videte
et cavete a fermento phariseorum et fermento
herodis. Et cogitabant ad alterutrum dicentes
quia panes non habemus. Quo cognito
ait illis iesus. Quid cogitatis quia panes
non habetis. Nondum cognoscitis nec intelligitis
Adhuc cecatum habetis cor vestrum. Oculos
habentes non videtis et aures habentes non auditis
nec recordamini quando quinque panes fregi in
quinque milia et quot cophinos fragmentorum
plenos sustulistis. Dicunt ei Duodecim.

et septem panes in qor millia quot
sportas fragmentorum tulistis Et dicunt
ei septem Et dicebat eis Quomodo nondum
intelligitis et veniunt bethsaida et ad
ducunt ei cecum et rogabant eum ut
illum tangeret Et apprehensa manu ceci
eduxit eum extra vicum et exspuens in
oculos eius impositis manibus suis interrogavit
eum si quid videret et aspiciens ait video
homines velut arbores ambulantes
Deinde iterum imposuit manus super oculos
eius et cepit videre et restitutus est ita ut
clare videret omnia Et misit illum in domum
suam dicens vade in domum tuam Et si in
vicum introieris nemini dixeris Et egressus
est iesus et discipuli eius in castella cesaree philippi
et in via interrogabat discipulos suos dicens eis
Quem me dicunt esse homines Qui responderunt
illi dicentes alii iohannem baptistam
alii heliam alii vero quasi unum de prophetis

[illegible]

Tunc dicit illis: vos vero quem me esse dicitis?
Respondens Petrus ait ei: Tu es Christus. Et com-
minatus est eis ne cui dicerent de illo.
Et cepit docere eos quoniam oportet filium hominis
pati multa et reprobari a senioribus et a
summis sacerdotibus et scribis et occidi. Et
post tres dies resurgere. Et palam verbum lo-
quebatur. Et apprehendens eum Petrus
cepit increpare eum. Qui conversus et vi-
dens discipulos suos comminatus est Petro dicens:
Vade retro me Sathana, quoniam non sapis que
dei sunt sed que sunt hominum. Et convocata
turba cum discipulis suis dixit eis: Si quis
vult me sequi, deneget semetipsum et tollat
crucem suam et sequatur me. Qui enim voluerit
animam suam salvam facere perdet eam. Qui autem
perdiderit animam suam propter me et evangelium sal-
vam faciet eam. Quid enim proderit homini
si lucretur mundum totum et detrimentum
anime sue faciat? Aut quid homo commutationis
dabit pro anima sua? Qui enim me confusus

fuerit et verba mea in generatione ista adultera
et peccatrice et filius hominis confundetur eum cum
venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis
Et dicebat illis amen dico vobis
quia sunt quidam de hic stantibus
qui non gustabunt mortem donec videant re-
gnum dei veniens in virtute Et post dies sex
assumpsit Jesus petrum et jacobum et joannem
et duxit illos in montem excelsum solos
et transfiguratus est coram ipsis Et vestimenta
eius facta sunt splendentia et candida nimis
velut nix qualia fullo non potest super terram
candida facere Et apparuit illis Helias cum
Moyse et erant loquentes cum Jesu Et videns
petrus ait Jesu Rabbi bonum est hic esse et
faciamus tria tabernacula tibi unum Moysi unum
et Helie unum Non enim sciebat quid diceret
Erant enim timore exterriti Et facta est nubes
obumbrans eos et venit vox de nube dicens
Hic est filius meus carissimus audite illum
Et statim circumspicientes neminem amplius

Viderunt nisi Jesum tantum secum. Et descen-
dentibus illis de monte precepit illis ne cuiquam
quod vidissent narrarent nisi cum filius hominis
a mortuis resurrexerit. Et verbum continuerunt
apud se conquirentes quid esset cum a mortuis
resurrexerit. Et interrogabant eum dicentes Quid
ergo dicunt pharisei et scribe Et heliam oportet
venire primum. Qui respondens ait illis Helias
cum venerit primo restituet omnia. Et quomodo scriptum
est in filium hominis ut multa patiatur et contempnatur.
Sed dico vobis quia et helias venit et fecerunt
illi quecumque voluerunt sicut scriptum est de eo. Et
veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam
circa eos et scribas conquirentes cum illis.
Et confestim omnis populus videns Jesum stupe-
factus est et expaverunt et accurrentes saluta-
bant eum. Et interrogavit eos Quid inter
vos conquiritis. Et respondens unus de turba
dixit Magister attuli filium meum ad te habentem
spiritum mutum qui ubicumque eum apprehenderit
allidit illum et spumat et stridet dentibus

et arescit Et dixi discipulis tuis ut eicerent
illum et non potuerunt Qui respondens dixit
O generatio incredula quamdiu apud vos
ero Quamdiu vos patiar afferte illum ad
me Et attulerunt eum Et cum vidisset eum
statim spiritus conturbavit illum et elisus in terram
volutabatur spumans Et interrogavit patrem
eius Quantum temporis est ex quo ei hoc accidit
At ille ait ab infantia Et frequenter eum
in ignem et in aquas misit ut eum perderet
Sed si quid potes adiuva nos misertus nostri
Iesus autem ait illi Si potes credere omnia possibilia
sunt credenti Et continuo exclamans pater
pueri cum lacrimis aiebat Credo domine
adiuva incredulitatem meam Et cum vidisset
Iesus concurrentem turbam comminatus est spiritui
inmundo dicens illi Surde et mute spiritus
ego praecipio tibi exi ab eo et amplius ne
introeas in eum Et clamans et multum
discerpens eum exiit ab eo Et factus est

sic̄ mortuus · ita ut multi dicerent
quia mortuus ē · Jesus autem tenens
manū eius elevavit eum et surrexit
Et cum introisset in domū discipuli eius se
creto interrogabant eum · Quare nos nō
potuimus eicere · Et dixit illis · Hoc genus
in nullo pt̄ exire · nisi in oratiōe et ieiunio
Et inde profecti pretergrediebantur Galileā
nec volebant quemquam scire · Docebat autem
discipulos suos et dicebat illis · Quoniam filius
hominis tradetur in manus hominum et occident
eum et occisus tertia die resurget · At illi
ignorabant verbum · et timebant interrogare eum
Et venerūt Capharnaum · Qui cum domi
essent · interrogabat eos · Quid in via tracta
batis · At illi tacebant · Siquidem in via inter
se disputaverant · quis eorum maior esset
Et residens vocavit duodecim · Et ait illis
Si quis vult primus esse erit omnium novissimus
et omnium minister · Et accipiens puerum

statuit eum in medio eorum quem cum
complexus esset ait illis Quisquis unum
ex huiusmodi pueris receperit in nomine
meo me recipit et quicumque me susceperit non
me suscipit sed eum qui misit me. Respondit
illi Johannes dicens Magister vidimus quendam
in nomine tuo eicientem demonia qui
non sequitur nos et prohibuimus eum. Ihesus
autem ait Nolite prohibere eum Nemo est enim
qui faciat virtutem in nomine meo et possit
cito male loqui de me. Qui enim non est
adversum vos pro vobis est. Quisquis enim
potum dederit vobis calicem aque
frigide in nomine meo quia Christi estis amen
dico vobis non perdet mercedem suam. Et
quisquis scandalizaverit unum ex hiis pusillis
credentibus in me bonum est ei magis si circum-
daretur mola asinaria collo eius et in
mare mitteretur. Et si scandalizaverit te
manus tua abscide illam bonum est tibi

debilem introire in vitam. quam duas manus
habentem ire in gehennam in ignem inex
tinguibilem ubi vermis eorum non moritur
et ignis non extinguitur. Et si pes tuus
te scandalizat amputa illum. Bonum est tibi
claudum introire in vitam eternam quam duos
pedes habentem mitti in gehennam ignis inex
tinguibilis ubi vermis eorum non moritur
et ignis non extinguitur. Quod si oculus tuus
scandalizat te eyce eum. Bonum est tibi lu
scum introire in regnum dei. quam duos oculos
habentem mitti in gehennam ignis. ubi vermis
eorum non moritur et ignis non extinguitur.
Omnis enim igne salietur. et omnis victima
sale salietur. Bonum est sal. Quod si sal in
sulsum fuerit in quo illud condietis. Habete
in vobis sal et pacem habete inter vos.
Et inde exurgens venit in fines
Judee ultra jordanem et conveniunt
iterum turbe ad eum. Et sicut consueverat
iterum docebat illos. Et accedentes pharisei

interrogabant eum. Si licet viro uxorem
dimittere temptantes eum. At ille respondens
dixit eis. Quid vobis precepit Moyses.
Qui dixerunt. Moyses permisit libellum
repudii scribere et dimittere. Quibus
respondens Jesus ait. Ad duritiam cordis
vestri scripsit vobis preceptum istud. Ab initio
autem creature masculum et feminam fecit eos
deus. Propter hoc relinquet homo patrem suum
et matrem et adherebit ad uxorem suam
Et erunt duo in carne una. Itaque iam
non sunt duo. sed una caro. Quod ergo deus
coniunxit homo non separet. Et in domo iterum
discipuli eius de eodem interrogaverunt eum.
Et ait illis. Quicumque dimiserit uxorem
suam. et aliam duxerit adulterium committit
super eam. Et si uxor dimiserit virum suum
et alii nupserit mechatur. Et offerebant
et parvulos ut tangeret illos. Discipuli autem
comminabantur offerentibus. Quos cum videret
Jesus indigne tulit. Et ait illis Sinite

parvulos venire ad me et ne prohibueritis
eos. talium enim est regnum dei. Amen
dico vobis, Quisquis non receperit regnum
dei velut parvulus non intrabit in illud.
Et complexans eos et imponens manus
super illos benedicebat eos. Et cum egressus
esset in viam, procurrens quidam genu flexo
ante eum rogabat eum: Domine Magister bone
Quid faciam ut vitam eternam percipiam
Jesus autem dixit ei: Quid me dicis bonum
nemo bonus nisi solus deus. Precepta nosti
ne adulteres, ne occidas, ne fureris,
ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem
feceris, honora patrem tuum et matrem. At ille
respondens ait illi: Magister hec omnia observavi
a iuventute mea. Jesus autem intuitus
eum dilexit eum et dixit ei: Unum tibi
deest: vade quecumque habes vende et da paupe-
ribus et habebis thesaurum in caelo, et veni
sequere me. Qui contristatus in verbo abiit
merens. Erat enim habens multas posse-
ssiones. Et circumspiciens Jesus ait

discipulis suis. Quam difficile qui pecunias habent
in regnum dei intrabunt. Discipuli autem obstupe-
scebant in verbis eius. At iesus rursus
respondens ait illis: filioli quam difficile est con-
fidentes in pecuniis in regnum dei introire.
Facilius est camelum per foramen acus transire
quam divitem intrare in regnum dei. Qui magis
admirabantur dicentes ad semetipsos: Et
quis potest salvus fieri? Et intuens illos iesus
ait: Apud homines impossibile est, sed non apud
deum. Omnia enim possibilia sunt apud deum.
Et cepit ei petrus dicere: Ecce nos dimi-
simus omnia et secuti sumus te. Respondens
iesus ait: Amen dico vobis: nemo est
qui reliquerit domum aut fratres aut sorores
aut patrem aut matrem aut filios aut
agros propter me et propter evangelium qui non
accipiat centies tantum nunc in tempore hoc: domos
et fratres et sorores et matres et filios et
agros cum persecutionibus et in seculo futuro vitam
eternam. Multi autem erunt primi novissimi

et nouissimi primi. Erant autem in via ascen-
dentes hierusalem et filius hominis tradetur
principibus sacerdotum et scribis et senioribus
et damnabunt eum morte et tradent eum
gentibus et illudent ei et conspuent eum
et flagellabunt eum et interficient eum
et tertia die resurget. Et accedunt ad eum
iacobus et iohannes filii zebedei dicentes
Magister volumus ut quodcumque petierimus
facias nobis. At ille dixit eis Quid vultis
ut faciam vobis. Et dixerunt Da nobis
ut unus ad dexteram tuam et alius ad sini-
stram tuam sedeamus in gloria tua. Iesus autem
ait eis Nescitis quid petatis. Potestis bibere cali-
cem quem ego bibo aut baptismo quo ego
baptizor baptizari. At illi dixerunt ei possumus.
Iesus autem ait eis Calicem quidem quem
ego bibo bibetis et baptismo quo ego ba-
ptizor baptizabimini. Sedere autem ad dexteram
meam vel ad sinistram non est meum dare
vobis sed quibus paratum est. Et audientes
decem indignati sunt de iacobo et iohanne.

[illegible]

Jesus autem vocans eos ait illis Scitis quia
hi qui videntur principari gentibus dominantur
eis et principes eorum potestatem habent ipsorum
Non ita est autem in vobis sed quicumque voluerit
fieri maior erit vester minister Et quicumque voluerit
in vobis primus esse erit omnium servus Nam et
filius hominis non venit ut ministraretur ei sed
ut ministraret et daret animam suam redemptionem
pro multis Et veniunt Iericho Et proficiscente
eo Iericho et discipulis suis et plurima
multitudine filius Thimei Barthimeus cecus
sedebat iuxta viam mendicans Qui cum audisset
quia Jesus nazarenus est cepit clamare et
dicere Jesu fili David miserere mei Et stans Jesus
precepit illum vocari Et vocant cecum dicentes ei
Animequior esto surge vocat te Qui proiecto
vestimento suo exiliens venit ad eum Et
respondens Jesus dixit illi Quid tibi vis faciam
Cecus autem dixit ei Rabbi ut videam Jesus
autem ait illi vade fides tua te salvum fecit
Et confestim vidit et sequebatur eum in via

Et cum appropinquarent Hierosolime

Undecimum Cap.

Et bethanie ad montem olivarum mittit duos ex
de discipulis suis et ait illis Ite in castellum quod contra
vos est et statim introeuntes illud inve-
nietis pullum ligatum super quem nemo adhuc
hominum sedit, solvite illum et adducite Et si quis
vobis dixerit quid facitis, dicite quia domino necessarius
est et continuo illum dimittet huc. Et abeuntes
invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio
et solvunt eum Et quidam de illic astantibus di-
cebant illis Quid facitis solventes pullum Qui
dixerunt eis sicut preceperat illis Jesus et dimise-
runt eis Et duxerunt pullum ad Jesum et impo-
nunt illi vestimenta sua et sedit super eum Multi
autem vestimenta sua straverunt in via alii autem
frondes cedebant de arboribus et sternebant in via
Et qui preibant et qui sequebantur clamabant dicentes
Osanna benedictus qui venit in nomine domini benedictum
quod venit regnum patris nostri david osanna in excelsis
Et introivit Jerosolimam in templum et circumspectis omnibus
cum iam vespera esset hora, exiit in bethaniam
cum duodecim. Et alia die cum exirent a beth-
ania esuriit Cumque vidisset a longe ficum

Autem folia venit si quid forte inveniret
in ea Et cum venisset ad eam nil invenit preter
folia Non enim erat tempus ficorum Et respondens
Dixit ei Iam non amplius in eternum ex te quisquam
fructum manducet Et audiebant discipuli eius
Et veniunt iterum Hierusalem Et cum introisset
in templum cepit eicere vendentes et ementes
in templo et mensas nummulariorum et cathedras
vendentium columbas evertit Et non sinebat
ut quisquam transferret vas per templum et docebat
Dicens eis Nonne scriptum est Quia domus
mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus
Vos autem fecistis eam speluncam latronum Quo
audito principes sacerdotum et scribe querebant
quomodo eum perderent Timebant enim eum quia
universa turba admirabatur super doctrina eius
Et cum vespera facta esset egrediebatur de civitate
Et cum mane transirent viderunt ficum aridam
factam a radicibus Et recordatus Petrus
Dixit ei Rabbi Ecce ficus cui maledixisti

Videamus c

Et respondens Jhesus ait illis habete fidem dei. Amen dico
vobis quia quicumque dixerit huic monti tollere et mittere
in mare et non hesitaverit in corde suo sed
crediderit quia quodcumque dixerit fiat fiet ei propterea
dico vobis omnia quecumque orantes petitis credite
quia accipietis et evenient vobis. Et cum stabitis
ad orandum dimittite si quid habetis adversus aliquem
ut et pater vester qui in celis est dimittat vobis peccata
vestra. Et si vos non dimiseritis nec pater vester qui
in celis est dimittet vobis peccata vestra. Et veniunt
rursus Jerusalem. Et cum ambularet in templo
accedunt ad eum summi sacerdotes scribe et seniores
et dicunt ei in qua potestate hec facis. et quis
dedit tibi hanc potestatem ut ista facias. Jhesus autem
respondens ait illis interrogabo vos et ego unum
verbum et respondete mihi et dicam vobis in qua potestate
hec faciam. Baptismus Johannis de celo erat
an ex hominibus respondete mihi. At illi cogitabant secum
dicentes si dixerimus de celo dicet nobis quare
ergo non credidistis ei. Si dixerimus ex hominibus
timemus populum. Omnes enim habebant Johannem quia vere
propheta esset. Et respondentes dicunt Jhesu nescimus

et respondens ihesus ait illis Neque ego dico vobis
in qua potestate hec faciam

Et cepit illis in parabolis loqui vineam
pastinavit homo et circumdedit sepem et fodit
lacum et edificavit turrim et locavit eam agricolis et
peregre profectus est Et misit ad agricolas in tempore servum
ut ab agricolis acciperet de fructu vinee Qui apprehensum
eum ceciderunt et dimiserunt vacuum Et iterum misit ad
illos alium servum et illum in capite vulneraverunt et con-
tumeliis affecerunt Et rursum alium misit et illum
occiderunt et plures alios quosdam cedentes alios vero oc-
cidentes Adhuc ergo unum habens filium carissimum et illum
misit ad eos novissimum dicens quia reverebuntur filium
meum Coloni autem dixerunt ad invicem hic est heres
venite et occidamus eum et nostra erit hereditas Et appre-
hendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam
Quid ergo faciet dominus vinee veniet et perdet colonos
et dabit vineam aliis Nec scripturam hanc legistis
lapidem quem reprobaverunt edificantes hic factus est
in caput anguli A domino factum est istud et est mira-
bile in oculis nostris Et querebant eum tenere et ti-
muerunt turbam Cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam

hanc dixerat. Et relicto eo abierunt. Et mittunt
ad eum quosdam ex phariseis et herodianis ut
eum caperent in verbo. Qui venientes dicunt ei Magister
scimus quia verax es et non curas quemquam nec enim
vides in faciem hominum sed in veritate viam dei doces
licet dari tributum cesari an non dabimus Qui
sciens versutiam illorum ait illis Cuius est imago
hec. Quid me temptatis afferte mihi denarium ut
videam At illi tulerunt ei. Dicunt ei Cesaris
Et ait illis Cuius est hec imago et suprascriptio dicunt
ei Cesaris. Respondens autem Jesus dixit illis Reddite
ergo que sunt cesaris cesari et que sunt dei deo
Et mirabantur super eo. Et veniunt ad eum saducei
qui dicunt resurrectionem non esse et interrogabant eum
dicentes Magister moyses nobis scripsit ut si cuius
frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non
reliquerit accipiat frater eius uxorem ipsius et re-
suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant et
primus accepit uxorem et mortuus est non relicto
semine Et secundus accepit eam et mortuus est et
nec iste reliquit semen et tertius similiter Et acceperunt
eam similiter septem et non reliquerunt semen Novissima
omnium defuncta est et mulier In resurrectione

quae eorum resurrexerint · cuius de his erit uxor · Septem
enim habuerunt eam uxorem · Et respondens Iesus ait illis
nonne ideo erratis · non scientes scripturas neque virtutem
dei · Cum enim a mortuis resurrexerint neque nubent
neque nubentur · sed sunt sicut angeli dei in caelis · De mor
tuis autem quod resurgant non legistis in libro Moysi
super rubum · quomodo dixerit illi deus inquiens Ego sum
deus Abraham et deus Isaac et deus Iacob · Non est
deus mortuorum sed vivorum · Vos ergo multum erratis · Et
accessit unus de scribis · qui audierat illos conquirentes
et videns quoniam bene illis responderit · interrogavit eum · quod
esset primum omnium mandatum · Iesus autem respondit ei · quia
primum omnium mandatum est · Audi Israel Dominus deus tuus
deus unus est · Et diliges dominum deum tuum ex toto corde
tuo · et ex tota anima tua · et ex tota virtute tua ·
Hoc est primum mandatum · Secundum autem simile est illi · Di
liges proximum tuum tamquam teipsum · Maius horum aliud
mandatum non est · Et ait illi scriba · Bene magister
in veritate dixisti · quia unus est deus · et non est alius
praeter eum · et ut diligatur ex toto corde · et ex toto intellectu
et ex tota anima · et ex tota fortitudine · Et diligere proximum
tamquam seipsum maius est omnibus holocaustomatibus
et sacrificiis · Iesus autem videns quod sapienter respondisset

Undecimum Cum

Dixit illi non es longe a regno dei. Et nemo iam
audebat eum interrogare. Et respondens Iesus dicebat docens
in templo. Quomodo dicunt scribe Christum filium esse David
Ipse enim David dicit in spiritu sancto. Dixit dominus domino
meo sede a dextris meis donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum. Ipse ergo David dicit eum dominum
et unde est filius eius. Et multa turba eum libenter
audivit. Et dicebat eis in doctrina sua. Cavete a scribis
qui volunt in stolis ambulare et salutari in foro
et in primis cathedris sedere in synagogis et primos
discubitus in cenis. Qui devorant domos pauperum
viduarum sub obtentu prolixe orationis. Hi accipient
prolixius iudicium. Et sedens Iesus contra gazophilacium
aspiciebat quomodo turba iactaret aes in gazophilacium
et multi divites iactabant multa. Cum venisset autem
una vidua pauper misit duo minuta quod est quadrans
Et convocans discipulos suos ait illis Amen dico vobis
quoniam vidua hec pauper plus omnibus misit qui miserunt
in gazophilacium. Omnes enim ex eo quod abunde
abundabat illis miserunt. Hec vero de penuria sua
omnia que habuit misit totum victum suum
Et cum egrederetur de templo ait illi
unus ex discipulis suis. Magister aspice quales

lapides et quales structure Et respondens Iesus

ait illi vides has omnes magnas edificationes

non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur

Et cum sederet in monte oliveti contra templum

interrogabant eum separatim petrus et iacobus et

iohannes et andreas Dic nobis quando ista fient et quod

signum erit quando hec omnia incipient consummari. Et incipiens

Iesus cepit dicere illis videte ne quis vos seducat

Multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego

sum et multos seducent Multi enim venient in nomine

meo dicentes Cum audieritis autem bella et opiniones

bellorum ne timueritis Oportet enim hec fieri sed non

dum finis Exurget enim gens contra gentem et regnum

super regnum et erunt terre motus per loca et fames

Initium dolorum hec. Videte autem vosmetipsos Tradent

enim vos in consiliis et in synagogis vapulabitis

et ante presides et reges stabitis propter me in testimonium

illis Et in omnes gentes primum oportet predicari

evangelium Et cum duxerint vos tradentes nolite

precogitare quid loquamini sed quod datum vobis fuerit

in illa hora id loquamini Non enim vos estis

loquentes sed spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem

in mortem et pater filium, et consurgent filii in pa

rentes et morte afficient eos. Et eritis odio

omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinuerit

in finem hic salvus erit. Cum autem videritis

abhominationem desolationis stantem ubi non debet,

qui legit intelligat. Tunc qui in Iudea sunt fugiant

in montes, et qui super tectum ne descendant in

domum nec introeat ut tollat quid de domo sua,

et qui in agro erit non revertatur retro tollere

vestimentum suum. Ve autem pregnantibus et nutrientibus

in illis diebus. Orate vero ut hieme non fiant.

Erunt enim dies illi tribulationis tales quales non

fuerunt ab initio creature quam condidit deus usque

nunc neque fient. Et nisi breviasset dominus dies,

non fuisset salva omnis caro. Sed propter electos quos

elegit breviavit dies. Et tunc si quis vobis dixerit

Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis. Exsurgent

enim pseudochristi et pseudoprophete et dabunt

signa et portenta ad seducendos, si fieri potest, etiam

electos. Vos ergo videte, ecce predixi vobis omnia.

Sed in illis diebus post tribulationem illam sol con

tenebrabitur · et luna non dabit splendorem
suum Et stelle celi erunt decidentes et virtutes
que in celis sunt movebuntur Et tunc vide-
bunt filium hominis venientem in nubibus cum
virtute multa et gloria Et tunc mittet angelos suos
et congregabit electos suos a quatuor ventis a
summo terre usque ad summum celi A ficu autem discite
parabolam Cum iam ramus eius tener fuerit et
nata fuerint folia cognoscitis quia in proximo sit
estas Sic et vos cum videritis hec fieri scitote quod
in proximo sit in hostiis Amen dico vobis quod non
transibit generatio hec donec omnia ista fiant Celum
et terra transibunt verba autem mea non transibunt De
die autem illa vel hora nemo scit neque angeli in celo
neque filius nisi pater Videte vigilate et orate Nescitis
enim quando tempus sit Sicut homo qui peregre profectus reliquit
domum suam et dedit servis suis potestatem cuiusque operis
et ianitori precepit ut vigilet Vigilate ergo Nescitis
enim quando dominus domus veniat sero an media nocte
an galli cantu an mane ne cum venerit repente
inveniat vos dormientes Quod autem vobis dico
omnibus dico vigilate

Quartumdecimum c

Erat autem pascha et azima post
biduum et querebant summi sacerdotes
et scribe quomodo eum dolo tenerent et occiderent. Di-
cebant autem non in die festo ne forte tumultus
fieret in populo. Et cum esset bethanie in domo
Simonis leprosi et recumberet venit mulier habens
alabastrum unguenti nardi spicati preciosi et fracto ala-
bastro effudit super caput eius. Erant autem quidam
indigne ferentes intra semetipsos et dicentes Ut
quid perditio hec ista unguenti facta est. poterat enim
unguentum istud venundari plusquam trecentis denariis
et dari pauperibus. Et fremebant in eam. Iesus autem
dixit Sinite eam. Quid illi molesti estis. Bonum
opus operata est in me. Semper enim pauperes
habetis vobiscum. Et cum volueritis potestis illis
benefacere. me autem non semper habebitis. Quod
habuit hec fecit. prevenit ungere corpus meum in
sepulturam. Amen dico vobis ubicumque predicatum
fuerit evangelium istud in universo mundo. et quod fecit
hec narrabitur in memoriam eius. Et Iudas
Scarioth unus de duodecim abiit ad summos
sacerdotes ut proderet eum illis. Qui audientes
gavisi sunt et promiserunt ei pecuniam se daturos

Et querebant quomodo illum opportune traderet. Et
primo die azimorum quando pascha immolabant
dicunt ei discipuli. Quo vis eamus et paremus
tibi ut manduces pascha. Et mittit duos ex
discipulis suis et dicit eis. Ite in civitatem et occurret
vobis homo lagenam aque baiulans. Sequimini eum
et quocumque introierit dicite domino domus quia magister
dicit. Ubi est refectio mea ubi pascha cum discipulis
meis manducem. Et ipse vobis demonstrabit cenaculum
grande stratum. Et illic parate nobis. Et abierunt
discipuli eius et venerunt in civitatem. Et invenerunt sicut
dixerat illis et paraverunt pascha. Vespere autem facto
venit cum duodecim. Et discumbentibus eis et
manducantibus ait Jesus. Amen dico vobis quia
unus ex vobis tradet me qui manducat mecum.
At illi ceperunt contristari et dicere ei singulatim
numquid ego. Qui ait illis. Unus ex duodecim
qui intingit mecum manum in catino. Et filius quidem
hominis vadit sicut scriptum est de eo. Ve autem
homini illi per quem filius hominis tradetur. Bonum
erat ei si non esset natus homo ille. Et manducantibus
illis accepit Jesus panem et benedicens fregit

Quartumdecimum C

et dedit eis et ait Sumite hoc est corpus meum

Et accipiens calicem gratias agens dedit eis et biberunt

ex illo omnes et ait illis hic est sanguis meus

novi testamenti qui pro multis effundetur amen

Dico vobis quia iam non bibam de genimine vitis

usque in diem illum cum illud bibam novum in

regno dei. Et hymno dicto exierunt in montem

olivarum. Et ait eis Jesus Omnes scandalizabimini

in nocte ista. Quia scriptum est percutiam pastorem

et dispergentur oves. Sed postquam resurrexero precedam

vos in Galileam. Petrus autem ait illi. Etsi omnes

scandalizati fuerint sed non ego. Et ait illi Jesus

Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac priusquam

gallus vocem bis dederit ter me es negaturus

At ille amplius loquebatur Etsi oportuerit me

simul commori tibi non te negabo Similiter autem et omnes

dicebant. Et veniunt in predium cui nomen Gethsemani

et ait discipulis suis Sedete hic donec orem. Et

assumit Petrum et Jacobum et Johannem secum

et cepit pavere et tedere. Tristis est anima mea

usque ad mortem Sustinete hic et vigilate

et cum processisset paululum procidit super terram

Et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora

Et dixit abba pater omnia tibi possibilia sunt transfer

calicem hunc a me sed non quod ego volo sed quod

tu. et venit et invenit eos dormientes

Erant enim oculi eorum gravati Et ait petro

Simon dormis non potuisti una hora vigilare

Vigilate et orate ut non intretis in temptationem

Spiritus quidem promptus est caro vero infirma Et

iterum abiens oravit eundem sermonem

dicens. et reversus denuo. invenit eos dormientes

erant enim oculi eorum gravati. et ignorabant

quid responderent ei. Et venit tercio et ait illis

Dormite iam et requiescite. Sufficit. venit hora

ecce filius hominis tradetur in manus peccatorum

Surgite eamus. Ecce qui me tradet prope est

Et adhuc eo loquente venit Judas scarioth

unus de duodecim et cum eo turba multa

cum gladiis et lignis missi a summis

sacerdotibus et scribis et senioribus. Dederat

autem traditor eius signum dicens Quemcumque

osculatus fuero ipse est tenete eum et

ducite caute et cum venisset statim accedens

[illegible]

ad eum ait Rabbi · et osculatus est eum

At illi manus iniecerunt in Jesum et tenuerunt

eum Unus autem quidam de circumstantibus educens

gladium percussit servum summi sacerdotis et amputavit

illi auriculam Et respondens Jesus ait illis Tamquam

ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere

me Cotidie eram apud vos in templo

docens · et non me tenuistis Sed ut impleantur

scripture Tunc discipuli eius relinquentes eum

omnes fugerunt Adolescens autem quidam sequebatur

eum amictus sindone super nudo · et tenuerunt

eum At ille reiecta sindone nudus profugit ab eis

Et adduxerunt Jesum ad summum sacerdotem · et conveniunt

omnes sacerdotes et scribe et seniores Petrus autem

a longe secutus est eum usque intro in atrium

summi sacerdotis Et sedebat cum ministris ad ignem

et calefaciebat se Summi vero sacerdotes et omne

concilium querebant adversus Jesum testimonium

ut eum morti traderent nec inveniebant Multi

enim testimonium falsum dicebant adversus eum

et convenientia testimonia non erant Et quidam

surgentes falsum testimonium ferebant ad-

versus eum dicentes Quoniam nos audivimus eum

[illegible]

dicentem Ego dissoluam templum hoc manu

factum, et per triduum aliud non manu factum edi-

ficabo Et non erat conveniens testimonium illorum

Et exurgens autem summus sacerdos in medium interrogavit

Iesum dicens Non respondes quicquam ad ea que

tibi obiciuntur ab his Ille autem tacebat et

nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat

eum et dixit ei Tu es Christus filius dei benedicti

Iesus autem dixit illi Ego sum et videbitis filium

hominis sedentem a dextris virtutis dei et venientem

cum nubibus celi Summus autem sacerdos scindens vestimenta

sua ait Quid adhuc desideramus testes audistis

blasphemiam Quid vobis videtur Qui omnes

condemnaverunt eum esse reum mortis Et ceperunt

quidam conspuere eum et velare faciem eius et co-

laphis eum cedere et dicere ei Prophetiza Et ministri

alapis eum cedebant. Et cum esset Petrus in atrio

deorsum venit una ex ancillis summi sacerdotis Et

cum vidisset Petrum calefacientem se aspiciens illum

ait Et tu cum Iesu Nazareno eras At ille ne-

gavit dicens neque scio neque novi quid dicis

Et exiit foras ante atrium et gallus cantavit

[illegible marginal glosses]

Rursus aut cum vidisset illum ancilla cepit
dicere circumstantibus quia hic ex illis est At ille
iterum negavit Et post pusillum rursus qui asta-
bant dicebant petro vere ex illis es Nam et
galileus es Ille aut cepit anathematizare et
iurare quia nescio hominem istum quem dicitis Et statim
gallus iterum cantavit Et recordatus est petrus verbi
quod dixerat ei iesus priusquam gallus cantet
bis ter me negabis Et cepit flere
Et confestim mane consilium facientes
summi sacerdotes cum senioribus et scribis
et universo concilio vincientes iesum duxerunt
et tradiderunt pilato Et interrogavit eum pilatus
Tu es rex iudeorum At ille respondens ait illi
Tu dicis Et accusabant eum summi sacerdotes
in multis Pilatus aut rursum interrogavit eum
dicens Non respondes quicquam vides in quantis te
accusant Iesus aut amplius nihil respondit ita ut
miraretur pilatus Per diem aut festum solebat
dimittere illis unum ex vinctis quemcumque petissent
Erat aut qui dicebatur barrabas qui cum seditiosis
erat vinctus qui in seditione fecerat homi-
cidium Et cum ascendisset turba cepit rogare

sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit
eis et dixit: Vultis dimittam vobis regem
Iudeorum? Sciebat enim quod per invidiam tradidissent
eum summi sacerdotes. Pontifices autem concitaverunt
turbam, ut magis Barrabam dimitteret eis. Pilatus
autem iterum respondens ait illis: Quid ergo vultis
faciam regi Iudeorum? At illi iterum clamaverunt:
Crucifige eum. Pilatus vero dicebat illis: Quid enim
mali fecit? At illi magis clamabant: Crucifige
eum. Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit
illis Barrabam et tradidit Iesum flagellis cesum
ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum in atrium
pretorii et convocant totam cohortem, et induunt eum
purpura et imponunt ei plectentes spineam coronam
et ceperunt salutare eum: Ave rex Iudeorum. Et
percutiebant caput eius arundine et conspuebant eum
et ponentes genua adorabant eum. Et postquam illu-
serunt ei, exuerunt illum purpura et induerunt
eum vestimentis suis. Et educunt illum ut cruci-
figerent eum. Et angariaverunt pretereuntem quempiam
Simonem Cireneum venientem de villa, patrem
Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem eius.

[illegible marginal glosses]

Et perducunt illum in golgatha locum quod est interpretatum calvarie locus Et dabant ei bibere mirratum vinum et non accepit Et crucifigentes eum diviserunt vestimenta eius mittentes sortem super his quis quid tolleret Erat autem hora tercia et crucifixerunt eum Et erat titulus cause eius inscriptus Rex iudeorum Et cum eo crucifigunt duos latrones unum a dextris et alium a sinistris eius Et impleta est scriptura que dicit Et cum iniquis reputatus est Et pretereuntes blasphemabant eum moventes capita sua et dicentes Vah qui destruis templum dei et in tribus diebus reedificas Salvum fac temetipsum descendens de cruce Similiter et summi sacerdotes illudentes ad alterutrum cum scribis dicebant alios salvos fecit seipsum non potest salvum facere Christus rex israhel descendat nunc de cruce ut videamus et credamus Et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei Et facta hora sexta tenebre facte sunt per totam terram usque in horam nonam Et hora nona exclamavit ihesus voce magna dicens Heloy heloy lamazabathani quod est interpretatum Deus meus deus meus ut quid dereliquisti me

[illegible]

Et quidam de circumstantibus audientes dicebant

[illegible]

Ecce Heliam vocat Currens autem unus et implens

[illegible]

spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei

dicens Sinite videamus si veniat Helias ad

deponendum eum Jesus autem emissa voce magna

expiravit Et velum templi scissum est in duo a summo

usque deorsum Videns autem centurio qui ex adverso

stabat quia sic clamans expirasset ait Vere hic

homo filius dei erat Erant autem et mulieres de longe

aspicientes inter quas erat maria magdalene et

maria Jacobi minoris et Joseph mater et Salome

Et cum esset in Galilea sequebantur eum et mi

nistrabant ei et alie multe que simul cum eo ascen

derant Jherusalem Et cum iam sero esset factum

quia erat parasceve quod est ante sabbatum venit

Joseph ab Arimathia nobilis decurio qui et ipse erat

expectans regnum dei Et audacter introivit ad Pi

latum et petiit corpus Jesu Pilatus autem mira

batur si iam obisset Et accersito centurione in

terrogavit eum si iam mortuus esset Et cum cognovis

set a centurione donavit corpus Joseph Joseph

Joseph autem mercatus sindonem et deponens

eum involvit sindone et posuit eum in monumento

[illegible]

In monumento eum

quod erat excisum de petra. et aduoluit lapidem

ad hostium monumenti. Maria autem magdalene et

maria ioseph aspiciebant ubi poneretur

Et cum transisset sabbatum maria magdalene

et maria iacobi et salome emerunt

aromata ut uenientes ungerent iesum. Et valde

mane una sabbatorum veniunt ad monumentum

orto iam sole. Et dicebant ad inuicem. Quis

reuoluet nobis lapidem ab hostio monumenti

Et respicientes viderunt reuolutum lapidem

Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in

monumentum viderunt iuuenem sedentem in dex-

tris coopertum stola candida et obstupuerunt

Qui dicit illis Nolite expauescere. Iesum queritis

nazarenum crucifixum surrexit non est hic. dicite

discipulis eius et petro quia precedit vos in galileam

Ibi eum videbitis sicut dixit vobis. At ille ex-

euntes fugerunt de monumento. Inuaserat eas

enim tremor et pauor. et nemini quicquam dixerunt

Timebant enim. Surgens autem iesus mane pri-

ma sabbati apparuit primo marie magdalene de qua

eiecerat septem demonia. Ista vadens nunciauit

hiis qui cum eo fuerant lugentibus et flentibus

Et illi audientes quia viueret et visus esset ab

ea non crediderunt. Post hec autem duobus

ex his ambulantibus ostensus est in alia effigie
euntibus in villam Et illi euntes nunciaverunt
ceteris nec illis crediderunt Novissime autem re-
cumbentibus illis undecim apparuit et expro-
bravit incredulitatem eorum et duriciam cordis
quia hiis qui viderant eum resurrexisse non cre-
diderunt Et dixit eis Euntes in mundum uni-
versum predicate evangelium omni creature Qui
crediderit et baptisatus fuerit salvus erit qui vero
non crediderit condempnabitur Signa autem eos qui
crediderint hec sequentur In nomine meo de-
monia eicient linguis loquentur novis serpentes
tollent Et si mortiferum quid biberint non eos
nocebit Super egros manus imponent et bene
habebunt Et dominus quidem Jesus postquam
locutus est eis assumptus est in celum et sedet
a dextris dei Illi autem profecti predicaverunt
ubique domino cooperante et sermonem confirmante
sequentibus signis

Ex Jeronimo

Etenim in prologo [illegible] quo [illegible]
[illegible] et [illegible] sunt et [illegible]
et quod [illegible] [illegible] et [illegible]
a [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Lucas et
[illegible] et alios [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] a [illegible] [illegible] sunt et
[illegible] in [illegible] et in [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] qui
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] sunt
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Jeronimus et [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et a [illegible] [illegible] [illegible]

Augustinus [illegible] [illegible] Lucas [illegible] et
et [illegible] et [illegible] Lucas [illegible] Lucas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] et [illegible] et
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Lucas in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] liber qui a [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Lucas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] Lucas [illegible] [illegible] [illegible] Lucas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] Lucas [illegible]
[illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Jeronimus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in qui [illegible] [illegible] et [illegible] sunt
[illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] qui sunt
[illegible] [illegible] Lucas [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible]

Lucas [illegible] Jeronimus [illegible] [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] et quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

Lucas Syrus natione antiocensis

arte medicus discipulus

apostolorum postea paulum secutus

usque ad confessionem eius serviens

domino sine crimine. Nam neque uxorem

umquam habuit neque filios septuaginta

et quattuor annorum obiit in bithinia plenus

spiritu sancto. Qui cum iam scripta essent

evangelia per matheum quidem in iudea

per marcum autem in ytalia spiritu sancto in

stigante in achaye partibus hoc scripsit

evangelium significans etiam ipse in

principio ante alia esse descripta

Cui extra ea que ordo evangelice disposicionis

exposcit ea maxime necessitas laboris

fuit ut primum grecis fidelibus omni

prophetacione venturi in carnem dei christi

sua descripcione · ut vel humanitatis appareret · id est humanitas in veritate assumpta · persone divine assumpta · humanitas · mendacibus tegumentis · figmentis veteris testamenti falsa interpretacione probati

manifestari humanitatis: ne iudaicis fabulis

diligentibus · fidelis · constructis · pro legem christi

attenti in solo legis desiderio tenerentur. et

fidelis · greci similiter · id est perverso intellectu scripture

ne hereticis fabulis et stultis sollicitationibus

hereticis fabulis · id est argumentacionibus sophistica · fidei

seducti exciderent a veritate: elaboravit. dehinc

id est baptiste et christi precursoris

ut in principio evangelii Iohannis nativitate

presumpta · id est ad mysterium · evangelii

presumpta · cui evangelium scriberet · et in quo electus

manifeste ostenderet · electis

scriberet indicaret · contestans in se completa

ab aliis evangelistis

esse · que essent ab aliis inchoata. Cui ideo

post baptismum filii dei a perfectione generationis in christo

impletum repetendi a principio nativitatis humane

potestas permissa est · ut requirentibus demonstraret

in quo apprehendens erat · per Nathan filium David

introitum recurrentis in deum generationis admisso

indisparabilis dei predicans in hominibus christum

suum · perfecti opus hominis redire in se per filium

faceret · qui per David patrem venientibus iter pre-

beret in christo. Cui Luce non immerito etiam scribendorum

actuum apostolicorum potestas in ministerio datur · ut

deo in deum pleno et filio perditionis extincto

oratione ab apostolis facta sorte domini electionis

de more

[illegible]

ind completum deinde paulus consummationem apostolicis
actibus daret · quem diu contra stimulum recalcitrantem
dominus elegisset · Quod legentibus ac requirentibus
deum · etsi per singula expediri a nobis
utile fuerat · sciens tamen quod operantem agricolam
oporteat de fructibus suis edere · vitavimus
publicam curiositatem · ne non tam volentibus
deum demonstrare videremur quam fastidientibus
prodidisse

Quoniam quidem multi conati sunt or
dinare narrationem que in nobis com
plete sunt rerum sicut tradiderunt nobis
qui ab initio ipsi viderunt · et ministri
fuerunt sermonis · visum est et mihi
assecuto omnia a principio diligenter ex
ordine tibi scribere optime theophile
ut cognoscas eorum verborum de quibus
eruditus es veritatem
Fuit in diebus herodis regis
iudee sacerdos quidam
nomine zacharias de vice

abia et uxor illius de filiabus
aaron et nomen eius elizabeth
Erant autem iusti ambo ante deum
incedentes in omnibus mandatis et
iustificationibus domini sine querela
Et non erat illis filius eo quod esset eli-
zabeth sterilis et ambo processissent
in diebus suis factum est autem cum
sacerdotio fungeretur zacharias in or-
dine vicis sue ante deum secundum consuetudinem
sacerdotii sorte exiit ut incensum poneret
ingressus in templum domini et omnis
multitudo populi erat orans foris hora
incensi Apparuit autem illi angelus
domini stans a dextris altaris incensi
Et zacharias turbatus est videns

C primum

et timor irruit super eum. Ait autem

ad illum angelus: ne timeas Zacharia

quoniam exaudita est deprecatio tua. Et

uxor tua Elizabeth pariet tibi filium

et vocabis nomen eius Iohannem.

Et erit gaudium tibi et exultatio

et multi in nativitate eius gaudebunt.

Erit enim magnus coram Domino

et vinum et siceram non bibet. Et

spiritu sancto replebitur adhuc ex

utero matris sue, et multos filiorum

Israel convertet ad Dominum Deum ipsorum.

Et ipse precedet ante illum in spiritu

et virtute Helie, ut convertat corda

patrum in filios et incredulos ad

prudentiam iustorum parare Domino

plebem perfectam. Et dixit Zacharias
ad angelum unde hoc sciam ego enim
sum senex et uxor mea processit in diebus
suis. Et respondens angelus dixit ei ego
sum Gabriel qui asto ante deum et
missus sum loqui ad te et hec tibi evangelizare
Et ecce eris tacens et non poteris loqui
usque in diem quo hec fiant pro eo quod
non credidisti verbis meis que implebuntur
in tempore suo. Et erat plebs expectans
Zachariam et mirabantur quod tardaret ipse
in templo. Egressus autem non poterat loqui
ad illos. Et cognoverunt quod visionem vidisset
in templo. Et ipse erat innuens illis. Et
permansit mutus. Et factum est ut impleti
dies officii eius abiit in domum suam.
Post hos autem dies concepit elizabeth

Uxor eius et contabat se mensibus quinque
dicens Quia sic fecit mihi dominus in die
bus quibus respexit auferre opprobrium
meum inter homines In mense
autem sexto Missus est angelus Gabriel
a deo in civitatem Galilee cui nomen
nazareth ad virginem desponsatam viro
cui nomen erat Joseph de domo david
et nomen virginis maria Et ingressus
Angelus ad eam dixit Ave gratia plena
Dominus tecum benedicta tu in mulieribus
Que cum audisset turbata est in sermone
eius et cogitabat qualis esset ista salutatio
Et ait angelus ei Ne timeas maria
Invenisti enim gratiam apud deum
Ecce concipies in utero et paries filium
et vocabis nomen eius Jesum hic

erit magnus et filius altissimi

vocabitur Et dabit illi dominus

deus sedem david patris eius

Et regnabit in domo iacob in eternum

et regni eius non erit finis Dixit

autem maria ad angelum Quomodo

fiet istud quoniam virum non

cognosco Et respondens angelus

dixit ei Spiritussanctus superveniet

in te Et virtus altissimi

obumbrabit tibi

Ideoque et quod nascetur ex te

sanctum vocabitur filius dei Et ecce

elizabeth cognata tua et ipsa concepit

[illegible]

filium in senectute sua Et hic

mensis est sextus illi que vocatur

sterilis, Quia non erit impossibile

apud deum omne verbum. Dixit

autem maria Ecce ancilla domini

fiat michi secundum verbum tuum

Et discessit ab illa angelus. Ex

urgens autem maria in diebus illis

abiit in montana cum festinatione

in civitatem Juda et intravit in do

mum zacharie et salutavit Elizabeth

Et factum est ut audivit salutacionem

marie helizabeth Exultavit infans

in utero eius Et repleta est spiritu

sancto Elizabeth Et exclamavit

voce magna et dixit benedicta

tu inter mulieres et benedictus fructus

ventris tui Et unde hoc michi

ut veniat mater domini mei ad me

Ecce enim ut facta est vox salutationis

tue in auribus meis Exultavit

in gaudio infans in utero meo Et

beata que credidisti quoniam perficientur

ea que dicta sunt tibi a domino Et

ait Maria Magnificat anima

mea dominum Et exultavit spiritus meus

in deo salutari meo. Quia respexit

humilitatem ancille sue. Ecce enim

ex hoc beatam me dicent omnes

generationes. Quia fecit michi mag[na]

qui potens est et sanctum nomen eius

Et misericordia eius a progenie in

progenies timentibus eum. Fecit

potentiam in brachio suo dispersit

superbos mente cordis sui. Depo[suit]

sede potentes de sede. Et exaltavit

humiles. Esurientes implevit

bonis et divites dimisit inanes

Suscepit israel puerum suum

recordatus misericordie sue
Sicut locutus est ad patres nostros
abraam et semini eius in secula
Mansit autem maria cum illa quasi
mensibus tribus Et reversa est in domum
suam Elizabeth autem impletum
est tempus pariendi et peperit filium
Et audierunt vicini et cognati eius
quia magnificavit dominus misericordiam suam
cum illa et congratulabantur ei. Et
factum est in die octavo venerunt
circumcidere puerum. et vocabant eum
nomine patris sui zachariam Et
respondens mater eius dixit nequaquam
sed vocabitur Johannes Et dixerunt

Et dixit Helisabeth ...

ad illam. Quia nemo est in cognatione

tua qui vocetur hoc nomine. Innuebant

autem patri eius quem vellet vocari

eum. Et postulans pugillarem scri-

psit dicens Johannes est nomen eius.

Et mirati sunt universi. Apertum

est autem illico os eius et lingua

eius. et loquebatur benedicens deum.

Et factus est timor super omnes vicinos

eorum. et super omnia montana Iudee

divulgabantur omnia verba hec. Et

posuerunt omnes qui audierant in corde

suo dicentes. Quid putas puer

iste erit. Etenim manus domini erat

cum illo. Et Zacharias pater eius

repletus est spiritu sancto et prophe-

tavit dicens. Benedictus

Dominus deus israel. quia visitavit

et fecit redemptionem plebis sue. Et

erexit cornu salutis nobis in domo

david. Sicut locutus est per os

sanctorum. qui a seculo sunt prophetarum

eius. Salutem ex inimicis nostris

et de manu omnium qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus

nostris et memorari testamenti

sui sancti. Iusiurandum quod iuravit

ad abraham patrem nostrum daturum

se nobis. Ut sine timore de manu

inimicorum nostrorum liberati serviamus

illi. In sanctitate et iustitia coram

ipso omnibus diebus nostris. Et tu

puer altissimi propheta vocaberis

preibis enim ante faciem domini parare

vias eius ad dandam scientiam
salutis plebi eius in remissionem
peccatorum eorum per viscera
mie dei nostri in quibus visitavit
nos oriens ex alto illuminare
his qui in tenebris et in umbra
mortis sedent ad dirigendos pedes
nostros in viam pacis. Puer
autem crescebat et confortabatur spiritu
Et erat in desertis usque ad diem
ostensionis sue ad israel
Factum est autem in diebus
illis exiit edictum a Cesare
Augusto ut describeretur universus
orbis. Hec descriptio prima facta
est a preside Syrie Cirino. Et
ibant omnes ut profiterentur
singuli in suam civitatem

[illegible marginal glosses]

Aut et Joseph a Galilea de civitate
nazareth in iudeam civitatem david
que vocatur bethleem, eo q esset
de domo et familia david ut pfiteretur
cum maria desponsata sibi uxore pre
gnante. Factum est aut cum essent ibi
impleti sunt dies ut pareret. et peperit
filium suum primogenitum. et pannis
eum involvit. et reclinavit eum in presepio
quia non erat ei locus in diversorio.
Et pastores erant in regione eadem
vigilantes et custodientes vigilias
noctis super gregem suum. Et ecce ange
lus domini stetit iuxta illos et claritas
dei circumfulsit illos et timuerunt timore
magno. Et dixit illis angelus no
lite timere. Ecce enim evangelizo
vobis gaudium magnum quod erit

omni populo Quia natus e vobis hodie sal
vator qui e xpus dominus in civitate david
Et hoc vobis signum invenietis infantem
pannis involutum et positum in presepio et subito
facta e cum angelo multitudo milicie celestis
laudantium deum et dicencium Gloria in
altissimis deo et in terra pax hominibus bone
voluntatis Et factum e ut discesserunt
ab eis angeli in celum pastores loquebantur
ad invicem Transeamus usque bethleem et vi
deamus hoc verbum quod factum est quod dominus
ostendit nobis Et venerunt festinantes
et invenerunt Mariam et Joseph et infantem
positum in presepio videntes autem cognoverunt
de verbo quod dictum erat illis de puero hoc
Et omnes qui audierant mirati sunt et
de hiis que dicta erant a pastoribus ad ipsos
Maria autem conservabat omnia verba hec conferens
in corde suo Et reversi sunt pastores

Glorificantes deum in omnibus que audierant
et viderant sicut dictum est ad illos. Et postquam
consummati sunt dies octo ut circumcideretur puer
vocatum est nomen eius Jesus quod vocatum
est ab angelo priusquam in utero conciperetur.
Et postquam impleti sunt dies purgationis eius
secundum legem Moysi tulerunt illum in Jherusalem ut
sisterent eum domino sicut scriptum est in lege domini
Quia omne masculinum adaperiens vulvam
sanctum domino vocabitur. Et ut darent ho-
stiam secundum quod dictum est in lege domini par
turturum aut duos pullos columbarum. Et ecce
homo erat in Jherusalem cui nomen Simeon
Et homo iste iustus et timoratus expectans
consolationem Israel et spiritus sanctus erat in eo. Et
responsum acceperat a spiritu sancto non visurum se mor-
tem nisi prius videret Christum domini. Et venit
in spiritu in templum. Et cum inducerent puerum
Jesum parentes eius ut facerent secundum consuetudinem

C[anticum] Sym[eonis]

legis pro eo. Et ipse accepit eum in ul-

nas suas et benedixit deum et dixit

Nunc dimittis servum tuum domine secundum

verbum tuum in pace. Quia viderunt ocu-

li mei salutare tuum. Quod parasti an-

te faciem omnium populorum. Lumen ad revelationem

gentium et gloriam plebis tue Israel. Et

erat pater eius et mater eius mirantes su-

per hiis que dicebantur de illo. Et benedixit

illis Symeon et dixit ad Mariam matrem

eius. Ecce positus est hic in ruinam et

in resurrectionem multorum in Israel. Et in

signum cui contradicetur. Et tuam ipsius animam

pertransibit gladius ut revelentur ex multis

cordibus cogitationes. Et erat Anna prophetissa

filia Phanuel de tribu Aser. Hec processerat

in diebus multis. et vixerat cum viro

suo annis septem a virginitate sua.

Et hec vidua usque ad annos octoginta quatuor

que non discedebat de templo · ieiuniis et ob

secrationibus serviens nocte ac die. Et hec ipsa

hora superveniens confitebatur domino et loque

batur de illo omnibus qui expectabant redemptionem

israel. Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini

reversi sunt in Galileam in civitatem suam nazareth

puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia

et gratia dei erat in illo. Et ibant parentes eius

per omnes annos in Iherusalem in die solemni pasche

Et cum factus esset annorum duodecim ascendentibus

illis in Iherosolimam secundum consuetudinem diei festi

Consummatisque diebus cum redirent remansit

puer Iesus in Iherusalem et non cognoverunt parentes

eius. Existimantes autem illum esse in comitatu

venerunt iter diei et requirebant eum inter cognatos

et notos. Et non invenientes regressi sunt

in Iherusalem requirentes eum. Et factum est post

triduum invenerunt illum in templo sedentem in

medio doctorum audientem illos et interrogantem

eos Stupebant autem omnes qui eum audie

bant super prudentia et responsis eius Et videntes

admirati sunt Et dixit mater eius ad illum

fili quid fecisti nobis sic Ecce pater tuus et

ego dolentes quaerebamus te Et ait ad illos

Quid est quod me quaerebatis nesciebatis quia

in his quae patris mei sunt oportet me esse Et

ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad

eos Et descendit cum eis et venit nazareth

et erat subditus illis Et mater eius conservabat

omnia verba haec in corde suo Et Iesus proficie

bat sapientia et aetate et gratia apud Deum et homines

Anno autem quintodecimo imperii Ti

berii Caesaris procurante pontio

pilato Iudaeam tetrarcha autem Galileae Herode

philippo autem fratre eius tetrarcha Ituraeae et Tra

chonitidis regionis et lisania abiline tetrarcha

sub principibus sacerdotum Anna et Caypha

factum est verbum domini super Iohannem Zachariae

flumen in deserto. Et venit in omnes regiones

Jordanis predicans baptismum penitentie in re

missionem peccatorum. sicut scriptum est in libro

sermonum Esaie prophete. Vox clamantis in

deserto parate viam domini rectas facite

semitas eius. Omnis vallis implebitur

et omnis mons et collis humiliabitur

Et erunt prava in directa et aspera in

vias planas. et videbit omnis caro salutare

dei. Dicebat ergo ad turbas que exibant

ut baptizarentur ab ipso. Genimina vipe

rarum. quis ostendit vobis fugere a ventura

ira. Facite ergo fructus dignos penitentie

et ne ceperitis dicere patrem habemus abraham

Dico enim vobis quia potens est deus de la

pidibus istis suscitare filios abrahe. Iam

enim securis ad radicem arboris posita est.

Omnis ergo arbor non faciens fructum bo

num exciditur et in ignem mittitur. Et interroga

[illegible]

bant eum turbe dicentes Quid ergo faciemus

[illegible]

Respondens autem dicebat illis Qui habet duas

[illegible]

tunicas det non habenti Et qui habet escas similiter

[illegible]

faciat Venerunt autem et publicani ut baptizarentur

[illegible]

Dixerunt autem ad illum Magister

[illegible]

quid faciemus At ille dixit ad eos Nihil

[illegible]

amplius quam quod constitutum est vobis faciatis

[illegible]

Interrogabant autem eum et milites

[illegible]

dicentes Quid faciemus et nos Et ait

[illegible]

illis Neminem concutiatis neque calumniam

[illegible]

faciatis et contenti estote stipendiis vestris

[illegible]

Existimante autem populo et cogitantibus omnibus

[illegible]

in cordibus suis de Iohanne ne forte ipse

[illegible]

esset Christus Respondit Iohannes dicens omnibus

[illegible]

Ego quidem aqua baptizo vos Veniet autem

[illegible]

fortior me cuius non sum dignus solvere corrigiam

[illegible]

calciamentorum eius ipse vos baptizabit in

[illegible]

Spiritu sancto et igne Cuius ventilabrum in

[illegible]

manu eius et purgabit aream suam

[illegible]

et congregabit triticum in horreum suum
paleas autem comburet igni inextinguibili
Multa quidem et alia exhortans evangeli
zabat populo · Herodes autem tetrarcha cum
corriperetur ab illo de Herodiade uxore fratris
sui et de omnibus malis que fecit Herodes
adiecit et hoc super omnia et inclusit Johannem
in carcerem. Factum est autem cum baptizaretur
omnis populus et Jesu baptizato et orante
apertum est celum et descendit spiritus sanctus
corporali specie sicut columba in ipsum. Et vox
de celo facta est. Tu es filius meus
dilectus in te complacui mihi. Et ipse Jesus
erat incipiens quasi annorum triginta
ut putabatur filius Joseph qui fuit Heli
qui fuit Mathat qui fuit Levi qui fuit
melchi qui fuit Janne qui fuit Joseph qui
fuit Juda qui fuit Joanna qui fuit Resa

qui fuit ~~Zorobabel~~ [naum] qui fuit Hessi. qui
fuit Nagge qui fuit Maath qui fuit Ma-
tathie qui fuit Semei qui fuit Joseph
qui fuit Jude qui fuit Johanna. qui
fuit Resa qui fuit Zorobabel qui fuit Za-
lathiel. qui fuit Neri qui fuit Melchi
qui fuit Addi. qui fuit Cosan qui fuit
Helmadan. qui fuit Her. qui fuit Jesu
qui fuit Helieser. qui fuit Jorim. qui
fuit Mathat. qui fuit Levi. qui fuit Si-
meon qui fuit Juda qui fuit Joseph qui
fuit Jona. qui fuit Eliachim. qui fuit
Melcha. qui fuit Menna. qui fuit Mathatha
qui fuit Nathan. qui fuit David qui
fuit Jesse. qui fuit Obeth qui fuit Boos
qui fuit Salmon qui fuit Naason. qui
fuit Aminadab qui fuit Aram. qui fuit
Esrom qui fuit Phares qui fuit Jude
qui fuit Jacob. qui fuit Ysaac qui fuit

[illegible]

Abrahe qui fuit Thare qui fuit Nachor

qui fuit Saruch qui fuit Ragau qui

fuit Faleck qui fuit Heber qui fuit Sale

qui fuit Chaynan qui fuit Arphaxat qui

fuit Sem qui fuit Noe qui fuit Lamech

qui fuit Mathusale qui fuit Enoch qui fuit

Iareth qui fuit Malalehel qui fuit Chaynan

qui fuit Enos qui fuit Seth qui fuit Adam

qui fuit dei.

Iesus autem plenus spiritu sancto regressus est

a Iordane et agebatur in spiritu

in desertum diebus quadraginta et temptabatur

a dyabolo. Et nil manducavit in diebus illis

et consummatis illis esuriit. Dixit autem illi

dyabolus Si filius dei es dic lapidi huic ut

panis fiat. Et respondit ad illum Iesus Scriptum

est quia non in solo pane vivit homo sed

in omni verbo dei. Et duxit illum diabolus et

ostendit illi omnia regna orbis terre in momento

temporis et ait illi Tibi dabo potestatem

[illegible]

hanc universam et gloriam illorum quia mihi
tradita sunt et cui volo do illa. Tu ergo
si adoraveris coram me erunt tua
omnia. Et respondens Jesus dixit illi: Scri-
ptum est Dominum deum tuum adorabis et
illi soli servies. Et duxit illum in Jerusalem
et statuit eum supra pinnam templi et
dixit illi: Si filius dei es mitte te hinc de-
orsum. Scriptum est enim quod angelis suis
mandavit de te ut conservent te, et quia
in manibus tollent te ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum. Et respondens Jesus
ait illi: Dictum est non tentabis dominum deum
tuum. Et consummata omni temptatione dyabolus
recessit ab illo usque ad tempus. Et regressus
est Jesus in virtute spiritus in Galileam et fama
exiit per universam regionem de illo. Et ipse
docebat in synagogis eorum et magnificabatur
ab omnibus. Et venit Nazareth ubi erat nutritus
et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam et surrexit legere.
Et traditus est illi liber Isaie prophete.

Et ut revolvit librum invenit locum ubi
scriptum erat Spiritus domini super me propter quod
unxit me evangelizare pauperibus misit me
sanare contritos corde predicare captivis remis-
sionem et cecis visum dimittere confractos in re-
missionem predicare annum domini acceptum et diem
retributionis Et cum plicuisset librum reddidit
ministro et sedit Et omnium in synagoga oculi
erant intendentes in eum Cepit autem dicere ad
illos Quia hodie impleta est hec scriptura
in auribus vestris Et omnes testimonium illi da-
bant et mirabantur in verbis gratie que procedebant
de ore ipsius Et dicebant Nonne hic est filius
Joseph Et ait illis Utique dicetis mihi hanc
similitudinem Medice cura teipsum Quanta
audivimus facta in Capharnaum fac et hic in
patria tua Ait autem Amen dico vobis Quia nemo
propheta acceptus in patria sua In veritate dico vo-
bis multe vidue erant in diebus Helie in Israel quando
clausum est celum annis tribus et mensibus sex
Cum esset facta fames multa in omni terra

Et ad nullam illarum missus est helias nisi in
sarepta sidonie ad mulierem viduam Et multi
leprosi erant in isrl sub heliseo propheta et nemo
eorum mundatus est nisi naaman sirus Et
repleti sunt omnes in synagoga ira hec audientes
Et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem
Et duxerunt illum usque ad supercilium montis
supra quem civitas illorum erat edificata ut
precipitarent eum Ipse autem transiens per medium
illorum ibat Et descendit in Capharnaum
civitatem Galilee ibique docebat illos sabbatis
Et stupebant in doctrina eius quia in potestate erat
sermo ipsius Et in synagoga erat homo habens de
monium immundum Et exclamavit voce magna
dicens Sine quid nobis et tibi iesu nazarene
venisti perdere nos Scio te quis sis sanctus dei Et
increpavit illum iesus dicens Obmutesce et exi
ab eo Et cum proiecisset illum demonium in me
dium exiit ab illo nihilque illum nocuit Et
factus est pavor in omnibus et colloquebantur
ad invicem dicentes Quod est hoc verbum quia
in potestate et virtute imperat immundis spiritibus et

[illegible]

et exiuit et diuulgabatur fama de illo in
omnem locum regionis Surgens autem Jesus
de synagoga introiuit in domum Simonis Socrus
autem Simonis tenebatur magnis febribus
et rogauerunt illum pro ea Et stans super illam imperauit
febri et dimisit illam et continuo surgens
ministrabat illis Cum autem sol occidisset omnes qui
habebant infirmos uariis languoribus ducebant eos
ad illum At ille singulis manus imponens cura-
bat eos Exibant autem demonia a multis cla-
mantia et dicentia quia tu es filius dei Et
increpans non sinebat ea loqui quia sciebant
ipsum esse christum Facta autem die egressus ibat
in desertum locum et turbe requirebant eum
et uenerunt usque ad ipsum et detinebant illum
ne discederet ab eis Quibus ille ait quia
et aliis ciuitatibus oportet me euangelizare regnum
dei quia ideo missus sum Et erat predicans
in synagogis Galilee

Factum est autem cum turbe irruerent
in eum ut audirent uerbum dei

C Evangelium

Et ipse stabat secus stagnum Genezareth Et
vidit duas naves stantes secus stagnum piscatores
autem descenderant et lavabant retia
Ascendens autem in unam navim que erat Simonis
rogavit eum a terra reducere pusillum Et sedens
docebat de navicula turbas Ut cessavit autem loqui
dixit ad Simonem Duc in altum et laxate
retia vestra in capturam Et respondens Simon
dixit illi Preceptor per totam noctem laborantes
nihil cepimus in verbo autem tuo laxabo rete
Et cum hoc fecissent concluserunt piscium multitudinem
copiosam rumpebatur autem rete eorum Et
annuerunt sociis qui erant in alia navi ut
venirent et adiuvarent eos Et venerunt et
impleverunt ambas naviculas ita ut pene mer-
gerentur Quod cum videret Simon Petrus
procidit ad genua Jesu dicens Exi a me
domine quia homo peccator sum Stupor enim circumde-
derat eum et omnes qui cum illo erant in cap-
tura piscium quam ceperant Similiter autem
Jacobum et Joannem filios Zebedei qui erant
socii Simonis Et ait ad Simonem Jesus

Noli timere ex hoc iam eris homines capiens

Et subductis ad terram navibus relictis omnibus

secuti sunt eum Et factum est cum esset in

una civitatum ecce vir plenus lepra videns

ihesum et procidens in faciem rogavit

eum dicens Domine si vis potes me mundare

Et extendens manum tetigit eum dicens volo

mundare Et confestim lepra discessit ab eo

Et ipse precepit illi ut nemini diceret sed vade ostende

te sacerdoti et offer pro emundatione tua sicut

precepit moyses in testimonium illis Perambula

bat autem magis sermo de illo et conveniebant

turbe multe ut audirent et curarentur ab

infirmitatibus suis Ipse autem secedebat in desertum

et orabat Et factum est in una dierum

et ipse sedebat docens Et erant pha

risei sedentes et legis doctores qui venerant

ex omni castello galilee et iudee et iherusalem

et virtus domini erat ad sanandum eos Et ecce

viri portantes in lecto hominem qui erat para

liticus et querebant eum inferre et ponere ante eum

Et non invenientes qua parte illum inferrent prae turba

ascenderunt supra tectum et per tegulas sum-

miserunt eum cum lecto in medium ante Iesum

Quorum fidem ut vidit dixit Homo remittuntur

tibi peccata tua Et coeperunt cogitare scribae et

pharisaei dicentes Quis est hic qui loquitur

blasphemias Quis potest dimittere peccata nisi solus

deus Ut cognovit autem Iesus cogitationes

eorum respondens dixit ad illos Quid cogitatis

in cordibus vestris Quid est facilius dicere

dimittuntur tibi peccata an dicere surge et ambula

Ut autem sciatis quia filius hominis habet potestatem

in terra dimittendi peccata ait paralytico Tibi dico

surge tolle lectum tuum et vade in domum

tuam Et confestim consurgens coram illis

tulit lectum in quo iacebat et abiit in domum

suam magnificans deum Et stupor apprehendit

omnes et magnificabant deum Et

repleti sunt timore dicentes quia vidimus

mirabilia hodie Et post haec exiit et vidit

publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum

Et ait illi Sequere me Et relictis omnibus
[illegible]
surgens secutus est eum Et fecit ei convivium
magnum Levi in domo sua Et erat turba
[illegible]
multa publicanorum et aliorum qui cum
[illegible]
illis erant discumbentes Et murmurabant
pharisei et scribe eorum dicentes ad discipulos
eius Quare cum publicanis et peccatoribus
manducatis et bibitis Et respondens Jesus dixit
[illegible]
ad illos Non egent qui sani sunt medico sed qui
[illegible]
male habent Non veni vocare iustos sed peccatores
ad penitentiam At illi dixerunt ad eum Quare
discipuli Johannis ieiunant frequenter et obsecrationes
faciunt similiter et phariseorum tui autem edunt et
bibunt Quibus ipse ait Numquid potestis filios
[illegible]
sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiunare
[illegible]
Venient autem dies et cum ablatus fuerit ab illis sponsus
[illegible]
tunc ieiunabunt in illis diebus Dicebat autem
[illegible]
et similitudinem ad illos Quia nemo commissuram
a novo vestimento immittit in vestimentum vetus
alioquin et novum rumpit et veteri non convenit
commissura a novo Et nemo mittit vinum

[illegible]

vinum in utres veteres alioquin rumpet vi-
num novum utres et vinum effundetur et utres
peribunt Sed vinum novum in utres novos mit-
tendum est et utraque conservantur Et nemo
bibens vetus statim vult novum dicit enim
vetus est melius

Factum est autem in sabbato secundo
primo cum transiret per sata vellebant
discipuli eius spicas et manducabant confricantes
manibus Quidam autem pharisaeorum dicebant
illis Quid facitis quod non licet in sabbatis
Et respondens Iesus ad eos dixit Nec hoc legistis
quod fecit David cum esuriisset ipse et qui cum eo
erant quomodo intravit in domum dei et panes propositionis
sumpsit et manducavit et dedit his qui cum
ipso erant quos non licet manducare nisi tantum
sacerdotibus Et dicebat illis Quia dominus est filius
hominis et sabbati Factum est autem et in alio
sabbato ut intraret in synagogam et doceret Et
erat ibi homo et manus eius dextra erat arida
Observabant autem scribae et pharisaei si in sabbato
curaret ut invenirent unde accusarent eum
Ipse vero sciebat cogitationes eorum et ait homini

qui habebat manum aridam Surge et sta in
medium Et surgens stetit Ait autem ad illos jesus
Interrogo vos si licet sabbatis benefacere an male
animam salvam facere an perdere Et circumspectis
omnibus dixit homini Extende manum Et ex
tendit et restituta est manus eius Ipsi autem
repleti sunt insipientia et colloquebantur ad
invicem quidnam facerent jesu Factum est autem
in illis diebus exiit in montem orare
et erat pernoctans in oratione dei Et cum dies
factus esset vocavit discipulos suos et elegit
duodecim ex ipsis quos et apostolos nominavit Si
monem quem cognominavit petrum et andream
fratrem eius jacobum et joannem philippum et bar
tholomeum matheum et thomam jacobum al
phei et simonem qui vocatur zelotes judam
jacobi et judam scarioth qui fuit proditor Et de
scendens cum illis stetit in loco campestri et tur
ba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis
ab omni judea et iherusalem et maritima et tyri
et sidonis qui venerant ut audirent eum
et sanarentur a languoribus suis Et qui

Capitulum 6

vexabantur a spiritibus immundis curabantur

Et omnis turba querebat eum tangere quia virtus

de illo exibat et sanabat omnes Et ipse elevatis

oculis in discipulos suos dicebat Beati pauperes quia

vestrum est regnum dei Beati qui nunc esuritis quia

saturabimini Beati qui nunc fletis quia ridebitis Beati eritis cum vos oderint homines et cum

separaverint vos et exprobraverint et eiecerint

nomen vestrum tamquam malum propter filium hominis

Gaudete in illa die et exultate Ecce enim merces

vestra multa est in celo Secundum hec enim faciebant

prophetis patres eorum Verumtamen ve vobis

divitibus qui habetis consolationem vestram Ve

vobis qui saturati estis quia esurietis Ve vobis

qui ridetis nunc quia lugebitis et flebitis Ve

cum benedixerint vobis omnes homines Secundum

hec faciebant pseudoprophetis patres eorum Sed

vobis dico qui auditis Diligite inimicos vestros

benefacite his qui vos oderunt benedicite

maledicentibus vobis et orate pro calumniantibus

vos Et qui te percutit in maxillam prebe illi

et alteram Et ab eo qui aufert tibi vestimentum

etiam tunicam noli prohibere Omni autem petenti

te tribue Et qui aufert que tua sunt ne repetas

Et prout vultis ut faciant vobis homines et
vos facite illis similiter Et si diligitis eos qui
vos diligunt que vobis est gratia Nam et pecc[at]o-
res ~~diligentes se diligunt Et si b hec faciunt~~
~~Et si mutuum~~ dederitis his a quibus speratis Et si be-
feceritis his qui vobis benefaciunt que vobis est gratia
Siquidem et peccatores hoc faciunt Et si mutuum d-
ederitis his a quibus speratis recipere que gratia est
vobis Nam et peccatores peccatoribus fenerantur
ut recipiant equalia Verumtamen diligite inimicos vestros
benefacite et mutuum date nihil inde sperantes Et erit
merces vestra multa Et eritis filii altissimi quia
ipse benignus est super ingratos et malos Estote
ergo misericordes sicut et pater vester misericors est Nolite
iudicare et non iudicabimini Nolite condemnare
et non condemnabimini Dimittite et dimittemini
Date et dabitur vobis mensuram bonam et con-
fertam et coagitatam et supereffluentem dabunt
in sinum vestrum Eadem quippe mensura qua mensi
fueritis remetietur vobis Dicebat autem illis similitudinem
Numquid potest cecus cecum ducere Nonne ambo
in foveam cadunt Non est discipulus super magistrum

Perfectus autem omnis erit si sit sicut magister eius

Quid autem vides festucam in oculo fratris tui

trabem autem que in oculo tuo est non consideras

Aut quomodo potes dicere fratri tuo frater sine eiciam

festucam de oculo tuo ipse in oculo trabem non

vides Hypocrita eice primum trabem de ocu-

lo tuo et tunc perspicies ut educas festucam

de oculo fratris tui Non est enim arbor bona

que facit fructus malos neque arbor mala fa-

ciens fructum bonum Unaqueque enim arbor

de fructu suo cognoscitur neque enim de spinis

colligunt ficus neque de rubo vindemiant uvam

Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum

et malus homo de malo thesauro profert malum

Ex abundantia enim cordis os loquitur Quid autem

vocatis me domine domine et non facitis que dico

Omnis qui venit ad me et audit sermones meos

et facit eos ostendam vobis cui similis est Si-

milis est homini edificanti domum qui fodit in

altum et posuit fundamentum supra petram

Inundatione autem facta illisum est flumen do-

mui illi et non potuit eam movere fundata

enim erat supra petram Qui autem audit et non

facit similis est homini edificanti domum
suam super terram sine fundamento in quam
illisus est fluvius et continuo cecidit Et
facta est ruina domus illius magna
Cum autem implesset omnia verba sua
in aures plebis intravit Caphar
naum Centurionis autem cuiusdam servus
male habens erat moriturus qui illi erat
preciosus Et cum audisset de Jesu misit ad
eum seniores iudeorum rogans eum ut veniret
et salvaret servum eius At illi cum venissent
ad Jesum rogabant eum sollicite dicentes
ei quia dignus est ut hoc illi prestes Diligit
enim gentem nostram et synagogam ipse edificavit
nobis Jesus autem ibat cum illis Et cum iam
non longe esset a domo misit ad eum cen
turio amicos dicens Domine noli vexari
non enim sum dignus ut sub tectum meum
intres propter quod et meipsum non sum dignum
arbitratus ut venirem ad te sed dic verbo
et sanabitur puer meus Nam et ego homo

[illegible]

sum sub potestate constitutus habens sub me mili-
tes Et dico huic vade et vadit et alii
veni et venit et servo meo fac hoc et facit
Quo audito Jesus miratus est et conversus
sequentibus se turbis dixit Amen dico vobis
nec in Israel tantam fidem inveni Et reversi
qui missi fuerant domum invenerunt servum
qui languerat sanum Et factum est deinceps
ibat Jesus in civitatem que vocatur Naym
et ibant cum eo discipuli eius et turba co-
piosa Cum autem appropinquaret porte civitatis
ecce defunctus efferebatur filius unicus matris
sue Et hec vidua erat et turba civitatis multa
cum illa Quam cum vidisset dominus misericordia
motus super eam dixit illi Noli flere Et accessit
et tetigit loculum Hi autem qui portabant ste-
terunt Et ait Adolescens tibi dico surge
Et resedit qui erat mortuus et cepit
loqui Et dedit illum matri sue Accepit
autem omnes timor et magnificabant deum
dicentes Quia propheta magnus surrexit

[illegible]

[illegible] Et quia Deus visitavit plebem

suam Et exiit hic sermo in universam Judeam

de eo Et in omnem circa regionem Et nuntiaverunt

Joanni discipuli eius de omnibus his Et

convocavit duos de discipulis suis Joannes

Et misit ad Jesum dicens Tu es qui venturus

es an alium expectamus In ipsa autem hora mul-

tos curavit a languoribus suis Cum autem ve-

nissent ad eum viri dixerunt Joannes baptista

misit nos ad te dicens Tu es qui venturus es

an alium expectamus In ipsa autem hora multos

curavit a languoribus suis et plagis et spiritibus

malis Et cecis multis donavit visum Et respondens

dixit illis Euntes renuntiate Joanni que audistis

et vidistis Quia ceci vident claudi ambulant

leprosi mundantur surdi audiunt mortui resur-

gunt pauperes evangelizantur Et beatus est quicumque

non fuerit scandalizatus in me Et cum discessissent

nuntii Joannis cepit de Joanne dicere ad turbas

Quid existis in desertum videre arundinem vento

agitatam Sed quid existis videre hominem mollibus

vestimentis indutum Ecce qui in veste precio-

sunt et delicys in domibus regum sunt. Sed
quid existis videre prophetam. Utique dico vobis
et plusquam prophetam. Hic est de quo scriptum est
Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam
qui preparabit viam tuam ante te. Dico enim
vobis maior inter natos mulierum propheta Johanne
baptista nemo est. Qui autem minor est in re-
gno dei maior est illo. Et omnis populus audiens
et publicani iustificaverunt deum baptizati ba-
ptismo Johannis. Pharisei autem et legisperiti
consilium dei spreverunt in semetipsos non baptizati
ab eo. Ait autem dominus. Cui ergo similes
dicam homines generationis huius et cui similes sunt.
Similes sunt pueris sedentibus in foro et loqu-
entibus adinvicem et dicentibus: Cantavimus vo-
bis et non saltastis, lamentavimus et non plo-
rastis. Venit enim Johannes baptista neque man-
ducans panem neque bibens vinum et dicitis
demonium habet. Venit filius hominis mandu-
cans et bibens et dicitis: Ecce homo devora-
tor et bibens vinum, amicus publicanorum
et peccatorum. Et iustificata est sapientia ab omnibus

filio suo. Rogabat autem illum quidam de pha
riseis ut manducaret cum illo. Et ingressus
domum pharisei discubuit. Et ecce mulier que
erat in civitate peccatrix ut cognovit quod Jesus
accubuit in domo pharisei attulit alabastrum
unguenti. et stans retro secus pedes eius lacrimis
cepit rigare pedes eius et capillis capitis sui
tergebat et osculabatur pedes eius et unguento
ungebat. Videns autem phariseus qui vocaverat eum
ait intra se dicens Hic si esset propheta sciret utique
que et qualis est mulier que tangit eum quia
peccatrix est. Et respondens Jesus dixit ad illum
Simon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait
Magister dic. Duo debitores erant cuidam feneta
tori. unus debebat denarios quingentos et alius
quinquaginta non habentibus illis unde redderent
donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit
Respondens Simon dixit Estimo quia is cui plus
donavit. At ille dixit ei Recte iudicasti. Et
conversus ad mulierem dixit Simoni. Vides hanc
mulierem? Intravi in domum tuam aquam pedibus

mea ad pedes hec autem lacrimis rigavit
pedes meos et capillis suis tersit Osculum mihi
non dedisti hec autem ex quo intravit non cessavit
osculari pedes meos Oleo capud meum non
unxisti hec autem unguento unxit pedes meos
Propter quod dico tibi Remittuntur ei peccata multa
quoniam dilexit multum Cui autem minus dimittitur
minus diligit Dixit autem ad illam Remittuntur
tibi peccata Et ceperunt qui simul accumbebant
dicere intra se Quis est hic qui eciam peccata dimittit
Dixit autem ad mulierem Fides tua te salvam fecit
vade in pace

Et factum est deinceps et ipse iter faciebat
per civitates et castella predicans et
evangelizans regnum dei et duodecim cum illo
et mulieres aliquae que erant curatae a spiritibus
malignis et infirmitatibus Maria que vocatur mag-
dalene de qua septem demonia exierant et
Iohanna uxor Chuze procuratoris Herodis
et Susanna et aliae multae que ministrabant ei
de facultatibus suis Cum autem turba plurima
convenirent et de civitatibus properarent ad eum

Dixit per similitudinem. Exiit qui seminat seminare
semen suum. Et dum seminat aliud cecidit secus
viam, et conculcatum est, et volucres celi
comederunt illud. Et aliud cecidit supra petram, et
natum aruit quia non habebat humorem. Et aliud
cecidit inter spinas, et simul exorte spine suffocaverunt
illud. Et aliud cecidit in terram bonam, et ortum
fecit fructum multiplum centuplum. Hec dicens clamabat:
Qui habet aures audiendi, audiat. Interrogabant autem
eum discipuli eius que esset hec parabola. Quibus
ipse dixit: Vobis datum est nosse misterium regni
dei, ceteris autem in parabolis ut videntes non videant
et audientes non intelligant. Est autem hec parabola:
Semen est verbum dei. Qui autem secus viam, hi
sunt qui audiunt, deinde venit dyabolus et tollit
verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant.
Nam qui supra petram, qui cum audierint cum
gaudio suscipiunt verbum. Et hi radices non habent,
qui ad tempus credunt, et in tempore temptationis recedunt.
Quod autem in spinas cecidit, hi sunt qui audierunt,
et a sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus
vite euntes suffocantur et non referunt fructum.

Quod autem in terram bonam hi sunt qui in cor
de bono et optimo audientes verbum retinent
et fructum afferunt in patientia. Nemo autem
lucernam accendens operit eam vase aut subtus
lectum ponit, sed supra candelabrum ponit, ut
intrantes videant lumen. Non est enim occultum
quod non manifestetur, nec absconditum quod non
cognoscatur et in palam veniat. Videte ergo quomodo
audiatis. Qui enim habet dabitur illi et quicumque
non habet etiam quod putat se habere auferetur ab illo.
Venerunt autem ad illum mater et fratres eius et non
poterant adire eum prae turba. Et nuntiatum est illi
mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre.
Qui respondens dixit ad eos: mater mea et fratres
mei hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt.
Factum est autem in una dierum et ipse ascendit
in naviculam et discipuli eius et ait ad illos
Transfretemus trans stagnum. Et ascenderunt. Et
navigantibus illis obdormivit. Et descendit procella
venti in stagnum et complebantur et peri
clitabantur. Accedentes autem suscitaverunt eum dicentes
praeceptor perimus. At ille surgens increpavit ventum

et tempestatem aque et cessavit et facta est tranquil-

litas. Dixit autem illis: ubi est fides vestra? Qui ti-

mentes mirati sunt ad invicem dicentes: Quis

putas hic est quia et ventis et mari imperat

et obediunt ei? Et navigaverunt ad regionem Gera-

senorum que est contra Galileam. Et cum esset

egressus esset ad terram occurrit illi vir quidam qui

habebat demonium iam temporibus multis

et vestimento non induebatur neque in domo

manebat sed in monumentis. Is ut vidit Jesum

procidit ante illum et exclamans voce magna dixit:

Quid mihi et tibi est Jesu fili dei altissimi? Obsecro

te ne me torqueas. Precipiebat enim spiritui immundo

ut exiret ab homine. Multis enim temporibus arri-

piebat illum et vinciebatur catenis et compedibus

custoditus et ruptis vinculis agebatur a demonio

in deserta. Interrogavit autem illum Jesus dicens: Quod

tibi nomen est? At ille dixit: legio, quia intra-

verant demonia multa in eum. Et rogabant illum

ne imperaret illis ut in abyssum irent. Erat

autem ibi grex porcorum multorum pascentium

in monte et rogabant eum ut permitteret eis

illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo
daemonia ab homine et intraverunt in porcos
Et impetu abiit grex per praeceps in stagnum et suffo-
catus est. Quod ut viderunt factum qui pascebant
fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in villas
Exierunt autem videre quod factum est et venerunt
ad Iesum et invenerunt hominem sedentem a quo
daemonia exierant vestitum ac sana mente ad
pedes eius et timuerunt. Nuntiaverunt autem illis
et qui viderant quomodo sanus factus esset a legione
Et rogavit illum vir a quo daemonia exierant
ut cum eo esset. Dimisit autem eum Iesus dicens
Redi in domum tuam et narra quanta tibi
fecit Deus. Et abiit per universam civitatem prae-
dicans quanta illi fecisset Iesus. Factum est autem
cum redisset Iesus excepit illum turba. Erant
enim omnes expectantes eum. Et ecce venit
vir cui nomen Iairus et ipse princeps synagogae
erat et cecidit ad pedes Iesu rogans eum
ut intraret in domum eius quia unica filia erat
ei fere annorum duodecim et haec moriebatur
Et contigit dum iret a turbis comprimebatur

[illegible]

Et mulier quedam erat in fluxu sanguinis ab
annis duodecim. que in medicos erogauerat omnem
substantiam suam. nec ab ullo potuit curari. accessit
retro et tetigit fimbriam vestimenti eius et con-
festim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait Jesus
Quis est qui me tetigit. Negantibus autem omnibus
Dixit petrus et qui cum illo erant preceptor
turbe te comprimunt et affligunt. et dicis quis
me tetigit. Et dixit Jesus Tetigit me aliquis
Nam et ego noui virtutem de me exisse. Videns
autem mulier quia non latuit tremens venit et pro-
cidit ante pedes eius et ob quam causam tetigerit
eum indicauit coram omni populo. Et quemadmodum
confestim sanata est. At ipse dixit ei filia fides
tua te saluam fecit. vade in pace. Adhuc illo lo-
quente venit quidam ad principem synagoge dicens
ei quia mortua est filia tua. noli vexare illum
Jesus autem audito hoc verbo respondit patri puelle
Noli timere. Crede tantum et salua erit. Et cum
venisset domum. non permisit intrare secum quemquam
nisi petrum et jacobum et joannem et patrem
et matrem puelle. flebant autem omnes et plangebant

Octavum C

illam. At ille dixit: Nolite flere, non est mortua
puella, sed dormit. Et deridebant eum, scientes quod
mortua esset. Ipse autem tenens manum eius cla-
mavit dicens: puella, surge. Et iussit illi dari
manducare. Et stupuerunt parentes eius, quibus
praecepit ne alicui dicerent quod factum erat.
Convocatis autem Jesus duodecim apostolis
dedit illis virtutem et potestatem super omnia
daemonia. Et ut languores curarent. Et misit
illos praedicare regnum dei, et sanare infirmos.
Et ait ad illos: Nihil tuleritis in via, neque virgam,
neque peram, neque panem, neque pecuniam, neque
duas tunicas habeatis. Et in quamcumque domum
intraveritis, ibi manete, et inde ne exeatis. Et qui-
cumque non receperint vos, exeuntes de civitate illa
etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testi-
monium super illos. Egressi autem circuibant per
castella evangelizantes et curantes ubique. Audi-
vit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant
ab eo, et haesitabat eo quod diceretur a quibusdam
quia Joannes surrexit a mortuis, a quibusdam
vero quia Helias apparuit, ab aliis autem quia propheta
unus de antiquis surrexit. Et ait Herodes

Joannem ego decollavi. Quis autem est iste de
quo ego talia audio. Et querebat videre eum
Et reversi apostoli narraverunt illi quecumque fecerunt
Et assumptis illis secessit seorsum in locum de-
sertum qui est Bethsaide. Quod cum cognovissent
turbe secute sunt illum et excepit eos et loque-
batur illis de regno dei et eos qui cura indige-
bant sanabat. Dies autem ceperat declinare. Et
accedentes duodecim dixerunt illi Dimitte turbas ut eun-
tes in castella villasque que circa sunt
divertant et inveniant escas quia hic in loco
deserto sumus. Ait autem ad illos vos date illis
manducare. At illi dixerunt non sunt nobis plus
quam quinque panes et duo pisces nisi forte nos
eamus et emamus in omnem hanc turbam escas
Erant autem fere viri quinque milia. Ait autem ad discipulos
suos facite illos discumbere per convivia quinquage-
nos. Et ita fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes
Acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus
respexit in celum et benedixit illis et fregit
et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas.

Et manducaverunt omnes et saturati sunt Et sub
latum est quod superfuit illis fragmentorum cophi
ni duodecim Et factum est cum solus esset orans
erant cum illo et discipuli Et interrogavit illos dicens
Quem me dicunt esse turbe At illi responderunt et
dixerunt Johannem baptistam alii autem Heliam
alii vero quia unus propheta de prioribus surrexit
Dixit autem illis vos autem quem me esse dicitis
Respondens Simon Petrus dixit Christum dei At
ille increpans illos precepit ne cui dicerent hoc dicens
quia oportet filium hominis multa pati et reprobari
a senioribus et principibus sacerdotum et scribis et
occidi et tertia die resurgere Dicebat autem ad omnes
Si quis vult post me venire abneget semetipsum
et tollat crucem suam cotidie et sequatur me
Qui enim voluerit animam suam salvam facere perdet
illam nam qui perdiderit animam suam propter me sal
vam faciet illam Quid enim proficit homo si lu
cretur universum mundum se autem ipsum perdat et
detrimentum sui faciat Nam qui me erubuerit
et meos sermones hunc filius hominis erubescet
cum venerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dico autem vobis vere sunt aliqui hic stantes
qui non gustabunt mortem donec videant regnum
dei. Factum est autem post hec verba fere dies octo
et assumpsit Petrum et Jacobum et Joannem
et ascendit in montem ut oraret. Et factum est
dum oraret species vultus eius altera et vestitus
eius albus et refulgens. Et ecce duo viri loquebantur
cum illo. Erant autem Moyses et Helias
visi in maiestate et dicebant excessum eius quem
completurus erat in Hierusalem. Petrus vero et
qui cum illo erant gravati erant somno. Et evi-
gilantes viderunt maiestatem eius et duos viros
qui stabant cum illo. Et factum est cum discederent
ab illo ait Petrus ad Jesum preceptor bonum est
nos hic esse et faciamus tria tabernacula unum
tibi et unum Moysi et unum Helie nesciens quid diceret.
Hec autem illo loquente facta est nubes et obum-
bravit eos et timuerunt intrantibus illis in nubem.
Et vox facta est de nube dicens hic est filius meus
dilectus ipsum audite. Et dum fieret vox inventus
est Jesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt

in illis diebus quesivit ex his qui viderant

Factum est autem in sequenti die descendentibus

illis de monte occurrit illis turba multa. Et

ecce vir de turba exclamavit dicens Magister ob-

secro te respice in filium meum quia unicus est mihi

Et ecce spiritus apprehendit eum et subito clamat

et elidit et dissipat eum cum spuma et vix

discedit dilanians eum. Et rogavi discipulos tuos

ut eicerent illum et non potuerunt. Respondens autem

Jesus dixit O generatio infidelis et perversa usquequo

ero apud vos et patiar vos adduc huc filium

tuum. Et cum accederet elisit illum demonium

et dissipavit. Et increpavit Jesus spiritum im-

mundum et sanavit puerum et reddidit illum

patri eius. Stupebant autem omnes in magnitudine

dei. Omnibusque mirantibus in omnibus que fa-

ciebat dixit ad discipulos suos Ponite vos in cor-

dibus vestris sermones istos. Filius enim hominis

futurum est ut tradatur in manus hominum.

At illi ignorabant verbum istud et erat velatum

ante eos ut non sentirent illud et timebant

eum interrogare de hoc verbo. Intravit autem

cogitacio in eos quis eorum maior esset. At
Jesus videns cogitaciones cordis eorum apprehendens
puerum et statuit illum secus se et ait illis
Quicumque susceperit puerum istum in nomine
meo me recipit Et quicumque me receperit recipit
eum qui me misit. Nam qui minor est inter omnes
vos hic maior est. Respondens autem Johannes dixit
Preceptor vidimus quendam in nomine tuo eicientem
demonia et prohibuimus eum quia non sequitur nobiscum
Et ait ad illum Jesus Nolite prohibere qui enim non
est adversum vos pro vobis est. Factum est autem dum
complerentur dies assumpcionis eius et ipse faciem
suam firmavit ut iret in Jerusalem Et misit nuncios
ante conspectum suum et euntes intraverunt in civitatem
Samaritanorum ut pararent illi Et non receperunt
eum quia facies eius erat euntis Jerusalem Cum
vidissent autem discipuli eius Jacobus et Johannes dixerunt
Domine vis dicimus ut ignis descendat de celo et
consumat illos Et conversus increpavit illos dicens
Nescitis cuius spiritus estis Filius hominis non venit
animas perdere sed salvare Et abierunt in aliud
castellum Factum est autem ambulantibus illis

In via dixit quidam ad illum Sequar te quocumque ieris.
Dixit illi Jesus vulpes foveas habent et
volucres celi nidos filius autem hominis non habet
ubi caput suum reclinet. Ait autem ad alterum
Sequere me. Ille autem dixit Domine permitte
michi primum ire et sepelire patrem meum. Dixitque
ei Jesus Sine ut mortui sepeliant mortuos
suos. Tu autem vade et annuncia regnum
dei. Et ait alius Sequar te domine sed permitte
michi primum renunciare hiis que domi sunt.
Ait ad illum Jesus Nemo mittens manum suam
ad aratrum et aspiciens retro aptus est regno dei.
Post hec autem designavit dominus et
alios septuaginta duos et misit
illos binos ante faciem suam in omnem civitatem
et locum quo erat ipse venturus. Et dicebat
illis Messis quidem multa operarii autem pauci.
Rogate ergo dominum messis ut mittat operarios
in messem suam. Ite ecce ego mitto vos sicut
agnos inter lupos. Nolite portare sacculum
neque peram neque calciamenta. et neminem
per viam salutaveritis. In quamcumque domum

intraveritis primum dicite pax huic domui Et
si ibi fuerit filius pacis requiescet super illum
pax vestra · sin autem, ad vos revertetur In eadem
autem domo manete edentes et bibentes que
apud illos sunt dignus est enim operarius mercede
sua Nolite transire de domo in domum
Et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint
vos manducate que apponuntur vobis et curate
infirmos qui in illa sunt et dicite illis appropinquavit
in vos regnum dei In quamcumque autem civitatem
intraveritis et non susceperint vos exeuntes in
plateas eius dicite Etiam pulverem qui adhesit
nobis de civitate vestra extergimus in vos
Tamen hoc scitote quia appropinquavit regnum dei Dico
vobis quia Sodomis in illa die remissius
erit quam illi civitati Ve tibi Corozaim ve tibi Bethsaida
quia si in Tyro et Sidone facte fuissent
virtutes que facte sunt in vobis olim in cilicio
et cinere sedentes penitentiam agerent Verumtamen Tyro et Sidoni
remissius erit in iudicio quam vobis Et tu Capharnaum
usque ad celum exaltata usque ad
infernum demergeris Qui vos audit me

audit et qui vos spernit me spernit. Qui autem me spernit spernit eum qui misit
me. Reversi sunt autem septuaginta duo cum
gaudio dicentes Domine etiam demonia subiciuntur
nobis in nomine tuo. Et ait illis Videbam
sathanam sicut fulgur de celo cadentem.
Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes
et scorpiones et supra omnem virtutem inimici
et nihil vobis nocebit. Verumtamen in hoc nolite gaudere
quia spiritus vobis subiciuntur. Gaudete autem
quod nomina vestra scripta sunt in celis. In ipsa
hora exultavit in spiritu sancto et dixit Confiteor
tibi Domine pater celi et terre quia abscondisti hec
a sapientibus et prudentibus et revelasti ea par-
vulis. Etiam pater quia sic placuit ante te. Omnia
mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis
sit filius nisi pater et quis sit pater nisi filius
et cui voluerit filius revelare. Et conversus ad
discipulos suos dixit Beati oculi qui vident
que vos videtis. Dico enim vobis quod multi prophete
et reges voluerunt videre que vos videtis et non
viderunt et audire que auditis et non audi-
erunt. Et ecce quidam legisperitus surrexit

temptans illum et dicens Magister quid faciendo
vitam eternam possidebo. At ille dixit ad eum
In lege quid scriptum est? quomodo legis? Ille
respondens dixit: Diliges dominum deum tuum ex
toto corde tuo, et ex tota anima tua, et proximum
tuum sicut teipsum. Dixitque ille: Recte respondisti: hoc
fac et vives. Ille autem volens iustificare seipsum
dixit ad Iesum: Et quis est meus proximus?
Suscipiens autem Iesus dixit: Homo quidam de-
scendebat ab Hierusalem in Hiericho et incidit in latrones
qui etiam despoliaverunt eum, et plagis impositis
abierunt semivivo relicto. Accidit autem ut sacerdos
quidam descenderet eadem via, et viso illo preterivit.
Similiter et levita cum esset secus locum et vi-
deret eum pertransiit. Samaritanus autem quidam
iter faciens venit secus eum, et videns eum misericordia
motus est. Et appropians alligavit vulnera eius
infundens oleum et vinum. Et imponens illum in
iumentum suum duxit in stabulum, et curam eius
egit. Et altera die protulit duos denarios et de-
dit stabulario et ait: Curam illius habe, et quod-
cumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi.

Dominicam [illegible]

Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi
qui incidit in latrones At ille dixit Qui fecit misericordiam
in illum Et ait illi Jesus Vade et tu fac similiter
Factum est autem dum irent et ipse intravit in quoddam
castellum. et mulier quedam martha nomine excepit
illum in domum suam et huic erat soror nomine
maria Que etiam sedens secus pedes domini audiebat
verbum illius Martha autem satagebat circa fre-
quens ministerium Que stetit et ait Domine non
est tibi cure quod soror mea reliquit me solam mi-
nistrare Dic ergo illi ut me adiuvet Et respondens
dixit illi dominus Martha martha sollicita es
et turbaris erga plurima porro unum est necessarium
Maria optimam partem elegit que non auferetur ab ea

Et factum est cum esset in quodam
loco orans ut cessavit dixit unus
ex discipulis eius ad eum Domine doce nos orare
sicut docuit Johannes discipulos suos Et ait illis
Cum oratis dicite Pater sanctificetur nomen tuum
Adveniat regnum tuum panem nostrum quotidianum
Da nobis hodie Et dimitte nobis peccata nostra
siquidem et nos dimittimus debitoribus nostris
Et ne nos inducas in temptationem Et ait ad illos

Quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum
media nocte et dicet illi Amice commoda mihi tres
panes quia amicus meus venit de via ad me et
non habeo quod ponam ante illum et ille deintus
respondens dicat noli mihi molestus esse iam hostium
clausum est et pueri mei mecum sunt in cubili
non possum surgere et dare tibi Et ille si perseveraverit
pulsans dico vobis etsi non dabit illi surgens eo
quod amicus eius sit propter improbitatem tamen eius
surget et dabit illi quotquot habet necessarios Et dico
ego vobis petite et dabitur vobis querite et invenietis
pulsate et aperietur vobis Omnis enim qui petit ac-
cipit et qui querit invenit et pulsanti aperietur Quis
autem ex vobis patrem petit panem numquid lapi-
dem dabit illi aut piscem numquid pro pisce serpentem
dabit illi aut si petierit ovum numquid porriget illi
scorpionem Si ergo vos cum sitis mali nostis bona
data dare filiis vestris quanto magis pater vester celestis
de celo dabit spiritum bonum petentibus se Et erat
eiciens demonium et illud erat mutum et cum
eiecisset demonium locutus est mutus et admirate
sunt turbe Quidam autem ex eis dixerunt In

belzebub principe demoniorum eicit demonia
Et alii temptantes signum de celo querebant ab eo
Ipse autem ut vidit cogitaciones eorum dixit eis
Omne regnum in se divisum desolabitur et domus
supra domum cadet Si autem et Sathanas in se ipsum
divisus est quomodo stabit regnum eius Quia dicitis
in belzebub me eicere demonia Si autem ego in
belzebub eicio demonia filii vestri in quo eiciunt
Ideo ipsi iudices vestri erunt porro si in digito dei
eicio demonia profecto pervenit in vos regnum dei
Cum fortis armatus custodit atrium suum in
pace sunt ea que possidet Si autem forcior eo super-
veniens vicerit eum universa arma eius auferet
in quibus confidebat et spolia eius distribuet
Qui non est mecum contra me est et qui non colligit
mecum dispergit Cum immundus spiritus exierit de
homine ambulat per loca inaquosa querens requiem
et non inveniens dicit Revertar in domum meam
unde exivi Et cum venerit invenit eam scopis
mundatam Tunc vadit et assumit septem alios
spiritus secum nequiores se Et ingressi habitant ibi
Et fiunt novissima hominis illius peiora prioribus

extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi Beatus venter qui te
portavit et ubera que suxisti. At ille dixit Quin-
immo beati qui audiunt verbum dei et custodiunt illud.
Turbis autem concurrentibus cepit dicere Generatio hec
generatio nequam est. signum querit et signum non dabitur
ei nisi signum Jone. Nam sicut fuit Jonas signum
Ninivitis ita erit filius hominis generationi isti. Regina
austri surget in iudicio cum viris generationis huius et
condemnabit illos. quia venit a finibus terre audire
sapientiam Salomonis. Et ecce plus quam Salomon hic.
Viri Ninivite surgent in iudicio cum generatione hac
et condemnabunt illam. quia penitentiam egerunt in
predicatione Jone. Et ecce plus quam Jona hic. Nemo
lucernam accendit et in abscondito ponit neque sub
modio sed supra candelabrum. ut qui ingrediuntur
lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus.
Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum
lucidum erit. Si autem nequam fuerit etiam corpus
tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen quod in
te est tenebre sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum
fuerit non habens aliquam partem tenebrarum

erit lucidum totum Et sicut lucerna fulgoris illuminabit

te Et cum loqueretur rogavit illum quidam pha

riseus ut pranderet apud se Et ingressus

recubuit Phariseus autem cepit intra se reputans

dicere quare non baptizatus esset ante prandium

Et ait dominus ad illum Nunc vos pharisei quod de

foris est calicis et catini mundatis quod autem intus

est vestrum plenum est rapina et iniquitate Stulti

nonne qui fecit quod de foris est etiam id quod de intus

est fecit Verumtamen quod superest date elemosinam

et ecce omnia munda sunt vobis Sed ve vobis pha

riseis qui decimatis mentam et rutam et omne olus

et preteritis iudicium et caritatem dei Hec autem

oportuit facere et illa non omittere Ve vobis pha

riseis qui diligitis primas kathedras in synagogis

et salutationes in foro Ve vobis quia estis ut monu

menta que non parent et homines ambulantes

supra nesciunt Respondens autem quidam ex legisperitis

ait illi Magister hec dicens etiam contumeliam nobis

facis At ille ait Et vobis legisperitis ve quia

oneratis homines oneribus que portare non possunt

et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas Ve

Ve vobis qui edificatis monumenta prophetarum patres autem vestri occiderunt illos profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum. quoniam quidem ipsi eos occiderunt vos autem edificatis eorum sepulcra. Propterea et sapientia dei dixit Mittam ad illos prophetas et apostolos Et ex illis occident et persequentur. ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitucione mundi a generacione ista a sanguine abel usque ad sanguinem zacharie qui periit inter altare et edem Ita dico vobis requiretur ab hac generacione Ve vobis legisperitis qui tulistis clavem sciencie ipsi non introistis et eos qui introibant prohibuistis Cum autem hec ad illos diceret. ceperunt pharisei et legisperiti graviter insistere Et os eius opprimere de multis insidiantes ei et querentes aliquid capere de ore eius ut accusarent eum

[illegible]

Multis autem turbis circumstantibus ita ut se invicem conculcarent cepit dicere ad discipulos suos Attendite a fermento phariseorum quod est ypocrisis Nichil autem opertum est quod non reveletur. neque absconditum quod non sciatur

[illegible]

[illegible]

Quia que in tenebris dixistis in lumine dicentur

et quod in aurem locuti estis in cubiculis predicabitur

in tectis. Dico autem vobis amicis meis ne

terreamini ab his qui occidunt corpus et post hec

non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis

quem timeatis. Timete eum qui postquam occiderit

habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico vobis

hunc timete. Nonne quinque passeres veneunt

dipondio et unus ex illis non est in oblivione coram

deo. Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt.

Nolite ergo timere multis passeribus pluris estis vos.

Dico autem vobis omnis quicumque confessus fuerit

me coram hominibus et filius hominis confitebitur

illum coram angelis dei. Qui autem negaverit

me coram hominibus negabitur coram angelis dei.

Et omnis qui dicit verbum in filium hominis remittetur

illi. Ei autem qui in spiritum sanctum blasphemaverit

non remittetur. Cum autem inducent vos in sy-

nagogas et ad magistratus et potestates nolite solliciti

esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis.

Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quid

oporteat vos dicere. Ait autem ei quidam de turba

[illegible]

Mag[iste]r dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem

At ille dixit ei. Homo, quis me constituit iu

dicem aut divisorem super vos. Dixit que ad

illos. Videte et cavete ab omni avaricia, quia

non in abundancia cuiusquam vita eius est ex his

que possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens

Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit

et cogitabat intra se dicens. Quid faciam quia non

habeo quo congregem fructus meos. Et dixit

hoc faciam. Destruam horrea mea et maiora

faciam. et illuc congregabo omnia que nata sunt

mihi. et bona mea. et dicam anime mee. Anima

habes multa bona posita in annos plurimos

requiesce comede bibe epulare. Dixit autem illi deus

Stulte hac nocte animam tuam repetunt a te. Que

autem parasti cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat

et non est in deum dives. Dixit que ad discipulos

suos. Ideo dico vobis nolite solliciti esse anime

quid manducetis neque corpori quid induamini

Anima plus est quam esca et corpus plus quam vestimentum

Considerate corvos quia non seminant neque

neque metunt quibus non est cellarium neque
horreum et deus pascit illos Quanto magis
vos pluris estis illis Quis autem vestrum cogitando
potest adicere ad staturam suam cubitum unum
Si ergo neque quod minimum est potestis quid de ceteris
solliciti estis Considerate lilia quomodo crescunt non
laborant neque nent Dico autem vobis nec Salomon
in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis
Si autem fenum quod hodie est in agro et cras in
clibanum mittitur deus sic vestit quanto magis
vos pusille fidei Et vos nolite querere quid
manducetis aut quid bibatis et nolite in sublime
tolli hec autem omnia gentes mundi querunt
pater autem vester scit quoniam his indigetis verumtamen querite
primum regnum dei et iustitiam eius et hec omnia
adicientur vobis Nolite timere pusillus grex
quia complacuit patri vestro dare vobis regnum
Vendite que possidetis et date elemosinam facite
vobis sacculos qui non veterascunt thesaurum
non deficientem in celis quo fur non appropiat
neque tinea corrumpit Ubi enim thesaurus vester
est ibi et cor vestrum erit Sint lumbi vestri

[Sint lumbi vestri precincti] et lucerne ardentes in manibus vestris
et vos similes hominibus expectantibus dominum suum
quando revertatur a nuptiis ut cum venerit et pul-
saverit confestim aperiant ei. Beati servi illi
quos cum venerit dominus invenerit vigilantes. Amen
dico vobis quod precinget se et faciet illos discumbere
et transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda
vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit
beati sunt servi illi. Quos cum dominus ... Hoc autem
scitote: quia si sciret paterfamilias qua hora fur
veniret vigilaret utique et non sineret perfodi domum
suam. Et vos estote parati quia qua hora non
putatis filius hominis veniet. Ait autem ei Petrus
Domine ad nos dicis hanc parabolam an et ad
omnes. Dixit autem dominus Quis putas est fidelis
dispensator et prudens quem constituit dominus super
familiam suam ut det illis in tempore tritici
mensuram. Beatus ille servus quem cum venerit
dominus invenerit ita facientem. Vere dico vobis quoniam
supra omnia que possidet constituet illum. Et
si dixerit servus ille in corde suo: moram facit
dominus meus venire et ceperit percutere servos et

ancillas et edere et bibere et inebriari, veniet

dominus servi illius in die qua non sperat

et hora qua nescit, et dividet eum partemque

eius cum infidelibus ponet. Ille autem servus

qui cognovit voluntatem domini sui et non

se praeparavit et non fecit secundum voluntatem eius

vapulabit multis. Qui autem non cognovit et fecit

digna plagis vapulabit paucis. Omni autem cui

multum datum est multum quaeretur ab eo,

et cui commendaverunt multum plus petent ab eo.

Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi

ut accendatur? Baptismo autem habeo baptizari,

et quomodo coartor usque dum perficiatur. Putatis

quia pacem veni mittere in terram? Non dico vobis,

sed separationem. Erunt enim ex hoc quinque in domo

una divisi, tres in duos et duo in tres dividentur,

pater in filium et filius in patrem suum,

mater in filiam et filia in matrem, socrus in nurum

suam, et nurus in socrum suam. Dicebat autem

ad turbas: Cum videritis nubem orientem

ab occasu, statim dicitis: nimbus venit, et ita

fit. Et cum austrum flantem, dicitis quia aestus erit

et sic hypocrite faciem celi et terre nostis probare

hoc autem tempus quomodo non probatis. Quid autem

et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est.

Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem

in via da operam liberari ab illo. ne

forte trahat te ad iudicem. et iudex trahat

te exactori. et exactor mittat te in carcerem.

Dico tibi. non exies inde donec etiam novissimum

minutum reddas

Aderant autem quidam in ipso tempore

nunciantes illi de Galileis quorum

sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum

Et respondens dixit illis putatis quod hi Galilei

pre omnibus Galileis peccatores fuerint. quia talia

passi sunt. Non, dico vobis. sed nisi penitentiam

habueritis. omnes similiter peribitis. Sicut illi decem et

octo et super quos cecidit turris in Siloe et

occidit eos putatis quia et ipsi debitores fuerint

preter omnes homines habitantes in Ierusalem. Non, dico

vobis. Sed si non penitentiam habueritis omnes simul

peribitis. Dicebat autem et hanc similitudinem. Ar-

borem fici habebat quidam plantatam in vinea

Luce tredecimo

sua et venit querens fructum in illa et non

invenit. Dixit autem ad cultorem vinee: Ecce

anni tres sunt ex quo venio querens fructum in

ficulnea hac et non invenio. Succide ergo illam

ut quid etiam terram occupat. At ille respondens

dixit illi: Domine dimitte illam et hoc anno

usque dum fodiam circa illam et mittam

stercora. Et si quidem fecerit fructum; sin autem in

futurum succides eam. Erat autem docens in

synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier que

habebat spiritum infirmitatis annis decem et

octo et erat inclinata nec omnino poterat sursum

aspicere. Quam cum videret Jesus vocavit eam ad

se et ait illi: Mulier dimissa es ab infirmitate

tua. Et imposuit illi manus, et confestim erecta

est, et glorificabat deum. Respondens autem archi-

synagogus indignans quia sabbato curasset

Jesus dicebat turbe: Sex dies sunt in quibus

oportet operari. In his ergo venite et curamini

et non in die sabbati. Respondens autem ad illum

dominus dixit: Hypocrite unusquisque vestrum sab-

bato non solvit bovem suum aut asinum a

presepe a dum adaquare Hanc autem filiam
abrahe quam alligavit sathanas ecce decem
et octo annis non oportuit solvi a vinculo
isto die sabbati Et hec cum diceret erubescebant
omnes adversarii eius et omnis populus
gaudebat in universis que gloriose fiebant ab eo
Dicebat ergo Cui simile est regnum dei . et cui simile
estimabo illud Simile est grano sinapis quod
acceptum homo misit in ortum suum . et crevit et
factum est in arborem magnam . et volucres celi
requieverunt in ramis eius Et iterum dixit Cui
simile estimabo regnum dei Simile est fermento
quod acceptum mulier abscondit in farine sata
tria donec fermentaretur totum Et ibat per civitates
et castella docens et iter faciens in hierusalem Ait autem
illi quidam domine si pauci sunt qui salvantur
Ipse autem dixit ad illos Contendite intrare per
angustam portam . quia multi dico vobis querent
intrare et non poterunt Cum autem intraverit paterfamilias
et clauserit hostium . incipietis foris stare
et pulsare ad hostium dicentes domine aperi

nobis. Et respondens dicet vobis nescio vos unde

sitis. Discedite a me omnes operarii iniquitatis.

Ibi erit fletus et stridor dentium

cum videritis Abraham et Ysaac et Iacob et omnes

prophetas in regno dei, vos autem expelli foras. Et

venient ab oriente et occidente et aquilone et

austro et accumbent in regno dei. Et ecce sunt

novissimi qui erant primi et sunt primi qui

erant novissimi. In ipsa die accesserunt quidam

phariseorum dicentes illi: Exi et vade hinc

quia Herodes vult te occidere. Et ait illis: Ite et

dicite vulpi illi: Ecce eicio demonia et sanitates

perficio hodie et cras, et tercia die consummor. Verumtamen

oportet me hodie et cras et sequenti die ambulare, quia

non capit prophetam perire extra Ierusalem. Ierusalem Ierusalem

que occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur

ad te, quotiens volui congregare filios tuos

quemadmodum avis nidum suum sub pennis, et

noluisti. Ecce relinquetur vobis domus vestra

deserta. Dico autem vobis quia non videbitis me
donec veniat cum dicetis benedictus qui venit in nomine domini

Et factum est cum intraret Iesus in domum
cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare
panem et ipsi observabant illum. Et ecce homo quidam
hydropicus erat ante illum. Et respondens Iesus dixit
ad legisperitos et phariseos dicens Si licet sabbato
curare. At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanavit
eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit Cuius
vestrum asinus aut bos in puteum cadet et non continuo
extrahet illum die sabbati. Et non poterant ad hec respondere
illi. Dicebat autem et ad invitatos parabolam intendens
quomodo primos accubitus eligerent dicens ad illos Cum invitatus
fueris ad nuptias non discumbas in primo loco ne forte
honoratior te sit invitatus ab illo et veniens is qui
te et illum vocavit dicat tibi Da huic locum. et tunc
incipias cum rubore novissimum locum tenere. Sed cum
vocatus fueris vade recumbe in novissimo loco ut cum
venerit qui te invitavit dicat tibi Amice ascende superius
Tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus. Quia
omnis qui se exaltat humiliabitur. et qui se humiliat
exaltabitur. Dicebat autem et ei qui se invitaverat
Cum facis prandium aut cenam. noli vocare amicos

tuos neque fratres tuos . neque cognatos neque vicinos

neque divites ne forte et ipsi te reinvitent et fiat

tibi retributio Sed cum facis convivium voca pauperes

debiles claudos et cecos et beatus eris quia non

habent retribuere tibi Retribuetur enim tibi in resurrectione

iustorum Hec cum audisset quidam de simul discum-

bentibus dixit illi Beatus qui manducabit panem

in regno dei At ipse dixit ei Homo quidam

fecit cenam magnam et vocavit multos Et misit

servum suum hora cene dicere invitatis ut venirent

quia iam parata sunt omnia Et ceperunt simul omnes

excusare Primus dixit ei Villam emi et necesse

habeo exire et videre illam Rogo te habe me ex-

cusatum Et alter dixit Iuga boum emi quinque

et eo probare illa Rogo te habe me excusatum

Et alius dixit Uxorem duxi et ideo non possum

venire Et reversus servus nunciavit hec domino suo

Tunc iratus paterfamilias dixit servo suo Exi cito

in plateas et vicos civitatis et pauperes ac debi-

les et cecos et claudos introduc huc Et ait

servus Domine factum est ut imperasti et adhuc

locus est Et ait dominus servo Exi in vias et sepes

et compelle intrare ut impleatur domus mea

Dico autem vobis quia nemo virorum illorum

qui vocati sunt gustabit cenam meam. Ibant

autem turbe multe cum eo. Et conversus dixit ad

illos: Si quis venit ad me et non odit patrem

suum et matrem et uxorem et filios et fratres et so-

rores, adhuc autem et animam suam, non potest meus

esse discipulus. Et qui non baiulat crucem suam et

venit post me non potest meus esse discipulus. Quis

ex vobis volens turrim edificare non prius

sedens computat sumptus qui necessarii sunt si habeat

ad perficiendum, ne posteaquam posuerit fundamentum

et non potuerit perficere, omnes qui vident incipiant

illudere ei dicentes: Quia hic homo cepit edificare

et non potuit consummare. Aut quis rex iturus committere

bellum adversus alium regem non sedens prius cogitat

si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum vi-

ginti milibus venit ad se? Alioquin adhuc illo

longe agente legationem mittens rogat ea que pacis

sunt. Sic ergo omnis ex vobis qui non renunciat

omnibus que possidet non potest meus esse discipulus.

Dum medietas

Dominus est sol. Et aut sol evanuit in quo scandalum

neque in terram neque in precedentium vide ... fuit

multitudine. Cum hec autem audiendo audiat

Erant autem appropinquantes ei publicani

et peccatores ut audirent illum. Et mur-

murabant pharisei et scribe dicentes quia hic

peccatores recipit et manducat cum illis. Et ait

ad illos parabolam istam dicens. Quis ex vobis

homo qui habet centum oves et si perdiderit unam

ex illis nonne dimittit nonagintanovem in de-

serto et vadit ad illam que perierat donec inve-

niat eam. Et cum invenerit eam imponit in humeros

suos gaudens et veniens domum convocat ami-

cos et vicinos dicens illis Congratulamini

mihi quia inveni ovem meam que perierat. Dico

vobis quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore

penitentiam agente quam super nonagintanovem iustis

qui non indigent penitentia. Aut que mulier habens

dragmas decem si perdiderit dragmam unam nonne

accendit lucernam et evertit domum et querit diligenter

donec inveniat eam. Et cum invenerit convocat

144

Amicas et vicinas dicens Congratulamini michi quia
inveni dragmam quam perdideram Ita dico vobis
gaudium erit coram angelis dei super uno peccatore penitentiam
agente Ait autem Homo quidam habuit duos filios
et dixit adolescentior ex illis patri pater da michi por
tionem substantie que me contingit Et divisit illis substantiam
Et non post multos dies Congregatis omnibus adolescentior
filius peregre profectus est in regionem longinquam et ibi
dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose Et postquam
omnia consummasset facta est fames valida in regione
illa et ipse cepit egere Et abiit et adhesit uni civium
regionis illius Et misit illum in villam suam ut
pasceret porcos Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis
quas porci manducabant et nemo illi dabat
In se autem reversus dixit Quanti mercenarii in
domo patris mei abundant panibus ego autem hic
fame pereo Surgam et ibo ad patrem meum et dicam ei
pater peccavi in celum et coram te et iam non
sum dignus vocari filius tuus fac me sicut unum de
mercenariis tuis Et surgens venit ad patrem suum
Cum autem adhuc longe esset vidit illum pater ipsius
et misericordia motus est et accurrens cecidit super collum eius

et osculatus est eum. Dixitque ei filius pater peccavi
in celum et coram te iam non sum dignus vocari
filius tuus. Dixit autem pater ad servos suos Cito proferte
stolam primam et induite illum. et date anulum in
manum eius et calciamenta in pedes eius. Et adducite
vitulum saginatum et occidite et manducemus et epulemur
quia hic filius meus mortuus erat et revixit perierat
et inventus est. Et ceperunt epulari. Erat autem
filius eius senior in agro. Et cum veniret et appro-
pinquaret domui. audivit symphoniam et chorum et vo-
cavit unum de servis et interrogavit quid hec essent. Isque
dixit illi frater tuus venit. Et occidit pater tuus vitulum
saginatum quia salvum illum recepit. Indignatus est
autem et nolebat introire. Pater ergo illius egressus cepit
rogare illum. At ille respondens dixit patri suo Ecce tot
annis servio tibi. et numquam mandatum tuum preterivi. et numquam
dedisti michi hedum ut cum amicis meis epularer.

Sed postquam filius tuus hic qui devoravit substantiam
suam cum meretricibus venit. occidisti illi vitulum sagi-
natum. At ipse dixit illi fili tu semper mecum es. et
omnia mea tua sunt. Epulari autem et gaudere oportebat
quia frater tuus hic mortuus erat. et revixit perierat
et inventus est.

Dicebat autem ad discipulos suos Homo quidam
erat diues qui habebat villicum et hic dif-
famatus est apud illum, quasi dissipasset bona illius
Et vocauit illum et ait illi Quid hoc audio de te
Redde racionem villicacionis tue Iam enim non poteris villicare Ait
autem villicus intra se Quid faciam, quia dominus meus
aufert a me villicacionem Fodere non valeo mendicare eru-
besco Scio quid faciam ut cum amotus fuero a villi-
cacione recipiant me in domos suas Conuocatis itaque
singulis debitoribus domini sui Dicebat primo Quantum
debes domino meo At ille dixit Centum cados olei Dixit-
que illi Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta
Deinde alio dixit Tu vero quantum debes Qui ait Centum
choros tritici Ait illi Accipe litteras tuas et scribe octoginta
Et laudauit dominus villicum iniquitatis quia prudenter
fecisset quia filii huius seculi prudenciores filiis
lucis in generacione sua sunt Et ego vobis dico facite vobis
amicos de mammona iniquitatis ut cum defeceritis recipiant
vos in eterna tabernacula Qui fidelis est in minimo et in
maiori fidelis est et qui in modico iniquus est et in maiori
iniquus est Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis
quod verum est quis credet vobis Et si in alieno fideles
non fuistis quod vestrum est quis dabit vobis Nemo ser-
uus potest duobus dominis seruire Aut enim vnum odiet

& alterum diliget aut unum adherebit et alterum contempnet

Non potestis deo servire et mamone. Audiebant autem omnia

hec pharisei qui erant avari et deridebant illum. Et

ait illis vos estis qui iustificatis vos coram hominibus

deus autem novit corda vestra. Quia quod hominibus altum

est abhominatio est ante deum. Lex et prophete usque ad Iohannem

ex eo regnum dei evangelizatur et omnis in illud vim facit.

Facilius est autem celum et terram preterire quam de lege unum

apicem cadere. Omnis qui dimittit uxorem suam et alteram

ducit mechatur. Et qui dimissam a viro ducit mechatur.

Homo quidam erat dives qui induebatur purpura et

bisso et epulabatur cotidie splendide. Et erat quidam

mendicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuam eius

ulceribus plenus cupiens saturari de micis que cadebant

de mensa divitis et nemo illi dabat. Sed et canes veni-

ebant et lingebant ulcera eius. Factum est autem ut mo-

reretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum abrahe.

Mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno. Ele-

vans autem oculos suos cum esset in tormentis

vidit abraham a longe et lazarum in sinu eius et ipse

clamans dixit pater abraham miserere mei et mitte la-

zarum ut intingat extremum digiti sui in aquam ut refri-

geret linguam meam quia crucior in hac flamma. Et

dixit illi abraham fili recordare quia recepisti bona in vita

tua et lazarus similiter mala. Nunc autem hic consolatur

tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos et vos

chaos magnum firmatum est: ut hi qui volunt hinc transire

ad vos non possint neque inde huc transmeare. Et ait: Ro-

go ergo te pater ut mittas eum in domum patris mei.

Habeo enim quinque fratres ut testetur illis ne et ipsi veniant

in hunc locum tormentorum. Et ait illi Abraham: Habent

Moysen et prophetas: audiant illos. At ille dixit: Non pater

Abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitentiam

agent. Ait autem illi: Si Moysen et prophetas non audiunt

neque si quis ex mortuis resurrexerit credent.

Et ait ad discipulos suos: Impossibile est ut non

veniant scandala: ve autem illi per quem veniunt.

Utilius est illi si lapis molaris imponatur circa collum eius

et proiciatur in mare quam ut scandalizet unum de pusillis

istis. Attendite vobis. Si peccaverit in te frater tuus increpa illum et si

penitentiam egerit dimitte illi. Et si septies in die peccaverit

in te et septies in die conversus fuerit ad te dicens: Penitet

me, dimitte illi. Et dixerunt apostoli Domino: Adauge nobis

fidem. Dixit autem Dominus: Si habueritis fidem sicut granum sinapis

diceretis huic arbori moro: Eradicare et transplantare in

mare, et obediret vobis. Quis autem vestrum habens servum

arantem aut pascentem boves qui regresso de agro di-

cat illi: Statim transi et recumbe, et non dicat ei: Para quod

cenem et precinge te et ministra mihi donec manducem

a bibam et post hec tu manducabis et bibes Numquid
gratiam habet servo illi quia fecit que ei imperaverat Non
puto Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt
vobis dicite servi inutiles sumus quod debuimus
facere fecimus Et factum est dum iret in Ierusalem trans
ibat per mediam Samariam et Galileam Et cum ingre
deretur quoddam castellum occurrerunt ei decem viri le
prosi qui steterunt a longe et levaverunt vocem dicentes
Iesu preceptor miserere nostri Quos ut vidit dixit Ite
ostendite vos sacerdotibus Et factum est dum irent mun
dati sunt Unus autem ex illis ut vidit quia mundatus
est regressus est cum magna voce magnificans deum
Et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens et hic
erat Samaritanus Respondens autem Iesus dixit Nonne
decem mundati sunt et novem ubi sunt Non est inventus
qui rediret et daret gloriam deo nisi hic alienigena
Et ait illi Surge vade quia fides tua te salvum fecit Interrogatus
autem a phariseis quando venit regnum dei respondens eis dixit
Non venit regnum dei cum observatione neque dicent ecce
hic aut ecce illic Ecce enim regnum dei intra vos est
Et ait ad discipulos suos Venient dies quando desideretis vide
re unum diem filii hominis et non videbitis Et dicent vobis
Ecce hic ecce illic Nolite ire neque sectemini Nam sicut
fulgur coruscans sub celo in ea que sub celo sunt fulget
ita erit filius hominis in die sua Primum autem oportet

[illegible]

illum multa pati et reprobari a generatione hac.
Et sicut factum est in diebus Noe ita erit et
in diebus filii hominis. Edebant et bibebant uxores
ducebant et dabantur ad nuptias usque in diem
qua intravit Noe in arcam et venit diluvium
et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus Loth.
Edebant et bibebant emebant
et vendebant plantabant et edificabant. Qua die
autem exiit Loth a Sodomis pluit ignem et
sulphur de celo et omnes perdidit. Secundum hec erit qua
die filius hominis revelabitur. In illa hora qui
fuerit in tecto et vasa eius in domo ne descendat
tollere illa. Et qui in agro similiter non redeat retro.
Memores estote uxoris Loth. Quicumque quesierit
animam suam salvam facere perdet eam. Et quicumque
perdiderit illam vivificabit eam. Dico vobis in
illa nocte erunt duo in lecto uno unus assumetur
et alter relinquetur. Due erunt molentes in unum
una assumetur et altera relinquetur. Duo in agro
unus assumetur et alter relinquetur. Respondentes
dicunt illi. Ubi domine. Qui dixit illis. Ubicumque
fuerit corpus illuc congregabuntur et aquile.

Dicebat autem et parabolam ad illos
quoniam oportet semper orare et non deficere dicens

Dominica decima

Iudex quidam erat in quadam civitate qui
deum non timebat et hominem non reverebatur.
Vidua autem quaedam erat in civitate illa et ve
niebat ad eum dicens vindica me de adversario
meo. Et nolebat per multum tempus. Post haec autem
dixit intra se: Et si deum non timeo nec hominem revere
or, tamen quia molesta est mihi haec vidua vindicabo illam
ne in novissimo veniens sugillet me. Ait autem
dominus: Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem
non faciet vindictam electorum suorum clamanti
um ad se die ac nocte et patientiam habebit in
illis? Dico autem vobis quia cito faciet vindictam
illorum. Verumtamen filius hominis veniens putas in
veniet fidem in terra? Dixit autem et ad quosdam
qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur
ceteros parabolam istam: Duo homines ascen
derunt in templum ut orarent, unus pharisaeus
et alter publicanus. Pharisaeus stans haec apud se
orabat: Deus gratias ago tibi quia non sum sicut
ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic
publicanus. Ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium
quae possideo. Et publicanus a longe stans nole
bat nec oculos ad caelum levare sed percutiebat pectus
suum dicens: Deus propitius esto mihi peccatori.

Dico vobis descendit hic iustificatus in domum suam
ab illo. Quia omnis qui se exaltat humiliabitur
et qui se humiliat exaltabitur. Afferebant autem
ad illum et infantes ut eos tangeret. Quod cum
viderent discipuli sui increpabant illos. Iesus autem
convocans illos dixit. Sinite pueros venire ad me
et nolite vetare eos. Talium est enim regnum dei. Amen
dico vobis. Quicumque non acceperit regnum dei sicut
puer non intrabit in illud. Et interrogavit eum quidam
princeps dicens. Magister bone quid faciens vitam eternam
possidebo. Dixit autem ei Iesus. Quid me dicis bonum
nemo bonus nisi solus deus. Mandata nosti. Non
occides non mechaberis non furtum facies non falsum
testimonium dices. Honora patrem tuum et matrem. Qui
Qui ait. Hec omnia custodivi a iuventute mea. Quo
audito Iesus ait ei. Adhuc unum tibi deest. Omnia que-
cumque habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum
in celo. Et veni sequere me. His ille auditis contristatus
est quia dives erat valde. Videns autem Iesus illum tri-
stem factum dixit. Quam difficile qui pecunias habent
in regnum dei intrabunt. Facilius est enim camelum per foramen
acus transire quam divitem intrare in regnum dei. Et dixerunt
qui audiebant. Et quis potest salvus fieri. Ait illis. Que impossibilia
sunt apud homines possibilia sunt apud deum. Ait autem
Petrus. Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te.

[illegible]

Qui dixit eis Amen dico vobis nemo est qui relinquit
domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios
propter regnum dei et non recipiat multo plura in hoc tempore
et in seculo futuro vitam eternam Assumpsit autem Ihesus
duodecim et ait illis Ecce ascendimus Iherusalem
et consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas
de filio hominis Tradetur enim gentibus et illudetur
et flagellabitur et conspuetur postquam flagellaverint
occident eum et die tertia resurget Et ipsi nihil horum
intellexerunt Et erat verbum istud absconditum ab eis
et non intelligebant que dicebantur Factum est autem
cum appropinquaret Iericho Cecus quidam sedebat secus
viam mendicans Et cum audiret turbam pretereuntem
interrogabat quid hoc esset Dixerunt autem ei quod Ihesus
nazarenus transiret Et clamavit dicens Ihesu fili David
miserere mei Et qui preibant increpabant eum ut taceret
Ipse vero multo magis clamabat fili David miserere mei
Stans autem Ihesus iussit illum adduci ad se Et cum appropinquasset
interrogavit illum dicens Quid tibi vis faciam
At ille dixit Domine ut videam Et Ihesus dixit ei
Respice fides tua te salvum fecit Et confestim vidit
et sequebatur illum magnificans deum Et omnis plebs
ut vidit dedit laudem deo

Et ingressus perambulabat Iericho Et
ecce vir nomine Zacheus et hic princeps
[illegible]

[illegible]

publicanorum erat et ipse dives. Et querebat videre
Iesum quis esset et non poterat pre turba quia sta-
tura pusillus erat. Et precurrens ascendit in arbo-
rem sicomorum ut videret eum quia inde erat transiturus
Et cum venisset ad locum suspiciens Iesus vidit illum
et dixit ad illum Zachee festinans descende quia
hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit
et excepit illum gaudens. Et cum viderent omnes mur-
murabant dicentes quod ad hominem peccatorem divertisset
Stans autem zacheus dixit ad Iesum Ecce dimidium bo-
norum meorum domine do pauperibus et si quid aliquem de-
fraudavi reddo quadruplum. Ait Iesus ad eum quia
hodie salus domui huic facta est eo quod et ipse filius
sit abrahe. Venit enim filius hominis querere et salvum
facere quod perierat. Hec illis audientibus adiciens dixit
parabolam eo quod esset prope hierusalem et quia existima-
rent quod confestim regnum dei manifestaretur. Dixit ergo
Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam
accipere sibi regnum et reverti. Vocatis autem decem servis
suis dedit eis decem mnas et ait ad illos Negociamini
dum venio. Cives autem eius oderant eum et miserunt
legationem post illum dicentes nolumus hunc regnare
super nos. Et factum est ut rediret accepto regno et
iussit vocari servos quibus dedit pecuniam ut sciret
quantum quisque negociatus esset. Venit autem primus dicens

Decem mnas

Domine mna tua decem mnas acquisivit. Et ait illi:
Euge bone serve quia in modico fuisti fidelis, eris
potestatem habens super decem civitates. Et alter venit dicens:
Domine mna tua fecit quinque mnas. Et huic ait:
Et tu esto super quinque civitates. Et alter venit dicens:
Domine ecce mna tua quam habui repositam in sudario;
timui enim te quia homo austerus es, tollis quod non
posuisti et metis quod non seminasti. Dicit ei: De ore
tuo te iudico serve nequam. Sciebas quod ego homo
austerus sum, tollens quod non posui et metens quod non
seminavi; et quare non dedisti pecuniam meam ad
mensam, et ego veniens cum usuris utique exegissem
illud. Et astantibus dixit: Auferte ab illo mnam et
date illi qui decem mnas habet. Et dixerunt ei: Domine
habet decem mnas. Dico autem vobis quia omni habenti
dabitur et abundabit; ab eo autem qui non habet et quod
habet auferetur ab eo. Verumtamen inimicos meos illos qui noluerunt
me regnare super se adducite huc et interficite ante
me. Et his dictis praecedebat ascendens Hierusalem. Et
factum est cum appropinquasset ad Bethphage et Betha-
niam ad montem qui vocatur Oliveti, misit duos
discipulos suos dicens: Ite in castellum quod contra vos
est, in quod introeuntes invenietis pullum asine
alligatum, cui nemo umquam hominum sedit. Solvite
illum et adducite. Et si quis vos interrogaverit

quare solvitis sic dicetis ei Quia dominus operam
eius desiderat Abierunt autem qui missi fuerant
et invenerunt sicut dixit illis stantem pullum Sol-
ventibus autem illis pullum dixerunt domini eius ad
illos Quid solvitis pullum At illi dixerunt Quia
dominus eum necessarium habet Et duxerunt illum ad Iesum
Et iactantes vestimenta sua supra pullum imposuerunt Iesum
Eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via
Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliveti
ceperunt omnes turbe descendentium gaudentes laudare
deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus
dicentes benedictus qui venit rex in nomine domini pax
in celo et gloria in excelsis Et quidam phariseorum de
turbis dixerunt ad illum Magister increpa discipulos tuos
Quibus ipse ait Dico vobis quia si hii tacuerint
lapides clamabunt Et ut appropinquavit videns civitatem
flevit super illam dicens Quia si cognovisses et tu
Et quidem in hac die tua que ad pacem tibi Nunc autem
abscondita sunt ab oculis tuis Quia venient dies in
te et circumdabunt te inimici tui vallo et circumdabunt
te et coangustabunt te undique et ad terram prosternent te
Et filios tuos qui in te sunt Et non relinquent in te
lapidem super lapidem eo quod non cognoveris tempus
visitationis tue Et ingressus in templum cepit eicere
vendentes et ementes dicens illis Scriptum est

Quia domus mea domus orationis est vos autem
fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens
quotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribe
et principes plebis querebant illum perdere et non inveni-
bant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus
erat audiens illum.

Et factum est in una dierum docente illo
populum in templo et evangelizante con-
venerunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus
et aiunt dicentes ad illum Dic nobis in qua potestate
hec facis aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem.
Respondens autem Jesus dixit ad illos Interrogabo vos
et ego unum verbum. Respondete mihi. baptismus Johannis
de celo erat an ex hominibus. At illi cogitabant inter
se dicentes Quia si dixerimus de celo dicet Quare
ergo non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus
plebs universa lapidabit nos. Certi sunt enim Johannem
prophetam esse. Et responderunt se nescire unde esset. Et
Jesus ait illis Neque ego dico vobis in qua potestate
hec facio. Cepit autem dicere ad plebem parabolam hanc
Homo quidam plantavit vineam et locavit eam
colonis et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore
misit ad cultores servum ut de fructu vinee da-
rent illi. Qui cesum dimiserunt eum inanem
Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque

cedentes et afficientes contumelia dimiserunt in-
anem. Et addidit tertium mittere qui et illum vul-
nerantes eiecerunt. Dixit autem dominus vinee
Quid faciam mittam filium meum dilectum. fors-
itan cum hunc viderint verebuntur. Quem cum vidissent
coloni cogitaverunt inter se dicentes Hic est heres. Oc-
cidamus illum ut nostra fiat hereditas. Et eiectum
illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis
dominus vinee. veniet et perdet colonos istos et dabit vineam
aliis. Quo audito dixerunt illi absit. Ille autem aspiciens
eos ait. Quid est ergo hoc quod scriptum est lapidem quem
reprobaverunt edificantes hic factus est in caput anguli.
Omnis qui ceciderit super illum lapidem conquassabitur
super quem autem ceciderit comminuet illum. Et querebant
principes sacerdotum et scribe mittere in illum manus
illa hora et timuerunt populum. Cognoverunt enim
quod ad ipsos dixerit similitudinem hanc. Et observantes
miserunt insidiatores qui se iustos simularent ut ca-
perent eum in sermone et traderent illum principatui
et potestati presidis. Et interrogaverunt eum dicentes magister scimus
quia recte dicis et doces et non accipis personam sed viam
dei in veritate doces. Licet nobis tributum dare cesari
an non. Considerans autem dolum illorum dixit ad eos
Quid me temptatis. Ostendite mihi denarium. Cuius
habet imaginem et inscriptionem. Respondentes dixerunt

Cesaris Et ait illis Reddite ergo que sunt Cesaris
Cesari et que sunt dei deo Et non potuerunt verbum
eius reprehendere coram plebe. et mirati in responso eius
tacuerunt Accesserunt autem quidam Saduceorum qui ne
gant esse resurrectionem et interrogaverunt eum dicentes
Magister Moyses scripsit nobis si frater alicuius mortuus
fuerit habens uxorem et hic sine liberis fuerit ut accipiat
eam frater eius uxorem et suscitet semen fratri suo Se
ptem ergo fratres erant et primus accepit uxorem et mor
tuus est sine filiis Et sequens accepit illam similiter et
omnes septem et non reliquerunt semen et mortui sunt
Novissime omnium mortua est et mulier In resurrectione
ergo cuius eorum erit uxor Siquidem septem habuerunt
eam uxorem Et ait illis Jesus Filii huius seculi nu
bunt et traduntur ad nuptias Illi vero qui digni
habebuntur seculo illo et resurrectione ex mortuis neque
nubent neque ducent uxores neque ultra mori poterunt
Equales enim angelis sunt et filii sunt dei cum sint
filii resurrectionis Quia vero resurgant mortui et
Moyses ostendit secus rubum sicut dicit dominum deum abraham
et deum ysaac et deum iacob Deus autem non est mor
tuorum sed vivorum Omnes enim vivunt ei Respondentes
autem quidam scribarum dixerunt ei Magister bene dixi
sti Et amplius non audebant eum quicquam inter
rogare Dixit autem ad illos Quomodo dicunt xpm filium

ipse david . et ipse david dicit in libro psalmorum [illegible]
Dixit dominus domino meo sede a dextris meis donec
ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum
David ergo dominum illum vocat . et quomodo filius eius est
Audiente autem omni populo dixit discipulis suis Attendite [illegible]
a scribis qui volunt ambulare in stolis et amant [illegible]
salutationes in foro et primas cathedras in synagogis
et primos discubitus in conviviis Qui devorant
domos viduarum . simulantes longam orationem
hii accipient dampnationem maiorem [illegible]
Respiciens autem vidit eos qui mittebant
munera sua in gazophilacium divites
Vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem
era minuta duo Et dixit vere dico vobis quia
vidua hec pauper plus quam omnes misit Nam omnes [illegible]
hii ex abundanti sibi miserunt in munera dei hec
autem ex eo quod deest illi omnem victum suum quem [illegible]
habuit misit Et quibusdam dicentibus de templo
quod bonis lapidibus et donis ornatum esset dixit [illegible]
Hec que videtis venient dies in quibus non relinquetur [illegible]
lapis super lapidem qui non destruatur Interroga-
verunt autem illum dicentes preceptor quando hec erunt [illegible]
et quod signum cum fieri incipient Qui dixit videte [illegible]
ne seducamini . multi enim venient in nomine meo [illegible]
dicentes quia ego sum . et tempus appropinquavit

[illegible]

Vigesimoprimo

Nolite ire post eos. Cum autem audieritis prelia
et seditiones nolite terreri. Oportet primum hec fieri sed nondum
statim finis. Tunc dicebat illis. Surget gens
contra gentem et regnum adversus regnum et terremotus
magni erunt per loca et pestilencie et fames terroresque
de celo et signa magna erunt. Sed ante
hec omnia inicient vobis manus suas et per-
sequentur tradentes in synagogas et custodias
trahentes ad reges et presides propter nomen meum.
Continget autem vobis in testimonium. Ponite ergo
in cordibus vestris non premeditari quemadmodum
respondeatis. Ego enim dabo vobis os et sapientiam
cui non poterunt resistere et contradicere omnes ad-
versarii vestri. Trademini autem a parentibus et
fratribus et cognatis et amicis et morte affi-
cient ex vobis. Et eritis odio omnibus hominibus
propter nomen meum. Et capillus de capite vestro
non peribit. In paciencia vestra possidebitis animas
vestras. Cum autem videritis circumdari ab exercitu
Iherusalem. tunc scitote quia appropinquavit desolacio eius.
Tunc qui in Iudea sunt fugiant ad montes
et qui in medio eius discedant et qui in
regionibus non intrent in eam. quia dies ultionis
hi sunt, ut impleantur omnia que scripta sunt

Ve autem pregnantibus et nutrientibus in illis diebus
Erit enim pressura magna super terram et ira popu-
lo huic Et cadent in ore gladii et captivi ducentur
in omnes gentes Et Jerusalem calcabitur a gentibus
donec impleantur tempora nationum Et erunt
signa in sole et luna et stellis et in terris pressura
gentium pre confusione sonitus maris et fluctuum
arescentibus hominibus pre timore et expectatione
que supervenient universo orbi Nam virtutes celorum
movebuntur Et tunc videbunt filium hominis ve-
nientem in nube cum potestate magna et maiestate
His autem fieri incipientibus respicite et levate capita
vestra quoniam appropinquat redemptio vestra Et dixit illis
similitudinem Videte ficulneam et omnes arbores
cum producunt iam ex se fructum scitis quoniam prope
est estas Ita et vos cum videritis hec fieri scitote
quoniam prope est regnum dei Amen dico vobis quia non
preteribit generatio hec donec omnia fiant Celum et terra
transibunt verba autem mea non transibunt Attendite
autem vobis ne forte graventur corda vestra in cra-
pula et ebrietate et curis huius vite et superveniat
in vos repentina dies illa Tamquam laqueus super-
veniet enim in omnes qui sedent super faciem omnis
terre Vigilate itaque omni tempore orantes ut digni
habeamini fugere ista omnia que futura sunt

Vicesimum secundum

Et stare ante filium hominis. Erat autem diebus

docens in templo, noctibus vero exiens morabatur

in monte qui vocatur Oliveti. Et omnis populus

manicabat ad eum in templo audire eum.

Appropinquabat autem dies festus azimorum

qui dicitur pascha. Et querebant principes

sacerdotum, et scribe quomodo eum interficerent:

timebant vero plebem. Intravit autem Sathanas

in Judam, qui cognominabatur Scarioth, unum

de duodecim. Et abiit et locutus est cum principibus

sacerdotum et magistratibus quemadmodum

illum traderet eis. Et gavisi sunt, et pacti

sunt pecuniam illi dare. Et spopondit. Et que-

rebat opportunitatem, ut traderet illum sine turbis.

Venit autem dies azimorum in qua necesse erat

occidi pascha. Et misit Petrum et Iohannem dicens:

Euntes parate nobis pascha ut manducemus.

At illi dixerunt: Ubi vis paremus? Et dixit

ad eos: Ecce introeuntibus vobis in civitatem

occurret vobis homo quidam amphoram aque

portans: sequimini eum in domum in quam

intrat, et dicetis patrifamilias domus: Dicit tibi

magister: Ubi est diversorium, ubi pascha cum dis-

cipulis meis manducem? Et ipse ostendet vobis cenaculum

magnum stratum, et ibi parate. Euntes autem invenerunt

sicut dixit illis, et paraverunt pascha. Et cum facta

esset hora discubuit et duodecim apostoli cum eo
Et ait illis desiderio desideraui hoc pascha man-
ducare vobiscum antequam patiar. Dico enim vobis
quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur
in regno dei. Et accepto calice gratias egit et dixit
Accipite et diuidite inter vos. Dico enim vobis quod non
bibam de generatione vitis donec regnum dei veniat
Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens
Hoc est corpus meum quod pro vobis datur. hoc
facite in meam commemorationem. Similiter et calicem
postquam cenauit dicens. Hic est calix nouum testamentum
in sanguine meo qui pro vobis fundetur. Verumtamen
ecce manus tradentis me mecum est in mensa
Et quidem filius hominis secundum quod diffinitum est vadit
Verumtamen ve homini illi per quem tradetur. Et ipsi ce-
perunt querere inter se quis esset ex eis qui hoc
facturus esset. Facta est autem et contentio inter eos
quis eorum videretur esse maior. Dixit autem eis
Reges gentium dominantur eorum. et qui
potestatem habent super eos benefici vocantur. Vos autem
non sic. Sed qui maior est in vobis fiat sicut minor
et qui precessor est sicut ministrator. Nam quis maior
est qui recumbit an qui ministrat. Nonne qui
recumbit. Ego autem in medio vestrum sum sicut qui
ministrat. Vos autem estis qui permansistis mecum
in temptationibus meis. Et ego dispono vobis

Sicut disposuit mihi pater meus regnum, ut edatis

et bibatis super mensam meam in regno meo

et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus

Israel. Ait autem dominus: Simon, Simon, ecce Sathanas

expetivit vos ut cribraret sicut triticum. Ego autem

rogavi pro te, ut non deficiat fides tua. Et tu

aliquando conversus confirma fratres tuos. Qui

dixit ei: Domine, tecum paratus sum et in carcerem

et in mortem ire. Et ille dixit: Dico tibi Petre, non

cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse

me. Et dixit eis: Quando misi vos sine sacculo

et pera et calciamentis, numquid aliquid defuit vobis?

At illi dixerunt: nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc

qui habet sacculum tollat similiter et peram, et qui non

habet vendat tunicam suam et emat gladium.

Dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est

oportet impleri in me: Et cum iniquis deputatus est.

Etenim ea que sunt de me finem habent. At illi

dixerunt: Domine, ecce duo gladii hic. At ille dixit

eis: Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem

in montem Olivarum. Secuti sunt autem illum

et discipuli. Et cum pervenisset ad locum, dixit

illis: Orate ne intretis in temptationem. Et ipse

avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis, et

positis genibus orabat dicens: Pater, si vis, transfer

calicem istum a me. Verumtamen non mea voluntas

ſed tua fiat Apparuit autem illi angelus de celo
confortans eum Et factus in agonia prolixius
orabat Et factus est ſudor eius ſicut gutte ſanguinis
decurrentis in terram Et cum ſurrexiſſet ab oratione
et veniſſet ad diſcipulos ſuos invenit eos dormientes
pre triſticia Et ait illis Quid dormitis ſurgite orate
ne intretis in temptacionem Adhuc eo loquente ecce tur-
ba Et qui vocabatur Judas unus de duodecim ante-
cedebat eos et appropinquavit Jeſu ut oſcularetur eum
Jeſus autem dixit illi Juda oſculo filium hominis tradis
Videntes autem hii qui circa ipſum erant quod futurum erat
dixerunt ei domine ſi percutimus in gladio Et percuſſit
unus ex illis ſervum principis ſacerdotum et amputavit
auriculam eius dextram Reſpondens autem Jeſus ait ſi-
nite uſque huc Et cum tetigiſſet auriculam eius
ſanavit eum Dixit autem Jeſus ad eos qui venerant
ad ſe principes ſacerdotum et magiſtratus templi et ſe-
niores Quaſi ad latronem exiſtis cum gladiis
et fuſtibus Cum quotidie vobiſcum fuerim in
templo non extendiſtis manus in me Sed hec eſt
hora veſtra et poteſtas tenebrarum Comprehendentes
autem eum duxerunt ad domum principis ſacer-
dotum Petrus vero ſequebatur eum a longe Accenſo
autem igne in medio atrii circumſedentibus illis erat
Petrus in medio eorum Quem cum vidiſſet ancilla
quedam ſedentem ad lumen et eum fuiſſet intuita

Dixit Et hic cum illo erat At ille negavit eum

dicens Mulier non novi illum Et post pusillum

alius videns eum dixit Et tu de illis es Petrus

vero ait O homo non sum Et intervallo facto quasi

hore unius alius quidam affirmabat dicens Vere

et hic cum illo erat nam et galileus est Et

ait petrus Homo nescio quod dicis Et continuo

adhuc illo loquente cantavit gallus Et conversus

dominus respexit petrum Et recordatus est petrus

verbi domini sicut dixerat quia priusquam gallus can-

tet ter me negabis Et egressus foras petrus

flevit amare Et viri qui tenebant illum illude-

bant ei cedentes Et velaverunt eum et percutiebant

faciem eius et interrogabant eum dicentes Prophetiza

Christe quis est qui te percussit Et alia multa blasphemantes

dicebant in eum Et ut factus est dies conve-

nerunt seniores plebis et principes sacerdotum et

scribe et duxerunt illum in concilium suum dicentes

Si tu es Christus dic nobis Et ait illis Si vobis

dixero non credetis mihi Si autem et interrogavero

non respondebitis mihi neque dimittetis Ex hoc autem

erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei

Dixerunt autem omnes Tu ergo es filius dei Qui ait

Vos dicitis quia ego sum At illi dixerunt Quid

adhuc desideramus testimonium Ipsi enim audi-

vimus de ore eius

Et surgens omnis multitudo eorum
duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt
autem illum accusare dicentes. Hunc invenimus
subvertentem gentem nostram et prohibentem tributa
dari. Cesari. et dicentem se christum regem esse.
Pilatus autem interrogavit eum dicens. Tu es rex
iudeorum. At ille respondens ait. Tu dicis. Ait autem
pilatus ad principes sacerdotum et turbas. Nihil
invenio cause in hoc homine. At illi invalescebant
dicentes. Commovet populum docens per universam
iudeam incipiens a galilea usque huc. Pilatus
autem audiens galileam interrogavit si homo gali-
leus esset. Et ut cognovit quod de herodis potestate
esset remisit eum ad herodem qui et ipse hierosolimis
erat illis diebus. Herodes autem viso iesu
gavisus est valde. Erat enim cupiens ex multo
tempore videre eum. eo quod audierat multa de eo et spe-
rabat signum aliquod videre ab eo fieri. Interroga-
bat autem eum multis sermonibus. At ipse nihil
illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum
et scribe constanter accusantes eum. Sprevit
autem illum herodes cum exercitu suo et illusit
indutum veste alba et remisit ad pilatum.
Et facti sunt amici herodes et pilatus in
ipsa die. Nam antea inimici erant ad invicem.
Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum

a magistratibus et plebe [illegible] ad illos obli-
[illegible] [illegible] hanc [illegible] qui [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nulla
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible]
eum [illegible] [illegible] [illegible] nam [illegible]
[illegible] ad illum . et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad Dominicus
[illegible] [illegible] [illegible] Dominic[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] . et Dominic[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] Dominic[illegible] [illegible] At ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ille [illegible] [illegible] [illegible] ad illos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illum et Dominicum At ille [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] de [illegible] et [illegible]

illi autem portare post Jesum. Sequebatur
autem illum multa turba populi et mulierum
que plangebant et lamentabantur eum
Conversus autem ad illas Jesus dixit filie Jerusalem
nolite flere super me sed super vos ipsas flete et
super filios vestros. Quoniam ecce venient dies in quibus
dicent Beate steriles et ventres qui non genu-
erunt et ubera que non lactaverunt. Tunc
incipient dicere montibus: cadite super nos et colli-
bus operite nos. Quia si in viridi ligno hec
faciunt in arido quid fiet. Ducebantur autem
et alii duo nequam cum eo ut interficerentur
Et postquam venerunt in locum qui vocatur calvarie
ibi crucifixerunt eum et latrones unum a dextris
alterum a sinistris. Jesus autem dicebat pater
dimitte illis non enim sciunt quid faciunt Di-
videntes vero vestimenta eius miserunt sortes. Et
stabat populus expectans et deridebant eum prin-
cipes cum eis dicentes. Alios salvos fecit. se sal-
vum faciat. si hic est Christus dei electus. Illudebant
autem ei et milites accedentes et acetum offerentes
ei dicentes. Si tu es rex Judeorum salvum te fac.
Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris
grecis et latinis et hebraicis hic est rex Judeorum
Unus autem de hiis qui pendebant latronibus
blasphemabat eum dicens. Si tu es Christus

[illegible]

Salvum fac temetipsum et nos. Respondens autem alter
increpabat eum dicens: Neque tu times Deum
quia in eadem damnatione es? Et nos quidem
iuste, nam digna factis recipimus; hic vero nihil
mali gessit. Et dicebat ad Iesum: Domine, me-
mento mei cum veneris in regnum tuum. Et di-
xit illi Iesus: Amen dico tibi, hodie mecum
eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta
et tenebrae factae sunt in universa terra usque
in horam nonam. Et obscuratus est sol. Et
velum templi scissum est medium. Et cla-
mans voce magna Iesus ait: Pater, in manus
tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens
expiravit. Videns autem centurio quod factum
fuerat, glorificavit Deum dicens: Vere hic homo iustus
erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant
ad spectaculum istud et videbant quae fiebant,
percutientes pectora sua revertebantur. Stabant
autem omnes noti eius a longe, et mulieres quae
secutae eum erant a Galilaea, haec videntes.
Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir
bonus et iustus. Hic non consenserat consilio et
actibus eorum, ab Arimathia civitate Iudaeae, qui
expectabat et ipse regnum Dei. Hic accessit ad
Pilatum et petiit corpus Iesu. Et depositum
involvit in sindone, et posuit eum in mo-
numento exciso in quo nondum quisquam positus

[illegible]

Luce

fuerat. Et dies erat parasceues et sabbatum illu-
cescebat. Subsecute sunt mulieres que cum eo ve-
nerant de galilea viderunt monumentum et quem-
admodum positum fuerat corpus eius. et reuer-
se parauerunt aromata et unguenta et sabbato quidem
siluerunt secundum mandatum
v Una autem sabbati valde diluculo venerunt
ad monumentum portantes que parauerant
aromata et inuenerunt lapidem reuolutum a mo-
numento. et ingresse non inuenerunt corpus domini Iesu
Et factum est dum mente consternate essent de isto
Ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti
Cum timerent autem et declinarent vultum in terram
dixerunt ad illas Quid queritis viventem cum
mortuis non est hic sed surrexit. Recordamini
qualiter locutus est vobis cum adhuc in galilea
esset dicens Quia oportet filium hominis tradi in
manus hominum peccatorum et crucifigi et tertia die
resurgere Et recordate sunt verborum eius et regresse
a monumento nunciauerunt hec omnia illis undecim
et ceteris omnibus. Erat autem maria magdalene
et iohanna et maria iacobi et cetere que cum eis
erant que dicebant ad apostolos hec. Et visa sunt
ante illos sicut deliramentum verba ista et non
crediderunt illis Petrus autem surgens cucurrit
ad monumentum et procumbens vidit linthiamina
sola posita et abiit secum mirans quod factum fuerat

[illegible]

Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum
quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalem
nomine Emaus. Et ipsi loquebantur ad invicem
de his omnibus que acciderant. Et factum est dum
fabularentur et secum quererent et ipse Iesus
appropinquans ibat cum illis. Oculi autem illorum
tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos
Qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem
ambulantes et estis tristes. Et respondens unus
cui nomen Cleophas dixit ei. Tu solus peregrinus
es in Ierusalem et non cognovisti que facta
sunt in illa his diebus. Quibus ille dixit Que.
Et dixerunt De Iesu Nazareno qui fuit vir
propheta potens in opere et sermone coram deo
et omni populo. Et quomodo eum tradiderunt summi
sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis
et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia
ipse esset redempturus Israel. Et nunc super hec omnia
tertia dies est hodie quod hec facta sunt. Sed et
mulieres quedam ex nostris terruerunt nos que ante
lucem fuerunt ad monumentum et non invento
corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem
angelorum vidisse qui dicunt eum vivere.
Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum
et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non
invenerunt. Et ipse dixit ad eos O stulti et tardi
corde ad credendum in omnibus que locuti sunt prophete

[illegible interlinear gloss]

Nonne hec oportuit pati christum et ita intrare
in gloriam suam Et incipiens a Moyse
et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus
scripturis que de ipso erant Et appropinquaverunt
castello quo ibant et ipse se finxit longius ire
Et coegerunt illum dicentes Mane nobiscum
quoniam advesperascit et inclinata est iam dies Et
intravit cum illis Et factum est dum recumberet
cum eis accepit panem et benedixit et fregit et
porrigebat illis Et aperti sunt oculi eorum
et cognoverunt eum Et ipse evanuit ex oculis
eorum Et dixerunt ad invicem Nonne cor nostrum
ardens erat in nobis dum loqueretur in via et
aperiret nobis scripturas Et surgentes eadem hora
regressi sunt in Jerusalem et invenerunt congregatos undecim
et eos qui cum illis erant dicentes quod surrexit
dominus vere et apparuit Simoni Et ipsi narrabant
que gesta erant in via et quomodo cognoverunt eum
in fractione panis Dum autem hec loquuntur
stetit Jesus in medio eorum et dixit pax vobis
Ego sum nolite timere Conturbati vero et exterriti
existimabant se spiritum videre Et dixit eis Quid
turbati estis et cogitationes ascendunt in corda
vestra Videte manus meas et pedes quia ego ipse
sum palpate et videte quia spiritus carnem et ossa

non habet sicut me videtis habere. Et cum hec
dixisset ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem
illis non credentibus et mirantibus pre gaudio
dixit: Habetis hic aliquid quod manducetur?
At illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum
mellis. Et cum manducasset coram eis sumens
reliquias dedit eis. Et dixit ad eos: Hec sunt
verba que locutus sum ad vos cum adhuc essem
vobiscum quoniam necesse est impleri omnia que scripta
sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de
me. Tunc aperuit illis sensum ut intelligerent
scripturas et dixit eis: Quoniam sic scriptum est et sic
oportebat Christum pati et resurgere a mortuis tercia
die et predicari in nomine eius penitentiam et remissionem
peccatorum in omnes gentes incipientibus ab Iherusalem.
Vos autem testes estis horum. Et ego mitto pro-
missum patris mei in vos; vos autem sedete in civitate
quousque induamini virtute ex alto. Eduxit autem
eos foras in Bethaniam et elevatis manibus
suis benedixit eis. Et factum est dum benediceret
illis recessit ab eis et ferebatur in celum. Et
ipsi adorantes regressi sunt in Iherusalem cum gaudio
magno et erant semper in templo laudantes
et benedicentes deum. Amen.

37

Incipit prologus in evangelium Johannis

Hic est Johannes

evangelista

Unus ex discipulis domini

Qui virgo a deo electus est

a deo electus est Iohannes [quem de]
nuptiis volentem nubere vocavit deus

Cui virginitatis in hoc duplex testimonium
datur in ewangelio Et a pre ceteris
dilectus a deo dicitur Et huic matrem
suam pendens in cruce commendavit deus
ut virginem virgo servaret Denique
manifestans in ewangelio quod erat ipse
incorruptibilis verbi opus inchoans solus
verbum carnem factum esse nec lumen
a tenebris comprehensum fuisse testatur
primum signum ponens quod in nuptiis
fecit dominus ostendens quod ipse erat

in legendis demonstrant quia deus mirabilis
tamen sit. Desiderantium imperitorum vitium deleat
et veteribus mutatis nova omnia sunt.
A quo et instrumentum apparuit. Hic autem
evangelium scripsit in Asia. Postea quam in pathmos
insula apocalypsim scripserat, ut cui in
principio canonis incorruptibile principium
prenotatur in genesi, ei etiam incorruptibilis
finis per virginem in apocalypsi redderetur
dicente Christo: Ego sum alpha et o. Et hic
est Iohannes qui sciens supervenisse diem
recessus sui, convocatis discipulis suis
in Epheso per multa signorum experimenta
promens Christum, descendens in defossum
sepulture sue locum facta oratione positus
est ad patres suos, tam extraneus a morte
doloris quam a corruptione carnis invenitur.

[illegible]

Aeternus [illegible] Iam post omnes evangelistas scripsit

et hec virgini delegatum [illegible]

vel proprium temporis [illegible] vel le

[illegible] a nobis [illegible] singula

non exprimitur ut [illegible] allata

a [illegible] fructus [illegible] ma

s. qui deus paratus est revelare veritatem fidelibus eum [illegible]

[illegible] doctrina [illegible]

In principio erat verbum

[illegible]

A notandum est quod Johannes cessit [illegible] ingressus e historia evangelicam quibus Moyses genesis mundi exorsus est. [illegible] ut ostendat orbis conditi et redempti simile et idem esse initium.

Prima expositio augustini In principio erat

id est in patre qui est principium non solum creaturarum [illegible] erat verbum id est filius dei vel verbum divinum

[illegible]

[illegible]

In principio [illegible]

Expo[sitio] basilij et hylarij.
Ita q[uod] p[ri]n[cipiu]m accipiat[ur] p[ro] p[ri]ncipio duracio[n]is
Et hic sensus e[st] v[er]bum sc[ilicet] divinu[m] erat in
p[ri]ncipio .i. ante o[mn]ia sic q[uod] caret p[ri]ncipio
duracionis: q[uasi] d[icat] quodcu[m]q[ue] p[ri]n[cipiu]m dura-
cionis accipiatur sive rei temporalis
quod e[st] tempus: sive evi[ter]nar[um] q[uo]d e[st]
evum: sive tocius mundi sive ymaginarie
magnitudinis extensum p[er] multa secula
In illo p[ri]ncipio iam erat v[er]bum: quod
aut[em] est ante duracionis quodcu[m]q[ue] p[ri]n[cipiu]m
est et[er]num: Et ita v[er]bum e[st] et[er]num. Et p[er]
hoc destruit heresim Ebionitarum.
Et p[ro]bat[ur] [illegible] contra [illegible]
[illegible]
[illegible] antiqua [illegible]
[illegible] a principio.

Secunda expo[sitio] In principio erat verbum

[illegible]

a Crisostomo in quarta omelia super hunc librum ait. Dicit [illegible]
in [illegible] nomine a [illegible] et [illegible] sunt omnia et [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

Erat

[illegible]

Tercia exposicio In principio erat verbum

[illegible]

[illegible]

Secunda propositio Et verbum erat apud deum

filius apud patrem ut distinctus ab eo personaliter [illegible] genitus tamquam [illegible] a quo procedit [illegible]

[illegible]

Et verbum [illegible] Erat apud deum [illegible] Erat [illegible]

[illegible]

[illegible]

Inquantum autem apud

[illegible]

Tria pro Et deus erat verbum

[illegible]

Quia cum dictum est quod lux apud patrem dicit distinctionem ubi a patre posset credi quod verbum erat apud deum sed quod distinctio in natura et essentia: sed distinguitur in persona. hoc excludens dicit quod verbum erat deus scilicet non separatus a patre per diversitatem nature quia dicitur verbum quod erat in sinu apud deum patrem: habet in se divinitatem sive naturam divinam

Emitte [illegible]

[illegible]

erat hic (red marginal note)

[illegible]

verbum hic (red marginal note)

[illegible]

Itaque non intelligas aliud verbum esse quod erat in principio et aliud quod erat deus sed hoc idem verbum quod erat deus erat in principio apud deum.

quod erat deus

Quarta pars: Hoc erat in principio ~~apud~~ apud deum

scilicet per equalitatem et essentie exemplaritatem ac personalem distinctionem

[illegible]

[illegible]

In principio sunt in mensura sine ipse et hoc est ... principium ... hoc erat in principio apud deum ... [illegible]

[illegible]

Omnia pro posita

Omnia per ipsum facta sunt

[illegible]

per quam sunt singula que subsistunt. Sic omnem intelligentiam in scho[illegible]

[illegible]

Omne per verbum [illegible]

[illegible]

Sexta propositio

Et sine ipso factum est nihil

[illegible]

Septima propositio

Quod factum est in ipso vita erat

In qua ... exposicionem augustini et bede ... Gregorii ...

Sensus propositionis est iste. Quod factum est, id est, in re adextra creatum, in ipso scilicet verbo sive ratione esse quod habuit in verbo: vita erat scilicet ab eterno. quia quod factum est in re adextra, preerat in verbo per ideam, que est idem quod essentia divina et vita. per quam habuit esse ideale: que idea ut est essentia divina ut ipsa immutabilis, vel est obiectum cognitum habent tale esse ... et extrinsece ... ipsa cognitione dei que est realiter vita: Et pro ... creature nobilius esse ... habent in deo quam in se ipsis. ... quia ... creature ... in verbo quam ... quam ... et vivunt in deo. esse vitale. ... creature a deo ... sicut artificiata ab artifice

[illegible]

Vita

nova

prop

positio

Et vita erat lux hominum

[illegible]

scilicet eos illuminans et cognoscere faciens nobiliori modo quam bruta cognoscerent: In quantum homo per rationem sibi a Deo datam attingit ad cognitionem altiorem quam habeant alia animalia. Et subdit modum

Inquit respondet tacite quod dixerat superius quod omnia erat vita cum factibilia: Et in Verbo est vita et lux: quod videtur scilicet quod sit lux omnium factibilium sicut est vita. Respondet quod non omnium est lux sed hominum solum et ratio quia sicut lux corporalis est prima et vis activa omnium formarum corporalium et principium omnis vivificationis corporalis: Ita lux spiritualis est hominum prima via vite de tenebris erroris eum illuminans et viam ad invisibilia demonstrans. Et erat vita omnium. Erat lux hominum eum hominum nam sibi in veritate presidens vivificat: ut immittens oculis hominum radios sui fulgoris sustinere posset: Ante incarnationem "enim" non erat lux erat nisi et etiam angelorum sed non hominum qui non poterant solem in sua natura intueri. Ideo sol iustitie nube humanitatis indutus se nobis manifestavit et illuminat sic factus lux hominum. quem Simeon videns solem sub nube dixit Luc. ii. Nunc dimittis etc.: propheta Isaias exortum est in tenebris lumen rectis corde. scilicet per fidem

Crisostomus. Quia evangelista intendit ea hic enarrare quae tradenda nobis erant de Verbo solum quae ad salutem hominum ordinantur et ideo magis suam intentionem refert ad homines quam ad angelos

hominum

[illegible]

Et lux in tenebris lucet

[illegible]

[illegible]

Omnia per ipsum

[illegible]

Et tenebre eam non comprehenderunt

[illegible]

Fuit homo missus a deo cui

[illegible]

nomen erat Joannes. Hic

[illegible]

venit in testimonium ut testimo

[illegible]

nium perhiberet de lumine

[illegible]

ut omnes crederent per eum

[illegible]

Lux vera . naturalis et intellectibilis
non per preparationem sed per essentiam
[illegible]

Et quia apud homines dignior est phebeus et
credibilior videtur ille qui phibet testimonium
quam ille pro quo phibetur sed hec removens

Non erat ille lux sed ut testimonium perhiberet de lumine

Erat lux vera que illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum

Et ne aliquis putaret defectum esse
cognitionis divinorum ex absentia vere
lucis ideo removens hoc dicit In mundo
erat. Non sicut locatum in loco neque
sicut pars in toto . sed sicut causa efficiens
dans et conservans esse omni creature
. q. d. lux [illegible] tamen et lux vera
sed erat presens ad illuminandum
et ita efficax ad opera illuminationem

In mundo erat et mundus

per ipsum factus est et mundus

[illegible glosses]

eum non cognovit · In
propria venit · et sui eum
non receperunt · Quotquot
autem receperunt eum dedit
eis potestatem filios dei fieri
hiis qui credunt in nomine
eius · Qui non ex sanguinibus
neque ex voluntate carnis neque
ex voluntate viri · sed ex deo
nati sunt · Et verbum
caro factum est · et habitavit in nobis

[illegible]

[illegible]

i. excellentiam eius creaturas excedentem vel quod sibi dederunt quasi exponendo concordatam gloriam denotando eius singularitatem.

i. cognovimus ex patris testimonio, per miracula, per vocem lapsam de celo; per ea que facta sunt in passione, resurrectione, ascensione, [illegible] missione

quia ipsius solius est gloria Isa. 42. gloriam meam non dabo alteri. I. Thi. 1. Soli deo honor et gloria

Et vidimus gloriam eius gloriam

[illegible]

i. talem qualis decet unigenitum natum a patre procedentem.

gloriam quasi unigeniti a patre

q. d. talis est eius gloria quod est plenus gratia et veritate quia ipse in ipso fuit gratia divina, veritas increata per unionem: Et quia ipse habuit naturam quam quis deus cognoscit naturam visionis: Et quia ipse implevit omnes figuras et promissiones legis mosaice et non decebat in enigmatibus et figuris. nec [illegible] verum hominis per veritatem omnibus apparuit et [illegible] la laude [illegible]

tam [illegible] gratie unionis quam gratie habitualis

[illegible]

plenum gratie et veritatis

[illegible]

Ioannes testimonium

[illegible]

Ioannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens hic erat quem dixi qui post me venturus est ante me factus est quia prior me erat Et de plenitudine eius nos omnes accepimus et gratiam pro gratia: quia lex per moysen data est Gratia et veritas per Jesum christum facta est Deum nemo vidit umquam unigenitus filius qui est in sinu patris ipse enarravit Et hoc est testimonium iohannis

[illegible]

Alter quando miserunt iudei ab hierusalem

[illegible]

sacerdotes et levitas ad eum ut interro

[illegible]

garent eum Tu quis es Et confessus

[illegible]

est et non negavit Et confessus est

[illegible]

quia non sum ego cristus Et interro

Crediderunt enim eum esse heliam propter similem abstinentiam et gloriam et vitam solitariam et liberam viciorum correctionem

[illegible]

gaverunt eum Quid ergo helias

[illegible]

Es tu. Et dixit non sum. Propheta es tu. Et respondit non. Dixerunt ergo ei. Quis es ut responsum demus his qui miserunt nos. Quid dicis de teipso. Ait Ego vox clamantis in deserto. Dirigite viam domini sicut dixit Esaias propheta. Et qui missi fuerant erant ex phariseis. Et interrogaverunt eum et dixerunt ei. Quid ergo baptizas si tu non es christus neque helias neque propheta. Respondit eis Johannes dicens Ego baptizo in aqua medius autem vestrum

q. d. Non sum helias in persona vel personaliter licet sim helias in spiritu et virtute. Quia in multis assimilatur helie. Sicut helias futurus erat Christo iudici, ita Johannes precursor erat redemptoris. Item ambo in deserto. iii Reg. 19. Marci 1. Ambo lumbos pro veste mortificantes. Ambo regem insania tollerat. 3 Reg. 19. et Math. 14. Ille Jordanem diuisit tangens pallio suo iiii Reg. 2. hic ad lavacrum et ad baptismum hominis [illegible]. Item Johannes in Christo et helias vestiti [illegible] in transfiguratione Math. xvii

Querebant autem non ut scirent sed ut impedirent quia eum videbant multitudinem populi ad Johannem trahere et novum ritum baptizandi

Tantum pharisei et legis periti sapientes [illegible] Invidebant sibi et quia posse [illegible] nabant impedire baptismum eius

Crisostomus. Exclamat O dementia O elatio, O intemperancia inertis fugaris missi esse docendi ab eo quis esset, et unde esset. Non leges imponebant

stetit quem vos nescitis. Ipse est

qui post me venturus est qui ante

me factus est · cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calciamenti

Hec in bethania facta sunt trans iordanem

ubi erat Joannes baptizans

Altera

die vidit Joannes Jesum venientem ad se

et ait Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata

mundi. hic est de quo dixi post me venit

vir qui ante me factus est quia prior me erat

Et ego nesciebam eum. Sed ut manifestetur

in israel propterea veni ego in aqua baptizans

Et testimonium perhibuit Joannes

Dicens Quia vidi spiritum descendentem

quasi columbam de caelo et mansit super [eum]

[Et ego nesciebam eum, sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: Super quem videris spiritum descendentem et manentem super eum, hic] est qui baptizat in spiritu sancto

Et ego vidi et testimonium perhibui quia hic

est filius dei. Altera autem die iterum

stabat Joannes et ex discipulis eius duo.

Et respiciens Jesum ambulantem dicit Ecce

Agnus dei. Et audierunt eum duo discipuli

loquentem et secuti sunt Jesum. Conversus

autem Jesus et videns eos sequentes se dicit

eis Quid queritis? Qui dixerunt ei Rabbi

quod dicitur interpretatum Magister ubi habitas?

Dicit eis venite et videte. Venerunt et vi-

derunt ubi maneret et apud eum

Et ego nesciebam eum sed

qui misit me baptizare in aqua

ille mihi dixit super quem videris

spiritum descendentem et manentem

super eum hic est qui baptizat

Et apud eum manserunt die illo

hora autem erat quasi decima

Erat autem andreas frater simonis

petri unus ex duobus qui audierant

a joanne et secuti fuerant eum

Invenit hic primum fratrem suum Si-
monem Et dicit ei Invenimus Messiam
quod est interpretatum christus Et adduxit
eum ad ihesum Intuitus autem eum
Ihesus dixit Tu es Simon filius
Iohanna Tu vocaberis cephas quod
interpretatur petrus In crastinum voluit
exire in Galileam et invenit philippum
Et dicit ei ihesus Sequere me Erat
autem philippus a bethsaida civitate andree
et petri Invenit philippus nathanael
et dicit ei Quem scripsit Moyses in
lege et prophete invenimus ihesum filium
Ioseph a nazareth Et dixit ei nathanael

A nazareth potest aliquid boni esse

Dixit ei philippus Veni et vide. Vidit

Jesus nathanael venientem ad se et

dicit de eo Ecce vere israhelita in

quo dolus non est. Dicit ei nathanael

Unde me nosti. Respondit Jesus et dixit ei

Priusquam te philippus vocaret cum esses sub

ficu vidi te. Respondit ei nathanael et ait

Rabbi tu es filius dei. Tu es rex israhel

Respondit Jesus et dixit ei. Quia dixi tibi

vidi te sub ficu credis, maius his videbis

Et dicit ei Amen amen dico vobis

videbitis celum apertum et angelos dei

ascendentes et descendentes supra filium hominis

C 2 Johannis

Et tercia die nupcie facte

sunt in chana galilee

Et erat mater iesu ibi. Vocatus est

autem et iesus et discipuli eius ad nu-

ptias. Et deficiente vino dicit mater

iesu ad eum vinum non habent. Et

dicit ei iesus. Quid michi et tibi est

mulier. Nondum venit hora mea. Di-

cit mater eius ministris. Quodcumque

dixerit vobis facite. Erant autem ibi la-

pidee ydrie sex posite secundum purificationem

iudeorum capientes singule metretas

binas vel ternas. Dicit eis iesus implete

ydrias aqua. Et impleverunt eas usque

ad summum. Et dicit eis iesus haurite

vel dispensatori vel ordinatori tocius convivii

mus et ferte archetriclino Et tulerunt
Ut autem gustavit archetriclinus aquam
vinum factum et non sciebat unde esset
ministri autem sciebant qui hauserant aquam
Vocat sponsum archetriclinus Et dicit ei
Omnis homo primum bonum vinum ponit
Et cum inebriati fuerint tunc id quod de
terius est Tu autem servasti bonum vinum
usque adhuc Hoc fecit initium signorum Iesus
in chana Galilee Et manifestavit gloriam
suam et crediderunt in eum discipuli eius
Post hoc descendit Capharnaum ipse et mater
eius et fratres eius et discipuli eius et ibi
manserunt non multis diebus Et prope
erat pascha Iudeorum Et ascendit Iesus
Hierosolimam et invenit in templo vendentes

oues et boues et columbas et nummularios

Et cum fecisset quasi flagellum

de funiculis omnes eiecit de templo oues

et boues et nummulariorum effudit es

et mensas subuertit Et his qui columbas

vendebant dixit Auferte ista hinc et nolite

facere domum patris mei domum negociationis

Recordati sunt vero discipuli eius quia scriptum

est Zelus domus tue comedit me

Responderunt ergo iudei et dixerunt ei

Quod signum ostendis nobis quia hec facis

Respondit Ihesus et dixit eis Soluite templum hoc

et in tribus diebus excitabo illud Dixerunt

ergo iudei Quadraginta et sex annis edificatum

est templum hoc Et tu in tribus

diebus excitabis illud Ille autem dicebat

[illegible]

Tangit circa potestatem correctio: quia non vult vobis sed facto corrumpit

Fugerunt eum vel ipse passionem vel terrorem: quia forte boves non pressit flagello sed terruit: quia quadam claritate diuina radiabant a facie eius. quibus illi boves territi non valentes ei resistere: fugerunt a conspectu eius

Nota vendentes columbas levinus tractat quia columbas in templo venumferre non sic inhonestabat templum sicut boves vel oves: quia facie bant stabulum de templo.

Math. quoque xxi quando secundario eos expulit dominus eos increpans dixit Nolite domum patris mei facere speluncam latronum. et hoc ideo quia non resipuerat a peto

Quia non est ensis fecit iudei voluerunt eum totaliter absorberi per mortem illatam

[illegible]

quibus non solum absurde sed impie dictum videbatur: Nam tante religionis templum iudeis solum iniuriosum erat Tam operosam fabricam intra triduum excitare. dictum absurdum videbatur

[illegible]

De templo corporis sui. Cum ergo re-
surrexisset a mortuis recordati sunt
discipuli eius quia hoc dicebat. Et cre-
diderunt scripture et sermoni quem dixit
Jesus. Cum autem esset Jerosolimis in pascha
in festo multi crediderunt in nomine eius
videntes signa eius que faciebat. Ipse autem
Jesus non credebat semetipsum eis. eo quod
ipse nosset omnes. et quia opus ei non erat
ut quis testimonium perhiberet de homine.
Ipse enim sciebat quid esset in homine.
Erat autem homo ex phariseis Nicodemus
nomine. princeps iudeorum. Hic venit
ad Jesum nocte et dixit ei. Rabbi scimus
quia a deo venisti magister. Nemo enim potest
hec signa facere que tu facis nisi fuerit

Reſpondit Jheſus et dixit ei. Amen

habita operationi baptiſandi

Amen dico vobis tibi. Niſi quis renatus fuerit

denuo non poteſt videre regnum dei.

Dicit ad eum Nicodemus. Quomodo poteſt homo naſci

cum ſit ſenex. Numquid poteſt in ventrem

matris ſue iterato introire et renaſci. Reſpondit

Jheſus. Amen amen dico tibi. Niſi quis

renatus fuerit ex aqua et ſpiritu ſancto non poteſt

introire in regnum dei. Quod natum eſt

ex carne caro eſt et quod natum eſt ex ſpū

ſpiritus eſt. Non mireris quia dixi tibi oportet

vos naſci denuo. Spiritus ubi vult ſpirat

et vocem eius audis. ſed neſcis unde veniat

aut quo vadat. Sic eſt omnis qui natus

eſt ex ſpiritu. Reſpondit Nicodemus et

dixit ei. Quomodo poſſunt hec fieri.

ſed quod homo renaſcatur ſpiritualiter habet tantum vim [illegible]

Respondit Jesus et dixit ei Tu es magister in
Israel et hec ignoras Amen amen dico tibi
quia quod scimus loquimur et quod vidimus
testamur et testimonium nostrum non accipitis
Si terrena dixi vobis et non creditis quomodo
si dixero vobis celestia credetis Et nemo ascendit
in celum nisi qui descendit de celo filius hominis
qui est in celo Et sicut Moyses exaltavit
serpentem in deserto ita exaltari oportet filium
hominis ut omnis qui credit in ipsum non pereat
sed habeat vitam eternam Sic enim deus dilexit
mundum ut filium suum unigenitum daret
ut omnis qui credit in eum non pereat sed
habeat vitam eternam Non enim misit deus filium
suum in mundum ut iudicet mundum sed ut
salvetur mundus per ipsum Qui credit in

non credidit. Qui autem non credit iam iudi-
catus est quia non credit in nomine unigeniti
filii dei. Hoc est autem iudicium quia lux venit
in mundum Et dilexerunt homines magis
tenebras quam lucem Erant enim eorum mala opera
Omnis enim qui male agit odit lucem et non
venit ad lucem ut non arguantur opera eius Qui
autem facit veritatem venit ad lucem ut manifestentur
opera eius quia in deo sunt facta Post hec
venit iesus et discipuli eius in terram iudeam
et illic morabatur cum eis et baptizabat Erat
autem et iohannes baptizans in enon iuxta salim
quia aque multe erant illic et veniebant et
baptizabantur Nondum enim missus fuerat in carcerem
iohannes Facta est autem questio
ex discipulis iohannis cum iudeis de purificatione
Et venerunt ad iohannem et dixerunt ei Rabbi

Qui erat tecum trans Jordanem cui tu testimonium perhibuisti ecce hic baptizat et omnes veniunt ad eum. Respondit Johannes et dixit Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de celo. Ipsi vos mihi testimonium perhibetis quod dixerim Non sum ego Christus sed quia missus sum ante illum. Qui habet sponsam sponsus est. Amicus autem sponsi qui stat et audit eum gaudio gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est. Illum oportet crescere me autem minui. Qui de sursum venit super omnes est. Qui est de terra de terra est et de terra loquitur. Qui de celo venit super omnes est. Et quod vidit et audivit hoc testatur et testimonium eius nemo accipit. Qui autem accepit eius testimonium signavit quia deus verax est. Quem enim misit deus verba dei loquitur. Non enim

[illegible]

Ad mensuram dat deus spiritum. Pater di-
ligit filium et omnia dedit in manu eius.
Qui credit in filium habet vitam eternam.
Qui autem incredulus est filio non videbit
vitam sed ira dei manet super eum.
Ut ergo cognovit Jesus quia audi-
erunt pharisei quia Jesus plures
discipulos facit et baptisat quam Johannes quamquam
Jesus non baptisaret sed discipuli eius
reliquit Judeam et abiit iterum in Galileam.
Oportebat autem eum transire per mediam Sa-
mariam. Venit ergo in civitatem Samarie
que dicitur Sichar iuxta predium quod dedit
Jacob filio suo. Erat autem ibi fons Jacob.
Jesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic
supra fontem. Hora autem erat quasi sexta.

Venit mulier de Samaria haurire aquam

Dicit ei Jesus Da mihi bibere Discipuli enim

eius abierant in civitatem ut cibos emerent

Dicit ergo illi mulier illa Samaritana Quo

tu Iudeus cum sis bibere a me poscis que

sum mulier samaritana Non enim coutuntur

Iudei Samaritanis Respondit Jesus et dixit ei

Si scires donum dei et quis est qui dicit tibi

Da mihi bibere tu forsitan petisses ab eo et de

disset tibi aquam vivam Dicit ei mulier Domine

neque in quo haurias habes et puteus altus est

Unde ergo habes aquam vivam Numquid tu maior es

patre nostro Iacob qui dedit nobis puteum

et ipse ex eo bibit et filii eius et pecora eius

Respondit Jesus et dixit ei Omnis qui bibit ex

aqua hac sitiet iterum Qui autem biberit

ex aqua quam ego dabo ei fiet in eo fons

aque salientis in vitam eternam. Dicit ad eum

mulier Domine da michi hanc aquam ut

non sitiam neque veniam huc haurire. Dicit

ei Jesus Vade voca virum tuum et veni huc

Respondit mulier et dixit Non habeo

virum. Dicit ei Jesus Bene dixisti quia non

habeo virum. Quinque enim viros habuisti

et nunc quem habes non est tuus vir. hoc vere

dixisti. Dicit ei mulier Domine video quia

propheta es tu. Patres nostri in monte hoc adoraverunt

et vos dicitis quia Jerosolimis est locus ubi adorare

oportet. Dicit ei Jesus Mulier crede michi quia venit

hora quando neque in monte hoc neque in Jerosolimis

adorabitis patrem. Vos adoratis quod nescitis

nos adoramus quod scimus quia salus ex

Judeis est. Sed venit hora et nunc est quando

neque in monte isto veri adoratores adorabunt
patrem in spiritu et veritate. Nam et pater tales quaerit
qui adorent eum. Spiritus est deus et eos qui
adorant eum in spiritu et veritate oportet adorare.
Dicit ei mulier Scio quia messias venit qui dicitur
Christus. Cum ergo venerit ille nobis annuntiabit omnia.
Dicit ei Iesus Ego sum qui loquor tecum.
Et continuo venerunt discipuli eius et mirabantur
quia cum muliere loquebatur. Nemo tamen dixit
quid quaeris aut quid loqueris cum ea. Reliquit
ergo hydriam suam mulier et abiit in civitatem
Et dicit illis hominibus Venite et videte hominem
qui dixit mihi omnia quaecumque feci. Numquid ipse est
Christus. Exierunt ergo de civitate et veniebant ad
eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes
Rabbi manduca. Ille autem dixit eis Ego cibum
habeo manducare quem vos nescitis. Dicebant

Dicebant ergo discipuli ad invicem Numquid aliquis attulit ei

manducare Dicit eis Jesus Meus cibus

est ut faciam voluntatem eius qui misit me

ut perficiam opus eius Nonne vos dicitis quia

adhuc quattuor menses sunt et messis venit Ecce

dico vobis levate oculos vestros et videte regiones quia

albe sunt iam ad messem Et qui metit

mercedem accipit et congregat fructum in vitam

eternam ut et qui seminat simul gaudeat et

qui metit In hoc enim est verbum verum quia

alius est qui seminat et alius est qui metit

Ego misi vos metere quod vos non laborastis

Alii laboraverunt et vos in labores eorum introistis

Ex civitate autem illa multi crediderunt in eum

Samaritanorum propter verbum mulieris testimonium

perhibentis Quia dixit mihi omnia quecumque feci

Cum venissent ergo ad illum Samaritani

rogaverunt eum ut ibi maneret. Et mansit
ibi duos dies. Et multo plures crediderunt
propter sermonem eius. Et mulieri dicebant quia
non iam propter tuam loquelam credimus. ipsi enim
audivimus et scimus quia hic est vere salvator
mundi. Post duos autem dies exiit inde et abiit
in Galileam. Ipse enim Jesus testimonium perhibuit
quia propheta in sua patria honorem non habet.
Cum ergo venisset in Galileam exceperunt eum
Galilei cum omnia vidissent que fecerat Jerosolimis
in die festo. Et ipsi enim venerant ad diem festum.
Venit ergo iterum in chana Galilee
ubi fecit aquam vinum. Et erat quidam regulus
cuius filius infirmabatur Capharnaum. Hic
cum audisset quia Jesus adveniret a Judea
in Galileam, abiit ad eum et rogabat eum
ut descenderet et sanaret filium eius. Incipiebat
enim mori. Dixit ergo Jesus ad eum Nisi

Signa et prodigia videritis non creditis. Dicit ad eum regulus: Domine descende priusquam moriatur filius meus. Dicit ei Jesus: Vade, filius tuus vivit. Credidit homo sermoni quem dixit ei Jesus et ibat. Jam autem eo descendente servi occurrerunt ei et nuntiaverunt dicentes quia filius eius viveret. Interrogabat ergo horam ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei quia heri hora septima reliquit eum febris. Cognovit ergo pater quia illa hora erat in qua dixit ei Jesus: Filius tuus vivit; et credidit ipse et domus eius tota. Hoc iterum secundum signum fecit Jesus cum venisset a Judea in Galileam.

Post hec erat dies festus Judeorum et ascendit Jesus Hierosolimam. Est autem Hierosolimis probatica piscina que cognominabatur hebraice Bethsaida quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium

ceterorum claudorum aridorum expectantium

aque motum. Angelus autem domini descendebat

secundum tempus in piscinam et movebatur aqua.

Et qui prior descendisset in piscinam post motum

aque sanus fiebat a quacumque detinebatur infirmitate.

Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos

habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Jesus

iacentem et cognovisset quia iam multum tempus

haberet dicit ei Vis sanus fieri. Respondit ei languidus

Domine hominem non habeo ut cum turbata fuerit aqua

mittat me in piscinam. Dum venio enim ego alius

ante me descendit. Dicit ei Jesus Surge tolle grabatum

tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo et

sustulit grabatum suum et ambulabat.

Erat autem sabbatum in die illo. Dicebant ergo Iudei

illi qui sanatus fuerat Sabbatum est non licet tibi

tollere grabatum tuum. Respondit eis Qui me sanum

fecit ille mihi dixit Tolle grabatum tuum et

ambula. Homo autem qui sanus fuerat effectus
nesciebat quis esset. Jesus enim declinavit
a turba constituta in loco. Postea invenit eum
Jesus in templo et dixit illi: Ecce sanus
factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi
aliquid contingat. Abiit ille homo et nuntiavit
Judeis quia Jesus esset qui fecit eum sanum. Propterea
persequebantur Judei Jesum quia hec faciebat
in sabbato. Jesus autem respondit eis: Pater meus
usque modo operatur et ego operor. Propterea ergo magis
querebant eum Judei interficere, quia non solum
solvebat sabbatum sed et patrem suum dicebat
Deum, equalem se faciens Deo. Respondit itaque
Jesus et dixit eis: Amen amen dico vobis,
non potest Filius a se facere quicquam nisi quod viderit
Patrem facientem. Quecumque enim ille fecerit
hec et Filius similiter facit. Pater enim diligit Filium
et omnia demonstrat ei que ipse facit, et maiora

his demonstrabit ei opera ut vos miremini. Sicut

enim pater suscitat mortuos et vivificat, sic et

filius quos vult vivificat. Neque enim pater iudicat quemquam, sed omne iudicium dedit

filio ut omnes honorificent filium sicut hono-

rificant patrem. Qui non honorificat filium

non honorificat patrem qui misit illum. Amen

amen dico vobis quia qui verbum meum audit

et credit ei qui misit me habet vitam eternam,

et in iudicium non venit sed transiet a morte in vitam.

Amen amen dico vobis quia venit hora et nunc est

quando mortui audient vocem filii dei,

et qui audierint vivent. Sicut enim pater

habet vitam in semetipso sic dedit et filio

habere vitam in semetipso. Et potestatem dedit ei

iudicium facere quia filius hominis est. Nolite

mirari hoc quia venit hora in qua omnes

qui in monumentis sunt audient vocem filii

dei et procedent qui bona fecerunt in
resurrectionem vite ... Non possum ego a
meipso facere quicquam Sicut audio iudico
et iudicium meum iustum est quia non
quero voluntatem meam sed voluntatem eius
qui misit me Si ego testimonium perhibeo
de meipso testimonium meum non est verum Alius est
qui testimonium perhibet de me Et scio quia
verum est testimonium eius quod perhibet de me
Vos misistis ad Joannem et testimonium perhibuit veritati
Ego autem non ab homine testimonium accipio
sed hec dico ut vos salvi sitis Ille erat lucerna
ardens et lucens Vos autem voluistis ad
horam exultare in luce eius Ego autem
habeo testimonium maius Joanne Opera enim
que dedit mihi pater ut perficiam ea ipsa opera
que ego facio testimonium perhibent de me

Et hoc testimonium fortius Johannis testimonio

quem pater misit me. Et qui misit me pater ipse

testimonium perhibuit de me. Neque vocem eius

umquam audistis neque speciem eius vidistis. Et

verbum eius non habetis in vobis manens quia

quem misit ille huic vos non creditis. Scrutamini

scripturas quia vos putatis in ipsis vitam eternam

habere. Et ille sunt que testimonium perhibent

de me. Et non vultis venire ad me ut vitam

habeatis. Claritatem ab hominibus non accipio.

Sed cognovi vos quia dilectionem dei non habetis

in vobis. Ego veni in nomine patris mei et non

accipitis me. Si alius venerit in nomine suo

illum accipietis. Quomodo vos potestis credere qui

gloriam ab invicem accipitis et gloriam que a solo

deo est non queritis. Nolite putare quia ego

accusaturus sim vos apud patrem. Est qui accusat

vos Moyses in quo speratis. Si enim

crederetis Moysi crederetis forsitan et mihi.

---

sz et filio credendum est mihi sicut deo et nati filio eius. Subdit ipsi habent testimonium non sunt capaces [illegible]

Luc. vlt° necesse est impleri omnia que scripta sunt de me in lege Mosi et prophetis et psalmis.

q.d. Prelata non dixi ad sathanam. Ego non quero gloriam sz ad ostendendum vobis viam doctrine [illegible] gloriam [illegible] regem [illegible]

q.d. Non ego vos accusabo sz vestra transgressio: Moises enim te accusat, id est transgressio legis mandatorum a Moisen datorum. Et ita per Moisen hic scriptura [illegible] que data a Moise intelligitur.

[illegible]

C. Sexto

[illegible]

Post hec abijt Jesus trans mare

Galilee quod est tiberiadis. Et

sequebatur eum multitudo magna quia

videbant signa que faciebat super his qui

infirmabantur. Subijt ergo in montem Jesus

et ibi sedebat cum discipulis suis. Erat autem

proximum pascha dies festus iudeorum. Cum

sublevasset ergo oculos Jesus et vidisset quia

multitudo maxima venit ad eum dicit ad

Philippum unde ememus panes ut manducent

hi. Hoc autem dicebat temptans eum ipse enim

sciebat quid esset facturus. Respondit ei Philippus

Ducentorum denariorum panes non sufficiunt

eis ut unusquisque modicum quid accipiat.

Dicit ei unus ex discipulis eius Andreas

frater Simonis Petri. Est puer unus hic

[illegible]

[illegible]

qui habet quinque panes hordeaceos

[illegible]

et duos pisces sed hec quid sunt inter

[illegible]

tantos dixit ergo Jesus facite homines

[illegible]

discumbere Erat autem fenum multum in

[illegible]

loco Discubuerunt ergo viri numero quasi

[illegible]

quinque milia Accepit ergo Jesus panes et

[illegible]

cum gratias egisset distribuit discumbentibus

[illegible]

ut autem impleti sunt dixit discipulis suis

[illegible]

Colligite que superaverunt fragmenta ne pereant

[illegible]

Collegerunt ergo et impleverunt duodecim co

[illegible]

phinos fragmentorum ex quinque panibus

[illegible]

ordeaceis et duobus piscibus que superfuerunt

[illegible]

his qui manducaverant Illi ergo homines

[illegible]

cum vidissent quod Jesus fecerat signum

[illegible]

Dicebant Quia hic est vere propheta qui ve

[illegible]

nturus est in mundum Jesus ergo cum cogno

[illegible]

visset quia venturi essent ut raperent eum

[illegible]

Textus

et facerent eum regem, fugit iterum in montem

ipse solus. Ut autem sero factum est, descen

derunt discipuli eius ad mare. Et cum

ascendissent navim, venerunt trans mare in

Capharnaum. Et tenebre iam facte erant,

et non venerat ad eos Jesus. Mare autem

vento magno flante exurgebat. Cum remi

gassent ergo quasi stadia viginti quinque

aut triginta, vident Jesum ambulantem

supra mare et proximum navi fieri, et timuerunt.

Ille autem dicit eis: Ego sum, nolite timere.

Voluerunt ergo accipere eum in navim, et statim

navis fuit ad terram quam ibant. Altera die

turba que stabat trans mare vidit quia na

vicula alia non erat ibi nisi una, et quia

non introisset cum discipulis suis Jesus in navim,

sed soli discipuli eius abiissent. Alie vero super

Supervenerunt naves a tiberiade iuxta
locum ubi manducaverant panem gratias
agentes deo. Cum ergo vidisset turba quia
Jesus non esset ibi neque discipuli eius
ascenderunt in naviculas et venerunt
Capharnaum querentes Jesum Et cum
invenissent eum trans mare. Dixerunt ei
Rabi quando huc venisti. Respondit eis Jesus
et dixit Amen dico vobis queritis me
non quia vidistis signa sed quia manducastis
ex panibus et saturati estis. Operamini non
cibum qui perit sed qui permanet in vitam
eternam quam filius hominis dabit vobis. Hunc
enim pater signavit deus. Dixerunt ergo ad
eum Quid faciemus ut operemur opera dei
Respondit Jesus et dixit eis Hoc est opus dei
ut credatis in eum quem misit ille.

Ergo ei Quod signum tu facis ut

videamus et credamus tibi. Quid operaris

Patres nostri manducaverunt manna in deserto

sicut scriptum est. panem de celo dedit eis

manducare. Dixit ergo Jesus Amen amen

dico vobis non Moyses dedit vobis panem

de celo sed pater meus dat vobis panem

de celo verum. panis enim verus est qui

de celo descendit et dat vitam mundo.

Dixerunt ergo ad eum Domine semper da nobis

panem hunc. Dixit autem eis Jesus Ego sum

panis vite. Qui venit ad me non esuriet

et qui credit in me non sitiet umquam. Sed

dixi vobis quia et vidistis me et non credidistis.

Omne quod dat michi pater ad me veniet

et eum qui venit ad me non eiciam foras

Quia descendi de celo non ut faciam voluntatem

meam sed voluntatem eius qui misit me. Hec est enim voluntas eius qui misit me patris ut omne quod dedit michi non perdam ex eo sed resuscitem illud in novissimo die. Hec est autem voluntas patris mei qui misit me ut omnis qui videt filium et credit in eum habeat vitam eternam et ego resuscitabo eum in novissimo die. Murmurabant ergo iudei de illo quia dixisset Ego sum panis vivus qui de celo descendi. Et dicebant ... Respondit ergo Iesus et dixit eis Nolite murmurare in invicem. Nemo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum et ego resuscitabo eum in novissimo die. Est scriptum in prophetis Erunt omnes docibiles dei. Omnis qui audivit a patre et didicit venit ad me. Non quia patrem vidit quisquam nisi is qui est a deo

Sexta cola

hic vidit patrem. Amen amen dico vobis

qui credit in me habet vitam eternam. Ego

sum panis vite. Patres vestri manducaverunt

manna in deserto et mortui sunt. Hic est

panis de celo descendens, ut si quis ex ipso

manducaverit non moriatur. Ego sum panis

vivus qui de celo descendi. Si quis manducaverit

ex hoc pane vivet in eternum. Et panis

quem ego dabo caro mea est pro mundi vita.

Litigabant ergo iudei ad invicem dicentes

Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad

manducandum. Dixit ergo eis iesus Amen

amen dico vobis nisi manducaveritis

carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem

non habebitis vitam in vobis. Qui

manducat meam carnem et bibit meum

sanguinem habet vitam eternam et ego re-

suscitabo eum in novissimo die. Caro
enim mea vere est cibus et sanguis meus
vere est potus. Qui manducat meam
carnem et bibit meum sanguinem in
me manet et ego in illo. Sicut misit me
vivens pater et ego vivo propter patrem et qui
manducat me et ipse vivet propter me. Hic
est panis qui de celo descendit. Non sicut
manducaverunt patres vestri manna et mortui
sunt. Qui manducat hunc panem vivet
in eternum. Hec dixit in synagoga docens in
Capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis
eius dixerunt: Durus est hic sermo
et quis potest eum audire? Sciens autem
Jesus apud semetipsum quia murmurarent
de hoc discipuli eius dixit eis: hoc vos scan-
dalizat? Si ergo videritis filium hominis

ascendentem ubi erat prius. Spiritus

est qui vivificat caro non prodest quicquam

verba que ego locutus sum vobis spiritus

et vita sunt. Sed sunt quidam ex vobis

qui non credunt. Sciebat enim ab initio

Jesus qui essent credentes et quis traditurus

esset eum. Et dicebat propterea dixi vobis

quia nemo potest venire ad me nisi fuerit

ei datum a patre meo. Ex hoc multi

discipulorum eius abierunt retro et iam non

cum illo ambulabant. Dixit ergo Jesus ad

duodecim numquid et vos vultis abire.

Respondit ergo ei Simon Petrus Domine ad quem

ibimus verba vite eterne habes et nos

credimus et cognovimus quia tu es Christus

filius dei. Respondit eis Jesus Nonne ego

vos duodecim elegi et ex vobis unus

diabolus est. Dicebat autem de Iuda Simonis
scarioth. Hic enim erat traditurus eum cum
esset unus ex duodecim.
Post hec autem ambulabat Iesus
in Galileam. Non enim volebat
in Iudeam ambulare, quia querebant eum
Iudei interficere. Erat autem in proximo dies
festus Iudeorum scenophegia. Dixerunt autem
ad eum fratres eius: Transi hinc et vade
in Iudeam, ut et discipuli tui videant opera
tua que facis. Nemo quippe in occulto quid
facit, et querit ipse in palam esse. Si hec facis
manifesta te ipsum mundo. Neque enim fratres
eius credebant in eum. Dicit ergo eis Iesus:
Tempus meum nondum advenit, tempus autem
vestrum semper est paratum. Non potest mundus odisse vos,
me autem odit, quia ego testimonium perhibeo de illo

quia eius opera mala sunt. Vos ascendite

ad diem festum hunc. Ego enim non ascendam

ad diem festum istum, quia meum tempus

nondum impletum est. Hec cum dixisset ipse

mansit in Galilea. Ut autem ascenderunt fratres

eius, tunc et ipse ascendit ad diem festum

non manifeste sed quasi in occulto. Iudei ergo

querebant eum in die festo et dicebant ubi

est ille. Et murmur multus erat in turba

de eo. Quidam enim dicebant quia bonus est.

Alii autem dicebant non, sed seducit turbas.

Nemo tamen palam loquebatur de illo propter

metum Iudeorum. Iam autem die festo

mediante ascendit Iesus in templum

et docebat. Et mirabantur Iudei dicentes

quomodo hic litteras scit cum non didicerit.

Respondit eis Iesus et dixit mea doctrina non

est mea sed eius qui misit me. Si quis
voluerit voluntatem eius facere, cognoscet
de doctrina utrum ex deo sit an ego a me
ipso loquar. Qui a semetipso loquitur gloriam
propriam querit. Qui autem querit gloriam eius
qui misit illum hic verax est et iniustitia
in illo non est. Nonne Moyses dedit vobis
legem et nemo ex vobis facit legem? Quid
me queritis interficere? Respondit turba et dixit:
Demonium habes. Quis te querit interficere?
Respondit Iesus et dixit eis: Unum opus feci
et omnes miramini. Propterea Moyses dedit
vobis circumcisionem non quia ex Moyse est sed
ex patribus, et in sabbato circumciditis hominem.
Si circumcisionem accipit homo in sabbato ut non
solvatur lex Moysi, mihi indignamini quia
totum hominem salvum feci in sabbato. Nolite

Septimo

iudicare secundum faciem sed iustum iudicium

iudicate Dicebant ergo quidam ex Hierosolimis

Nonne hic est quem querunt interficere Ecce

palam loquitur et nichil ei dicunt Numquid

vere cognoverunt principes quia hic est christus

Sed hunc scimus unde sit Christus autem cum

venerit nemo scit unde sit Clamabat

ergo Jesus in templo docens et dicens

Et me scitis et unde sim scitis Et a me ipso

non veni sed est verus qui misit me quem

vos nescitis Ego scio eum Et si dixero quia

nescio eum ero similis vobis mendax

Sed scio eum quia ab ipso sum et ipse

me misit Querebant ergo eum apprehendere

Et nemo misit in illum manus quia nondum

venerat hora eius De turba autem multi

crediderunt in eum Et dicebant Christus cum

venerit numquid plura signa faciet quam quae hic

facit Audierunt pharisaei turbam murmu

rantem de illo haec et miserunt principes

et pharisaei ministros ut apprehenderent Iesum

Dixit ergo eis Iesus Adhuc modicum tempus

vobiscum sum et vado ad eum qui me misit

Quaeretis me et non invenietis Et ubi ego

sum vos non potestis venire Dixerunt ergo Iu

daei ad semetipsos Quo hic iturus est quia non

inveniemus eum Numquid in dispersionem gentium

iturus est et docturus gentes Quis est hic

sermo quem dixit Quaeretis me et non

invenietis Et ubi sum ego vos non potestis

venire In novissimo autem die magno fe

stivitatis Stabat Iesus et clamabat dicens

Septimo

Si quis sitit veniat ad me et bibat. Qui
credit in me sicut dicit scriptura flumina
de ventre eius fluent aque vive. Hec autem
dixit de spiritu quem accepturi erant credentes
in eum. Nondum enim erat spiritus datus
quia Jesus nondum erat glorificatus. Ex illa
ergo turba cum audissent hos sermones eius
dicebant hic est vere propheta. Alii dicebant hic
est Christus. Quidam autem dicebant numquid
a Galilea venit Christus. Nonne scriptura
dicit quia ex semine David et de bethlehem
castello ubi erat David venit Christus. Dissensio
itaque facta est in turba propter eum. Quidam
autem ex ipsis volebant apprehendere eum sed
nemo misit super eum manus. Venerunt
ergo ministri ad pontifices et phariseos et
dixerunt eis illi. Quare non adduxistis

Responderunt ministri. Numquam sic lo-

cutus est homo sicut hic loquitur. Responderunt

ergo eis pharisei. Numquid et vos seducti

estis. Numquid ex principibus aliquis cre-

didit in eum aut ex phariseis. Sed turba

hec que non novit legem maledicti sunt.

Dixit Nicodemus ad eos ille qui venit ad

eum nocte qui unus erat ex ipsis. Numquid

lex nostra iudicat hominem nisi prius audierit

ab ipso et cognoverit quid faciat. Responderunt et

dixerunt ei. Numquid et tu Galileus es. Scru-

tare scripturas et vide quia a Galilea

propheta non surgit. Et reversi sunt unusquisque

in domum suam.

Iesus autem perrexit in montem Oliveti

et diluculo iterum venit in templum

et omnis populus venit ad

s. in loco ad docendum apto

eum et sedens docebat eos. Adducunt autem

scribe et pharisei mulierem in adulterio

deprehensam, et statuerunt eam in medio et di

xerunt ei: Magister hec mulier modo depre

hensa est in adulterio. In lege autem Mo

yses mandavit nobis huiusmodi lapidare.

Tu ergo quid dicis? Hec autem dicebant ten

tantes eum, ut possent accusare eum.

s. misericordia a pena absolvisset qui futurum expectabant

Jesus autem inclinans se deorsum digito

scribebat in terram. Cum ergo perseverarent

interrogantes eum, erexit se et dixit eis: Qui

sine peccato est vestrum, primus in illam la

pidem mittat. Et iterum se inclinans scri

bebat in terra. Audientes autem hec unus

post unum exibant, incipientes a senioribus,

et remansit solus Jesus et mulier in medio

stans. Erigens autem se Jesus dixit ei:

Mulier ubi sunt qui te accusabant? Nemo te condemnavit? Que dixit: Nemo, domine.

Dixit autem Jesus: Nec ego te condemnabo. Vade et amplius noli peccare. Iterum ergo locutus est Jesus dicens: Ego sum lux mundi. Qui sequitur me non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vite. Dixerunt ergo ei pharisei:

Tu de te ipso testimonium perhibes; testimonium tuum non est verum. Respondit Jesus et dixit eis: Et si ego testimonium perhibeo de me ipso, verum est testimonium meum, quia scio unde veni et quo vado; vos autem nescitis unde venio aut quo vado. Vos secundum carnem iudicatis, ego non iudico quemquam. Et si iudico ego, iudicium meum verum est, quia solus non sum, sed ego et qui misit me pater. Et in lege vestra scriptum est quia duorum hominum testimonium verum est. Ego sum

Ego sum qui testimonium perhibeo de meipso et testimonium
perhibet de me qui misit me pater. Dicebant ergo
ei: Ubi est pater tuus? Respondit Iesus: Neque me
scitis neque patrem meum. Si me sciretis for-
sitan et patrem meum sciretis. Hec verba locutus
est Iesus in gazophilacio docens in templo et
nemo apprehendit eum quia nondum venerat
hora eius. Dixit ergo iterum eis Iesus: Ego vado
et queretis me et in peccato vestro moriemini. Quo ego
vado vos non potestis venire. Dicebant ergo Iudei:
Numquid interficiet semetipsum quia dixit: Quo
ego vado vos non potestis venire. Et dicebat
eis: Vos de deorsum estis, ego de supernis sum. Vos
de hoc mundo estis, ego non sum de hoc mundo.
Dixi ergo vobis quia moriemini in peccatis vestris. Si
enim non credideritis quia ego sum, moriemini in
peccato vestro. Dicebant ergo ei: Tu quis es? Dixit eis Iesus

Principium qui et loquor vobis. Multa habeo de vobis loqui et iudicare. Sed qui me misit verax est et ego que audivi ab eo hec loquor in mundo. Et non cognoverunt quia patrem eis dicebat deum. Dixit ergo eis Iesus: Cum exaltaveritis filium hominis tunc cognoscetis quia ego sum et a meipso facio nihil sed sicut docuit me pater hec loquor. Et qui me misit mecum est et non reliquit me solum quia ego que placita sunt ei facio semper. Hec illo loquente multi crediderunt in eum. Dicebat ergo Iesus ad eos qui crediderunt ei iudeos: Si vos manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis et cognoscetis veritatem et veritas liberabit vos. Responderunt ei: Semen abrahe sumus et nemini servivimus unquam. Quomodo tu dicis liberi eritis? Respondit eis Iesus: Amen amen dico vobis quia

Octava die

Omnis qui facit peccatum servus est peccati. Servus

autem non manet in domo in eternum. Filius

autem manet in eternum. Si ergo vos

filius liberaverit vere liberi eritis. Scio quia

filii abrahe estis sed queritis me interficere quia

sermo meus non capit in vobis. Ego quod

vidi apud patrem loquor et vos que vidistis

apud patrem vestrum facitis. Responderunt et dixerunt

ei pater noster abraham est. Dicit eis iesus Si

filii abrahe estis opera abrahe facite. Nunc

autem queritis me interficere hominem qui veritatem vobis

locutus sum quam audivi a deo. Hoc abraham

non fecit. Vos facitis opera patris vestri. Dixerunt

itaque ei Nos ex fornicatione non sumus

nati unum patrem habemus deum. Dixit ergo

eis iesus Si deus pater vester esset diligeretis

utique me. Ego enim ex deo processi et veni

Sed ille me misit. Quare loquelam meam

non cognoscitis? quia non potestis audire

sermonem meum. Vos ex patre dyabolo estis et desi-

deria patris vestri vultis facere. Ille homicida

erat ab initio et in veritate non stetit quia

non est veritas in eo. Cum loquitur mendacium

ex propriis loquitur quia mendax est et pater

eius. Ego autem si veritatem dico non creditis

mihi. Quis ex vobis arguet me de peccato?

Si veritatem dico quare non creditis mihi?

Qui ex deo est verba dei audit. Propterea vos

non auditis quia ex deo non estis. Responderunt

ergo Iudei et dixerunt ei: Nonne bene dicimus

nos quia samaritanus es tu et demonium

habes? Respondit Iesus: Ego demonium non

habeo sed honorifico patrem meum et vos

inhonorastis me. Ego autem non quero gloriam

Octavus c

meam est qui querit et iudicat. Amen

amen dico vobis. Si quis sermonem meum

servaverit mortem non videbit in eternum. Dixerunt

ergo Iudei: Nunc cognovimus quia demonium

habes. Abraham mortuus est et prophete et tu

dicis: Si quis sermonem meum servaverit

non gustabit mortem in eternum. Numquid

tu maior es patre nostro Abraham qui mor-

tuus est? et prophete mortui sunt. Quem te ipsum

facis? Respondit Iesus: Si ego glorifico meipsum

gloria mea nichil est. Est pater meus qui glorificat

me, quem vos dicitis quia deus vester est

et non cognovistis eum. Ego autem novi eum.

Et si dixero quia non scio eum, ero similis

vobis mendax. Sed scio eum et sermonem eius

servo. Abraham pater vester exultavit

ut videret diem meum, vidit et gavisus est.
Dixerunt ergo iudei ad eum: Quinquaginta
annos nondum habes et abraham vidisti?
Dixit eis iesus: amen amen dico vobis
antequam abraham fieret ego sum. Tulerunt ergo
lapides ut iacerent in eum. Iesus autem abscondit
se. Et exivit de templo.
Et preteriens iesus vidit hominem
cecum a nativitate. Et interrogaverunt
eum discipuli eius: Rabbi, quis peccavit
hic aut parentes eius ut cecus nasceretur?
Respondit iesus: neque hic peccavit neque parentes
eius, sed ut manifestentur opera dei in illo.
Me oportet operari opera eius qui misit me
donec dies est. Venit nox quando nemo potest operari.
Quamdiu sum in mundo, lux sum mundi.

Nomine Iesu

Hec cum dixisset expuit in terram et fecit
lutum ex sputo et linivit lutum super oculos
eius. Et dixit ei vade lava in natatoria
syloe quod interpretatur missus. Abiit ergo et
lavit et venit videns. Itaque vicini et qui
viderant eum prius quia mendicus erat
dicebant Nonne hic est qui sedebat et mendicabat
Alii dicebant quia hic est. Alii autem nequaquam
sed similis est eius. Ille vero dicebat Quia ego
sum. Dicebant ergo ei Quomodo aperti sunt tibi
oculi. Respondit ille homo qui dicitur Iesus lutum
fecit et unxit oculos meos. Et dixit mihi
vade ad natatoriam syloe et lava. Et abii
et lavi et video. Et dixerunt ei ubi est ille.
Ait nescio. Adducunt eum ad phariseos

Syloe lingua syriaca sonat latine missus

qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum

quando lutum fecit Jesus et aperuit oculos eius.

Iterum ergo interrogabant eum pharisei quomodo

vidisset. Ille autem dixit eis lutum

mihi posuit super oculos et lavi et video.

Dicebant ergo ex phariseis quidam Non est

hic homo a deo qui sabbatum non custodit.

Alii autem dicebant quomodo potest homo peccator hec

signa facere. Et scisma erat in eis. Dicunt

ergo ceco iterum. Tu quid dicis de illo qui

aperuit oculos tuos. Ille autem dixit quia

propheta est. Non crediderunt ergo Iudei de illo

quia cecus fuisset et vidisset donec vocaverunt

parentes eius qui viderat et interrogaverunt

eos dicentes Hic est filius vester quem vos

dicitis quia cecus natus est. Quomodo ergo

nunc videt. Responderunt eis parentes eius

et dixerunt Scimus quia hic est filius noster

et quia cecus natus est Quomodo autem nunc

videat nescimus aut quis eius aperuit oculos

nos nescimus ipsum interrogate etatem habet

ipse de se loquatur hec dixerunt parentes

eius quia timebant iudeos iam enim con-

spiraverant iudei ut si quis eum confiteretur

esse Christum extra synagogam fieret propterea parentes

eius dixerunt quia etatem habet ipsum inter-

rogate vocaverunt ergo rursum hominem qui fuerat

cecus et dixerunt ei Da gloriam deo nos

scimus quia hic homo peccator est dixit ergo ille

Si peccator est nescio unum scio quia cecus

cum essem modo video dixerunt ergo illi

quid fecit tibi quomodo aperuit tibi oculos

Respondit eis dixi vobis iam et audistis quid

iterum vultis audire numquid et vos

[illegible]

vultis discipuli eius fieri. Maledixerunt

ergo ei et dixerunt. Tu discipulus illius sis

Nos autem moysi discipuli sumus. Nos scimus

quia moysi locutus est deus. hunc autem nescimus

unde sit. Respondit ille homo et dixit eis

In hoc enim mirabile est quia vos nescitis

unde sit et aperuit meos oculos. Scimus

autem quia peccatores deus non audit. Sed si

quis dei cultor est et voluntatem eius facit

hunc exaudit. A seculo non est auditum quia

aperuit quis oculos ceci nati. Nisi esset hic

a deo non poterat facere quicquam. Responderunt

et dixerunt ei. In peccatis natus es totus et

tu doces nos. Et eiecerunt eum foras.

Audivit Iesus quia eiecerunt eum foras

et cum invenisset eum dixit ei. Tu credis

in filium dei. Respondit ille et dixit. Quis est domine

ut credam in eum. Et dixit ei Iesus

---

s. quidem vere et omnis maledictio non in tuearum maledictus est, quia hoc male dicente affectu protulerunt, s. verba ista pro mendacis receptabiles benedictio est: quasi enim recepit esse eius discipulus. Et applicare in eis quod dicit psalmo 108. maledicent illi et tu benedices

s. et scriptores. Exodi. 33. loquebatur deus moise sicut loquitur homo ad amicum suum.

Li: Ista dicit mirabilia que fiunt in conferta. Consuetum autem erat iudeos eorum ... et signis manifestis credere: sicut patet de moise, sicut circa populo faciente ... quod ei crederet et ideo inconsuetum erat et mirabile quod non credebant christo facienti hec et alia maxima signa.

s. in peccatis permanentes. Exaudit tamen peccatores de peccatis penitentes, qui magis in suo penitentia quam peccatorum computandi sunt, vel non exaudit ut faciat miracula testantia sanctitatem et bonitatem persone facientis sed peccoris, alias deus esset testis mendacii.

Nona

Et vidisti eum et qui loquitur tecum ipse est

At ille ait Credo domine Et procidens

adoravit eum Et dixit ei Iesus In

iudicium ego in hunc mundum veni ut qui

non vident videant et qui vident ceci

fiant Et audierunt quidam ex phari-

sei qui cum ipso erant Et dixerunt ei

Numquid et nos ceci sumus Dixit eis Iesus

Si ceci essetis non haberetis peccatum Nunc vero

dicitis quia videmus peccatum vestrum manet

Amen amen dico vobis qui non

intrat per hostium in ovile ovium

sed ascendit aliunde ille fur est et latro Qui autem

intrat per hostium pastor est ovium

Huic hostiarius aperit et oves vocem eius

audiunt Et proprias oves vocat nominatim

et educit eas Et cum proprias oves emiserit

ante eas vadit et oves illum sequuntur

[sciunt] vocem eius. alienum autem non
sequuntur sed fugiunt ab eo quia non noverunt
vocem alienorum. Hoc proverbium dixit eis Iesus.
Illi autem non cognoverunt quid loqueretur eis.
Dixit ergo eis iterum Iesus amen amen dico vobis
quia ego sum ostium ovium. Omnes quotquot
venerunt fures sunt et latrones sed non audierunt
eos oves. Ego sum ostium per me si quis
introierit salvabitur et ingredietur et egredietur
et pascua inveniet. Fur non venit nisi ut
furetur et mactet et perdat. Ego veni ut vitam
habeant et abundantius habeant. Ego sum pastor
bonus. bonus pastor animam suam dat
pro ovibus suis. Mercennarius autem et qui non
est pastor cuius non sunt oves propriae videt
lupum venientem et dimittit oves et fugit
et lupus rapit et dispergit oves. Mercennarius
autem fugit quia mercennarius est et non pertinet
ad eum de ovibus. Ego sum pastor bonus.

Decimo c.

et agnosco oves meas et agnoscunt me
mee. Sicut novit me pater et ego agnosco
patrem et animam meam pono pro ovibus
meis. Et alias oves habeo que non sunt ex hoc
ovili et illas oportet me adducere et vocem meam
audient et fiet unum ovile et unus pastor.
Propterea me pater diligit quia ego pono animam
meam ut iterum sumam eam. Nemo tollit
eam a me sed ego pono eam a meipso.
Potestatem habeo ponendi eam et potestatem habeo
iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi a
patre meo. Dissensio iterum facta est inter iudeos
propter sermones hos. Dicebant autem multi ex ipsis
Demonium habet et insanit quid eum auditis
Alii dicebant hec verba non sunt demonium habentis
Numquid demonium potest cecorum oculos aperire
Facta sunt autem encenia in iherusalem et
hiems erat et ambulabat ihesus in templo

in porticu salomonis. Circumdederunt ergo eum
iudei et dixerunt ei. Quousque animam nostram
tollis? Si tu es Christus dic nobis palam. Respondit
eis Ihesus. Loquor vobis et non creditis.
Opera que ego facio in nomine patris mei, hec
testimonium perhibent de me. Sed vos non creditis
quia non estis ex ovibus meis. Oves mee
vocem meam audiunt et ego cognosco eas
et sequuntur me. Et ego vitam eternam do eis
et non peribunt in eternum. Et non rapiet eas quisquam
de manu mea. Pater meus quod dedit mihi maius
omnibus est. Et nemo potest rapere de manu patris
mei. Ego et pater unum sumus. Sustulerunt ergo
lapides iudei ut lapidarent eum. Respondit eis
Ihesus. Multa bona opera ostendi vobis ex patre
meo, propter quod eorum opus me lapidatis?
Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus
te, sed de blasphemia et quia tu homo cum sis

homo cum sis

de abiecta se purgans blasphemia

Non rapinam arbitratus est esse se equalem deo. Philipp. ij.

facis teipsum deum. Respondit eis Iesus

Nonne scriptum est in lege vestra quia ego dixi

dii estis. Si illos dixit deos ad quos

sermo dei factus est et non potest solvi scriptura

quem pater sanctificavit et misit in mundum

vos dicitis quia blasphemas quia dixi

filius dei sum. Si non facio opera patris mei

nolite credere mihi. Si autem facio et si mihi non

vultis credere operibus credite ut cognoscatis

et credatis quia pater in me est et ego in patre.

Querebant ergo eum apprehendere et exivit

de manibus eorum. Et abiit iterum trans

Iordanem in eum locum ubi erat Iohannes

baptizans primum et mansit illic. Et

multi venerunt ad eum et dicebant quia Iohannes

quidem signum fecit nullum. Omnia autem quecumque

dixit Iohannes de hoc vera erant. Et

multi crediderunt in eum.

Joannes

Erat autem quidam languens lazarus

a Bethania de castello marie et

Marthe sororum eius. Maria autem erat que unxit

dominum unguento et extersit pedes eius capillis

suis cuius frater lazarus infirmabatur. Miserunt

ergo sorores eius ad eum dicentes: domine ecce

quem amas infirmatur. Audiens autem Jesus dixit:

Infirmitas hec non est ad mortem, sed pro gloria

dei ut glorificetur filius dei per eam. Diligebat

autem Jesus Martham et sororem eius Mariam

et lazarum. Ut ergo audivit quia infirmabatur,

tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus.

Deinde post hec dixit discipulis suis: Eamus in

Judeam iterum. Dicunt ei discipuli: Rabi nunc querebant

te Judei lapidare et iterum vadis illuc? Respondit Jesus:

Nonne duodecim sunt hore diei? Si quis

Non enim audebat dicere veni sana, sed legalis, aut contra ... q. d. sufficit ut noveris: non enim amas et deseris

scilicet finaliter tangens ad terminum vite finalem quasi sit terminus vite cum impotentia redeundi ad vitam, qualiter mors advenit aliis hominibus de lege communi, quia hec infirmitas ... non ordinabatur principaliter ad mortem ut in fine ultimo in quo sisteret sed propter resurrectionem sequentem

Ne nobis indigne videatur si quem ... pietatis ... absentia ... dissimilans ... ad illustrandum dei gloriam

Nomen ville ... in quo ... erat Bethania ... Jordanem

Ambulauit in die non offendit quia lucem huius

mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit

quia lux non est in eo. Hec ait et post hec dicit eis

lazarus amicus noster dormit. Sed vado ut a

somno excitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius

Domine si dormit saluus erit. Dixerat autem iesus

de morte eius. Illi autem putauerunt quia de dormi-

tione somni diceret. Tunc ergo iesus dixit

eis manifeste. lazarus mortuus est et gau-

deo propter vos ut credatis quia non eram ibi

Sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas qui

dicitur didimus ad condiscipulos Eamus et nos

ut moriamur cum eo. Venit itaque iesus et inue-

nit eum quatuor dies iam in monumento habentem

Erat autem bethania iuxta iherosolimam quasi stadiis

quindecim. Multi autem ex iudeis ve-

nerant ad martham et mariam ut consolarentur

eas de fratre suo. Martha ergo ut audivit
quia Iesus venit occurrit illi. Maria autem
domi sedebat. Dixit ergo martha ad Iesum
Domine si fuisses hic frater meus non fuisset mortuus
Sed et nunc scio quia quecumque poposceris a deo
dabit tibi deus. Dicit illi Iesus resurget frater tuus
Dicit ei martha. Scio quia resurget in resurrectione
in novissimo die. Dixit ei Iesus. Ego sum resurrectio
et vita. Qui credit in me etiam si mortuus
fuerit vivet. Et omnis qui vivit et credit in me
non morietur in eternum. Credis hoc. Ait illi
Utique domine ego credidi quia tu es christus
filius dei qui in hunc mundum venisti. Et
cum hec dixisset abiit et vocavit Mariam sororem
suam silentio dicens Magister adest et vocat te
Illa ut audivit surgit cito et venit ad eum
Nondum enim venerat Iesus in castellum

Sed erat adhuc in loco ubi occurrerat ei
martha. Iudei ergo qui erant cum ea in domo
et consolabantur eam. Cum vidissent mariam
quia cito surrexit et exiit secuti sunt eam
dicentes. Quia vadit ad monumentum ut plo-
ret ibi. Maria ergo cum venisset ubi erat Iesus
videns eum cecidit ad pedes eius et dixit ei
Domine si fuisses hic non fuisset mortuus frater
meus. Iesus ergo ut vidit eam plorantem
et iudeos qui venerant cum ea plorantes
infremuit spiritu et turbavit seipsum et dixit
Ubi posuistis eum. Dicunt ei Domine veni et vide.
Et lacrimatus est Iesus. Dixerunt ergo iudei
Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem ex
ipsis dixerunt. Non poterat hic qui aperuit
oculos ceci nati facere ut hic non moreretur

Iesus ergo rursum fremens in semetipso venit
ad monumentum. Erat autem spelunca et
lapis superpositus erat ei. Ait Iesus tollite
lapidem. Dicit ei martha soror eius qui
mortuus fuerat. Domine iam fetet. quatriduanus
est enim. Dicit ei Iesus. Nonne dixi tibi
quoniam si credideris videbis gloriam dei. Tulerunt
ergo lapidem. Iesus autem elevatis sursum oculis
dixit. Pater gratias ago tibi quoniam audisti me.
Ego autem sciebam quia semper me audis. sed
propter populum qui circumstat dixi. ut credant
quia tu me misisti. Hec cum dixisset voce
magna clamavit. Lazare veni foras. Et statim
prodiit qui fuerat mortuus ligatus manus
et pedes institis et facies illius sudario erat
ligata. Dixit eis Iesus Solvite eum et

Videamus

et fonte abiit Multi ergo ex iudeis qui

venerant ad Mariam et martham et vi

derant que fecit iesus crediderunt in eum

Quidam autem ex ipsis abierunt ad phariseos

et dixerunt eis que fecit iesus Colle

gerunt ergo pontifices et pharisei concilium

et dicebant Quid facimus quia hic

homo multa signa facit Si dimittimus eum

sic omnes credent in eum et venient romani

et tollent locum nostrum et gentem Unus

autem ex ipsis caiphas nomine cum esset pontifex

anni illius dixit eis vos nescitis

quicquam nec cogitatis quia expedit vobis

ut unus moriatur homo pro populo et non tota

gens pereat hoc autem a semetipso non

dixit sed cum esset pontifex anni illius

prophetavit quia iesus moriturus erat

pro gente et non tantum pro gente sed ut filios dei qui

erant dispersi congregaret in unum. Ab illo ergo die

cogitaverunt ut interficerent eum. Iesus ergo iam non

in palam ambulabat apud iudeos sed abiit in re

gionem iuxta desertum in civitatem que dicitur Ephrem

et ibi morabatur cum discipulis suis. Proximum autem

erat pascha iudeorum et ascenderunt multi Ierosolimam

de regione ante pascha ut sanctificarent seipsos.

Querebant ergo Iesum et colloquebantur ad invicem

in templo stantes. Quid putatis quia non venit

ad diem festum? Dederant autem pontifices

et pharisei mandatum ut si quis cognoverit ubi

sit indicet ut apprehendant eum.

Iesus ergo ante sex dies pasche venit

Bethaniam ubi Lazarus fuerat mortuus

quem suscitavit Iesus. Fecerunt autem ei cenam

ibi et Martha ministrabat. Lazarus vero unus

erat ex discumbentibus cum eo. Maria ergo

Duodecimo

Accepit libram unguenti nardi pistici preciosi et unxit pedes Jesu et extersit pedes eius capillis suis et domus impleta est ex odore unguenti. Dixit ergo unus ex discipulis eius Judas Scariothis qui erat eum traditurus. Quare hoc unguentum non veniit trecentis denariis et datum est egenis. Dixit autem hoc non quia de egenis pertinebat ad eum sed quia fur erat et loculos habens ea que mittebantur portabat. Dixit ergo Jesus: Sinite illam ut in diem sepulture mee servet illud. Pauperes enim semper habetis vobiscum, me autem non semper habetis. Cognovit ergo turba multa ex Judeis quia illic est et venerunt non propter Jesum tantum sed ut Lazarum viderent quem suscitavit a mortuis. Cogitaverunt autem principes sacerdotum ut et Lazarum interficerent quia multi propter illum abibant ex Judeis et credebant in Jesum. In crastinum autem turba multa que venerat ad diem festum cum audissent quia venit Jesus Hierosolimam acceperunt ramos

ad designandum eum futurum victorem et regem. Solent enim victores palma victorie coronari

palmarum et processerunt obviam ei et clamabant

Osanna benedictus qui venit in nomine domini rex

israel. Et invenit Jesus asellum et sedit super eum

sicut scriptum est Noli timere filia syon. ecce rex tuus

venit sedens super pullum asine. Hec non cognoverunt

discipuli eius primum sed quando glorificatus est Jesus

tunc recordati sunt quia hec erant scripta de eo

et hec fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat turba

que erat cum eo quando lazarum vocavit de monumento

et suscitavit eum a mortuis. propterea et obviam venit

ei turba. quia audierunt eum fecisse hoc signum. Pha

risei ergo dixerunt ad semetipsos Videtis quia nihil

proficimus Ecce mundus totus post eum abiit. Erant

autem quidam gentiles ex his qui ascenderant ut

adorarent in die festo. Hi ergo accesserunt ad philippum

qui erat a bethsaida galilee et rogabant eum

dicentes Domine volumus Jesum videre. Venit philippus

et dicit andree. andreas rursum et philippus dixerunt

Jesu. Jesus autem respondit eis dicens Venit hora ut

clarificetur filius hominis. Amen amen dico vobis

Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum

fuerit ipsum solum manet. Si autem mortuum fuerit

multum fructum affert. Qui amat animam

suam perdet eam, et qui odit animam suam

in hoc mundo in vitam eternam custodit eam.

Si quis mihi ministrat me sequatur. Et ubi sum

ego illic et minister meus erit. Si quis mihi mi-

nistraverit honorificabit eum pater meus. Nunc anima

mea turbata est. Et quid dicam? Pater salvifica

me ex hac hora. Sed propterea veni in horam hanc.

Pater clarifica nomen tuum. Venit ergo vox de celo:

Et clarificavi et iterum clarificabo. Turba ergo

que stabat et audierat dicebat tonitruum esse

factum. Alii autem dicebant angelus ei locutus est.

Respondit Jesus et dixit: Non propter me hec vox

venit sed propter vos. Nunc iudicium est mundi. Nunc

princeps huius mundi eicietur foras. Et ego si

exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum.

i. a tribulacione in passione iminente libera

i. quid faciendum michi est pro turbacione hac. Nunquid dicam vel quid dicam, i. quo recurram, neque spero nisi in patre qui salvat. Quid dicam, scilicet in erepcionem vel in remedium, animas fratris sensualitate

Non fatali necessitate ductus non humana violencia coactus sed sponte oblatus

Non naturali dominio sed usurpacione

Iohannes

Hoc autem dicebat significans qua morte esset

moriturus. Respondit ei turba. Nos audivimus

ex lege quia Christus manet in eternum. Et quomodo

tu dicis: oportet exaltari filium hominis. Et quis

est iste filius hominis. Dixit ergo eis Iesus. Ad

huc modicum lumen in vobis est. Ambulate

dum lucem habetis: ut non vos tenebre compre

hendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit quo

vadat. Dum lucem habetis credite in lucem, ut

filii lucis sitis. Hec locutus est Iesus, et abiit

et abscondit se ab eis. Cum autem tanta signa

fecisset coram eis, non credebant in eum: ut

sermo Ysaie impleretur quem dixit: Domine quis

credidit auditui nostro: et brachium Domini cui reve

latum est? Propterea non poterant credere, quia iterum

dixit Ysaias: Excecavit oculos eorum et induravit

cor eorum: ut non videant oculis, et non intelligant

corde, et convertantur, et sanem eos. Hec dixit

Ysaias quando vidit gloriam eius, et locutus est de eo.

Verumtamen et ex principibus multi crediderunt in eum.

Inquirebatur utrum ... dicebat ...

"Ysaie ix: daniel vij. Michee v."

Ambulate ... id est perfecte intelligite etiam ... credatis ... et ascensionis ad sublimia ...

Vestre infirmitati in hoc consulens, non sue potestati derogavit

"unde magna mali ... opus erat"

Non quidem efficiendo illa ...

Undecimum

sz pter phariseos non confitebantur ut de syna-
goga non eicerentur. Dilexerunt enim gloriam hominum
magis quam gloriam dei. Jesus autem clamavit
et dixit Qui credit in me: non credit in me
sed in eum qui misit me. Et qui videt me
videt eum qui misit me. Ego lux in mundum
veni ut omnis qui credit in me in tenebris
non maneat. Et si quis audierit verba mea
et non custodierit, ego non iudico eum. Non
enim veni ut iudicem mundum sed ut salvificem
mundum. Qui spernit me et non accipit verba mea
habet qui iudicet eum. Sermo quem locutus sum
ille iudicabit eum in novissimo die. Quia
ego ex me ipso non sum locutus, sed qui misit
me pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam
et quid loquar. Et scio quia mandatum eius
vita eterna est. Que ergo ego loquor sicut
dixit mihi pater sic loquor.

Ante diem festum pasche sciens
Jesus quia venit hora eius ut

transeat ex hoc mundo ad patrem Cum dilexisset
suos qui erant in mundo in finem dilexit eos
Et cena facta cum diabolus iam misisset
in cor ut traderet eum Iudas Simonis Scariothe
Sciens quia omnia dedit ei pater in manus et
quia a deo exivit et ad deum vadit surgit
a cena et ponit vestimenta sua Et cum acce-
pisset linteum precinxit se Deinde misit aquam
in pelvim et cepit lavare pedes discipulorum
et extergere linteo quo erat precinctus Venit ergo
ad Simonem Petrum Et dixit ei Petrus Domine
tu michi lavas pedes Respondit Iesus et dixit ei
Quod ego facio tu nescis modo scies autem
postea Dicit ei Petrus Non lavabis
michi pedes in eternum Respondit ei Iesus Si non lavero
te non habebis partem mecum Dicit ei Simon
Petrus Domine non tantum pedes meos sed et manus
et caput Dicit ei Iesus Qui lotus est non indiget
nisi ut pedes lavet sed est mundus totus Et
vos mundi estis sed non omnes Sciebat enim

quis nam esset qui tradat eum propterea dixit
non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes
eorum accepit vestimenta sua et cum recu-
buisset iterum dixit eis Scitis quid fecerim
vobis vos vocatis me magister et domine et bene
dicitis sum etenim. Si ergo ego lavi pedes
vestros dominus et magister et vos debetis alter alterius
lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis ut quem-
admodum ego feci vobis ita et vos faciatis
Amen amen dico vobis non est servus maior
domino suo neque apostolus maior est eo qui misit illum
Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Non
de omnibus vobis dico ego scio quos elegerim
Sed ut adimpleatur scriptura Qui manducat
mecum panem levabit contra me calcaneum suum
Amodo dico vobis priusquam fiat ut cum factum
fuerit credatis quia ego sum. Amen amen
dico vobis Qui accipit si quem misero
accipit me Qui autem me accipit accipit eum qui
misit me. Cum hec dixisset Iesus turbatus

spiritu et protestatus est et dixit Amen amen
dico vobis quia unus ex vobis tradet me
Aspiciebant ergo ad invicem discipuli hesitantes
de quo diceret. Erat autem recumbens unus ex
discipulis eius in sinu Jesu quem diligebat
Jesus. Innuit ergo huic Simon Petrus et dixit
ei. Quis est de quo dicit. Itaque cum recubuisset
ille supra pectus Jesu dicit ei Domine quis est.
Respondit Jesus Ille est cui ego intinctum panem
porrexero. Et cum intinxisset panem dedit Jude
Simonis Scarioth. Et post buccellam introivit
in eum sathanas. Et dixit ei Jesus Quod
facis fac citius. Hoc autem nemo scivit discum-
bentium ad quid dixerit ei. Quidam enim puta-
bant quia loculos habebat Judas quia dixisset
ei Jesus Eme ea que opus sunt nobis ad
festum: aut egenis ut aliquid daret.
Cum ergo accepisset ille buccellam exivit con-
tinuo. Erat autem nox. Cum ergo exisset

f. voluntarie non coactus ...

Admodum illorum qui demittunt capit ... volunt

Non querit ex curiositate nosse sed ... ex timore ... fragilitatis

Dixit Jesus Nunc clarificatus est filius
hominis et deus clarificatus est in eo. Si
deus clarificatus est in eo et deus clarificabit
eum in semetipso et continuo clarificabit
eum. Filioli adhuc modicum vobiscum
sum. Queretis me et sicut dixi Iudeis
Quo ego vado vos non potestis venire et
vobis dico modo. Mandatum novum do vobis
ut diligatis invicem sicut dilexi vos ut
et vos diligatis invicem. In hoc cognoscent
omnes quia discipuli mei estis si dilectionem
habueritis ad invicem. Dicit ei Simon Petrus
Domine quo vadis. Respondit Jesus Quo ego
vado non potes me modo sequi, sequeris autem
postea. Dicit ei Petrus Quare non possum
te sequi modo animam meam pro te ponam. Respondit
Jesus Animam tuam pro me pones. Amen amen
dico tibi non cantabit gallus donec ter me neges.

Et ait discipulis suis Non turbetur

Tomo

Non turbetur cor vestrum. Creditis in deum et
in me credite. In domo patris mei man
siones multe sunt. Si quo minus dixissem
vobis quia vado parare vobis locum.
Et si abiero et preparavero vobis locum
iterum venio et accipiam vos ad me ipsum
ut ubi sum ego et vos sitis. Et quo ego
vado scitis, et viam scitis. Dicit ei Thomas
Domine nescimus quo vadis et quomodo possumus
viam scire. Dicit ei Iesus Ego sum via et
veritas et vita. Nemo venit ad patrem nisi
per me. Si cognovissetis me et patrem meum
utique cognovissetis. Et a modo cognoscetis
eum et vidistis eum. Dicit ei Philippus Domine
ostende nobis patrem et sufficit nobis. Dicit ei
Iesus Tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis
me Philippe qui videt me videt et patrem.
Quomodo tu dicis ostende nobis patrem. Non creditis
quia ego in patre et pater in me est. Verba que ego

[illegible]

loquor vobis a meipso non loquor. Pater

autem in me manens ipse facit opera. Non creditis

quia ego in patre et pater in me est. Alioquin

propter opera ipsa credite. Amen amen dico vobis

qui credit in me opera que ego facio et

ipse faciet et maiora horum faciet quia ego

ad patrem vado. Et quodcumque petieritis

patrem in nomine meo hoc faciam ut glorificetur

pater in filio. Si quid petieritis me in nomine

meo hoc faciam. Si diligitis me mandata

mea servate. Et ego rogabo patrem et alium

paraclitum dabit vobis ut maneat vobiscum in

eternum spiritum veritatis quem mundus non potest

accipere quia non videt eum nec scit eum. Vos

autem cognoscetis eum quia apud vos manebit

et in vobis erit. Non relinquam vos

orphanos. Veniam ad vos. Adhuc modicum

et mundus me iam non videt. Vos autem videtis me.

[illegible]

quia ego vivo et vos vivetis. In illo die vos cognoscetis quia ego sum in patre meo et vos in me et ego in vobis. Qui habet mandata mea et servat ea ille est qui diligit me. Qui autem diligit me diligetur a patre meo et ego diligam eum et manifestabo ei meipsum. Dicit ei Iudas non ille Scariothes: Domine quid factum est quia manifestaturus es nobis teipsum et non mundo. Respondit Iesus et dixit ei: Si quis diligit me sermonem meum servabit et pater meus diliget eum et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. Qui non diligit me sermones meos non servat. Et sermonem quem audistis non est meus sed eius qui misit me patris. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Paraclitus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia et suggeret vobis omnia quecumque dixero vobis. Pacem

relinquo vobis pacem meam do vobis

non quomodo mundus dat ego do vobis. Non

turbetur cor vestrum neque formidet.

quia ego dixi vobis vado et venio ad vos.

Si diligeretis me gauderetis utique

quia vado ad patrem quia pater maior

me est. Et nunc dixi vobis priusquam fiat

ut cum factum fuerit credatis. Iam non multa

loquar vobiscum. Venit enim princeps mundi

huius et in me non habet quicquam. Sed ut

cognoscat mundus quia diligo patrem. Et sicut

mandatum dedit mihi pater sic facio. Surgite

eamus hinc.

Ego sum vitis vera et pater meus

agricola est. Omnem palmitem in

me non ferentem fructum tollet eum et omnem

qui fert fructum purgabit eum ut fructum

plus afferat. Iam vos mundi estis propter

sermonem quem locutus sum vobis.

Ex hoc contra eos qui ... ad perpetuam ...

... nec conversam ... nec pulchritudinem ...

... tribulationes ...

Ego sum vitis vera et pater meus agricola est ...

... in vite qui non fructi ... solum folia fidei ...

Iohannis

Manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes

non potest ferre fructum a semetipso nisi manserit

in vite, sic nec vos nisi in me manseritis.

Ego sum vitis, vos palmites. Qui manet

in me et ego in eo hic fert fructum multum,

quia sine me nihil potestis facere. Si quis in me

non manserit, mittetur foras sicut palmes, et

arescet et colligent eum et in ignem mittent

et ardet. Si manseritis in me, et verba mea in

vobis manserint, quodcumque volueritis petetis et

fiet vobis. In hoc clarificatus est pater meus ut

fructum plurimum afferatis et efficiamini mei discipuli.

Sicut dilexit me pater et ego dilexi vos. Manete

in dilectione mea. Si praecepta mea servaveritis

manebitis in dilectione mea, sicut et ego patris

mei praecepta servavi, et maneo in eius dilectione.

Haec locutus sum vobis ut gaudium meum

in vobis sit, et gaudium vestrum impleatur.

Hoc est praeceptum meum ut diligatis invicem

Numiliter canit

Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectionem nemo habet ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Vos amici mei estis si feceritis que ego precipio vobis. Iam non dicam vos servos quia servus nescit quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci vobis. Non vos me elegistis sed ego elegi vos et posui vos ut eatis et fructum afferatis et fructus vester maneat ut quodcumque petieritis patrem in nomine meo det vobis. Hec mando vobis ut diligatis invicem. Si mundus vos odit scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis mundus quod suum erat diligeret. Quia vero de mundo non estis sed ego elegi vos de mundo propterea odit vos mundus. Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis. Non est servus maior domino suo. Si me persecuti sunt et vos persequentur. Si sermonem meum servaverunt et vestrum servabunt. Sed hec omnia facient

Nunc autem excusacionem non habet de peccato suo. Qui me odit: et patrem meum odit. Si opera non fecissem in eis que nemo alius fecit peccatum non haberet.

vobis propter nomen meum quia nesciunt

eum qui misit me. Si non venissem

et locutus fuissem eis peccatum non haberent. Nunc

autem et viderunt et oderunt et me et patrem

meum. Sed ut adimpleatur sermo qui in lege

eorum scriptus est quia odio habuerunt me gratis.

Cum autem venerit paraclitus quem ego mittam

vobis a patre spiritum veritatis qui a patre procedit

ille testimonium perhibebit de me. Et vos testimonium

perhibebitis quia ab initio mecum estis.

Nunc autem excusacionem non habent de peccato suo. Qui

me odit et patrem meum odit. Si opera non fecissem

in eis que nemo alius fecit peccatum non haberent.

Hec locutus sum vobis ut non scandalizemini.

Absque synagogis facient vos.

Sed venit hora ut omnis qui interficit vos arbitretur

obsequium se prestare deo. Et hec facient

vobis quia non noverunt patrem neque me. Sed hec

locutus sum vobis ut cum venerit hora eorum

reminiscamini quia ego dixi vobis hec autem

vobis ab initio non dixi quia vobiscum eram

Et nunc vado ad eum qui misit me et nemo

ex vobis interrogat me quo vadis sed quia

hec dixi vobis tristicia implevit cor vestrum

Sed ego veritatem dico vobis expedit vobis

ut ego vadam si enim non abiero paraclitus

non veniet ad vos si autem abiero mittam

eum ad vos Et cum venerit ille arguet mundum

de peccato et de iusticia et de iudicio de peccato

quidem quia non crediderunt in me de iusticia vero

quia ad patrem vado et iam non videbitis me

De iudicio autem quia princeps mundi huius

iam iudicatus est Adhuc multa habeo vobis dicere

sed non potestis portare modo Cum autem venerit

ille spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem

Non enim loquetur a semetipso sed quecumque audiet

loquetur et que ventura sunt annunciabit vobis

Ille me clarificabit quia de meo accipiet

Johannis

Et annunciabit vobis. Omnia quecumque habet pater
mea sunt. Propterea dixi quia de meo accipiet
et annunciabit vobis. Modicum et iam
non videbitis me. Et iterum modicum et vide-
bitis me quia vado ad patrem. Dixerunt ergo
ex discipulis eius ad invicem. Quid est hoc quod
dicit nobis modicum et non videbitis me et iterum
modicum et videbitis me quia vado ad patrem.
Dicebant ergo quid est hoc quod dicit modicum
nescimus quid loquitur. Cognovit autem Jesus
quia volebant eum interrogare et dixit eis
De hoc queritis inter vos quia dixi modicum
et non videbitis me et iterum modicum et videbitis
me. Amen amen dico vobis quia plorabitis
et flebitis vos, mundus autem gaudebit. Vos autem
contristabimini sed tristicia vestra vertetur in gaudium.
Mulier cum parit tristiciam habet quia venit hora eius.
Cum autem pepererit puerum iam non meminit

pressure propter gaudium quia natus est homo in mundum

Et vos igitur nunc quidem tristitiam habetis iterum

autem videbo vos et gaudebit cor vestrum et gau

dium vestrum nemo tollet a vobis Et in illo

die me non interrogabitis quicquam Amen amen

dico vobis Si quid petieritis patrem in nomine

meo dabit vobis Usque modo non petistis quicquam

in nomine meo petite et accipietis ut gaudium

vestrum sit plenum Hec in proverbiis locutus sum vobis

venit hora cum iam non in proverbiis loquar vobis

sed palam de patre meo annunciabo vobis In

illo die in nomine meo petetis et non dico vobis

quia ego rogabo patrem de vobis Ipse enim pater amat

vos quia vos me amastis et credidistis quia

a deo exivi Exivi a patre et veni in mundum iterum

relinquo mundum et vado ad patrem Dicunt ei

discipuli eius Ecce nunc palam loqueris et proverbium

nullum dicis Nunc scimus quia scis omnia et non

opus est tibi ut quis te interroget In hoc credimus

x non indiges ut tibi aliquis exponat suam dubitacionem
per interrogationem quia quecumque vellet et hoc non posses
nisi esses deus scrutans corda et renes

quia a deo existi. Respondit eis Iesus. Modo creditis.

Ecce venit hora et iam venit ut dispergamini

unusquisque in propria et me solum relinquatis

et non sum solus quia pater mecum est. Hec

locutus sum vobis ut in me pacem habeatis

In mundo pressuram habebitis sed confidite ego

vici mundum

Hec locutus est Iesus. Et sublevatis

oculis in celum dixit Pater venit

hora clarifica filium tuum ut filius tuus clarificet

te. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis

ut omne quod dedisti ei det eis vitam eternam

Hec est autem vita eterna ut cognoscant te solum

deum verum et quem misisti Iesum Christum

Ego te clarificavi super terram opus consummavi

quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me

tu pater apud temetipsum claritate quam habui

priusquam mundus fieret apud te. Manifestavi nomen

tuum hominibus quos dedisti mihi de mundo

[De mundo] Tui erant et mihi eos dedisti et sermonem tuum servaverunt. Nunc cognoverunt quia omnia que dedisti mihi abs te sunt. Quia verba que dedisti mihi dedi eis et ipsi acceperunt et cognoverunt vere quia a te exivi et crediderunt quia tu me misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo sed pro hiis quos dedisti mihi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt et tua mea sunt et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo et hii in mundo sunt et ego ad te venio. Pater sancte serva eos in nomine tuo quos dedisti mihi ut sint unum sicut et nos. Cum essem cum eis ego servabam eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi custodivi et nemo ex eis periit nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem ad te venio et hec loquor in mundo ut habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis sermonem tuum et mundus eos

[illegible]

odio habuit quia non sunt de mundo sicut et ego

[illegible]

non sum de mundo. Non rogo ut tollas eos

[illegible]

de mundo sed ut serves eos a malo. De mundo

[illegible]

non sunt sicut et ego non sum de mundo. Sancti-

[illegible]

fica eos in veritate. Sermo tuus veritas e(st)

[illegible]

Sicut tu me misisti in mundum et ego

[illegible]

misi eos in mundum. Et pro eis sanctifico meipsum

[illegible]

ut sint et ipsi sanctificati in veritate. Non pro eis

[illegible]

rogo tantum sed et pro eis qui credituri sunt per verbum

[illegible]

eorum in me. Ut omnes unum sint sicut tu pater

[illegible]

in me et ego in te ut et ipsi in nobis unum sint

[illegible]

ut credat mundus quia tu me misisti. Pater quos

[illegible]

dedisti michi volo ut ubi sum ego et illi sint

[illegible]

mecum. Et ego claritatem quam tu dedisti m(ihi)

[illegible]

dedi eis ut sint unum sicut et nos unum sumus.

[illegible]

Ego in eis et tu in me ut sint consummati in unum

[illegible]

et cognoscat mundus quia tu me misisti et

[illegible]

dilexisti eos sicut et me dilexisti. Pater quos

[illegible]

Decimus

Dedisti mihi volo ut ubi sum ego et illi sint

mecum ut videant claritatem meam quam

dedisti mihi quia dilexisti me ante constitutionem

mundi. Pater iuste, mundus te non cognovit

Ego autem te cognovi et hi cognoverunt

quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen

tuum et notum faciam ut dilectio qua dilexisti

me in ipsis sit et ego in ipsis.

Hec cum dixisset Jesus egressus

est cum discipulis suis trans

torrentem Cedron ubi erat ortus in quem introivit

ipse et discipuli eius. Sciebat autem et

Judas qui tradebat eum locum quia frequenter

Jesus convenerat illuc cum discipulis suis.

Judas ergo cum accepisset cohortem et a pontificibus

et a phariseis ministros venit illuc cum laternis

et facibus et armis. Jesus itaque sciens omnia

que ventura erant super eum processit
et dixit eis Quem queritis Responderunt
ei Iesum nazarenum Dicit eis Iesus
Ego sum Stabat autem et Judas qui tra
debat eum cum ipsis Ut ergo dixit eis
Ego sum abierunt retrorsum et ceciderunt
in terram Iterum ergo interrogavit eos Quem
queritis Illi autem dixerunt Iesum naza
renum Respondit Iesus Dixi vobis quia ego
sum Si ergo me queritis sinite hos abire
Ut adimpleretur sermo quem dixit quia
quos dedisti mihi non perdidi ex eis quem
quam Simon ergo petrus habens gladium
eduxit eum et percussit pontificis servum

Decimumoctavum

[illegible]

Et abscidit auriculam eius dexteram. Erat

[illegible]

autem nomen servo Malchus. Dixit ergo

[illegible]

Jesus Petro: Mitte gladium tuum in vaginam.

[illegible]

Calicem quem dedit mihi pater non vis ut

[illegible]

bibam illum? Cohors ergo et tribunus

[illegible]

Et ministri Iudeorum comprehenderunt Jesum

[illegible]

Et ligaverunt eum. Et adduxerunt eum ad

[illegible]

Annam primum. Erat enim socer Caiphe

[illegible]

qui erat pontifex anni illius. Erat autem

[illegible]

Caiphas qui consilium dederat Iudeis

[illegible]

expedit
unum hominem mori pro populo.

[illegible]

Sequebatur autem Jesum Simon Petrus et

[illegible]

alius discipulus. Discipulus autem ille erat

[illegible]

notus pontifici. Et introivit cum Jesu in

[illegible]

atrium pontificis. Petrus autem stabat ad

ad hostium foris. Exivit ergo alius qui

erat notus pontifici et dixit hostiarie. Et

introduxit petrum. Dixit ergo petro ancilla

hostiaria. Numquid et tu ex discipulis es

hominis istius. Dicit ille: Non sum. Sta-

bant autem servi et ministri ad prunas quia

frigus erat et calefaciebant se. Erat autem

cum eis et petrus stans et calefaciens se. Pon-

tifex ergo interrogavit Iesum de discipulis suis

et de doctrina eius. Respondit ei Iesus: Ego

palam locutus sum mundo. Ego semper docui

in synagoga et in templo quo omnes iudei con-

veniunt et in occulto locutus sum nichil. Quid

me interrogas? Interroga eos qui audierunt quid

locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt que dixerim

[illegible]

Hec autem cum dixisset unus assistens

[illegible]

ministrorum dedit alapam Jesu dicens Sic

[illegible]

respondes pontifici Respondit ei Jesus Si male lo-

[illegible]

cutus sum testimonium perhibe de malo

[illegible]

Si autem bene quid me cedis Et misit eum

[illegible]

Annas ligatum ad Caypham pontificem

[illegible]

Erat autem Symon petrus stans et calefaciens

[illegible]

se Dixerunt ergo ei Numquid et tu ex discipulis

[illegible]

eius es Negavit ille et dixit Non sum

[illegible]

Dicit ei unus ex servis pontificis cognatus

[illegible]

eius cuius abscidit petrus auriculam Non-

[illegible]

ne ego te vidi in orto cum illo Iterum

[illegible]

ergo negavit petrus et statim gallus cantavit

[illegible]

Adducunt ergo Jesum a Caypha in pretorium

[illegible]

Erat autem mane et ipsi non introierunt in

[illegible]

pretorium ut non contaminarentur sed ut

[illegible]

manducarent pascha. Exivit ergo pilatus ad eos foras et dixit Quam accusationem affertis adversus hominem hunc. Responderunt et dixerunt ei Si non esset hic malefactor non tibi tradidissemus eum. Dixit ergo eis pilatus Accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudei Nobis non licet interficere quemquam. Ut sermo ihesu impleretur quem dixit significans qua morte esset moriturus. Introivit ergo iterum in pretorium pilatus et vocavit ihesum et dixit ei Tu es rex iudeorum. Respondit ihesus A temetipso hoc dicis an alii dixerunt tibi de me. Respondit pilatus Numquid ego iudeus sum. Gens tua et pontifices tui tradiderunt te mihi quid fecisti. Respondit ihesus Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum ministri mei utique decertarent ut non

Decimumoctavum

ut non traderer iudeis Nunc autem regnum

meum non est hinc Dixit itaque ei pilatus

Ergo rex es tu Respondit Jesus Tu dicis

quia rex sum ego Ego in hoc natus sum

Et ad hoc veni in mundum ut testimonium

perhibeam veritati Omnis qui est ex veritate

audit vocem meam Dicit ei pilatus Quid

est veritas Et cum hoc dixisset iterum exi-

vit ad iudeos Et dicit eis Ego nullam

invenio in eo causam Est autem consuetudo

vobis ut unum dimittam vobis in pascha

Vultis ergo dimittam vobis regem Iudeorum

Clamaverunt rursum omnes dicentes Non hunc sed bar-

rabam Erat autem barrabas latro

Tunc ergo apprehendit pilatus

Jesum et flagellavit Et milites

plectentes coronam de spinis imposuerunt capiti

eius et veste purpurea circumdederunt eum

Et veniebant ad eum et dicebant ave rex

iudeorum et dabant ei alapas. Exiit iterum

pilatus foras et dixit eis ecce adduco vobis

eum foras ut cognoscatis quia nullam invenio

in eo causam. Exiit ergo Jesus portans spi-

neam coronam et purpureum vestimentum et

dicit eis ecce homo. Cum ergo vidissent eum

pontifices et ministri clamabant dicentes

crucifige crucifige eum. Dicit eis pilatus

accipite eum vos et crucifigite. Ego enim non

invenio in eo causam. Responderunt ei iudei nos

legem habemus et secundum legem debet mori quia filium

dei se fecit. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem

magis timuit et ingressus est pretorium iterum

et dixit ad Jesum unde es tu. Jesus autem

[illegible]

Responsum non dedit ei. Dicit ergo ei pilatus Mihi
non loqueris nescis quia potestatem habeo
crucifigere te et potestatem habeo dimittere te
Respondit Ihesus Non haberes potestatem adversum me ullam
nisi tibi datum esset desuper propterea qui me
tradidit tibi maius peccatum habet. Et exinde querebat
pilatus dimittere eum. Iudei autem clamabant
dicentes Si hunc dimittis non es
amicus cesaris Omnis enim qui se regem facit
contradicit cesari. Pilatus autem cum audisset
hos sermones adduxit foras Ihesum et sedit
pro tribunali in loco qui dicitur Lithostratos hebraice
autem gabbatha Erat autem parasceve pasche hora
quasi sexta et dicit iudeis Ecce rex vester. Illi
autem clamabant Tolle tolle crucifige eum.
Dicit eis pilatus Regem vestrum crucifigam
Responderunt pontifices Non habemus regem nisi cesarem

[illegible]

Cesarem Tunc ergo tradidit eis illum ut
crucifigeretur Susceperunt autem Jesum et
duxerunt eum Et baiulans sibi crucem
exivit in eum qui dicitur calvarie locum hebraice
autem golgatha ubi crucifixerunt eum et cum eo
alios duos hinc et hinc medium autem Jesum
Scripsit autem et titulum pilatus et posuit super
crucem Erat autem scriptum Jesus nazarenus
rex iudeorum Hunc ergo titulum multi iudeorum
legerunt quia prope civitatem erat locus ubi
crucifixus est Jesus Et erat scriptum hebraice
grece et latine Dicebant ergo pilato pontifices
iudeorum Noli scribere rex iudeorum sed quia
ipse dixit rex sum iudeorum Respondit pilatus
Quod scripsi scripsi Milites ergo cum crucifixissent
eum acceperunt vestimenta eius et fecerunt
quatuor partes unicuique militi partem et tunicam Erat

autem tunica inconsutilis desuper contexta per totum

Dixerunt ergo ad invicem Non scindamus eam sed sor-
tiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleretur

dicens Partiti sunt vestimenta mea sibi et in
vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem
hec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem Jesu mater
eius et soror matris eius Maria Cleophe et Ma-
ria Magdalene. Cum vidisset ergo Jesus matrem
et discipulum stantem quem diligebat dicit
matri sue Mulier ecce filius tuus. Deinde dicit
discipulo Ecce mater tua. Et ex illa hora accepit
eam discipulus in suam. Postea sciens Jesus quia
omnia consummata sunt ut consummaretur scriptura
dixit Sitio. Vas autem erat positum aceto plenum.
Illi autem spongiam plenam aceto ysopo circumponentes
obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset Jesus
acetum dixit Consummatum est. Et inclinato
capite tradidit spiritum. Iudei ergo quoniam Parasceve

Iudaei

erat ut non remanerent corpora sabbato erat

enim magnus dies ille sabbati rogaverunt pilatum

ut frangerentur eorum crura et tollerentur. Ve-

nerunt ergo milites et primi quidem fregerunt crura

et alterius qui crucifixus est cum eo. Ad iesum

autem cum venissent ut viderunt eum iam mor-

tuum non fregerunt eius crura. Sed unus militum lancea

latus eius aperuit et continuo exivit sanguis

et aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit. Et

verum est testimonium eius. Et ille scit quia ve-

ra dicit ut et vos credatis. Facta sunt enim haec ut

scriptura impleretur. Os non comminuetis ex eo.

Et iterum alia scriptura dicit videbunt in quem transfixerunt.

Post haec autem rogavit pilatum ioseph ab arimathia

eo quod esset discipulus iesu, occultus autem propter metum

iudeorum ut tolleret corpus iesu. Et permisit pilatus.

Venit ergo et tulit corpus iesu. Venit autem et Nicodemus

qui venerat ad iesum nocte primum, ferens mixturam

nunc et aloes quasi libras centum Acceperunt

ergo corpus Iesu et ligaverunt illud linteis cum

aromatibus sicut mos est iudeis sepelire Erat autem

in loco ubi crucifixus est ortus et in orto monumentum

novum in quo nondum quisquam positus erat

Ibi ergo propter parasceven iudeorum quia iuxta erat

monumentum

posuerunt Iesum

Una autem sabbati Maria magdalene

venit mane cum adhuc tenebre essent

ad monumentum et videt lapidem sublatum a monumento

Cucurrit ergo et venit ad Simonem petrum et

alium discipulum quem amabat Iesus et dicit illis

Tulerunt dominum de monumento et nescimus ubi

posuerunt eum Exiit ergo petrus et ille alius discipulus

et venerunt ad monumentum Currebant autem duo

simul et ille alius discipulus precucurrit citius petro

et venit primus ad monumentum Et cum se in

clinasset videt posita linteamina non tamen introivit

Venit ergo Simon petrus sequens eum et intr-

oivit in monumentum Et vidit lintheamina

posita et sudarium quod fuerat super caput eius

non cum lintheaminibus positum sed separatim involutum

in unum locum. Tunc ergo introivit et ille discipulus

qui venerat primus ad monumentum et vidit et cre-

didit. Nondum enim sciebant scripturam quia

oportet eum a mortuis resurgere. Abierunt

ergo iterum discipuli ad semetipsos. Maria autem

stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fle-

ret inclinavit se et prospexit in monumentum. Et vidit

duos angelos in albis sedentes unum ad caput

et unum ad pedes ubi positum erat corpus iesu.

Dicunt ei illi Mulier quid ploras. Dicit eis

quia tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt

eum. Hec cum dixisset conversa est retrorsum

et vidit iesum stantem et non sciebat quia iesus est

Dicit ei Jesus Mulier quid ploras quem queris

Illa existimans quia ortulanus esset dixit ei

Domine si tu sustulisti eum dicito michi ubi posuisti

eum et ego eum tollam Dicit ei Jesus Maria

Conversa illa dixit ei Rabboni quod dicitur magister

Et Jesus noli me tangere nondum enim ascendi

ad patrem meum vade autem ad fratres meos et dic

eis ascendo ad patrem meum et patrem vestrum deum

meum et deum vestrum Venit maria magdalene

annuncians discipulis quia vidi dominum et hec dixit michi

Cum ergo sero esset die illa una sabbatorum et fores

essent clause ubi erant discipuli congregati propter metum

Iudeorum venit Jesus et stetit in medio et dixit

eis pax vobis et cum hoc dixisset ostendit eis

manus et latus Gavisi sunt ergo discipuli viso domino

Dixit ergo eis iterum pax vobis sicut misit me pater

et ego mitto vos hec cum dixisset insufflavit

et dixit eis accipite spiritum sanctum

[illegible]

remiseritis peccata remittuntur eis Et quorum retinue[ritis]

retenta sunt Thomas autem unus ex duodecim

qui dicitur Didimus non erat cum eis quando venit Iesus

Dixerunt ergo alii discipuli Vidimus dominum Ille autem

dixit eis Nisi videro in manibus eius fixuram

clavorum et mittam digitum meum in locum

clavorum et mittam manum meam in latus eius non

credam Et post dies octo iterum erant discipuli eius

intus et Thomas cum eis Venit Iesus ianuis

clausis et stetit in medio et dixit eis pax vobis

Deinde dicit Thome Infer digitum tuum huc et

vide manus meas et affer manum tuam et mitte in

latus meum et noli esse incredulus sed fidelis Respondit

Thomas et dixit ei Dominus meus et deus meus Dixit

ei Iesus Quia vidisti me Thoma credidisti Beati

qui non viderunt et crediderunt Multa quidem et alia

Vigesimum c

Multa quidem et alia

Signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum

que non sunt scripta in libro hoc. Hec autem scripta

sunt ut credatis quia Iesus est filius dei et ut

credentes vitam habeatis in nomine eius

Postea manifestavit se iterum Iesus ad

mare tiberiadis. Manifestavit autem sic. Erant simul

Simon petrus et thomas qui dicitur didimus et na

thanael qui erat a chana galilee et filii ze

bedei et alii ex discipulis eius duo. Dicit eis

Simon petrus Vado piscari. Dicunt ei et venimus

et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt in navim

et illa nocte nil prenderunt. Mane autem iam facto

stetit Iesus in littore non tamen cognoverunt discipuli quia

Iesus est. Dicit ergo eis Iesus pueri numquid pulmen

tarium habetis. Responderunt ei non. Dicit eis Mittite

in dexteram navigii rete et invenietis. Miserunt ergo

et iam non valebant illud trahere pre multitudine

ſi mirabiliter videre diuina adductor vel de nouo creatorum

piscium. Dicit ergo discipulus ille quem diligebat

Jesus Petro Dominus est. Simon petrus cum

Audisset quia dominus est tunicam succinxit se.

Erat enim nudus et misit se in mare. Alii autem

discipuli nauigio venerunt. Non enim longe erant

a terra ſed quasi cubitis ducentis trahentes rethe

piscium. Ut ergo descenderunt in terram viderunt

prunas positas et piscem superpositum et panem.

Dicit eis Jesus afferte de piscibus quos prendidistis nunc.

Ascendit Simon petrus et traxit

rethe in terram plenum magnis piscibus centum

quinquaginta tribus. Et cum tanti essent non est scissum.

rethe. Dicit eis Jesus venite prandete. Et nemo

audebat discumbentium interrogare eum tu quis es.

Vigesimum primum c

Dicentes quia dominus est. Et venit Jesus

et accipit panem et dabat eis et piscem simil.

Hoc iam tercio manifestatus est Jesus discipulis suis

cum surrexisset a mortuis. Cum ergo prandissent

dicit Simoni Petro Jesus Simon Johannis diligis

me plus his. Dicit ei Etiam domine tu scis

quia amo te. Dicit ei Pasce agnos meos.

Dicit ei iterum Simon Johannis diligis me.

Ait ei Etiam domine tu scis quia amo te.

Dicit ei iterum Pasce agnos meos. Dicit ei

tercio Simon Johannis amas me. Contristatus est

Petrus quia dixit ei tercio Amas me. Et dicit

Domine tu omnia nosti tu scis quia amo te. Dicit

ei Pasce oves meas. Amen amen dico tibi

cum esses iunior cingebas te et ambulabas ubi.

vel melius ne transl aliquis casu eius personal futurus hanc repeteret questionem

Sed quod sit futurus mortis ignoro.

volebas. Cum autem senueris extendes manus

tuas, et alius te cinget et ducet quo tu non vis.

Hoc autem dixit significans qua morte

clarificaturus esset deum. Et cum hoc dixisset

dicit ei: Sequere me. Conversus Petrus vidit

illum discipulum quem diligebat Jesus

sequentem, qui et recubuit in cena super pectus eius

eius et dixit: Domine, quis est qui tradet te?

Hunc ergo cum vidisset Petrus, dixit Jesu: Domine,

hic autem quid? Dicit ei Jesus: Sic eum volo

manere donec veniam, quid ad te? Tu me sequere.

Exivit ergo sermo iste inter fratres quia discipulus

ille non moritur. Et non dixit ei Jesus: Non

moritur, sed sic eum volo manere donec veniam,

quid ad te? Hic est discipulus ille qui testimonium perhibet

de hiis et scripsit hec.

[illegible]

Et scimus quia verum est testimonium eius

[illegible]

Sunt autem et alia multa que fecit Jesus

[illegible]

que si scribantur per singula nec ipsum ar-

[illegible]

bitror mundum capere posse eos qui scribendi

[illegible]

sunt libros

[illegible]

Luce xxiiii° Venit autem ihesus ia-
nuis clausis etc. Circa quod queritur
qualiter hoc esse poterit sic cum in tali statu probabit
palpabile corpus suis discipulis exhibebat hoc autem
est quod obstat et resistit obviati et tangenti corpori
et hoc ianuis clausis. Obsistit autem per tangenti et
sic clausis ianuis intrare non potest. Ad hoc quod dicit quod
hoc argumentum recipit glosa secundum subtilitatem et spirituali-
tatem legit ... et hugo corporis ... dicit vera est quod non
obstat tangenti secundum intrat per ... hoc autem ...
esse non posse quia tale corpus non est palpabile quia non est
palpabile quod tangenti non obstat palpando. Ad hoc
sunt duo corpora in eodem loco non potest quod ... quia si sunt
duo corpora in eodem loco tunc duo corpora essentialiter sunt
unum corpus et quod distancia unius et dimensiones sunt
eedem essentialiter ... dimensionibus alterius. Ad hoc autem
quidam ... corpus dicit ... corpus ...
a corporeitate et a corpulencia et dicit quod corpus a cor-
poreitate dictum potest esse in alio in eodem loco ... hoc distin-
... ... est quia a corpulencia non habet ali-
... quod corpus ... sit corpus secundum corpulenciam ...
... est hoc ... corpus et ... a cor-
pulencia non ... corpus ad locum secundum ... corporeitate
... autem ... dicitur ... duo
corpora ... sunt in eodem loco tunc ... sequitur ...
quod duo corpora ... et ... dimensiones sunt ...
corpus hoc autem est ... duo ... corpora ...
aliqua alia duo corpora possunt esse in eodem loco. Ad hoc autem
... dicit quod corpus ... intrare posset ianuis
clausis ... aliquis ... dicit quod hoc sit de ...
... corpus ... Ad hoc autem ... sine ...

[illegible]

Secundum autem hoc sequitur. Ad aliud cum ... corporis
... sunt ... et ...
et aliis membris ... tamen in ...
... ad inferiora ...

[illegible]

Et eadem ... consistencia corporis ... remanente
sunt subtilis et spiritualis ... solem et lunam
et stellas ... suas ... sunt corpora
... partes ... et ... suas
figuras et ... et consistencias. Hoc
autem ... non asserendo ... ut sit
... probabiliter invenitur. Et ideo
dici ... aliud corpus sine illius corpore
divisione ... corporis ... quod ...
est divinitatis ... est ... est corporis
secundum ... est ... est ... hec ... de
causa hoc sufficiant

dicit in pluribus libris
aliquam similiter et numquam
bene quærentur interim
sed videtur et omni parte phi
sufficienter [illegible] ipse in
hoc loco dicitur bene quærendum
enim [illegible] videtur et in
parte [illegible] vere sicut
erat [illegible] cum alia [illegible]
[illegible] alia [illegible] alia
[illegible] contemplativa
omni libro de [illegible]

[illegible] autem hujus
[illegible] quæ omnia
ad [illegible] parum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] ponendo [illegible]
ad contemplationem [illegible]
[illegible] passiones ad [illegible]
ad [illegible] sed [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sed ac [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible]
et similiter [illegible]
et [illegible] in [illegible]
et [illegible] dispositio
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ad [illegible] Nam
[illegible] quod [illegible]
[illegible] illud [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod fundamentum
[illegible] [illegible]
[illegible] quia [illegible] videtur et
[illegible] quod non
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] omni
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sed dispositio et [illegible]
[illegible] [illegible]
libri sed [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] dispositio [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] [illegible] dispositio
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
sed [illegible]
dispositio [illegible] et quod dispositio
de [illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] libri
[illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in libro in
[illegible] [illegible]
apocalypsim et [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Incipit prologus in apocalypsim beati Johannis apostoli

Omnes qui pie volunt vivere in Christo

sicut ait apostolus persecutionem patiuntur

Iuxta illud Ecclesiastici accedens ad servitutem dei sta

in timore et prepara animam tuam ad temptationem

Temptatio namque est vita hominis super terram

Ne autem fideles deficiant in his contemplatione eorum

Quod autem confirmat dicens volumus enim esse

ad consummationem seculi et iudicii tempore persecutiones

Ecce videns ergo pie redemptor quas passura

erat ecclesia ab apostolis fundata supra petram

Christum ut minus timeatur disposuit una cum

Filio et Spiritu sancto eas revelare. Revelavit autem

tota Trinitas Christo in humanitate. Christus vero

Johanni per angelum Johannes ecclesie. Quam

revelationem hunc librum composuit unde

et liber iste apocalypsis id est revelatio

[illegible]

Omnia hec continentur que deus revelavit Joanni

et Joannes ecclesie. Contenta scilicet ecclesie passa

sit in tempore premitur et nunc patiatur et

novissime temporibus antichristi passura sit [illegible]

tanta erit tribulatio ut si fieri posset etiam

moveantur electi. Et que pro his et nunc

et in futuro premia sit susceptura. Et quod

dominata supplicia tenet premissa premia letificat

Et de ipse liber inter reliquas scripturas novi te-

stamenti prophetia nomine censetur quod aliis est

excellentior prophetis. Sed cum novum testamentum

preferat veteri, evangelium legi, ita hec prophetia prophetiis

veteris testamenti, quia de christo et ecclesia inceptam

ex parte iam adimpleta sacramenta denunciat. Ut ecclesia

ideo quia cum aliis uniformiter est scriptura dans

in est prophetiis simul scilicet preteriti presenti et futuro

Ad cuius commendandam auctoritatem convenit iam

[illegible]

trinitas

Auctoritas mittentis deferentis et accipientis

Mittentis scilicet trinitatis Et deferentis scilicet angeli

et accipientis scilicet Johannis. Cum autem Johanni

Hec in visione sint revelata Et sint tria

genera visionum scilicet que genera visionum intellectualis

videndum est. Visio enim alia corporalis quando

in corporalibus oculis aliquid videmus alia

spiritualis seu imaginaria cum vel dormientes

vel imaginantes vigilantes imagines rerum

cernimus quibus aliquid significatur. Sicut vidit

Pharao spicas Et moyses rubum ardere ille dor

miens iste vigilans Alia intellectualis quando vel

spiritu sancto revelante intellectu mentis veritatem

misteriorum sicut est capimus quo vidit Johannes

que in hoc libro referuntur Non enim figuras

tantum spiritu vidit sed et earum significata mente intellexit

Vidit autem Johannes et scripsit in pathmos insula

relegatus a domiciano cesare principe

compulsione hac enim ad scribendum com
pellente causa. Cum enim exul mitteretur
a domiciano in pathmos insula in ecclesiis
quibus preerat multa pullulaverunt atque inoleverunt
vicia atque diverse heresis. Erant enim quidam
Hebion et Cerinthus dicentes Christum non fuisse ante
mariam quia de ea temporaliter natus erat
Contra quos Johannes in principio evangelii sui redarguens
dicens In principio erat verbum. Et in hoc libro
eum dicit alpha et o id est principium et finis
Dicebant etiam quidam ecclesiam penitus tribulacionem
ante finem seculi defuturam et pro labore non
premium aliud suscepturam. Contra quos eciam
volens disserere Johannes ostendit eum esse principium
et finem. Unde Ysaias Ante me non est formatus
deus et post me non erit. Et eciam preter eam
tribulacionem non defuturam sed presse et post hanc vitam
nullum aliud tempus. Scripsit autem hec septem

ecclesiis asie et earum septem epistolas predictis instruens
Et in eis per eam totam generalem ecclesiam. Tertio est
itaque materia iohannis in hoc opere status specialiter asiane ecclesie
nomen et terminus videlicet quod in presenti patiatur et in futuro
recipiat sit contenta. Intentio vero eius est monere ad patientiam
que grandis est tamen quia brevis labor tamen et pre
mia magna. Modus tractandi talis primo premittit pro
logum et salutationem ubi reddit auditores benignos
et attentos que premisso accedit ad narrationem Ante
narrationem vero ondit cum est altius sine principio et fine
Indicans primum loquentem Ego sum alpha et o primum
primum et finis postea accedens ad narrationem distinguit
septem visiones quibus terminatur ipse liber continuatur
premittit autem prologum dicens Apocalipsis iesu christi
subiungendo hoc est sicut in alio versu christi hoc est et parabole
Salomonis sunt hoc Inter alios prologos in apocalipsim
Sanctus apostolus et evangelista a christo electus atque dilectus
in tanto amore dilectionis uberiori habitus est
ut in cena super pectus eius recumberet et ad

cruce astanti soli matrem propriam commendasset ut quem
nubere volentem ad amplexum virginitatis asciverat ipsi ad
custodiendam virginem tradidisset. Hic itaque cum propter verbum dei
et testimonium Iesu Christi in Pathmos insulam fuisset in exilium
missus illic ab eo apocalipsis ostensa describitur ut sicut in principio
canonis id est libri Genesis incorruptibile principium prenotatur ita
etiam incorruptibilis finis per virginem in apocalipsi redderetur
dicente Ego sum alpha et o initium et finis. Hic est
Iohannes qui sciens supervenisse sibi diem recessus sui
convocatis in Epheso discipulis descendit in defossum sepulture
sue locum oratione completa reddidit spiritum tam a dolore
mortis factus extraneus quam a corruptione carnis noscitur alienus.
Cuius tamen scripture dispositio vel libri ordinatio ideo a nobis per
singula non exponitur ut nescientibus inquirendi desiderium collocetur
et querentibus laboris fructus et deo magisterii doctrina
servetur. Explicit prologus. Incipit argumentum.

Apocalipsis Iohannis tot habet sacramenta
quot verba. Parum dixi et pro merito volu-
minis laus omnis inferior est. In verbis singulis multiplices latent
intelligentie. Explicit argumentum. Incipit liber apocalipsis
beati Iohannis apostoli.

[illegible]

Apocalypsis Jesu Christi, quam

dedit illi deus palam facere

servis suis, que oportet fieri cito. Et

significavit mittens per angelum suum

servo suo Joanni. Qui testimonium

perhibuit verbo dei et testimonium Jesu

Christi quecumque vidit. Beatus qui legit

et audit verba prophetie huius et servat

ea que in ea scripta sunt. Tempus

enim prope est. Joannes septem ecclesiis

que sunt in Asia. Gratia vobis

et pax ab eo qui est et qui erat et qui

venturus est. Et a septem spiritibus

qui in conspectu throni eius sunt

229

Et a Iesu xpo qui est testis fidelis pri
mogenitus mortuorum et princeps regum
terre Qui dilexit nos et lavit nos a
peccatis nostris in sanguine suo et fecit
nos regnum et sacerdotes deo et patri suo
Ipsi gloria et imperium in secula seculorum amen
Ecce venit cum nubibus et videbit eum
omnis oculus et qui eum pupugerunt
Et tunc plangent se super eum omnes tribus
terre etiam amen Ego sum alpha et o
principium et finis Dicit dominus deus qui est
et qui erat et qui venturus est omnipotens
Ego Iohannes frater vester et particeps in tri
bulatione et regno et patientia in xpo
Iesu fui in insula que appellatur pathmos
propter verbum dei et testimonium Iesu xpi

Fui in spiritu in dominica die: et audivi
post me vocem magnam tanquam
tube dicentis michi: Quod vides scribe in
libro et mitte septem ecclesiis Asie Ephe
sum et Smirnam et pergamum et thiatiram
et Sardis et philadelphiam et laodiciam
Et conversus vidi septem candelabra
aurea et in medio septem candelabrorum
aureorum similem filio hominis vestitum
podere et precinctum ad mamillas zona
aurea. Caput autem eius et capilli erant
candidi tanquam lana alba et tanquam nix
Et oculi eius velut flamma ignis et pedes
eius similes auricalco sicut in camino
ardenti et vox illius tanquam vox aquarum
multarum Et habebat in dextera sua

stellas septem. Et ex ore eius gladius
ex utraque parte acutus exibat. Et
facies eius sicut sol lucet in virtute sua.
Et cum vidissem eum, cecidi ad pedes
eius tanquam mortuus. Et posuit dexteram
suam super me dicens: Noli timere. Ego
sum primus et novissimus et vivus et
fui mortuus. Et ecce sum vivens in secula seculorum.
Et habeo claves mortis et inferni. Scribe
ergo que vidisti et que sunt et que oportet
fieri post hec. Sacramentum septem stellarum quas
vidisti in dextera mea et septem candelabra
aurea. Septem stelle angeli sunt septem
ecclesiarum, et candelabra septem ecclesie
sunt.

Et angelo ephesi ecclesie

scribe. Hec dicit qui tenet

septem stellas in dextera sua. Qui am

bulat in medio septem candelabrorum

aureorum. Scio opera tua et laborem

tuum et patientiam tuam. Et quia non potes

sustinere malos et temptasti eos qui se

dicunt apostolos esse et non sunt. Et

invenisti eos mendaces et patientiam habes.

Et sustinuisti propter nomen meum et non

defecisti. Sed habeo adversum te pauca quod

caritatem tuam primam reliquisti. Memor

esto itaque unde excideris et age penitentiam

et prima opera fac. Quod si non venio tibi

et movebo candelabrum tuum de loco

[illegible]

nisi penitentiam egeris. Sed hoc habes
quia odisti facta Nicolaitarum que et ego odi.
Qui habet aurem audiat quid spiritus dicat
ecclesiis. Vincenti dabo edere de ligno vite
quod est in paradiso dei mei. Et angelo Smirne
ecclesie scribe. Hec dicit primus et novissimus
qui fuit mortuus et vivit. Scio tribulationem
tuam et paupertatem tuam, sed dives es et blas
phemaris ab his qui se dicunt iudeos esse et non
sunt sed sunt synagoga sathane. Nil horum
timeas que passurus es. Ecce missurus est
diabolus aliquos ex vobis in carcerem ut temptemini
et habebitis tribulationem diebus decem. Esto
fidelis usque ad mortem et dabo tibi coronam vite.
Qui habet aurem audiendi audiat quid spiritus

[illegible]

C 2

45

232

[illegible]

dicat eccl(es)iis Qui vicerit non ledetur a morte

secunda Et angelo pergami eccl(es)ie scribe Hec

dicit qui habet rompheam ex utraque parte

acutam Scio ubi habitas ubi sedes est sathane

Et tenes nomen meum et non negasti fidem

meam Et in diebus illis antiphas testis

meus fidelis qui occisus est apud vos ubi

sathanas habitat Sed habeo adversum te pauca

quia habes illic tenentes doctrinam balaam

qui docebat balach mittere scandalum coram

filiis israel edere et fornicari Ita habes et

tu tenentes doctrinam nicolaitarum Simili(ter)

penitenciam age Si quominus veniam tibi cito

et pugnabo cum illis in gladio oris mei

Qui habet aurem audiendi audiat quid spiritus

dicat eccl(es)iis Vincenti dabo manna absconditum

[illegible]

et dabo ei calculum candidum et in cal-
culo nomen novum scriptum quod nemo scit
nisi qui accipit. Et angelo thiatire ecclesie
scribe hec dicit filius dei qui habet oculos
tanquam flammam ignis et pedes eius similes
auricalco. Novi opera tua et fidem et caritatem
et ministerium et patientiam tuam et opera tua
novissima plura prioribus. Sed habeo adversum
te pauca quia permittis mulierem Jezabel que
se dicit prophetem docere et seducere servos meos
fornicari et manducare de ydolotitis et dedi
illi tempus ut penitentiam ageret et non vult penitere
a fornicatione sua. Et ecce ego mittam eam
in lectum et qui mechantur cum ea in
tribulationem maximam erunt nisi penitentiam egerint
ab operibus suis. Et filios eius interficiam

in mortem. Et scient omnes ecclesie quia
ego sum scrutans renes et corda. et dabo
unicuique vestrum secundum opera vestra. Vobis
autem dico ceteris qui thiatire estis. quicumque
non habent doctrinam hanc. qui non cognoverunt
altitudinem sathane. quemadmodum dicunt
non mittam super vos aliud pondus. tamen
illud quod habetis tenete donec veniam. Et
qui vicerit et custodierit usque in finem opera
mea. dabo ei potestatem super gentes. et reget
illas in virga ferrea. et tamquam vas figuli
confringentur. Sicut et ego accepi a patre
meo. Et dabo illi stellam matutinam.
Qui habet aurem audiendi. audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

Et angelo ecclesie sardis scribe.
Hec dicit qui habet septem spiritus
dei et septem stellas. Scio opera tua.
quia nomen habes quod vivas et mortuus es.

Esto vigilans et confirma cetera que mo-
ritura erant Non enim invenio opera tua
plena coram deo meo In mente ergo habe
qualiter acceperis et audieris et serva et
penitentiam age Si ergo non vigilaveris veniam
ad te tanquam fur et nescies qua hora veniam
ad te Sed habes pauca nomina in Sardis
que non inquinaverunt vestimenta sua et ambu-
labunt mecum in albis quia digni sunt Qui
vicerit sic vestietur albis et non delebo nomen
eius de libro vite et confitebor nomen eius
coram patre meo et coram angelis eius
Qui habet aurem audiat quid spiritus dicat
ecclesiis Et angelo philadelphie ecclesie scribe
Hec dicit sanctus et verus qui habet clavem
David qui aperit et nemo claudit claudit
et nemo aperit Scio opera tua Ecce dedi
coram te hostium apertum quod nemo potest claudere

[illegible]

quia modicam habes virtutem Et servasti

verbum meum Ecce dabo de synagoga sathane

qui dicunt se iudeos esse et non sunt sed mentiuntur

Ecce faciam illos ut veniant et adorent

Ante pedes tuos et scient quia ego dilexi te

Quoniam servasti verbum patientie mee Et ego servabo

te ab hora temptationis que ventura est in

universum mundum (orbem) temptare habitantes in terra

Ecce venio cito Tene quod habes ut nemo

accipiat coronam tuam. Qui vicerit fa[ciam]

illum columnam in templo dei mei et foras

non egredietur amplius Et scribam

super eum nomen dei mei, et nomen civitatis

dei mei nove Ierusalem que descendit de celo

a deo meo et nomen meum novum Qui habet

aurem audiat quid spiritus dicat ecclesiis

Et angelo laodicie ecclesie scribe Hec dicit amen

testis fidelis et verus qui est principium creature dei

Scio opera tua quia neque frigidus es
neque calidus utinam frigidus esses
aut calidus. Sed quia tepidus es et nec
frigidus nec calidus incipiam te evomere
ex ore meo. Quia dicis quod dives sum et
locupletatus et nullius egeo. Et nescis quod tu
es miser et miserabilis et pauper et cecus
et nudus. Suadeo tibi emere a me aurum ignitum
ut locuples fias et vestimentis albis induaris
ut non appareat confusio nuditatis tue. Et collirio
inunge oculos tuos ut videas. Ego quos
amo arguo et castigo. Emulare ergo et penitentiam
age. Ecce sto ad hostium et pulso. Si quis
audierit vocem meam et aperuerit michi ianuam
intrabo ad illum et cenabo cum illo et
ipse mecum. Qui vicerit dabo ei sedere mecum

[illegible]

in throno meo sicut et ego vici et sedi cum patre

meo in throno eius. Qui habet aurem audiat quid spiritus dicat ecclesiis.

Post hec vidi. Et ecce hostium

apertum in celo. Et vox prima

quam audivi tamquam tube loquentis mecum

dicens. Ascende huc et ostendam tibi que

oportet fieri cito. Post hec statim fui in spiritu.

Et ecce sedes posita erat in celo et supra

sedem sedens. Et qui sedebat similis erat

aspectui lapidis iaspidis et sardinis. Et iris

erat in circuitu sedis similis visioni smaragdi-

ne. Et in circuitu sedis sedilia viginti quatuor

et super thronos viginti quatuor seniores sedentes circum-

amicti vestimentis albis et in capitibus eorum

coronas aureas. Et de throno procedebant

fulgura et voces et tonitrua et septem

Lampades ardentes ante thronum que sunt septem spiritus

dei. Et in conspectu sedis tanquam mare vitreum

simile cristallo. Et in medio sedis et in circuitu

sedis quatuor animalia plena oculis ante et retro.

Et animal primum simile leoni. Et secundum

simile vitulo. Et tertium ad huc faciem quasi

hominis. Et quartum animal simile aquile

volanti. Et quatuor animalia singula eorum habebant

alas senas. Et in circuitu et intus plena sunt

oculis. Et requiem non habebant die ac nocte dicentia

Sanctus sanctus sanctus dominus deus omnipotens

qui erat et qui est et qui venturus est. Et

cum darent illa animalia gloriam et honorem

et benedictionem sedenti super thronum viventi in secula

seculorum procidebant viginti quatuor seniores ante

sedentem in throno et adorabant viventem in secula seculorum

[illegible]

236

Et mittebant coronas suas ante thronum dicentes

Dignus es domine deus noster accipere gloriam

et honorem et virtutem; quia tu creasti omnia

et propter voluntatem tuam erant et creata sunt

Et vidi in dextera sedentis supra

thronum librum scriptum intus

et foris signatum sigillis septem Et vidi an-

gelum fortem predicantem voce magna Quis

est dignus aperire librum et solvere signacula

eius Et nemo poterat neque in celo neque in

terra neque subtus terram aperire librum neque

respicere illum Et ego flebam multum quia nemo

dignus inventus est aperire librum neque videre

eum Et unus de senioribus dicit michi Ne fle-

veris Ecce vicit leo de tribu Iuda radix

David aperire librum et solvere septem signacula

eius Et vidi et ecce in medio throni et

Et vidi in dextera

Et vidi angelum fortem

Et ego flebam

Et quattuor animalium Et in medio seniorum
agnum stantem tamquam occisum habentem
cornua septem et oculos septem qui sunt
septem spiritus dei missi in omnem terram
Et venit et accepit de dextera sedentis in throno
librum. Et cum aperuisset librum quatuor
animalia et viginti quatuor seniores ceciderunt
coram agno habentes singuli citharas et phialas
aureas plenas odoramentorum que sunt orationes
sanctorum. Et cantabant canticum novum dicentes
Dignus es domine accipere librum et aperire
signacula eius quoniam occisus es et redemisti nos
deo in sanguine tuo ex omni tribu et lingua
et populo et natione et fecisti nos deo nostro
regnum et sacerdotes et regnabimus super terram

Et vidi et audivi vocem angelorum multorum

in circuitu throni et animalium et seniorum

et erat numerus eorum milia milium dicentium

voce magna dignus est agnus qui occisus est

accipere virtutem et divinitatem et sapientiam et fortitudinem

et honorem et gloriam et benedictionem. Et omnem

creaturam que in caelo est et super terram et subtus

terram et que sunt in mari et que in eo. Et omnes

audivi dicentes sedenti in throno et agno

benedictio et honor et gloria et potestas in secula seculorum

Et quatuor animalia dicebant amen. Et viginti quatuor

seniores ceciderunt in facies suas et adoraverunt

viventem in secula seculorum.

Et vidi quod aperuisset agnus unum

de septem sigillis et audivi unum

& quatuor animalium dicens tanquam vocem

tonitrui: Veni et vide. Et vidi. Et ecce equus

albus et qui sedebat super illum habebat arcum

Et data est ei corona et exivit vincens ut

vinceret. Et cum aperuisset sigillum secundum

audivi secundum animal dicens veni et vide.

Et exivit alius equus rufus et qui sedebat

super illum datum est ei ut sumeret pacem

de terra et ut invicem se interficiant et datus

est ei gladius magnus. Et cum aperuisset

sigillum tercium audivi tercium animal dicens

Veni et vide et ecce equus niger. Et qui se

debat super illum habebat stateram in manu sua

Et audivi tanquam vocem in medio quatuor animalium

dicentium bilibris tritici denario uno

et tres bilibres ordei denario uno et vinum
et oleum ne leseris. Et cum aperuisset sigillum
quartum audivi vocem quarti animalis
dicentis veni et vide. Et ecce equus pallidus
et qui sedebat super eum nomen illi mors
et infernus sequebatur eum. Et data est illi
potestas super quattuor partes terre interficere gladio fame
et morte et bestiis terre. Et cum aperuisset
sigillum quintum vidi subtus altare animas
interfectorum propter verbum dei et propter testimonium
quod habebant. Et clamabant voce magna di-
centes usquequo domine sanctus et verus non iudicas
et non vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant
in terra. Et date sunt illis singule stole albe
et dictum est illis ut requiescerent tempus

Adhuc modicum donec compleantur servi eorum

et fratres eorum qui interficiendi sunt sicut et illi.

Et vidi cum aperuisset sigillum sextum Et

ecce terremotus magnus factus est Et sol

factus est niger tanquam saccus cilicinus Et

luna tota facta est sicut sanguis Et stelle de celo

ceciderunt super terram sicut ficus emittit grossos

suos cum a vento magno movetur Et celum

recessit sicut liber involutus Et omnis mons

et insule de locis suis mote sunt Et reges terre

et principes et tribuni et divites et fortes

et omnis servus et liber absconderunt se in speluncis

et in petris moncium et dicunt montibus et

petris Cadite super nos et abscondite nos a

facie sedentis super thronum et ab ira agni quia

C. Septimum

venit dies magnus ire ipsorum et quis poterit stare

Post hec vidi quattuor angelos stantes

super quattuor angulos terre tenentes

quattuor ventos terre ne flarent super terram

neque super mare neque in ullam arborem

Et vidi alterum angelum ascendentem ab ortu

solis habentem signum dei vivi et clamavit

voce magna quattuor angelis quibus datum est

nocere terre et mari dicens Nolite nocere terre

et mari neque arboribus quoadusque signemus servos

dei nostri in frontibus eorum. Et audivi numerum signatorum

centum quadraginta quattuor milia signati ex omni tribu filiorum Israel

Ex tribu Juda duodecim milia signati. Ex

tribu Ruben xii milia signati. Ex tribu

Gad xii milia signati. Ex tribu Aser xii milia

signati. Ex tribu neptalim xii milia signati. Ex tribu manasse xii milia sig. Ex tribu simeon xii milia signati. Ex tribu levi xii milia signati. Ex tribu ysachar xii signati milia. Ex tribu zabulon xii m. sig. Ex tribu ioseph xii. Ex tribu beniamin xii.

Post hec vidi turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantes ante thronum et in conspectu agni amicti stolis albis et palme in manibus eorum. Et clamabant voce magna dicentes Salus deo nostro qui sedet super thronum et agno. Et omnes angeli stabant in circuitu throni et seniorum et quatuor animalium et ceciderunt in conspectu throni in facies suas et adoraverunt deum dicentes Amen. benedictio et claritas et sapientia et gratiarum actio honor et virtus et fortitudo deo nostro in secula seculorum amen. Et unus de senioribus

Et dixit m[ichi] hi qui amicti sunt stolis albis

qui sunt et unde venerunt Et dixi illi Domine mi

tu scis Et dixit m[ichi] hi sunt qui venerunt de tribulatione

magna et laverunt stolas suas et dealbaverunt

eas in sanguine agni Ideo sunt ante thronum dei

et serviunt ei die ac nocte in templo eius

Et qui sedet in throno habitabit super illos Non

esurient neque sitient amplius neque cadet super

illos sol neque ullus estus Quoniam agnus qui in

medio throni est reget illos et deducet eos ad

vite fontes aquarum Et absterget deus omnem

lacrimam ab oculis eorum

Et cum aperuisset sigillum septimum

factum est silentium in celo quasi

media hora Et vidi septem angelos stantes

in conspectu dei Et date sunt illis septem tube

Et alius angelus venit et stetit ante altare habens

thuribulum aureum. Et data sunt illi

incensa multa, ut daret de orationibus sanctorum

omnium super altare aureum quod est ante thronum dei.

Et ascendit fumus incensorum de orationibus

sanctorum de manu angeli coram deo. Et

accepit angelus thuribulum et implevit

illud de igne altaris et misit in terram. Et

facta sunt tonitrua et voces et fulgura et ter-

remotus magnus. Et septem angeli qui habe-

bant septem tubas paraverunt se ut tuba canerent.

Et primus angelus tuba cecinit. Et facta est

grando et ignis mixta in sanguine et missa est

in terram. Et tertia pars terre combusta est. Et

tertia pars arborum concremata est. Et omne

fenum viride combustum est. Et secundus angelus

tuba cecinit et tamquam mons magnus igne

ardens missus est in mare. Et facta est tertia pars

Octavum C

maris sanguis. et mortua est tercia pars creature

eorum que habebant animas in mari. et tercia

pars navium interiit. Et tercius angelus tuba

cecinit. et cecidit de celo stella magna ar-

dens tamquam facula. et cecidit in terciam partem

fluminum et in fontes aquarum. et nomen

stelle dicitur absinthium. Et facta est tercia pars

aquarum in absinthium. et multi hominum mor-

tui sunt de aquis quia amare facte sunt.

Et quartus angelus tuba cecinit. et percussa est tercia

pars solis et tercia pars lune et tercia pars stellarum

ita ut obscuraretur tercia pars eorum et die-

i non luceret pars tercia et noctis similiter. Et vidi et audivi

vocem unius aquile volantis per medium celi

dicentis voce magna. ve ve ve habitantibus

in terra de ceteris vocibus trium angelorum qui erant

tuba canituri.

Et quintus angelus tuba cecinit Et
vidi stellam de celo cecidisse in terram Et
data est ei clavis putei abyssi Et aperuit puteum
abyssi Et ascendit fumus putei sicut fumus fornacis magne Et ob-
scuratus est sol et aer de fumo putei Et de fumo
putei exierunt locuste in terram Et data est illis
potestas sicut habent potestatem scorpiones terre Et preceptum
est illis ne lederent fenum terre neque omne viride neque
omnem arborem nisi tantum homines qui non habent signum
dei in frontibus suis Et datum est illis ne occiderent eos
sed ut cruciarentur mensibus quinque Et cruciatus eorum
ut cruciatus scorpii cum percutit hominem Et in diebus
illis querent homines mortem et non invenient eam Et
desiderabunt mori et fugiet mors ab eis Et similitudines
locustarum similes equis paratis in prelium Et super
capita earum sicut facies hominum Et habebant capillos
sicut capillos mulierum et dentes earum sicut dentes leonum erant
tamquam corone similes auro Et facies earum sicut facies hominum

erant. Et habebant loricas sicut loricas ferreas

Et vox alarum earum sicut vox curruum equorum

multorum currentium in bellum. Et habebant caudas

similes scorpionum. Et aculei erant in caudis earum

Et potestas earum nocere hominibus mensibus quinque

Et habebant super se regem angelum abyssi cui nomen

hebraice abaddon grece autem appollion. Et latine

habens nomen exterminans. Ve unum abiit. Et ecce

veniunt adhuc duo ve post hec. Et sextus angelus

tuba cecinit. Et audivi vocem unam ex cornibus

altaris aurei quod est ante oculos dei dicentem

sexto angelo qui habebat tubam. Solve quattuor angelos

qui alligati sunt in flumine magno Eufrate. Et

soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam

et diem et mensem et annum ut occiderent tertiam partem

hominum. Et numerus equestris exercitus vicies milies dena

milia. Et audivi numerum eorum. Et ita vidi equos

in visione et qui sedebant super eos habentes loricas
igneas et hyacinthinas et sulphureas et capita
equorum erant tamquam capita leonum et de
ore eorum procedit ignis et fumus et sulphur Et
ab his tribus plagis occisa est tertia pars hominum
de igne et de fumo et sulphure qui procedebat de ore
ipsorum. Potestas enim equorum in ore eorum est et in
caudis eorum. Nam caude eorum similes serpentibus
habentes capita et in his nocent. Et ceteri homines qui
non sunt occisi in his plagis neque penitentiam egerunt
de operibus manuum suarum ut non adorarent demonia
et simulacra aurea et argentea et erea et lapidea
et lignea que neque videre possunt neque audire neque
ambulare et non egerunt penitentiam ab homicidiis suis
neque a veneficiis suis neque a fornicatione sua neque
a furtis suis.

Et vidi alium angelum fortem descendentem

C. decimum

De celo amictum nube et iris in capite eius

Et facies eius erat ut sol et pedes eius tamquam

columpne ignis Et habebat in manu sua libellum

apertum et posuit pedem suum dextrum supra

mare sinistrum autem super terram et clamavit voce

magna quemadmodum cum leo rugit et cum clamasset

locuta sunt septem tonitrua voces suas. Et ego

scripturus eram Et audivi vocem de celo dicentem

michi Signa que locuta sunt septem tonitrua

et noli ea scribere. Et angelus quem vidi stantem

supra mare et supra terram levavit manum suam

ad celum et iuravit per viventem in secula seculorum

qui creavit celum et ea que in eo sunt et terram

et ea que in ea sunt quia tempus non erit amplius

Sed in diebus vocis septimi angeli cum

ceperit tuba canere consummabitur misterium dei sicut

evangelizavit per servos suos prophetas. Et vocem

Et mare et ea que in eo sunt

quam audivi de celo iterum loquentem
mecum et dicentem vade et accipe librum
apertum de manu angeli stantis super mare
et super terram. Et abii ad angelum dicens
ut daret mihi librum. Et dixit mihi accipe
librum et devora illum. Et faciet amaricari
ventrem tuum. sed in ore tuo erit dulce tamquam
mel. Et accepi librum de manu angeli et
devoravi illum. Et erat in ore meo tamquam
mel dulce. Et cum devorassem eum amaricatus
est venter meus. Et dixit mihi. Oportet te iterum
prophetare gentibus et populis et linguis et regibus multis.
Et datus est mihi calamus similis
virge. Et dictum est mihi. Surge
et metire templum dei et altare et adorantes
in eo. Atrium autem quod est foris templum

Eice foras. et ne metiaris illud quoniam datum
est gentibus. Et civitatem sanctam calcabunt
mensibus xlii. Et dabo duobus testibus meis et
prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi
sunt due olive et duo candelabra lucentia in con-
spectu domini terre stantes. Et si quis voluerit eos
nocere. ignis exiet de ore eorum. et devorabit
inimicos eorum. Et si quis voluerit eos ledere sic oportet
eum occidi. Hi habent potestatem claudendi celum
ne pluat diebus prophetie eorum et potestatem
habent super aquas convertendi eas in sanguinem
et percutere terram omni plaga quotienscumque
voluerint. Et cum finierint testimonium suum
bestia que ascendit de abysso faciet adversum
eos bellum et vincet illos et occidet eos. Et
corpora eorum iacebunt in plateis civitatis

magne que vocatur spiritualiter sodoma et egyptus
ubi et dominus eorum crucifixus est. Et videbunt
de tribubus et populis et linguis et gentibus corpora
eorum per tres dies et dimidium et corpora eorum
non sinent poni in monumentis. Et inhabitantes terram
gaudebunt super illos et iocundabuntur et munera
mittent invicem quoniam hii duo prophete cruciaverunt
eos qui habitabant super terram. Et post dies tres et
dimidium spiritus vite a deo intravit in eos. Et steterunt
super pedes suos et timor magnus cecidit super eos
qui viderunt eos. Et audierunt vocem magnam de celo
dicentem eis ascendite huc et ascenderunt in celum
in nube. Et viderunt illos inimici eorum. Et in illa hora
factus est terre motus magnus et decima pars civitatis cecidit
Et occisa sunt in terre motu nomina hominum septem
milia et reliqui in timorem sunt missi et dederunt
gloriam deo celi. Ve secundum abiit et ecce ve tertium

veniet cito Et septimus angelus tuba cecinit
et facte sunt voces magne in celo dicentes factum
est regnum huius mundi domini nostri et christi eius et re
gnabit in secula seculorum amen. Et xxiiii
seniores qui in conspectu dei sedent in sedibus suis
ceciderunt in facies suas et adoraverunt deum dicentes
Gratias agimus tibi domine deus omnipotens qui es
et qui eras et qui venturus es qui accepisti vir
tutem tuam magnam et regnasti Et irate sunt
gentes et advenit ira tua et tempus mortuorum
iudicari et reddere mercedem servis tuis prophetis et sanctis
et timentibus nomen tuum pusillis et magnis et ex
terminandi eos qui corruperunt terram Et apertum est
templum dei in celo et visa est archa testamenti
eius in templo eius Et facta sunt fulgura et
voces et terremotus et grando magna

Et signum magnum apparuit in celo

Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius

Et in capite eius corona stellarum xii Et in

utero habens et clamabat parturiens et cruciabatur

ut pariat. Et visum est aliud signum in celo

Et ecce draco magnus rufus habens capita vii et

cornua decem et in capitibus suis vii dia

demata Et cauda eius trahebat terciam partem

stellarum celi et misit eas in terram. Et draco

stetit ante mulierem que erat paritura ut cum

peperisset filium eius devoraret Et peperit filium

masculum qui recturus erat omnes gentes in virga

ferrea Et raptus est filius eius ad deum et ad

thronum eius Et mulier fugit in solitudinem

ubi habebat locum paratum a deo ut ibi pascant

eam diebus mille ducentis sexaginta Et factum est prelium magnum

in celo Michael et angeli eius preliabantur cum dracone

Et draco pugnabat et angeli eius et non valuerunt
neque locus inventus est eorum amplius in celo
Et proiectus est draco ille magnus serpens antiquus
qui vocatur dyabolus et sathanas qui seducit universum
orbem et proiectus est in terram et angeli
eius cum illo missi sunt Et audivi vocem
magnam in celo dicentem Nunc facta est salus
et virtus et regnum dei nostri et potestas christi eius
quia proiectus est accusator fratrum nostrorum qui accusabat
illos ante conspectum dei nostri die ac nocte Et ipsi
vicerunt eum propter sanguinem agni et propter verbum
testimonii sui et non dilexerunt animas suas usque
ad mortem Propterea letamini celi et qui habitatis in eis
Ve terre et mari quia descendit dyabolus ad vos habens
iram magnam sciens quod modicum tempus habet Et postquam
vidit draco quod proiectus esset in terram persecutus est

mulierem que peperit masculum. Et date sunt
mulieri ale due aquile magne ut volaret
in desertum in locum suum ubi alitur per tempus
et tempora et dimidium temporis a facie serpentis.
Et misit serpens ex ore suo post mulierem
aquam tanquam flumen ut eam faceret trahi
a flumine. Et adiuvit terra mulierem et aperuit
terra os suum et absorbuit flumen quod misit
draco de ore suo. Et iratus est draco in
mulierem et abiit facere prelium cum reliquis
de semine eius qui custodiunt mandata dei
et habent testimonium iesu christi. Et stetit supra
arenam maris.

Et vidi de mari bestiam
ascendentem habentem capita vii
et cornua decem et super cornua eius x
diademata et super capita eius nomina
blasphemie. Et bestia quam vidi similis erat

XIII C

pardi Et pedes eius sicut pedes ursi Et os
eius sicut os leonis Et dedit illi draco
virtutem suam et potestatem magnam Et vidi
unum de capitibus suis quasi occisum in mortem
et plaga mortis eius curata est Et admirata
est universa terra post bestiam Et adoraverunt
draconem qui dedit potestatem bestie Et ado-
raverunt bestiam dicentes Quis similis bestie
et quis poterit pugnare cum ea Et datum est
ei os loquens magna et blasphemias Et data
est ei facere menses quadraginta duos Et
aperuit os suum in blasphemias ad deum
blasphemare nomen eius et tabernaculum eius
et eos qui in celo habitant Et est datum illi bel-
lum facere cum sanctis et vincere eos Et data
est illi potestas in omnem tribum et populum et linguam
et gentem Et adoraverunt eam omnes qui in-
habitant terram quorum non sunt scripta nomina

in libro vite agni qui occisus est ab origine

mundi. Si quis habet aurem audiat. Qui in

captivitatem duxerit in captivitatem vadit. Qui in gladio

occiderit oportet eum gladio occidi. Hic est patientia

et fides sanctorum. Et vidi aliam bestiam

ascendentem de terra et habebat cornua duo similia

agni et loquebatur sicut draco. Et potestatem prioris

bestie omnem faciebat in conspectu eius et fecit terram

et habitantes in ea adorare bestiam primam cuius

curata est plaga mortis. Et fecit signa magna

ut etiam ignem faceret de celo descendere in terram

in conspectu hominum. Et seducit habitantes in terra

propter signa que data sunt illi facere in conspectu

bestie dicens habitantibus in terra ut faciant imaginem

bestie que habet plagam gladii et vixit. Et da-

tum est illi ut daret spiritum imagini bestie et

ut loquatur imago bestie et faciat ut quicumque

non adoraverint imaginem bestie occidantur

[illegible]

Et faciet omnes pusillos et magnos divites
et pauperes et liberos et servos habere carac-
terem in dextera manu aut in frontibus
suis. Et ne quis possit emere aut vendere
nisi qui habet caracterem aut nomen bestie
aut numerum nominis eius. Hic sapientia est. Qui habet
intellectum computet numerum bestie. Numerus enim hominis
est et numerus eius sescenti sexaginta sex.
14 Et vidi. Et ecce agnus stabat
supra montem Syon. Et cum eo centum
quadraginta quatuor milia habentes nomen eius
et nomen patris eius scriptum in frontibus suis.
Et audivi vocem de celo tamquam vocem aquarum
multarum et tamquam vocem tonitrui magni.
Et vocem quam audivi sicut citharedorum citha-
rizancium in citharis suis. Et cantabant
quasi canticum novum ante sedem et ante
quatuor animalia et seniores et nemo poterat
dicere canticum nisi illa centum xl iiii milia

Cum empti sunt de terra. Hi sunt qui cum
mulieribus non sunt coinquinati. virgines enim
sunt. Hi sequuntur agnum quocumque ierit. Hi
empti sunt ex omnibus primicie deo et agno
Et in ore eorum non est inventum mendacium. Sine
macula enim sunt ante thronum dei. Et vidi alium
angelum volantem per medium celi habentem e-
vangelium eternum evangelizare sedentibus super terram et super
omnem terram gentem et tribum et linguam
et populum dicens magna voce. Timete dominum et
date illi honorem quia venit hora iudicii
eius et adorate eum qui fecit celum et terram
mare et omnia que in eis sunt et fontes aquarum
Et alius angelus secutus est eum dicens cecidit
cecidit babilon illa magna que a vino ire
fornicationis sue potavit omnes gentes. Et alius
tercius secutus est illos dicens voce magna Si
quis adoraverit bestiam et imaginem eius et ac-
ceperit caracterem in fronte sua aut in manu sua

et hic bibet de vino ire dei quod mixtum est mero
in calice ire ipsius et cruciabitur igne et sulphure
in conspectu angelorum sanctorum et ante conspectum
agni et fumus tormentorum eorum ascendet in secula seculorum
nec habent requiem die ac nocte qui adoraverunt
bestiam et imaginem eius et si quis acceperit
caracterem nominis eius. Hic est patientia sanctorum
qui custodiunt mandata dei et fidem iesu christi.
Et audivi vocem de celo dicentem michi: Scribe
Beati mortui qui in domino moriuntur. Amodo iam
dicit spiritus ut requiescant a laboribus suis opera enim
illorum sequuntur illos. Et vidi et ecce nubem
candidam et super nubem sedentem similem filio hominis
habentem in capite suo coronam auream et in manu
sua falcem acutam. Et alius angelus exivit de
templo clamans voce magna ad sedentem super
nubem: mitte falcem tuam et mete quia venit
hora ut metatur quia aruit messis terre. Et
misit qui sedebat super nubem falcem suam in terram

et messuit terram. Et alius angelus exivit de
templo quod est in celo habens et ipse falcem acutam
Et alius angelus exivit de altari qui habet potestatem supra
ignem et clamavit voce magna ad eum qui habebat
falcem acutam dicens mitte falcem tuam acutam
et vindemia botros vinee terre quia mature sunt uve eius
Et misit angelus falcem suam in terram et vindemiavit
vineam terre et misit in lacum ire dei magnum et cal
catus est lacus extra civitatem et exivit sanguis de lacu
usque ad frenos equorum per stadia 1600
Et vidi aliud signum in celo magnum
et mirabile angelos septem habentes
plagas novissimas quoniam in illis consummata est ira dei
Et vidi tamquam mare vitreum mixtum igne et eos qui
vicerunt bestiam et imaginem eius et numerum nominis eius
stantes supra mare vitreum habentes cytharas dei
et cantantes canticum moysi servi dei et canticum
agni dicentes magna et mirabilia sunt opera tua domine
deus omnipotens iuste et vere sunt vie tue rex seculorum
Quis non timebit te domine et magnificabit nomen tuum

Quia solus pius es quoniam omnes gentes venient et
adorabunt in conspectu tuo quoniam iudicia tua manifesta sunt
Et post hec vidi Et ecce apertum est templum
tabernaculi testimonii in celo Et exierunt septem
angeli habentes septem plagas de templo vestiti
lapide mundo et candido et precincti circa pectora
zonis aureis Et unum ex quatuor animalibus dedit
illis septem angelis septem fialas aureas plenas
iracundie dei viventis in secula seculorum Et impletum
est templum fumo a maiestate dei et de virtute eius
et nemo poterat introire in templum donec
consumerentur septem plage septem angelorum
Et audivi vocem magnam de templo
dicentem septem angelis ite et
effundite septem fialas ire dei in terram Et abiit
primus angelus et effudit fialam suam in terram
et factum est vulnus sevum et pessimum in homines
qui habebant caracterem bestie et in eos qui adoraverunt
imaginem eius Et secundus angelus effudit
fialam suam in mare et factum est sanguis tamquam mortui

et omnis anima vivens mortua est
in mari. Et tertius angelus effudit phialam
suam super flumina et super fontes aquarum
Et factus est sanguis Et audivi angelum aquarum
dicentem Iustus es Domine qui
es et qui eras sanctus qui haec iudicasti
quia sanguinem sanctorum et prophetarum fuderunt
et sanguinem dedisti eis bibere digni sunt
Et audivi alterum angelum dicentem etiam
Domine Deus omnipotens vera et iusta iudicia tua
Et quartus angelus effudit phialam suam
in solem Et datum est illi aestu affligere homines
et igni et aestuaverunt homines aestu magno et blas-
phemaverunt nomen Dei habentis potestatem super has
plagas neque egerunt paenitentiam ut darent illi
gloriam Et quintus angelus effudit phialam
suam super sedem bestiae et factum est regnum
eius tenebrosum et commanducaverunt linguas
suas prae dolore et blasphemaverunt Deum caeli

per dolorem et vulneribus suis et non egerunt

penitentiam ex operibus suis. Et sextus angelus

effudit fialam suam in flumen illud magnum

eufraten et siccavit aquam eius ut pararetur

via regibus ab ortu solis. Et vidi de ore

draconis et de ore bestie et de ore pseudo-

prophete spiritus tres immundos in modum ranarum

Sunt enim spiritus demoniorum facientes signa

et procedunt ad reges totius terre congregare

illos in prelium ad diem magnum dei omnipotentis.

Ecce venio sicut fur. Beatus qui vigilat

et custodit vestimenta sua ne nudus ambulet

et videant turpitudinem eius. Et congregabit

illos in locum qui vocatur ebraice hermagedon.

Et septimus angelus effudit fialam suam

in aerem et exivit vox magna de templo

a throno dicens factum est. Et facta sunt

fulgura et voces et tonitrua et terre motus

factus est magnus qualis numquam fuit ex quo

[illegible]

ex quo homines fuerunt super terram talis terre motus

[illegible]

sic magnus. Et facta est civitas magna in

[illegible]

tres partes. Et civitates gentium ceciderunt

[illegible]

Et Babilon magna venit in memoriam an

[illegible]

te deum dare ei calicem vini indignationis ire eius

[illegible]

Et omnis insula fugit et montes non sunt inventi

[illegible]

et grando magna sicut talentum descendit de celo

[illegible]

in homines. Et blasphemaverunt homines deum

[illegible]

propter plagam grandinis quoniam magna facta est vehementer

[illegible]

Et venit unus de septem angelis qui

[illegible]

habebant septem fialas et locutus est mecum

[illegible]

dicens veni ostendam tibi dampnationem meretricis magne

[illegible]

que sedet super aquas multas. Cum qua fornicati sunt

[illegible]

reges terre et inebriati sunt qui inhabitant terram de

[illegible]

vino prostitutionis eius. Et abstulit me in desertum

[illegible]

in spiritu. Et vidi mulierem sedentem super bestiam coccineam

[illegible]

plenam nominibus blasphemie habentem capita septem et

[illegible]

cornua decem. Et mulier erat circumdata purpura et

[illegible]

coccino et inaurata auro et lapide precioso et

[illegible]

margaritis habens poculum aureum in manu sua

[illegible]

Dominica septima

plenum abhominatione et immunditia fornicationis eius

Et in fronte eius nomen scriptum misterium babilon

magna mater fornicationum et abhominationum terre

Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de

sanguine martirum ihesu et miratus sum cum vidissem

illam Et dixit michi angelus quare miraris Ego

dicam tibi sacramentum mulieris et bestie que portat eam

que habet capita septem et cornua decem bestia quam

vidisti fuit et non est et ascensura est de abisso et in

interitum vadet Et mirabuntur inhabitantes terram quorum

non sunt nomina scripta in libro vite a constitutione

mundi videntes bestiam que erat et non est Et hic

est sensus qui habet sapientiam Septem capita septem montes

sunt super quos mulier sedet Et reges septem sunt quinque

ceciderunt unus est et alius nondum venit Et cum

venerit oportet illum brevi tempore manere Et bestia que erat

et non est et ipsa octava est et de septem est et in interitum

vadit Et decem cornua que vidisti decem reges sunt

qui regnum nondum acceperunt sed potestatem tamquam reges

una hora accipient post bestiam Hii unum consilium habent

et virtutem et potestatem suam bestie tradent Hii

cum agno pugnabunt et agnus vincet illos Quoniam

dominus dominantium est et rex regum et qui cum eo sunt vocati

electi et fideles. Et dixit mihi: Aquae quas vidisti ubi

meretrix sedet, populi sunt et gentes et linguae. Et decem

cornua quae vidisti in bestia, hi odient fornicariam

et desolatam facient illam et nudam et carnes

eius manducabunt et ipsam igni concremabunt. Deus enim

dedit in corda eorum ut faciant quod illi placitum est

ut dent regnum suum bestiae donec consummentur verba Dei.

Et mulier quam vidisti est civitas magna quae habet regnum super

reges terrae. Et post haec vidi alium angelum

descendentem de caelo habentem potestatem magnam

et terra illuminata est a gloria eius. Et exclamavit in forti

voce dicens: Cecidit cecidit Babylon magna et facta est

habitatio daemoniorum et custodia omnis spiritus immundi et

custodia omnis volucris immundae et odibilis, quia

de vino irae fornicationis eius biberunt omnes gentes et reges

terrae cum illa fornicati sunt et mercatores terrae de virtute

deliciarum eius divites facti sunt. Et audivi aliam

vocem de caelo dicentem: Exite de illa populus meus

ut ne participes sitis delictorum eius et de plagis eius

non accipiatis. Quoniam pervenerunt peccata eius usque ad caelum

et recordatus est Dominus iniquitatum eius. Reddite illi

sicut ipsa reddidit vobis et duplicate duplicia secundum opera
eius in poculo quo miscuit vobis miscete illi duplum
Quantum glorificavit se et in deliciis fuit tantum date illi tor-
mentum et luctum quia in corde suo dicit sedeo
regina et vidua non sum et luctum non videbo ideo
in una die venient plage eius mors et luctus et fames
et igni comburetur quia fortis est deus qui iudicabit illam
Et flebunt et plangent se super illam reges terre qui
cum illa fornicati sunt et in deliciis vixerunt
cum viderint fumum incendii eius longe stantes
propter timorem tormentorum eius dicentes ve ve civitas
illa magna babilon civitas illa fortis quoniam una
hora venit iudicium tuum et negociatores terre flebunt
et lugebunt super illam quoniam merces eorum nemo
emet amplius merces auri et argenti et lapidis
pretiosi et margarite et bissi et purpure et serici
et cocci et omne lignum thyinum et omnia vasa eboris
et omnia vasa ex lapide pretioso et eramento et ferro
et marmore et cinnamomum et amomum et odorum
et unguentorum et thuris et vini et olei
et simile et tritici et iumentorum et ovium et equorum
et redarum et mancipiorum et animarum hominum et

Et poma desiderii anime tue discesserunt a te et omnia
pinguia et preclara perierunt a te et amplius iam illa
non invenient mercatores horum qui divites facti sunt
ab ea longe stabunt propter timorem tormentorum eius
flentes ac lugentes ve ve civitas illa magna que amicta
erat bysso et purpura et cocco et deaurata auro et pre
lapide et margaritis quoniam una hora destitute sunt
tante divitie et omnis gubernator et omnes qui in lacu
navigant et naute et qui in mari operantur longe steterunt
et clamaverunt videntes locum incendii eius dicentes Que
similis civitati huic magne Et miserunt pulverem super
capita sua et clamaverunt flentes et lugentes et dicentes
Ve ve civitas illa magna in qua divites facti sunt omnes
qui habebant naves in mari de preciis eius quoniam una hora
desolata est. Exulta super eam celum et sancti apostoli et
prophete quoniam iudicavit deus iudicium vestrum de illa. Et sustulit
unus angelus fortis lapidem quasi molarem magnum
et misit in mare dicens hoc impetu mittetur babilon
illa magna civitas et ultra iam non invenietur Et
vox citharedorum et musicorum et tibia canentium
et tuba non audietur in ea amplius et omnis artifex
non invenietur amplius in ea omnisque ars non invenietur in ea

Amplius. Et vox mele non audietur in te amplius et vox
sponsi et sponse non audietur adhuc in te quia mercatores
tui erant principes terre quia in veneficiis tuis erraverunt
omnes gentes. Et in ea sanguis prophetarum et sanctorum
inventus est et omnium qui interfecti sunt in terra.

Post hec audivi quasi vocem magnam turbarum
multarum in celo dicentium alleluia laus et
gloria et virtus deo nostro est quia vera et iusta iudicia
eius sunt qui iudicavit de meretrice magna que corrupit
terram in prostitutione sua et vindicavit sanguinem
servorum suorum de manibus eius. Et iterum dixerunt
alleluia. Et fumus eius ascendit in secula seculorum. Et
ceciderunt viginti quatuor seniores et quatuor animalia et ado-
raverunt deum sedentem super thronum dicentes amen
alleluia. Et vox de throno exivit dicens laudem dicite
deo nostro omnes sancti eius et qui timetis deum pusilli
et magni. Et audivi quasi vocem turbe magne
et sicut vocem aquarum multarum et sicut vocem tonitruum
magnorum dicentium alleluia. Quoniam regnavit dominus
deus noster omnipotens. Gaudeamus et exultemus et demus
gloriam ei quia venerunt nuptie agni et uxor eius
preparavit se et datum est illi ut cooperiat se byssino
splendenti candido byssinum enim iustificationes sunt sanctorum.

Et dixit michi Scribe beati qui ad cenam nuptiarum agni
vocati sunt. Et dixit michi hec verba dei vera sunt. Et cecidi ante
pedes eius ut adorarem eum. Et dicit michi vide
ne feceris. Conservus tuus sum et fratrum tuorum
habentium testimonium Jesu. Deum adora. testimonium
enim Jesu est spiritus prophetie. Et vidi celum
apertum. Et ecce equus albus et qui sedebat super eum
vocabatur fidelis et verax et cum iusticia
iudicat et pugnat. Oculi autem eius sicut flamma ignis.
Et in capite eius diademata multa. habens nomen
scriptum, quod nemo novit nisi ipse. Et vestitus erat
veste aspersa sanguine. Et vocatur nomen eius verbum dei.
Et exercitus qui sunt in celo sequebantur eum in equis
albis vestiti bissino albo mundo. Et de ore eius procedit
gladius acutus ut in ipso percuciat gentes. Et ipse
reget eas in virga ferrea. Et ipse calcat torcular vini
furoris ire dei omnipotentis. Et habet in vestimento
et in femore suo scriptum Rex regum et dominus dominancium.
Et vidi unum angelum stantem in sole et clamavit
voce magna dicens omnibus avibus que volabant per
medium celi Venite congregamini ad cenam magnam dei
ut manducetis carnes regum et carnes tribunorum

XX

et carnes fortium et carnes equorum et sedentium in ipsis

et carnes omnium liberorum ac servorum et pusillorum

ac magnorum. Et vidi bestiam et reges terre et exercitus

eorum congregatos ad faciendum prelium cum illo

qui sedebat in equo et cum exercitu eius. Et apprehensa

est bestia et cum illa pseudopropheta qui fecit signa coram

ipso quibus seduxit eos qui acceperunt caracterem

bestie et eos qui adoraverunt imaginem eius. Vivi missi

sunt hii duo in stagnum ignis ardentis et sulphuris

et ceteri occisi sunt in gladio sedentis super equum qui

procedit de ore ipsius et omnes aves saturate sunt

carnibus eorum

Et vidi angelum descendentem de celo

habentem clavem abyssi et cathenam magnam

in manu sua. Et apprehendit draconem serpentem antiquum

qui est diabolus et sathanas et ligavit eum per annos

mille et misit eum in abyssum et clausit et signavit

super illum ut non seducat amplius gentes donec con-

summentur mille anni. Et post hec oportet illum solvi

modico tempore. Et vidi sedes et sederunt super eas

et iudicium datum est illis. Et vidi animas decollatorum

propter testimonium Jesu et propter verbum dei et qui non

adoraverunt bestiam neque ymaginem eius neque acceperunt
caracterem eius in frontibus suis aut in manibus suis
et vixerunt et regnaverunt cum christo mille annis. Ceteri
mortuorum non vixerunt donec consummentur
mille anni. Hec est resurrectio prima. Beatus et sanctus
qui habet partem in resurrectione prima. In hiis secunda mors
non habet potestatem sed erunt sacerdotes dei et christi et regnabunt
cum illo mille annis. Et cum consummati fuerint mille anni
solvetur sathanas de carcere suo et exibit et seducet gentes
que sunt super quatuor angulos terre Gog et Magog et
congregabit eos in prelium quorum numerus est sicut arena maris
Et ascenderunt super latitudinem terre et circuierunt castra
sanctorum et civitatem dilectam. Et descendit ignis a deo
de celo et devoravit eos et diabolus qui seducebat
eos missus est in stagnum ignis et sulphuris
ubi et bestia et pseudopropheta cruciabuntur die ac
nocte in secula seculorum. Et vidi thronum magnum
et candidum et sedentem super eum a cuius conspectu
fugit terra et celum et locus non est inventus ab eis
Et vidi mortuos magnos et pusillos stantes in
conspectu throni et libri aperti sunt. Et alius liber

Vigesimum

Apertus est qui est vite et iudicati sunt mortui ex
his que scripta erant in libris secundum opera ipsorum
Et dedit mare mortuos suos qui in eo erant et
mors et infernus dederunt mortuos suos qui in ipsis
erant et iudicatum est de singulis secundum opera ipsorum
Et infernus et mors missi sunt in stagnum ignis hec
est secunda mors Et qui non est inventus in libro
vite scriptus missus est in stagnum ignis
Et vidi celum novum et terram novam
Primum enim celum et prima terra abiit et mare
iam non est. Et ego Johannes vidi sanctam civitatem
Jerusalem novam descendentem de celo a deo paratam
sicut sponsam ornatam viro suo. Et audivi vocem
magnam ‖ cum hominibus et habitabit cum eis. Et ipsi
populus eius erunt et ipse deus cum eis erit eorum deus
Et absterget deus omnem lacrimam ab oculis eorum
et mors ultra non erit neque luctus neque clamor
neque dolor erit ultra que prima abierunt. Et dixit
qui sedebat super throno Ecce nova facio omnia. Et
dixit mihi angelus Scribe quia hec verba fidelissima
sunt et vera. Et dixit mihi factum est. Ego sum alpha
et o initium et finis. Ego sitienti dabo de fonte

‖ a throno dicentem Ecce tabernaculum dei cum hominibus

Apoc

qui vicerit possidebit hec et ero

illi deus et ipse erit mihi filius. Timidis autem et

incredulis et execratis et homicidis et fornicatoribus

et veneficis et ydolatris et omnibus mendacibus

pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure

quod est mors secunda. Et venit unus de septem

angelis habentibus septem phialas plenas septem plagis

novissimis. Et locutus est mecum dicens veni ostendam

tibi sponsam uxorem agni. Et ostendit mihi civitatem

sanctam Jherusalem descendentem de celo a deo habentem

claritatem dei et lumen eius simile lapidi precioso

tamquam lapidi iaspidis sicut cristallum. Et habebat murum

magnum et altum habentem portas duodecim et in

portis angelos duodecim et nomina scripta sunt

nomina duodecim tribuum filiorum Israel. Ab oriente

porte tres et ab austro porte tres ab aquilone porte

tres et ab occasu porte tres. Et murus civitatis habens

fundamenta duodecim et in ipsis duodecim nomina

duodecim apostolorum agni. Et qui loquebatur mecum

habebat mensuram arundineam auream ut metiretur

civitatem et portas eius et murum. Et civitas

36b et sustulit me in spiritu in montem magnum et altum

Vicesimum primum c

in quadro posita est. Et longitudo eius tanta est quanta et
latitudo. Et mensus est civitatem de arundine aurea per
stadia duodecim milia. longitudo et latitudo et alti-
tudo equalia sunt. Et mensus est murus eius centum
quadraginta quatuor cubitorum mensura hominis que est
angeli. Et erat structura muri eius ex lapide ia-
spide. Ipsa vero civitas aurum mundum simile vitro mundo.
Fundamenta muri civitatis omni lapide precioso ornata.
Fundamentum primum iaspis secundum saphirus tercium
calcedonius quartum smaragdus quintum sardonix sex-
tum sardius septimum crisolitus octavum berillus
nonum topasius decimum crisopassus undecimum iacinctus
Duodecimum amatistus. Et duodecim porte duodecim
margarite sunt per singulas et singule porte erant
ex singulis margaritis. Et platea civitatis aurum
mundum tamquam vitrum perlucidum. Et templum non
vidi in ea. Dominus enim omnipotens deus templum est
illius et agnus. Et civitas non eget sole neque luna
ut luceant in ea. Nam claritas dei illuminavit eam
et lucerna eius est agnus. Et ambulabunt gentes
in lumine eius et reges terre afferent gloriam suam

Apo

Et honorem in illam. Et porte eius non claudentur

per diem nox enim non erit illic Et afferent gloriam

et honorem gentium in illam nec intrabit in illam

aliquod coinquinatum et faciens abhominacionem

et mendacium nisi qui scripti sunt in libro vite agni

Et ostendit michi flumen aque vive splendidum

tamquam cristallum procedentem de sede dei et

agni in medio platee eius. Et ex utraque parte fluminis

lignum vite afferens fructus xii per menses singulos reddens

fructum suum et folia ligni ad sanitatem gentium et omne

maledictum non erit amplius sed sedes dei et agni in illa

erit et servi eius servient illi Et videbunt faciem

eius et nomen eius in frontibus eorum et nox ultra

non erit et non egebunt ultra lumine lucerne quia dominus

deus illuminabit illos et regnabunt et dixit michi h

verba fidelissima et vera sunt et dominus deus spirituum prophetarum

misit angelum suum ostendere servis suis que oportet fieri cito

Et ecce venio cito beatus qui custodit verba prophetie

libri huius Et ego Johannes qui audivi et vidi

Et postquam audissem et vidissem cecidi ut adorarem

ante pedes angeli qui michi hec ostendebat Et dixit michi

vide ne feceris conservus tuus sum et fratrum tuorum

prophetarum xxii et ultimum capitulum

et quod ubi non docuerit ... conservus tuus sum et fratrum tuorum

prophetarum et eorum qui servant verba libri huius. Deum

adora. Et dixit mihi: ne signaveris verba prophetiae libri

huius: tempus enim prope est. Qui nocet, noceat adhuc:

et qui in sordibus est, sordescat adhuc: et iustus iustificetur

adhuc: et sanctus sanctificetur adhuc. Ecce

venio cito, et merces mea mecum est, reddere unicuique

secundum opera sua. Ego sum alpha et omega, primus et

novissimus, principium et finis. Beati qui lavant stolas suas:

ut sit potestas eorum in ligno vitae, et per portas

intrent in civitatem. Foris canes, et venefici, et impudici,

et homicidae, et idolis servientes, et omnis qui amat

et facit mendacium. Ego Iesus misi angelum meum testificari

vobis haec in ecclesiis. Ego sum radix et genus David, et

stella splendida et matutina. Et sponsus et sponsa dicunt:

Veni. Et qui audit, dicat: Veni.

Et qui sitit, veniat: qui vult, accipiat aquam vitae gratis.

Contestor enim ego audienti omnia verba prophetiae libri

huius: si quis apposuerit ad haec, apponet Deus super illum

plagas scriptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis

prophetiae libri huius, auferet Deus partem eius de libro vitae,

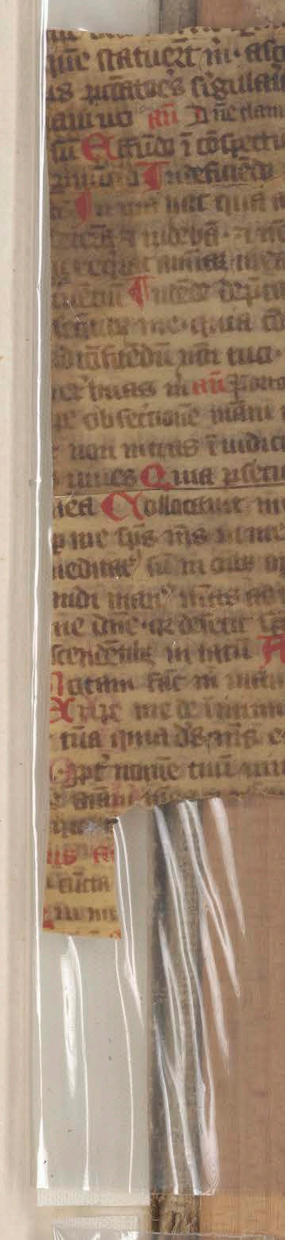
et de civitate sancta, et de his quae scripta sunt in libro

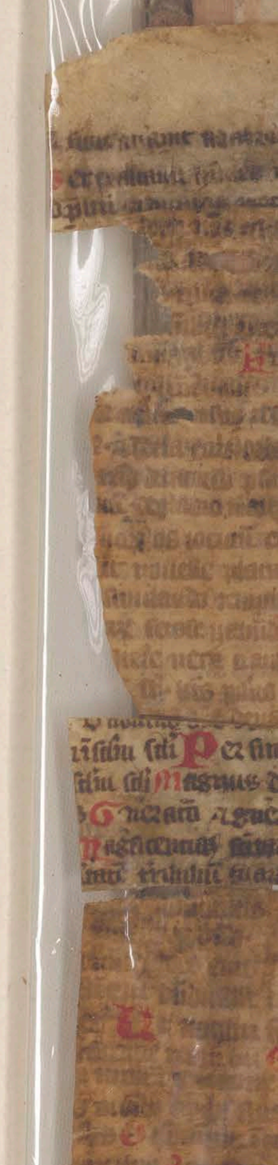
isto. Dicit qui testimonium perhibet istorum. Etiam

[illegible]

Etiam venio cito amen. Veni domine Jesu. Gratia domini nostri Jesu Christi cum omnibus vobis Amen

[illegible]

que statuerit in · [illegible]
us ministres singulariter [illegible]
autem uo. Dñe clamavi [illegible]
tur E[illegible] i cōspectu [illegible]
[illegible] I[illegible] indeficiendo [illegible]
I[illegible] hec quia [illegible]
[illegible] ꝛ videbis · [illegible] cognosceret me
[illegible] C[illegible]
I[illegible] mane · q̄ in [illegible]
[illegible] sup me E[illegible]
[illegible] tua · me expectant iusti ·
[illegible] in [illegible] dñe sit i eṫa [illegible]
[illegible] observatione [illegible] in [illegible]
[illegible] non intres i iudiciū cū s'uo tuo quia
[illegible] vivens Q uia persecutus ē inimicus aīam
mea C ollocavit me in obscuris sic mor
p me sps̄ meus · i me turbatū ē cor meum
meditatus sū in oībz opibz tuis ꝛ i fcīs man
[illegible] tua sic t'ra si
[illegible] dñe · [illegible] N on aūtas
[illegible] in [illegible] A uditā fac m mane
N otam fac m [illegible]
E ripe me de inimicis meis dñe ad te
[illegible] tua quia ds̄ meus es tu S ps tuus bo
[illegible] · ppt nomē tuū [illegible] me in [illegible]
[illegible]

[illegible] qui [illegible]
[illegible] testimonia tua [illegible]
[illegible] servus aūt [illegible]
[illegible] tua med[illegible]
A d[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] V [illegible]
ꝛ de lege tua miserere mei V iam veritatis elegi iudicia tua nō sū
oblitus A dhesi testimoniis tuis dñe · noli me confūd' V iā ma
datorz tuorz cucurri · cū dilatasti cor meū G la ad vi^a^ pnuius D
[illegible]
O s lingua [illegible]
L egem pone m dñe viā iustificacionū tuarz [illegible]
A cquirā eam semp D a m intellectū ꝛ scrutabor lege tuā ꝛ custo
diā illā i toto corde meo D educ me i semitā mandatorz tuorz · quia ipsam volui
I nclina cor meū i testimonia tua ꝛ nō i avaricia A verte
ne videant vanitatē i via tua vivifica me S tatue s'uo
tuo eloquiū tuū i timore tuo A mputa obprobriū meū qd' suspicatus sū · quia iu
dicia tua iucunda E cce cōcupivi mandata tua · in equitate tua vivifica
me E t veniat sup me mīa tua dñe · salutare tuū scdm eloquiū
tuū E t respondebo exprobrantibz m vbū quia speravi · in s'monib
tuis E t ne auferas de ore meo vbū veritatis usqz quaqz · quia i iu
diciis tuis sup speravi E t custodiā legem tuā semp i sclm ꝛ i sclm scli
E t ambulabā in latitudine · quia mandata tua exquisivi E t
loquebar in testimoniis tuis i cōspectu regum ꝛ nō cōfundebar E t
meditabar in mandatis tuis que dilexi [illegible]
[illegible] tua que dilexi · ꝛ exercebar in iustificacionibz tuis
M emor esto vbi tui s'uo tuo [illegible] H ec
M e consolata est in humilitate mea · quia eloquiū tuū vivificavit
me S [illegible] [illegible] a lege tua nō declinavi
M emor fui iudiciorum [illegible] ꝛ cōsolatus sum
D efectio tenuit me pro peccatoribz derelinquentibz legem tuam C[illegible]

Bonitatem fecisti cum servo tuo domine ... doce me quia manda-
tis tuis credidi Priusquam humiliarer ego deliqui propter-
ea eloquium tuum custodivi Bonus es tu et in bonitate tua doce me
iustificationes tuas Multiplicata est super me iniquitas superborum ego
autem in toto corde meo scrutabor mandata tua Coagulatum est sicut
lac cor eorum ego vero legem tuam meditatus sum Bonum mihi quia humili-
asti me ut discam iustificationes tuas Bonum mihi lex oris tui super
milia auri et argenti Manus tue domine fecerunt me et plasmaverunt
me da michi intellectum ut discam mandata tua Qui timent te vi-

Eripe me domine ab homine malo a viro
iniquo eripe me Qui cogitaverunt

[illegible]

Per singulos dies benedicimus [illegible]

Magnus dominus et laudabilis [illegible]

[illegible]

[illegible] samuel [illegible]

[illegible]

tent do[minus] tercio et adhuc samu-
elem tuo. Qui consurgens ab-
iit ad heli et ait: ecce ego quia vocasti
me. Intellexit heli quod dominus
vocaret puerum et ait ad samuel[em]

[illegible] dixeris loquere domine quia
[illegible] servus tuus. Abiit ergo
samuel [illegible] in loco suo. Et ve-
nit [illegible] stetit et vocavit sic-
ut [illegible] samuel samuel.
[illegible] loquere domine quia au-
dit [illegible]

Peccatum

[illegible] ad samuelem. Ecce
ego [illegible] quod quicumque
audierit tinnient ambe aures
eius. In die illa suscitabo adversum
heli [illegible] que locutus sum super do-
mum [illegible] complebo. Predixi
enim [illegible] eius

[illegible]

cum meum
[illegible] Exsu[l]ta[vit]
[illegible] dilata[tum]
super inimicos meos
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] tua et
[illegible]
[illegible]
[illegible] in
[illegible]
[illegible] uos de
[illegible]
[illegible] clamabit
[illegible]
[illegible]
[illegible] laud
[illegible]
[illegible]
[illegible] die
[illegible]
[illegible] hel
[illegible]
[illegible]
[illegible] Die
[illegible]
[illegible] ut
[illegible]
laud
[illegible] erit
[illegible]
[illegible]
[illegible] tuum
[illegible]

vram te si dixis d[illegible]
Exaudivit et dedit michi dominus peti-
cionem quam postulaui [illegible]
accomodatum eum domino [illegible] die-
bus uite eius quibus [illegible]
fuerit domino. Adorauit [illegible]
Exultauit cor [meum] [illegible]
in domino et exaltatum [est cornu meum] in deo
meo. Et abyt [illegible]
sunt. Puer autem minister erat in con-
spectu domini ante faciem Hely sacerdotis.
Porro filii Hely filii belial nes-
cientes dominum, neque officium sacerdo-
tum ad populum. Qui cumque immolas-
set victimam, veniebat puer sacer-
dotis dum coquerentur carnes et habe-
bat fuscinulam tridentem in manu sua
Et mittebat eam in lebetem vel
in caldariam vel in ollam vel in cacca-
bum et omne quod levabat fuscinula tol-
lebat sacerdos sibi. Sic faciebant
universo Israel venientium in Sylo
Erat peccatum puerorum grande nimis
[illegible] coram domino quia retrahe-
bant homines a sacrificio domini. Sa-
muel autem ministrabat ante faciem [illegible]
Ascendebat autem [Helcana] [illegible]
mus sua ut immolaret hostiam sol-
lempnem et votum suum [illegible]
et Anne uxori eius dixit [illegible]
dominus semen de muliere [illegible] pro fenore
quod commodasti domino [illegible] loci
sui. Visitavit ergo dominus [Annam] et con-
cepit et peperit tres filios et duas
filias et magnificatus est puer Sa-
muel apud dominum. In
In diebus illis sermo [illegible] [illegible]
[illegible] visio manifesta [illegible] die

cum in [illegible] Laudemus [illegible]
cos Ant. [illegible] dominus omne [illegible]
[illegible] meum [illegible]
et in seculum seculi [illegible]
Laudet [illegible]
[illegible]
Exibit spiritus eius [illegible]
nes [illegible] Beatus [illegible] deus [illegible]
fecit celum [illegible]
[illegible]
[illegible] dominus [illegible]
Dominus custodit [illegible]
[illegible] Regnabit dominus in secula
Laudate dominum quoniam [illegible]
[illegible]
[illegible] dominus [illegible]
[illegible] Qui [illegible]
[illegible] Magnus dominus [illegible]
est numerus Suscipiens [illegible]
[illegible] Precinite domino in confessione
[illegible]
[illegible] Qui [illegible]
[illegible] Non in fortitudine
[illegible] beneplacitum est ei B[illegible]
[illegible]
Lauda [illegible] laudate
Lauda [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Statuit [illegible]
[illegible] Laudate [illegible]
nes [illegible]
[illegible] B[illegible]
Reges [illegible]
senes [illegible]
[illegible] C[illegible]

Rękopis 315

Konserwacja: VIII 1992

Blok przeszyto na trzy podwójne i dwa pojedyncze zwięzy / skóra /.

Oprawa w nową skórę z zachowaniem fragmentów oryginalnej oprawy skórzanej.

Wykonanie mosiężnych zapinek w/g śladów na deskach.

Wyklejone z grzbietu fragmenty rękopisu pergaminowego dołączono do tylnej okładziny.

Wykonanie futerału ochronnego.

Oddz. Kon. Zbiorów BJ

Aleksander Haak